

SANTA EVANGHELIE

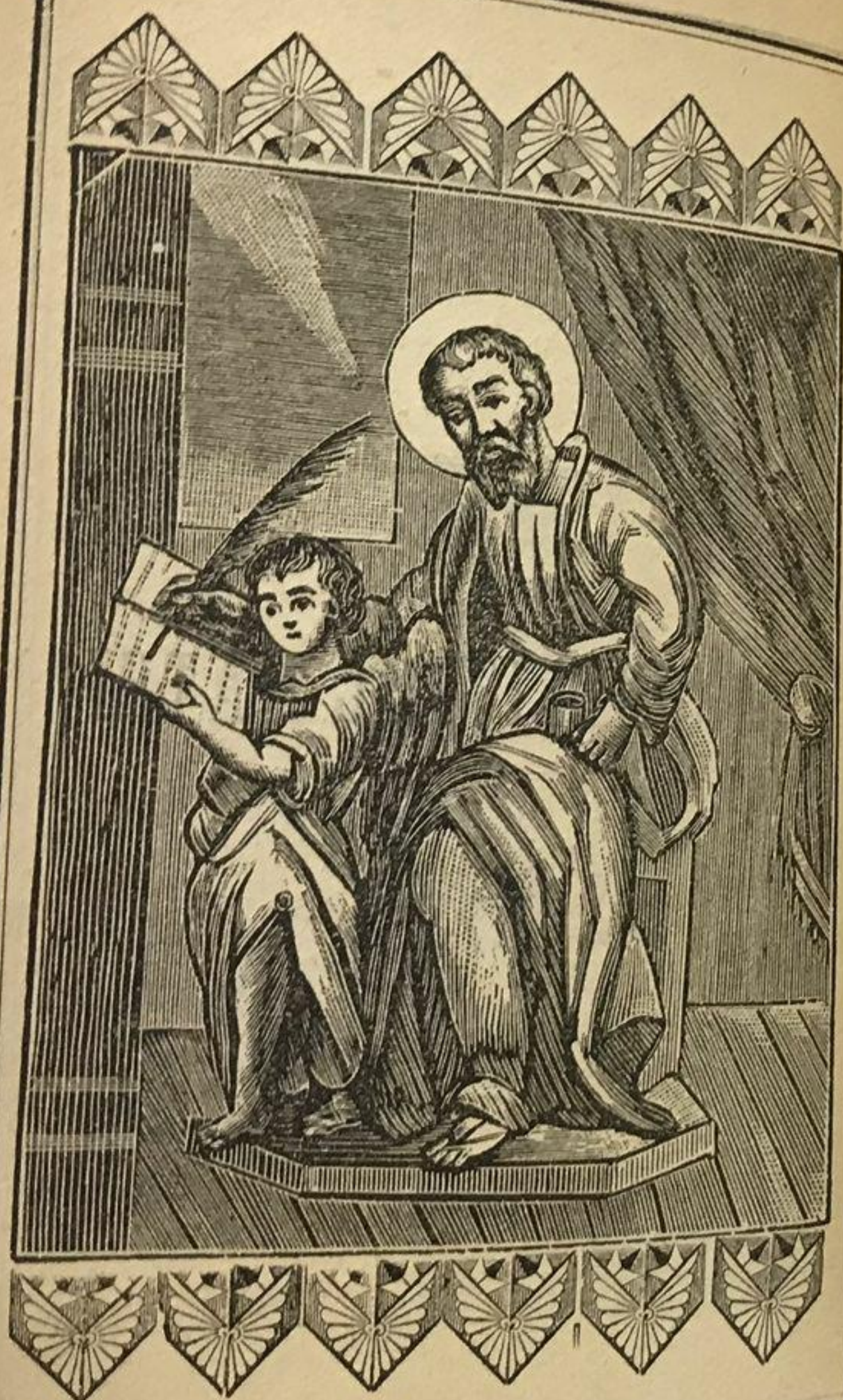
CEA DE LA

MATEI

CAP. I.

Pentru neamul lui Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam. ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacov; iar Iacov a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din

Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶ Iar Iesse a născut pre David Impăratul. Iar David Impăratul a născut pre Solomon din femeia lui Urie; ⁷ Iar Solomon a născut pre Roboam; iar Roboam a născut pre Abia; iar Abia a născut pre Asa; ⁸ Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹ Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰ Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹ Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹² Iar după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³ Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴ Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵ Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacov; ¹⁶ Iar Iacov a născut pre Iosif, bărbatul Mariei, din care

s'a născut Iisus, ce se dice Christos.
17 Decî, toate neamurile dela Avraam până
la David, neamuri patru-spre-dece, și de
la David până la mutarea în Babilon
neamuri patru-spre-dece, și de la muta-
rea în Babilon până la Christos neamuri
patru-spre-dece.

18 Iar nașterea lui Iisus Christos așa
a fost: că logodită fiind muma lui, Maria,
cu Iosif, mai 'nainte de a se aduna ei,
s'a aflat avînd în pîntece din Duhul Sânt.

19 Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind, și
nevrînd să o vădiască pre ea, a vrut pe
ascuns să o lase pre dînsa. 20 Și acestea

gîndind el, ecă îngerul Domnului în vis
s'a arătat lui dicînd: Iosife! fiul lui David,
nu te teme a lua pre Maria femeea ta;
că ce s'a zămislit într'ênsa din Duhul
Sânt este. 21 Și va naște fiu, și vei che-

ma numele lui: *Iisus*; că acesta va mân-
tui pre poporul seü de păcatele lui. 22 Iar
aceste toate s'aü făcut, ca să se plinias-

că ceea ce s'a dis de la Domnul prin
profetul ce dice: etă fecioara în pîn-
tece va avea și va naște fiu și vor che-
ma numele lui: *Emmanuel*, ce se tăl-

cuește : Cu noi Dumne-de-ă. ²³ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui ângerul Domnului, și a luat pre femeea sa. ²⁴ Și nu o a cunoscut pre ea, până ce a născut pre fiul său cel ântăi-născut ; și a chemat numele lui *Iisus*.

CAP. II.

Pentru Magi, pentru omorîrea pruncilor și pentru întoarcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus pruncul din Egipt în Nazaret.

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în zilele lui Irod Impăratului, eată magii de la răsărit au venit în Ierusalim, dicând : ² Unde este Impăratul Iudeilor cel-ce s'a născut ? Că am vădut steaua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. ³ Și auzind Irod Impăratul s'a turburat și tot Ierusalimul cu dânsul. ⁴ Și adunând pre toți archiereii și cărturarii poporului, a întrebat de dânsii : Unde este să se nască Christos ? ⁵ Iar ei au dis lui : În Vitleemul Iudeei ; că așa s'a scris prin prorocul : ⁶ Și tu, Vitle-

eme, pământul Iudeei, nici de cum nu ești
mai mic între domniile Iudei; că dintru tine
va ești povățuitor, care va paște pre po-
porul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'as-
cuns chemând pre magi, a cercat cu de-
amănuntul de la dênșii de timpul, întru
care s'a arătat steaua. ⁸ Și trimetându-i
pre ei în Vitleem, le-a dis: Mergând, cer-
cetați cu amănuntul pentru prunc; și
dacă îl veți afla, să-mi vestiți și mie ca și
eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascu-
tând pre Impăratul s'a dus. Și eată steaua,
pre care o văduseră la răsărit, mergea îna-
intea lor, până a venit și a stăut de-asu-
pra, unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vădând
steaua, s'a bucurat cu bucurie mare
fôrte. ¹¹ Și întrând în casă, a vădut prun-
cul cu Maria, muma lui; și cădând s'a
închinat lui; și deschidându-și visteriile
lor, a adus lui daruri: aur și tămâe și
smirnă. ¹² Și luând însciințare prin vis,
să nu se întoarcă cătră Irod, pre altă
cale s'a dus la țera lor.

¹³ Iar după ce s'a dus ei, iată ânge-
rul Domnului în vis se arată lui Iosif di-
când; Sculându-te, ia pruncul și pre mu-

ma lui și fugi în Egipt și fi acolo până
 voiți dice ție; că va Irod să caute prun-
 cul, să-l peardă pre el. ¹⁴ Iar el sculân-
 du-se, a luat pruncul și pre muma lui
 noaptea, și s'a dus în Egipt. ¹⁵ Și a
 fost acolo până la sevârșirea lui Irod, ca
 să se pliniască ceea ce s'a dis de Domnul
 prin prorocul, ce dice: Din Egipt am
 chemat pre Fiiul meu. ¹⁶ Atunci Irod,
 vedând că s'a batjocorit de magi, s'a
 mâniat foarte; și trimetând a omorî pre
 toți prunci, cari erau în Vitleem și în-
 tru toate hotarele lui, de doi ani și mai
 mic, dupre timpul, pre care-l cercase de
 la magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a
 dis de Ieremia prorocul, ce dice: ¹⁸ glas
 în Rama s'a audit, plângere și tânguire
 și țipet mult; Rahel plângându-și pre
 fii se, și nu vrea să se mângăie, că nu
 sunt. ¹⁹ Iar după ce s'a sevârșit Irod,
 iată îngerul Domnului în vis se arată
 lui Iosif în Egipt, ²⁰ dicând: Sculându-
 te, ia pruncul și pre muma lui, și mergi
 în pământul lui Israel, că au murit cei
 ce căuta sufletul pruncului. ²¹ Iar el scu-
 lându-se a luat pruncul și pre muma lui

și a venit în pământul lui Israel. ²² Iar auzind, că Arhelaū împărătește în Iudea în locul lui Irod, tatălui său, s'a temut să meargă acolo; iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei. ²³ Și venind a locuit în cetatea ce se numește Nazaret, ca să se pliniască ceea ce s'a spus prin profeti, că : Nazarinean se va chema.

CAP. III.

Intăiu Ioan a predicat împărăția ceriurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, predicând în pustia Iudeei; ² și dicând : Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția ceriurilor. ³ Că acesta este acela ce s'a preșis de Isaia profetul ce dice : Vocea celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Și acest Ioan avea îmbrăcăminte de peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acride și miere sălbatică. ⁵ Atunci eșia la dânsul Ierusalimul și totă Iudea și totă laturea

dimprejurul Iordanului. ⁶ Și se botează în Iordan de la dânsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁷ Iar vedând pre mulți din farisei și din saducheii, venind către botezul lui, a zis lor: Pui de năpărci! cine v'ați arătat voi, ca să fugiți de mânia ce va să fie? ⁸ Decî faceți roduri vrednice de pocăință; ⁹ Și să nu vi se pară a grăi întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam, că zic voi: că poate Dumnezeu și din petrele aceste să ridice fiii lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; decî tot pomul, carele nu face rodă bună, se taie și în foc se aruncă. ¹¹ Eu adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar acela ce vine după mine mai tare de cât mine este, căruia nu sînt vrednic a-i ține încălțămintele; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mîna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grâul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atuncî a venit Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la dânsul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, zicînd: Eu am trebuință a mă boteza de tine, și

tu vii cătră mine ! ¹⁵ Și răspundând Iisus, a ȑis cătră el : Lasă acum ; că așa este cu cuviinȑă noî ca să plinim tótă drepte-
tea. Atuncîl-alăsat pre el. ¹⁶ Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și iată i s'aũ deschis lui ceriurile, și a vȑdut pre Duhul
lui Dumneȑeũ pogorîndu-se, ca un porumb și venind preste dȑnsul. ¹⁷ Și iată voce din ceriuri ȑicȑnd : Acesta este Fiiul
meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

*Pentru postul și pentru ispita lui Christos ;
pentru începerea predicărei lui Christos ;
pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei
și a fiilor lui Zevedeiũ.*

¹ Atuncî a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitiască de diavolul.
² Și postind patru-ȑeci de ȑile și patru-ȑeci de noȑți, după aceia a flămâȑdit.
³ Și venind la dȑnsul ispititorul a ȑis : De ești Fiiul lui Dumneȑeũ, ȑi ca petrele acestea să se facă pâni. ⁴ Iar el răspun-
ȑȑnd, a ȑis : Scris este : Nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvȑntul, ce

ese prin gura lui Dumnezeu. ⁵ Atunci l-a dus pre el diavolul în sânta cetate, și l-a pus pre el pe aripa bisericeî. ⁶ Și a ȑis lui : De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ți jos ; căci scris este, că îngerilor seî va poruncî pentru tine, și pre mânîte vor ridica, ca nu când-va să împedici de peatră piciorul teü. ⁷ Și a ȑis Iisus lui : iarăși scris este : Să nu ispitești pre Domnul Dumnezeuul teü. ⁸ Iarăși l-a dus pre dēnsul diavolul în munte înalt fórte, și î-a arătat lui tóte împărățiile lumeî și mărirea lor, ⁹ Și î-a ȑis lui : Aceste tóte le voiü da ție, dacă cădēnd, te vei închina mie. ¹⁰ Atunci a ȑis Iisus lui : Mergî înapoia mea Satano ! că scris este : Domnului Dumnezeuului teü să te închini și lui unuia să-î servești. ¹¹ Atunci l-a lăsat pre el diavolul ; și iată îngerii aü venit la dēnsul și-î serviaü lui.

¹² Iar aüdind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galilea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Neftalimului : ¹⁴ Ca să se pliniască ceea ce s'a ȑis prin Isaia profetul, ce ȑice : ¹⁵ Pă-

mântul Zavulonului și pământul Neftalimului, calea mării cea de ceea parte de Iordan, Galilea neamurilor; ¹⁶ Poporul, cel ce ședea întru întunerec a vădut lumină mare; și celor ce ședea în laturea și în umbra morții lumină a răsărit lor. ¹⁷ De atunci a început Iisus a predica și a dice: Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor.

¹⁸ Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vădut pre doi frați: pre Simon, ce se numește Petru, și pre Andrei, fratele lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹ Și a dis lor: Veniți după mine și vă voi face pre voi vânători de oameni. ²⁰ Iar ei îndată lăsându-și, mrejele au mers dupre dânsul. ²¹ Și de acolo mergând mai 'nainte a vădut pre alți doi frați, pre Iacov al lui Zevedei și pre Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cărpindu-și mrejele lor, și i-a chemat pre dânsii. ²² Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, au mers după dânsul. ²³ Și a străbătut Iisus toată Galilea, învățând întru adunările lor, și predicând evanghelia împărăției, și vin-

decând toată boala și toată neputința întru
popor. ²⁴ Și a eșit vestea lui întru toată Si-
ria; și aduceauă cătră dânsul pre toți cei
ce se aflaū cu feliuri de boale și pre cei
ce se țineaū de chinuri și pre cei lunatici,
și pre slăbănogi; și îi vindeca pre ei.
²⁵ Și a mers după dânsul popor mult
din Galilea și din Decapole, și din Ierusa-
lim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

*Pentru fericiri; pentru aceasta, adică că
Apostolii și învățătorii sunt sare și lumi-
nă; pentru a nu strica legea și ordinele,
pentru a nu face ceva împotriva aproape-
lui; pentru împăcarea cu părîșul; pentru
a nu curvi; pentru smintele; pentru a nu-și
lăsa femeia; pentru a nu se jura nîci de
cum; pentru a suferi ocările și a nu se îm-
protivi celui rău; pentru a iubi pe
vrăjmași.*

¹ Iar vedînd poporul, s'a suit în mun-
te, și ședînd el, aū venit cătră dânsul
învățăceii sei. ² Și deschidîndu-și gura sa,
îi învăța pre ei dicînd: ³ Fericiți cei să-

raci cu duhul, că acelora este împărăția
ceriurilor. ⁴ Fericiți cei ce plâng, că aceia
se vor mângâia. ⁵ Fericiți cei blândi, că
aceia vor moșteni pământul. ⁶ Fericiți cei
ce flamândesc și însetează de dreptate,
că aceia se vor sătura. ⁷ Fericiți cei milos-
tivi, că aceia se vor milui. ⁸ Fericiți cei
curați cu inima, că aceia vor vedea pre
Dumnezeu. ⁹ Fericiți făcătorii de pace,
că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema,
¹⁰ Fericiți cei ce se gonesc pentru dreptate,
că acelora este împărăția ceriurilor. ¹¹ Fe-
riciți veți fi, când vă vor ocări pre voi,
și vă vor goni, și vor dice tot cuvântul rău
împotriva voastră, mințind pentru mine.
¹² Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voas-
tră multă este în ceriuri; că așa au gonit
pre profeții cei mai 'nainte de voi. ¹³ Voi
sînteți sarea pământului; iar dacă sarea
se va strica, cu ce se va săra? Intru ni-
mic nu mai este de treabă, fără numai a se
arunca afară, și a se călca de oameni.
¹⁴ Voi sînteți lumina lumei; cetatea
stând deasupra muntelui nu poate a se
ascunde. ¹⁵ Nicî aprind făclie și o pun
sub obroc, ci în sfeșnic, și luminează

tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶ Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, şi să măriască pre Tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁷ Să nu socotiţi că am venit să stric legea saŭ profetii; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸ Că amin űic vouă: Până ce va trece ceriul şi pământul, o iotă saŭ o cirtă nu va trece din lege, până ce vor fi tôte. ¹⁹ Decî cel ce va strica una dintr'aceste poruncî mai mici, şi va învăţa aşa pre omenî, se va chema mai mic întru împărăţia ceriurilor; iar cel ce va învăţa şi va face, acela mare se va chema întru împărăţia ceriurilor.

²⁰ Că űic voî: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra întru împărăţia ceriurilor. ²¹ Aţi audit că s'a űis celor de demult: Să nu uciđi; că cine va ucide, vinovat va fi judecăţei. ²² Iar eu űic voî, că tot cel ce se mânie asupra fratelui seŭ în deşert, vinovat va fi judecăţei; şi cine va űice fratelui seŭ: Raca, vinovat va fi soborului; iar cine va űice: Nebune, vinovat va fi focului

gheenei. ²³ Decî, de-ți vei aduce darul
teu la altar, și acolo îți vei aduce aminte,
că fratele teu are ceva asupra ta. ²⁴ Lasă
acolo darul teu înaintea altarului, și mergi
mai înteu de te împacă cu fratele teu,
și atuncea venind, adă darul teu. ²⁵ Fii
împēcându-te cu pîrîșul tău degrab până
ești pe cale cu dînsul; ca nu când-va
să te dea pîrîșul judecătorului, și jude-
cătorul te va da servului și în tem-
niță vei fi aruncat. ²⁶ Amin ȳic ție, nu
vei eși de acolo, până când vei da codran-
tul cel mai de pe urmă.

²⁷ Ați audit, că s'a ȳis celor de demult :
Sănu prea-curvești. ²⁸ Iar eū ȳic voi, că tot
cel-ce caută la femeie, spre a o pofti pre
ea, eată a prea-curvit cu dînsa întru inima
sa. ²⁹ Iar dacă ochiul tău cel drept te
smintește pre tine, scóte-l pre el, și-l lea-
pădă de la tine; că mai de folos îți este ție,
ca să peară unul din membrele tale și nu tot
trupul tău să se arunce în gheena. ³⁰ Și
dacă mîna ta cea dreaptă te smintește pre
tine, tae-o pre ea și o leapădă de la tine;
că mai de folos îți este ție ca să peară unul
din membrele tale, și nu tot trupul tău să

se arunce în gheenă. ³¹ Iarăși s'a ȑis, că : Cel ce își va lăsa femeia sa, să-î dea ei car-
te de despărțire. ³² Iar eū ȑic voî, că tot
cel ce-și va lăsa femeia sa, afară de
cuvântul de curvie, o face pre ea să
prea-curviască ; și cel ce va lua pe cea
lăsată, prea-curvește.

³³ Iarăși ați auȑit, că s'a ȑis celor de de-
mult : Să nu jurî strîmb, ci să dai Domnului
jurămintele tale. ³⁴ Iar eū ȑic voî : Să
nu te jurî nicî de cum : nicî pre ceriū,
că este scaun al lui Dumnezeu ; ³⁵ Nicî
pre pămînt, că este așternut al picioa-
relor lui ; nicî pe Ierusalim, că este ce-
tate a marelui Impărat ; ³⁶ Nicî pre
capul tēu să te jurî, că nu poți să faci un
păr aib său negru. ³⁷ Ci fie cuvântul vos-
tru : Așa, așa ; nu, nu ; iar ce este
mai mult de cât acestea, de la cel rău
este. ³⁸ Ați auȑit, că s'a ȑis : Ochiū pen-
tru ochiū, și dinte pentru dinte. ³⁹ Iar
eū ȑic voî : Să nu stați împotriva celui
rău ; ci de te va lovi cine-va preste fața
obrazului cea dreaptă, întoarce-î lui și
pre ceea-laltă. ⁴⁰ Și celui ce voește să
se judece cu tine și să-ți îea haina ta,

lasă-î lui și cămașa. ⁴¹ Și cela ce te va sili
pre tine o milă, mergi cu dînsul două.
⁴² Celui ce cere de la tine dă-î; și pre
cel ce voește să se împrumute de la tine
nu-l întorcede. ⁴³ Ați audiat că s'a dis: Să
iubești pre aproapele tău, și să urăști pre
vrăjmașul tău. ⁴⁴ Iar eă dic vouă: Iubiți
pre vrăjmașii vostri, bine-cuvîntați pre
cei ce vă blestemă pre voi; faceți bine
celor ce vă urăsc pre voi; și vă rugați
pentru cei ce vă supără și vă gonesc pre
voi; ⁴⁵ Ca să fiți fiii Tatălui vostru celui
din ceriuri; că răsare soarele seă preste
cei răi și preste cei buni, și plouă preste
cei drepti și preste cei nedrepti. ⁴⁶ Că de
iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce
plată veți avea? Aă nu și vameșii fac
aceeași? ⁴⁷ Și de veți îmbrățișa cu dra-
goste numai pre prietenii voștri, ce mai
mult faceți? Aă nu și vameșii fac așa?
⁴⁸ Fiți dar voi deseavârșiți, precum și Tatăl
vostru cel din ceriuri deseavârșit este.

CAP. 6.

Pentru milostenie ; pentru rugăciune ; pentru postire ; pentru a defăima pre cele lumești ; pentru că nimeni nu poate sluji la doi domni ; pentru a nu se griji de cele trupesti.

¹ Luați-aminte, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dârșii ; iar de nu, nu veți avea plată de la Tatăl vostru, carele este în ceriuri. ² Decî când faci milostenie, să nu trîmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii într-o adunări și în uliți, ca să se măriască de oameni. Amin dîc voî, că-și iaă plata lor. ³ Iar tu, făcînd milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta ; ⁴ Ca să fie milostenia ta într'ascuns ; și Tatăl tîu cel ce vede într'ascuns, acesta va rîsplătiție într-o arătare. ⁵ Și când te rogî, nu fîi ca fățarnicii, că iubesc prin adunări și prin unghiurile ulițelor stînd să se rîge, ca să se arate oamenilor. Amin dîc voî, că-și iaă plata lor. ⁶ Iar tu, când te rogî, intră în cîmara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tîu celui într'ascuns ; și

Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va răsplăti ție la arătare. ⁷ Și rugându-vă să nu vatologisiți precum păgânii; că li se pare că întru multa vorba lor, se vor auzi. ⁸ Decî nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte de a cere voi de la dînsul. ⁹ Decî așa să vă rugați voi: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, Sînțiască-se numele tău; ¹⁰ Vie împărăția ta; Fie voia ta, precum în ceriū și pre pămînt; ¹¹ Pînea noastră cea spre ființă, dă-ne-o noi astăzi; ¹² Și ne eartă noi datoriele noastre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹³ Și nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvește de cel viclén. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, în viacî, Amin.

¹⁴ Că de veți erta oamenilor greșalele lor, erta-va și voi Tatăl vostru cel cerească; ¹⁵ Iar de nu veți erta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta voi greșalele vóstre. ¹⁶ Și când postiți ca fățarnicii triști; că-și smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dic voi, că-și iaū plata

lor. ¹⁷ Iar tu, când postești, unge-ți capul tău, și fața ta o spală; ¹⁸ Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, celui ce este într'ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va resplăti ție la arătare. ¹⁹ Nu vă adunați voi comori pre pământ, unde moliile și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. ²⁰ Ci vă adunați voi comori în ceriū, unde nici moliile, nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. ²¹ Că unde este comóra voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² Luminătorul trupului este ochiul; decī de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. ²³ Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Decī dacă lumina, care este întru tine, este întunerec, dar întunerecul cu cât mai mult? ²⁴ Nimeni nu poate servi la doi domni; că său pre unul va urî și pre altul va iubi; său de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți servi lui Dumneđeū și lui Mammona. ²⁵ Pentru aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca și ce veți bea; nici

cu corpul vostru, cu ce vă veți îmbrăca.
Aă nu sufletul măi mare este de cât hrana, și trupul de cât haina? ²⁶ Căutați spre pasărele cerului! că nici seamănă, nici seceră, nici adună în jitnițe, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pre dênsele. Aă nu voi măi multă deosebire aveți de acestea? ²⁷ Dar cine din voi grijindu-se, pôte să-și adaugă statului seă un cot? ²⁸ Și de haină ce vă grijiți? Socotiți crinii câmpului, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc; ²⁹ Iar dic voi, că nici Solomon întru toată mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³⁰ Decî dacă pre iarba câmpului, care este astă-dî și mâne se aruncă în cuptor, Dumneđeă așa o îmbracă, nu cu mult măi vêrtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³¹ Decî nu vă grijiți, dicând: ce vom mânca? saă ce vom bea? saă cu ce ne vom îmbrăca? ³² Că aceste toate neamurile le caută; că știe Tatăl vostru cel ceresc, că trebuință aveți de toate acestea. ³³ Ci căutați măi ântăiă împărăția lui Dumneđeă și dreptatea lui și acestea toate se vor adăoga voi. ³⁴ Drept aceea nu vă

grijiți de diua de mâne ; că diua de mâne se va griji de sine. Ajunge dîlei răutatea ei.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da santele cânilor ; pentru a cere și a căuta ; pentru poarta cea strîmtă și pentru cea largă ; pentru a ne păzi de profetii cei mincinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați.
² Că cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați ; și cu ce măsură veți măsura, se va măsura voi. ³ Și ce veți paiul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar bîrna, care este în ochiul tău, n'o simți ? ⁴ Sau cum este în ochiul tău, Lasă să scot paiul din dîci fratelui tău : Lasă să scot paiul din ochiul tău, și eată bîrna este în ochiul tău.
⁵ Fățarnice ! scoate ântei bîrna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău. ⁶ Nu dați sânta cânilor, nici lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum-va să-î calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi. ⁷ Cereți și se va da voi ;

căutați și veți afla; bateți și se va deschide voî. ⁸ Că tot cela-ce cere ia; și tot cela-ce caută află; și celui ce bate i se va deschide. ⁹ Sau carele cm este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pâne, aș doar peatră îi va da lui? ¹⁰ Sau de va cere pește, aș doar șearpe va da lui? ¹¹ Decî dacă voi reî fiind, știți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai vîrtos Tatăl voștru cel din ceriuri va da cele bune celor ce cer de la dînsul?

¹² Decî toate cîte voiți să vî facă voue oameni, faceți și voi lor asemenea; că aceasta este legea și profeții ¹³ Intrați prin ușa cea strîmtă; că largă este ușa și lată calea, ceea ce duce în perđare, și mulți sunt cei ce intră printr'ênsa; ¹⁴ Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în vieață! și puțini sunt cei ce o află pre ea.

¹⁵ Păziți-vă de profeții cei mincinoși, cariî vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ Din roadele lor îi veți cunoaște pre ei. Aș doar vor culege din spini struguri, sau din ciuline smochine? ¹⁷ Așa, tot pomul bun roade bune face,

iar pomul putred, roade rele face. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul putred să facă roade bune. ¹⁹ Decît tot pomul, care nu face roade bune, se tae, și în foc se aruncă. ²⁰ Pentru aceea din roada lor îi veți cunoaște pre dînșii.

²¹ Nu tot cela ce-mî dice mie: Doamne! Doamne! va intra întru împărăția cerurilor, ci cela ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri. ²² Mulți vor dice mie în ziua aceea: Doamne! Doamne! Aș nu cu numele teŭ am profetit și cu numele teŭ demoni am scos? și cu numele teŭ multe puteri am făcut? ²³ Și atunci voiŭ mărturisi lor: că nicî-odată nu v'am știut pre voi; depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fără de legea.

²⁴ Decî tot cela-ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, asemenea-l-voiŭ pre el bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră; ²⁵ Și s'a pogorît ploaia, și aŭ venit rîurile, și aŭ suflat vînturile, și s'aŭ pornit spre casa aceea, și n'a cădut: că era întemeiată pre piatră. ²⁶ Și tot cela ce aude cuvintele mele acestea și nu le face pre ele, se va asemenea băr-

batului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip: ²⁷ Și s'a pogorît ploaea, și aū venit rîurile, și aū suflat vînturile, și aū lovit în casa aceea, și a cădut, și era mare căderea ei. ²⁸ Și a fost după ce a stîrșit Iisus cuvintele acestea, se mira poporul de învîțătura lui. ²⁹ Că-î învîța pre ei, ca cea ce are putere, iar nu ca cărturarii.

CAP. VIII.

Pentru leprosul; pentru sutașul; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'aū vindecat de feliuri de boale; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voie să-î urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrăciți, ai căroro draci aū intrat în turma porcilor.

¹ Și pogorîndu-se el din munte, a mers după dînsul mult popor. ² Și eată un lepros venind se închina lui dicînd: Doamne! de vei vrea, poți să mă curățești. ³ Și tîndînd Iisus mîna, s'a atins de dînsul, dicînd: Voesc, curățește-te! Și îndată s'a curățit lepra lui. ⁴ Și a ȑis Iisus lui: Veȑi nimînuî să nu spuî; ci mergi de te arată pre sineȑi preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

⁵ Iar întrând el în Capernaum, s'a apropiat către dânsul un sutaș, rugându-l pre el și dicând : ⁶ Doamne ! servul meu zace în casă slăbănog, cumplit chinându-se. ⁷ Și a dis Iisus lui : Eă venind, îl voi vindeca pre dânsul. ⁸ Și răspundând sutașul, a dis : Doamne : nu sînt vrednic ca să intri sub acoperemîntul meu, ci numai di cu cuvîntul și se va tămădui servul meu. ⁹ Că și eă sînt om sub stăpînire, avînd sub sine-mî slujitori : și dic acestuia : Mergi, și merge ; și altuia : Vino, și vine ; și servului meu : Fă acêsta, și face. ¹⁰ Iar Iisus auzind acestea s'a minunat, și a dis celor ce veniaă după dânsul : Amin, dic voî, nici întru Israel nu am aflat atîta credință. ¹¹ Și dic voî : că mulți de la răsărituri și de la apusuri vor veni și se vor odihni, cu Avraam cu Isaac și cu Iacob întru împărăția ceriurilor. ¹² Iar fii împărăției vor fi goniți întru întunericul cel mai din afară ; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților. ¹³ Și a dis Iisus sutașului : Mergi, și cum ai crezut fie ție. Și s'a tămăduit servul lui într'acea oră.

¹² Și venind Iisus în casa lui Petru, a vădut pre soacra lui zăcând și aprinsă de friguri. ¹⁵ Și s'a atins de mâna ei, și o a lăsat pre dânsa frigurile; și s'a sculat, și servea lui. ¹⁶ Iar făcându-se sérá, au adus lui pre mulți îndrăciți, și a scos duhurile cu cuvântui, și a tămăduit pre toți bolnavii; ¹⁷ Ca să se pliniască ceea ce s'a ȑis prin profetul Isaia, carele grăesce: Acesta a luat neputințele noastre și boalele a purtat. ¹⁸ Decî vădând Iisus popor mult împrejurul seú, a poruncit învătăceilor să meargă de ceea parte. ¹⁹ Și apropiindu-se un cărturariú i-a ȑis lui: Invătătorule! voiú să merg după tine oriunde vei merge. ²⁰ Și a ȑis Iisus lui: Vulpile au vizuină, și paserile ceruluí cuiburi; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. ²¹ Iar altul din învătăceii lui i-a ȑis lui: Doamne! dă-mi voie ântěiú să merg să îngrop pre tatăl meú. ²² Iar Iisus a ȑis lui: Vîno după mine și lasă morții să-și îngroape pre morții lor. ²³ Și intrând el în corabie, au mers după dânsul învătăceii seí. ²⁴ Și eată s'a făcut mare vîfor în marea, cât se acope-

ria corabia de valuri; iar el dormia.
²⁵ Și venind învătăceii lui, l-au deșteptat pre el dicând: Doamne! mântuește-ne, că perim. ²⁶ Și le-a dis lor: Ce sînteți înfricoșați, puțin-credincioșilor! Atunci sculându-se, a certat vînturile și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar oamenii se miraū, dicând: Cine este acesta, că și vînturile și marea ascultă de el.

²⁸ Și trecînd el de ceea parte în laturea Gherghesenilor, l-a întimpinat pre dînsul doi îndrăciți, eșind din mormînturi, foarte cumpliți, cât nu putea nimenea să treacă pre calea aceea. ²⁹ Și eată a strigat dicînd: Ce este noi și ție Iisuse fiul lui Dumneđeū? Aî venit aici mai nainte de timp să ne muncești pre noi? ³⁰ Și era departe de dînsii o turmă de porci mulți pascînd. ³¹ Iar dracii îl rugaū pre el dicînd: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Și a dis lor: Mergeți! Iar ei eșind aū mers în turma cea de porci, și eată s'a pornit toată turma cea de porci de pe țermuri în marea și aū murit în ape. ³³ Iar păstorii aū fugit și mergînd în cetate aū spus de

toate și cele de cei îndrăciți. ⁸⁴ Și eată
toată cetatea a eșit îatru întâmpinarea lui
Iisus, și vedându-l pre dânsul, l-a rugat,
ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

*Pentru slăbănogul, ce se purta de patru ;
pentru chemarea lui Matei ; pentru Mân-
tuitoriul ce a mâncat cu vameșii ; pentru
fica mări marelui sinagogei ; pentru femeia,
ce-î curgea sânge ; pentru cei doi orbi ; pen-
îndrăcitul cel mut.*

¹ Și intrând în corabie, a trecut și a
venit în cetatea sa. ² Și eată aū adus lui
pre un slăbănog, carele zăcea în pat. Și
vedând Iisus credința lor, a dis slăbă-
nogului: Indrăznește fiule, eartă-ți-se ție
păcatele tale. ³ Și eată oare-carii din căr-
turari aū dis întru sine : Acesta hulește.
⁴ Și vedând Iisus gândurile lor a dis :
Pentru ce voi cugetați viclene întru ini-
mile vóstre? ⁵ Că ce este mări lesne a dice:
Iartă-ți-se ție păcatele tale, saū a dice:
scoală și umblă ; ⁶ Ci ca să știți, că pu-
tere are Fiiul omului pre pământ a erta

păcatele. ⁷ Atunci a dis slăbănogului : Scoală-te, rădică-ți patul teŭ și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa ; iar popoarele vădând se miraŭ și măriaŭ pre Dumnezeu, carele a dat putere ca aceasta oamenilor.

⁹ Și trecând Iisus de acolo, a vădut pre un om ședând la vamă, ce se numia Matei, și i-a dis lui : Vino după mine, și sculându-se, a mers după dânsul. ¹⁰ Și a fost când a ședut el în casă, și eată mulți vameși și păcătoși viind, ședeaŭ cu Iisus și cu învățăcei lui. ¹¹ Și vădând fariseii aŭ dis învățăceilor lui : pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea dascălul vostru. ¹² Iar Iisus aŭdind, a dis lor : N'aŭ trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. ¹³ Deci mergând învățați-vă ce este : milă voesc, iar nu jertfă, că n'am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la dânsul învățăcei lui Ioan dicând : Pentru ce noi și fariseii postim mult ; iar învățăceii tăi nu postesc ? ¹⁵ Și le-a dis lor Iisus : Aŭ doară pot fii nunței să se jeliască în câtă vreme

este cu dênşii mirele? ci vor veni diile, când se va lua de la dênşii mirele, şi atunci vor posti. ¹⁶ Că nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că îşi iea plinirea sa de la haină, şi mai rea spărtură se face. ¹⁷ Nicî pun vin nou în foi vechi; iar de nu, se sparg foi, şi vinul se varsă, şi foi pier; ci pun vinul nou în foi noi, şi amêndoă se țin.

¹⁸ Acestea dicând el cătră dênşii, eată un boier oare-carele venind s'a închinat lui, dicând: Că fica mea acum a murit, ci venind pune mâna ta preste dênşa, şi va învia. ¹⁹ Şi sculându-se Iisus, a mers după dênsul şi învăţăţceii lui. (²⁰ Şi eată o femeie întru curgerea sângelui fiind de doi-spre-dece ani, venind dinapoî, s'a atins de poala hainei lui. ²¹ Că dicea întru sine: că numai de mă voiû atinge de haina lui, mă voiû mântui. ²² Iar Iisus întorcându-se şi vedând-o pre ea, i-a dis: Îndrăzneşte, fică, credinţa ta te-a mântuit, şi s'a tămăduit femeia din ora aceea). ²³ Şi venind Iisus în casa boierului, şi vedând fluerătorii şi mulţimea gălcevindu-se, a dis lor: fugiţi, că n'a murit

fecioara, ci dórme. ²⁴ Și'și rîdea de dên-
sul. ²⁵ Iar dacă s'a scos afară poporul
întrînd o a luat de mînă, și s'a sculat
fecioara ²⁶ Și a eșit vestea aceasta preste
tot pămîntul acela.

²⁷ Și trecînd Iisus de acolo, a mers
după dênsul doi orbî, strigînd și dicînd
miluește-ne pre noi Fiiule al lui David.
²⁸ Iar după ce a mers în casă, aū venit
la dênsul orbii, și li-a dis lor Iisus: Cre-
deți că pot să fac eū aceasta? Dis-aū,
lui: așa Doamne. ²⁹ Atuncî s'a atins de
ochii lor, dicînd: după credința voastră
fie voî: și s'aū deschis ochii lor. ³⁰ Și cu
asprime li-a poruncit lor Iisus dicînd: Ve-
deți nimenea să nu știe. ³¹ Iar ei eșind,
l-aū vestit pre dênsul în tot pămîntul
acela. ³² Iar eșind ei, eată aū adus la
dênsul pre un om mut îndrăcit. ³³ Și sco-
tîndu-se dracul, a grăit mutul; și s'a
mirat poporul dicînd: că nici o dinioară
nu s'a arătat așa întru Israil. ³⁴ Iar fari-
seii diceaū: cu Domnul Dracilor scoate
pre draci. ³⁵ Și străbătea Iisus prin toate
cetățile și orașele, învătînd în soboarele
lor, și predicînd Evanghelia împărăției,

și vindecând toată boala și toată neputința întru popor.

³⁶ Iar vedând el poporul i s'a făcut milă de dânsul; că era supărat și lepădat ca oile, ce n'aū păstor. ³⁷ Atunci a dis învățăceilor seī: Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puținī. ³⁸ Decī rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrătorī la săcerișul seū.

CAP. X.

Pentru chemarea apostolilor și pentru trimiterea lor la predicare; pentru învățătura, ce a învățat Christos pre Apostolī, când i-a trimis și pentru profetia de cele ce era să li se întâmples lor și pentru alte învățături.

¹ Și chemând pre cei doi-spre-dece învățăcei ai seī, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată pre ele, și să tămăduiască toată boala, și toată neputința. ² Iar ale celor doi-spre-dece Apostolī numele sînt acestea: Cel dintîiū Simon, ce se numește Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedei și Ioan fratele lui; ³ Filip și

Iacov al lui Alfeu și Levi, ce s'a numit Tadeu. ⁴ Simon hananitul și Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre dânsul. ⁵ Pre acești doi-spre-dece i-au trimis Iisus, poruncindu-le lor și grăind: In calea păgânilor să nu mergeți, și în cetatea Samarinenilor să nu intrați. ⁶ Ci mai vârtos mergeți către oile cele perdute ale casei lui Israil. ⁷ Și umblând predcați, dicând: Că s'a apropiat Impărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curățiți, pre cei morți îi înviați, dracii scoateți; în dar ați luat, în dar dați.

⁹ Nu câștigați aur, nici argint, nici bani, la brânele voastre, ¹⁰. Nici traistă în cale, nici doă haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de hrana sa. ¹¹ Și orî în care cetate, său oraș veți intra, cercetați cine este întru dânsul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși. ¹² Și intrând în casă, să-l urați ei, grăind: Pace casei acestia ¹³ Și de va fi casa aceea vrednică, va veni pacea voastră preste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi. ¹⁴ Și orî cine nu va primi pre voi,

nică va asculta cuvintele voastre, eșind din casa, séu din cetatea aceea, scuturați praful de pre picioarele voastre. ¹⁵ Amin grăesc voă, că mai ușor va fi pămêntului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cât cetății aceea.

¹⁶ Iată eu trimit pre voă, ca oile prin mijlocul lupilor. Decă fiți înțelepți ca șerpii, și proști ca porumbii. ¹⁷ Și vă luați aminte de oameni, că vă vor da pre voă în soboare, și întru adunările lor vă vor bate pre voă. ¹⁸ Incă și înaintea Domnilor și a Împăraților veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pre voă, nu vă grijiți, cum său ce veți grăi; că se va da voă într'acea oră ce veți grăi; ²⁰ Că nu voă sînteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele grăește întru voă. ²¹ Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior; și se vor scula feciorii asupra părinților, și i vor omorî pre dênșii. Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. ²² Iar cela ce va răbda până în sfêrșit, acela se va mântui.

²³ Iar când vă vor goni pre voă întru această

cetate, fugiți în cea laltă. Amin grăesc
 voî: Nu veți sfârși cetățile lui Israil,
 până când va veni Fiiul omului. ²⁴ Nu este
 învățăcel mai pre sus de dascălul său, nici
 slugă mai pre sus de Domnul său. ²⁵ A-
 junge învățăcelului să fie ca dascălul său, și
 sluga ca Domnul său. Dacă pre stăpânul
 casei-l-a numit Veelzevul, cu cât mai vēr-
 tos pre casnicii lui. ²⁶ Decî nu vă temeți
 de dênșii; că nimic nu este acoperit, care
 să nu se descopere, și ascuns, care să nu
 se cunoască. ²⁷ Ceia ce grăesc voî la
 întunerec, să spuneți la lumină; și ce au-
 diți la urechie să predicați deas upra-
 caselor. ²⁸ Și să nu vă temeți de cei ce
 ucig corpul, iar sufletul nu pot să-l ucigă,
 ci să vă temeți mai vērtoș de cela ce poate
 să peardă și corpul și sufletul în gheenă.
²⁹ Aū doară nu se vînd doē paseri întru
 un filer, și nici una dintr'ênsele nu cade
 pre pămînt fără de Tatăl vostru. ³⁰ Iar
 ai voștri și perii capului vă sînt toți nu-
 mērați. ³¹ Pentru aceia nu vă temeți, că
 voi sînteți cu mult mai buni de cît pa-
 serile.

³² Decî tot cela ce va mărturisi întru

mine înaintea oamenilor, voiû mărturisi
şi eû întru dânsul înaintea Tatălui meu
carele este în ceruri. ³³ Iar cela ce se
va lepăda de mine înaintea oamenilor,
mă voiû lepăda şi eû de dânsul înaintea
Tatălui meu carele este în ceruri. ³⁴ Să
nu socotiţi, că am venit să puiû pace pre
pământ, n'am venit să puiû pace, ci sa-
bie; ³⁵ Că am venit să despărţesc pre om
de tatăl seû, şi pre fică de mumă sa, şi
pre noră de soacră sa. ³⁶ Şi vrăjmaşii omu-
lui, casnicii lui.

³⁷ Cela ce iubeşte pretată seû pre mumă,
mai mult de cât pre mine, nu este mie vre-
dnic. Şi cela ce iubeşte pre fiû, saû pre
fică, mai mult de cât pre mine, nu
este mie vrednic. ³⁸ Şi cela ce nu va lua
crucea sa, şi să vie după mine, nu este
mie vrednic. ³⁹ Cela ce ş'a aflat su-
fletul seû, îl va perde pre el; şi
cela ce ş'a pierdut sufletul seû pentru
mine, îl va afla pre el. ⁴⁰ Cela ce vă pri-
meşte pre voi, pre mine mă primeşte, şi
cela ce mă primeşte pre mine, primeşte
pre cela ce m'a trimis pre mine. ⁴¹ Cela
ce primeşte profet, în nume de profet,

plata profetului va lua; și cela ce priimește drept, în nume de drept, plata dreptului va lua. ⁴² Și cela ce va adăpa pre unul dintr'acești mici, numai cu un pahar de apă rece, în nume de învățăcel, amin grăesc voe: Nu-și va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cei trimiși de Ioan la Iisus; pentru asemănarea Fariseilor și a legiuitorilor cu copiii, ce se jucău în târg; pentru ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidei; pentru aceasta, că toate sunt date Fiului omului de la Tatăl; pentru chemarea celor osteniți la odihnă.

¹ Și a fost când a sevêrșit Iisus, poruncind celor doi-spre-dece învățecei ai seî, s'a mutat de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile lor.

² Iar Ioan auzind din închisoare de lucrurile lui Iisus, și trimițând pre doi din învățaceii seî, i-au dis lui: ³ Tu ești cela ce vine, seû pre altul să așteptăm?
⁴ Și răspundând Iisus, a dis lor: Mer-

gând spunetî lui Ioan, cele ce audîti, și vedeți. ⁵ Orbiî vîd și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surdii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește. ⁶ Și fericit este acela ce nu se va sminti întru mine. ⁷ Și după ce s'a dus aceia, a început Iisus a grăi popoarelor pentru Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți, aũ trestie clătita de vînt? ⁸ Dar ce ați eșit să vedeți, aũ om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce poartă cele moi, în casele împăraților sînt. ⁹ Dar ce ați eșit să vedeți? aũ profet? adevărat grăesc voi: Și mai presus de profet. ¹⁰ Că acesta este de carele este scris: Iată eũ trimit pre ângerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea ta înaintea ta. ¹¹ Amin grăesc voi: Nu s'a sculat întru cei născuți din femei mai mare de cît Ioan Botezătorul; iar cel mai mic, întru împărăția cerurilor, mai mare de cît el este. ¹² Și din zilele lui Ioan Botezătorului până acum, împărăția cerurilor se silește, și silitorii o răpesc pre ea. ¹³ Că toți profeti și legea până la Ioan aũ pro-

fețit. ¹⁴ Și de voiți să priimiți, acesta este Ilie cela ce va să vie. ¹⁵ Cela ce are urechi de audit, audă.

¹⁶ Și cu cine voiți asemenea pre neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce șed în târg, și strigă către soțiile sale, și grăesc: ¹⁷ Fluerați-am voi, și n'ați jucat; de jale am cântat voi, și n'ați plâns. ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mâncând nici bând, și dic: drac are. ¹⁹ A venit Fiiul omului, mâncând și bând, și dic: Iată om mâncătoriu și beutoriū de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la fiii sei.

²⁰ Atunci a început Isus a imputa orașelor, întru care se făcuse puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'a pocăit. ²¹ Vai ție Horazine, vai ție Vipsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'a făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²² Inșă dic vouă: Tirului și Sidonului, mai ușor va fi în ziua judecării, de cât voi; ²³ Și tu Capernaume, care-le până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogorî; că de s'ar fi făcut

în Sodom puterile care s'aũ făcut întru
tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.
24 Însă grăesc voi: că pământului So-
domului mai ușor îi va fi în ziua jude-
cății, de cât ție. 25 Intr'acea vreme
răspundând Iisus, a zis: Mărturisescu-
me ție Părinte, Doamne al cerului și
al pământului, că ai ascuns acestea de
cei înțelepți și pricepuți, și le-ai des-
coperit pre ele pruncilor. 26 Adevărat
Părinte, că așa a fost buna voință îna-
întea ta.

27 Toate îmi sunt date mie de la Tatăl
meu, și nimeni nu cunoaște pre Fiiul
fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu-l
cunoaște nimenea fără numai Fiiul, și
cărui va voi Fiiul să-l descopere. 28 Ve-
niți către mine toți cei osteniți și în-
sărcinați, și eu vă voi odihni pre voi.
29 Luați jugul meu preste voi, și vă în-
vățați de la mine, că sunt blând și sme-
rit cu inima, și veți afla odihnă sufle-
telor vóstre; că jugul meu este bun
și sarcina mea ușoară.

CAP. XII.

Pentru învățaceii ce aũ rupt spice Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce aũ cerut semn; pentru mama lui Iisus și pentru frații lui.

¹ **I**n vremea aceea mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar învățaceii lui aũ flămândit, și aũ început a smulge spice și a mânca. ² Iar fariseii vedẽd aũ ȑis lui: iată învățaceii tei fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a ȑis lor: aũ n'ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și cei ce erau cu dẽsul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și pâmile punerei înaintea a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dẽsul, fără numai preoților. ⁵ Sau n'ați cetit în lege, că Sâmbăta preoții în biserică spurcă Sâmbăta, și nevinovați sunt? ⁶ Iar grăesc voi: că mai mare de cât biserică este aicea. ⁷ Iar de ați ști ce

este, milă voesc, iar nu jertfă, n'ați fi osândit pre cei nevinovați. ⁸ Că Domn este și al Sâmbetei Fiiul omului.

⁹ Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor. ¹⁰ Și iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întrebat pre dânsul, dicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el. ¹¹ Iar el le-a ȳis lor: Ce om este dintre voi carele va avea o oae, și de va cădea aceia Sâmbăta în groapă, aũ nu o va apuca pre ea, și o va scoate? ¹² Dar omul cu cât se deosebiște de oae? Pentru aceia se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atuncȳ ȳis-a omului: întinde mâna ta, și o a întins; și a venit la starea cea dintăiũ sănătoasă ca și cealaltă.

¹⁴ Iar fariseiĩ eșind afară, sfat aũ făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el Iar Iisus cunoscând, s'a dus de acolo.

¹⁵ Și a mers după dânsul popoare multe, și i-a tămăduit pre dânsiĩ pre toți. ¹⁶ Și le-a poruncit lor, ca să nu-l facă pre el arătat, ¹⁷ Ca să se pliniască ce-

ia ce s'a grăit prin Isaia profetul ce
 ȃdice: ¹⁸ Iată pruncul meu, pre carele
 am ales: iubitul meu, întru carele bine
 a voit sufletul meu; pune-voiŭ Duhul
 preste dēnsul, și judecată neamurilor
 va vesti. ¹⁹ Nu se va prici, nicī va striga,
 nicī va aŭdi cine-va în uliță glasul lui.
²⁰ Trestie sdrobită nu va frânge, și în
 aprins nu va stinge, până ce va scoate
 judecata spre biruință. ²¹ Și întru nu-
 mele lui neamurile vor nădăjdui. ²² A-
 tuncī a adus la dēnsul pre un îndră-
 cit orb și mut, și l-a tămăduit pre el;
 cât orbul și mutul grăia și vedea. ²³ Și
 se miraŭ popoarele și ȃdiceaŭ: nu cum-va
 aceasta este fiul lui David. ²⁴ Iar fa-
 riseii aŭdind, ȃdiceaŭ: acesta nu scoate
 draciī, fără numai întru Veelzevul dom-
 nul dracilor. ²⁵ Iar Iisus știind gându-
 rile lor, le-a ȃdis lor: tōtă împērăția ce
 se împerechează între sine, se pustiește;
 și toată cetatea saŭ casa ce se împere-
 chiază între sine, nu va sta. ²⁶ Și dacă
 satana pre satana scoate, între sine s'a
 împărecheat; decī cum-va sta împērăția
 lui? ²⁷ Și dacă eŭ cu Veelzevul scoț dra-

cii, feciorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi voi judecători. ²⁸ Iar dacă eu cu Duhul lui Dumnezeu scot dracii, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum poate cineva să intre în casa celui tare, și vasele lui să le jefuiască, de nu ântăiul va lega pre cel tare, și atunci va jefui casa lui? ³⁰ Cea ce nu este cu mine, împotriva mea este; și cea ce nu adună cu mine, răsipește. ³¹ Pentru aceasta grăesc voi: tot păcatul și hula se va erta oamenilor; iar hula care este împotriva Duhului, nu se va erta oamenilor. ³² Și orî-cine va dice cuvânt împotriva fiului omului, se va erta lui; iar orî-cine va dice împotriva Duhului sânt, nu se va erta lui, nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie. ³³ Sau faceți pomul bun și roada lui bună, sau faceți pomul putred și roada lui putredă; că din roadă se cunoaște pomul. ³⁴ Pui de năpârcii! cum veți putea grăi cele bune, rei fiind? Că din prisosința inimii grăește gura. ³⁵ Omul cel bun, din comoara cea bună a inimii scoate cele bune; iar

omul cel reu din comoara cea rea scoate cele rele. ³⁶ Decî grăesc voue: Că pentru tot cuvîntul deşert-carele vor grăi oamenii, vor să dea seamă de dînsul în ziua judecării. ³⁷ Că din cuvintele tale te vei îndrepta, şi din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci au răspuns oarî-carii din cărturarî şi din farisei, dicînd: Invetătorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundînd, a zis lor: Neamul viclean şi prea curvar semn caută, şi semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pânticele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi Fiul omului de inima pămîntului trei zile şi trei nopţi. ⁴¹ Bărbaţii Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, şi îl vor osândi pre el; căci ei s'au pocăit pentru predicarea lui Iona, şi iată mai mult de cât Iona aici. ⁴² Impărăteasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, şi-l va osândi pre el; că a venit de la marginile pămîntului, să audă înţelepciunea lui So-

lomon, și iată mai mult de cât Solomon
aici. ⁴³ Iar când Duhul cel necurat va
eși din om, umblă prin locuri fără de
apă, căutând odihnă și nu află. ⁴⁴ A-
tunci dice: Mă voi întoarce în casa
mea de unde am eșit; și venind o află
deșartă, măturată, și împodobită. ⁴⁵ A-
tunci se duce, și ia cu sine alte șapte
mai duhuri mai rele decât sine și intrând
locuiesc acolo; și se fac cele depre ur-
me ale omului aceluia mai rele decât
cele din tăiu; așa va fi și acestui neam
viclean.

⁴⁶ Și încă grăind el către popoare,
iată muma lui și frații lui sta afară
căutând să grăiască cu dânsul. ⁴⁷ Și a ȋis
lui oare cine: Iată muma ta și frații tei
staū afară, vrând să grăiască cu tine.
⁴⁸ Iar el răspundând, a ȋis celui ce-î a ȋis
lui: Cine este muma mea, și cari sunt
frații mei? ⁴⁹ Și tindându-și mâna sa
spre învățaceii săi, a ȋis: Iată Muma
mea și frații mei. ⁵⁰ Că orî cine va
face voia Tatălui meu celui din ceruurî,
acela frate al meu, și soră și mumă este.

CAP. XIII.

*Pentru pilda Semănătorului și pentru
a Impărăției cerurilor.*

¹ Și în ziua aceea eșind Iisus din casă, ședea lângă mare. ² Și s'aũ adunat la dēnsul popoare multe, cât i-a fost lui a intra în corabie să șadă, și tot poporul sta pre țermurile mării; ³ Și le-aũ grăit lor multe în pilde:

Dicēnd : Iată a eșit sēmănătorul să semene sēmânța sa. ⁴ Și sēmănând el unele aũ căduť lângă cale, și aũ venit pasērile și le-aũ māncat pre ele. ⁵ Iar altele aũ căduť pre pietriși, unde n'avea pāmēnt mult și îndatăși rēsări, pentru căci n'avea pāmēnt adānc. ⁶ Și rēsărind soarele, s'aũ pālit, și pentru căci n'avea rădācină; s'aũ uscat. ⁷ Iar altele aũ căduť în spinī, și aũ crescut spinīi, și le-aũ înecat pre ele. ⁸ Iar altele aũ căduť pre pāmēnt bun, și aũ dat roadă, una adecă o sută; iar alta, șese-deci; iar alta, trei-deci. ⁹ Cēla ce are urechi de aũdit, aũdă.

¹⁰ Și apropiindu-se Invățaceii au dis-
lui: Pentru ce în pilde grăești lor? ¹¹ Iar
el răspundând, a dis lor: Că voi s'a dat
a ști tainele împărăției ceriurilor, iar
acelora nu s'a dat. ¹² Că cela ce are i se
va da lui, și-î va prisosi; iar cela ce
n'are, și ceia ce are se va lua de la
dênsul. ¹³ Pentru aceasta în pilde gră-
esc lor, că vedând nu ved, și auzind
nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Și se plinește
întru dênsii profeția Isaiei cea ce dice:
Cu auzul veți auzi, și nu veți în-
țelege, și privind veți privi, și nu veți
vedea. ¹⁵ Că s'a îngroșat inima popo-
rului acestuia, și cu urechile greu a
auzit, și ochii lor s'au închis, ca nu
cum-va să vadă cu ochii, și cu urechile
să audă, și cu inima să înțeleagă, și să
se întoarcă și să-î vindec pre ei. ¹⁶ Iar
ochii voștri fericiți sînt că ved, și u-
rechile voastre că aud. ¹⁷ Că amin gră-
esc voue: că mulți proroci și drepti au
dorit să vadă cele ce vedeți voi, și nu
au vădut, și să audă cele ce auziți, și
nu au audit. ¹⁸ Deci voi auziți pilda
semănătorului ¹⁹ Dela tot cela ce aude

cuvântul împărăției, și nu-l înțelege, vine vicleanu, și răpește ceia ce este semănată în inima lui; aceasta este cea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriși, acesta este carele aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primește; ²¹ Însă n'are rădăcină întru sine ci este până la o vreme, iar făcându-se ne caz sau goană pentru cuvânt, îndatăși se smintește. ²² Iar cea semănată în spini, acesta este carele aude cuvântul, iar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției, îneacă cuvântul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pământ bun, acesta este carele aude cuvântul și-l înțelege, carele aduce roadă și face, unul adecă o sută; Iar altul, șase-decî: iar altul, trei-decî.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicînd: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat semânța bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind oamenii, a venit vrșmașul lui, și a semănat zizanii între grîu, și s'au dus ²⁶ Iar dacă a crescut iarba și a făcut roadă, atuncî s'au arărat și zizăniile ²⁷ Și vi-

ind slugile stăpânului i-au ȃis lui :
Doamne, au n'ai semănat semănta bună
în țarina ta, dar de unde are zizanii ?
28 Iar el a ȃis lor : Un om vrășmaș a
făcut aceasta. Iar slugile au zis lui :
vrea-vei dar să mergem să le plivim ?
29 Iar el a ȃis lor : Ba. Ca nu cum-va
plivind zizaniile, să rupeți și grîul îm-
preună cu dênsele. 30 Lăsați să crească
amândouă împreună până la seceriș, și
atunci la vremea secerișului, voiă ȃice :
secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și
le legați snopi, ca să le ardem pre dăn-
sele ; Iar grîul îl adunați în jitnița
mea.

31 Altă pildă le-a pus lor înainte, ȃi-
când : Asemenea este împărăția ceru-
rilor grăuntelui de muștară, pre ca-
rele luându-l omul, l'a semănat în țar-
ina sa 32 Carele este mai mic de căt toate
semințele, iar dacă crește, este mai mare
de căt toate buruenile, și se face copaciă
căt vin paserile ceriului și se sălășlu-
esc în ramurile lui. 33 Altă pildă au
grăit lor : Asemenea este împărăția ce-
riurilor a luatului, pre carele luându-l

femeia l'a ascuns în trei măsură de făină, până ce s'a dospit toată. ³⁴ Acestea toate a grăit Isus în pilde popoarelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să se plină cea ce s'a grăit prin profetul ce dice : Deșchide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumii; ³⁶ Atunci lăsând popoarele a venit în casă Isus.

³⁷ Și s'a apropiat către dânsul Învățăcei lui dicând : Spune noi pilda zizaniilor țarinei. ³⁸ Iar el răspundând a dis lor. Cea ce a semănat semânța cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina este lumea ; iar semânța cea bună, acestea sînt fiii Împărăției ; iar zizaniile sunt fiii celui viclean. ⁴⁰ Iar vrășmașul cel ce le-a semănat pre dânsule este diavolul ; Iar secerișul este sfârșitul veacului ; iar secerătorii sunt îngerii. ⁴¹ Decî cum se adună zizaniile și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul veacului acestuia ⁴² Va trimite Fiul omului pre îngerii săi, și vor aduna dintru împărăția lui pre toate smintele și pre cei ce fac fără de lege ⁴³ Și -i

vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca soarele întru împărăția Tatălui lor; ⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția celor care urechi de audit, audă.

⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția celor care aflând-o o mul, o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina aceia.

⁴⁶ Iarăși asemenea este împărăția celor omului neguțătoriu, ce caută mărgăritari buni, ⁴⁶ Carele aflând un mărgăritariu de mult preț, mergând a vândut toate câte avea, și l-a cumpărat pre el. ⁴⁷ Iarăși asemenea este împărăția ceriurilor năvodului carele s'a aruncat în mare, și a adunat de tot felul de pește; ⁴⁸ pre carele după ce s'a umplut scoțându-l la margine, și șdând a ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁴⁹ Așa va fi la sfârșitul veacului, vor eși îngeri, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵⁰ Și -i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plân-

gereea și scârșnirea dinților. ⁵¹ Grăita lor Isus: Înțeles-ați aceste toate? Dis-aū lui: Așa Doame. ⁵² Iar el le-a dis lor. Pentru aceasta tot cărturarul carele se învață întru împărăția cerurilor asemenea este omului stăpân al casei carele scóte din visteria sa nouă și veche. ⁵³ Și a fost după ce a sfârșit Isus pildele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁴ Și venind la patria sa, îi învăța predânșii în sinagoga lor, cât se miraei și dicea. De unde îi este lui înțelepciunea aceasta și puterile?. ⁵⁵ Aū nu este acesta fciorul teslariului? Aū nu se numește muma lui Mariam, și frații lui Iacov, și Iosi, și Simon, și Iuda? ⁵⁶ Și surorile lui aū nu sunt toate la noi? Dar de unde sunt lui acestea toate? ⁵⁷ Și se smintea întru dēnsul. Iar Isus a dis lor: Nu este profet necinstit, fără numai în patria sa, și în casa sa. ⁵⁸ Și n'a făcut acolo puteri multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Pentru tăierea capului lui Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a auđit Irod cel a patra parte stěpănitoriū, vestea lui Iisus. ² Și a ȑis slugilor sale : Acesta este Ioan Botezătorul, el a înviat din morți, și pentru acésta se fac puteri întru el. ³ Că Irod prinděnd pre Ioan, l-a legat pre el, și l-a pus în temniță, pentru Irodiada femeia lui Flip fratelui său. ⁴ Că ȑicea Ioan lui : Nu ți-se cuvine ție să o aibă pre ea. ⁵ Și vrînd să-l omoare pre dēnsul, se temea de popor, pentru căci ca pre un profet îl avea pre el. ⁶ Iar prăznuindu-se ȑiua nașterei lui Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod. ⁷ Pentru aceia cu jurământū a mărturisitū eă, să-ȑdea oră ce va cere. ⁸ Iar ea îndemnată fiind de muma-sa, a ȑis : Dă-mă aici în tipsie capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Și

s'a întristat împăratul; iar pentru jurământul și pentru cei ce ședea în preună cu dânsul, a poruncit să i se dea. ¹⁰ Și trimetând a tăiat pre Ioan în temniță. ¹¹ Și s'a adus capul lui în tipsie, și s'a dat fetei, și l-a dus la mumă-sa. ¹² Și venind învătăceii lui, au luat trupul, și l-au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus. ¹³ Și auzind Isus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiū de osebi, și auzind popoarele s'a dusă duple dânsul pedestri de prin orașe.

¹⁴ Și eșind Iisus a vedut popor mult, și i-s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵ Iar făcându-se seară, s'a apropiat către dânsul învătăceii lui, dicând: Locul este pustiū și vremă iată a trecut, slobodește poporul, ca săse ducă prin satesă-și cumpere bucate lor. ¹⁶ Iar Iisus le-a ȑis lor: Nu trebuie să meargă; dați-le lor voi să mănânce. ¹⁷ Iar ei au ȑis lui: N'avem aici, fără numai cinci pâini și doi pești. ¹⁸ Iar el a ȑis: Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹ Și a poruncit poporului să șadă pre iarbă, și luând cele cinci pâni

și cei doi pești, căutând la ceriū, a bine-cuvântat, și frângend a dat învțăceilor pânile, iar învțăceii poporului. 20 Și aū mâncat toți și s'aū saturat, și aū luat rămășițele de sfărămituri douăspre-dece coșuri pline. 21 Iar cei ce mân-case erau bărbați ca cincî-mii, afară de femeii, și de copii.

22 Și îndată-și a silit Iisus pre învțăceii săi să intre în corabie, și să meargă mai nainte de cât el de cea parte, până ce va slobođi poporul. 23 Și slobođind poporul, s'a suit la munte să se roa-ge deosebî și făcendu-se seară, era acolo singur. 24 Iar corabia era în mijlocul mării învăluindu-se de valuri, că era vântul împotrivă. 25 Iar într'apatra streajă a nopții, a mers la dênșii Iisus, umblând pre mare. 26 Și vedându-l pre el învțăceii umblând pre mare, s'aū spăimântat, grăind: Că nălu-că este, și de frică aū strigat. 27 Iar Iisus îndată-și a grăit lor dicend: In-drăsniți, eū sînt, nu vă temeți. 28 Iar Petru răspundend a ăis: Doamne! de ești tu, poruncește-mă să viū la tine pre

apă iar; el a ȑis : Vîno. ²⁹ Şi pogorîndu-se Petru din corabie, umbla pre apă, ca să meargă la Iisus. ³⁰ Iar vîdînd vîntul tare, s'a înfricoşat, şi începînd a se afunda, a strigat grăind: ³¹ Doamne mîntueşte-mă şi îndată Iisus tîndînd mîna, l-a apucat pre dînsul, şi i-a ȑis lui: Puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? ³² Şi intrînd ei în corabie, a stătit vîntul. ³³ Iar cei ce erau în corabie, venind s'a ū închinat lui ȑicînd: Cu adevărat Fiul lui Dumneȑeu eşti. ³⁴ Şi trecînd a ū venit în pămîntul Genisaretului.

³⁵ Şi cunoscîndu'l pre eloamenii locului aceluia, a ū trimis în toată laturea aceia, şi a ū adus la dînsul pre toţi bolnavii. ³⁶ Şi ruga ū pre el ca numai să se atingă de poalele veşmintelor lui: Şi cîţi se atingeau se mîntuia ū.

CAP. XV.

*Pentru învățacei când au mâncat cu mâ-
nile nespălate; pentru călcarea poruncilor
lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenii-
lor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru
Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pen-
tru popoarele ce s'au tămăduit; pentru
șapte pâni.*

¹ Atunci a venit la Iisus cărtura-
rii și fariseii cei din Ierusalim, dicând:
² Pentru ce învățaceii, calcă aședămên-
tul bătrânilor? că nu'si spală mâinile
sale, când mănâncă pâne? ³ Iar el res-
pundând le-a zis lor: Pentru ce și voi căl-
cați porunca lui Dumnezeu pentru a-
ședămêntul vostru. ⁴ Că Dumnezeu a
poruncit, dicând: Cinstește pre tatăl tău,
și pre muma ta. Și cela ce va grăi de rău
pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte
să moară. ⁵ Iar voi dice-ți: Cela ce ar di-
ce tatâne-său, sau mâne-sa: dar este ace-
ia cu care te-ai fi folosit de la mine, și să
nu cinstească pre tatăl său pre muma sa.
⁶ Și ați stricat poruncalui Dumnezeu
pentru aședămêntul vostru; ⁷ fățarnici-
lor, bine profetit pentru voi Isaia, di-

când : ⁸ Se apropie de mine poporul acesta cu gura lor, și cu buzele mă cinstesc ; iar cu inima lor departe stă de mine. ⁹ Și îndadar mă cinstesc, învățând învățături poruncii omenești. ¹⁰ Și chiemând la sine pre popor așis lor : auziți și înțelegeți. ¹¹ Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pre om.

¹² Atunci apropiindu-se către dânsul învățaceii lui, îi dîse lui : Cunoscutei că fariseii auzind cuvântul, s'au scandalisnt. ¹³ Iar el răspundând așis : tot sadul pre carele nu l'a sădit Tatăl meu cel ccresc, se va dezrădăcina. ¹⁴ Lăsați pre dênșii, povățuitori orbi, sunt ai orbilor : un orb pre orb de va povățui, îngroapă vor cădea. ¹⁴ Și răspundând Petru, a zis lui : spuné noi pilda aceasta. ¹⁵ Iar Iisus le-a șis lor : încă și voi nepricepuți sunteți ? ¹⁶ Dar nu înțelegeți, că tot ce intră în gură merge în pânțece, și ese pe afedron ? ¹⁷ Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acestea spurcă pre om ? ¹⁸ Că din inimă es gânduri rele, ucideri, prea curvii

curvii, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule. ²⁰ Acestea sînt care spurcă pre om; iar cu mâni nespălate a mânca nu spurcă pre om.

²¹ Şi eşind Iisus de acolo, s'a dus în părţile Tirului şi ale Sidonului. ²² Şi iată o femeie Chananeancă eşind din hotarele acelea, striga către dînsul, dicînd: milueşte-mă Doamne, Fiul lui David, fica mea rău se îndrăceşte. ²³ Iar el nu i-a răspuns ei cuvînt: Şi apropiindu-se învăţăceii lui îl rugă pre el, dicînd: slobodeşte-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el răspundînd a zis: Nu sînt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel. ²⁵ Iar ea viind s'a închinat lui dicînd: Doamne ajută-mă. ²⁶ Iar el răspundînd a zis: Nu este bine a lua pâinea fiilor şi a o arunca cânilor. ²⁷ Iar ea a zis: adevărat Doamne, că şi câinii mănîncă din sfărămiturile ce cad din masa domnilor seî. ²⁸ Atunci răspundînd Iisus, a zis ei: o femeie! mare este credinţa ta, fie ţie precum voe-

ști. Și s'a tămăduit fiica ei dintr'aceia oră.

²⁹ Și trecând de acolo Iisus, a venit lângă marea Galileii, și suindu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Și a venit la dânsul popor mult, având cu sine șchiopi, orbi, muți, ciungă, și alți mulți. Și i-aă aruncat pre dânsii la picioarele lui Iisus și i-aă tămăduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporul vedând pre muți vorbind, pre ciungă sănătoși, pre șchiopi umblând, și pre orbi vedând, și măriaă pre Dumnezeuul lui Israil.

³² Iar Iisus chiemând la sine pre învătăceii seă, a ăis lor : milă îmi este de poporul acesta, că iată trei ăile sînt de când așteaptă lângă mine, și n'ăă ce mânca și a-ă slobodă pre dânsii flămândă nu voesc, ca nu cum-va să slăbiască pre cale. ³³ Și aă grăit lui învătăceii lui : de unde noi în pustie atâtea pănă cât să se sature atăta popor ? ³⁴ Și a ăis lor Iisus : Câte pănă aveți ? Iar ei aă ăis : șapte, și puțină peștișori. Si a poruncit poporului să șeadă pre pământ. ³⁵ Si luând pre cele șapte pănă

și pre pești; mulțămind, a frînt și a dat învătăceilor lui; iar învătăceii poporului; și au mâncat toți, și s'au săturat. ³⁷ Si au luat rămășițele de sfărămături, șapte coșnițe pline. ³⁸ Iar cei ce măncașe, erau ca patru mii de bărbați afară de femei și de copii. ³⁹ Si slobozind poporul a intrat în corabie, și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP. XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din ceriū; pentru aluatul fariseilor; pentru întrebarea, cea în Cesarea lui Filip; pentru lepădarea de sineși și pentru luarea crucei lui Christos; pentru certarea lui Petru căci a grăit împotrivă să nu pătimiască Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Si apropiindu-se fariseii și saduchei, ispitindu-l, îl ruga pre dînsul, ca să le arate lor semn din ceriū.

² Iar el răspundînd, a ȳis lor: Când se face seară, ȳiceȳi: senin va fi, că se

rosește ceriul. ³ Si dimineata diceți: astă-dî va fi furtună, că se rosește ceriul posomorît. Fățarnicilor, fața ceriului știți să o socotiți; iar semnele vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean și prea-curvariū, semn caută, și semnu nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului; și lăsându-i pre dênșii, s'a dus. ⁵ Si mergend învătăceii lui de ceea parte uitase să iea pâne.

⁶ Iar Iisus le-a dis lor: căutați, și vă păziți de aluatul fariseilor, și al saduceilor. ⁷ Iar ei cugetaū întru sine, dicend: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus cunoscend, le-a dis lor: Ce cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mi, și câte coșuri ați luat? ¹⁰ Nicî de cele șapte pâni la cele patru mi, și câte coșnițe ați luat? ¹¹ Cum nu înțelegeți că nu pentru pâne am dis voi să vă păziți de aluatul fariseilor și al saduceilor. ¹² Atuncî aū înteles că nu de aluatul pâni a dis lor să se păziască, ci de învățătura fariseilor și a saduceilor.

13 Iar viind Iisus în părțile Cesariei
lui Filip a întrebă pre învățăceii seî
dicēnd : cine îmi dic oamenii că sînt eū
Fiiul omului ? 14 Iar eî aū dis : uniî,
Ioan Botezătoriul ; iar alții, Ilie ; iar
alții Ieremia, seū unul din profetî.
15 Dis-a lor Iisus : Dar voi cine îmi dice-
ți că sînt ? 16 Si răspundēnd Simon Pe-
tru a dis : Tu ești Hristos fiul lui Du-
mnezeū celui viū. 17 Si răspundēnd Iisus,
a dis lui : Fericit ești Simone var Iona,
că corp și sânge nu ți-a descoperit
ție, ci Tatăl meū cel din ceriuri. 18 Si eū
dic ție : că tu ești Petru, și pre această
piatră voiū zidi biserica mea, si porțile
iadului nu o vor birui pre dēnsa. 19 Si
îți voiū da ție cheile împărăției ceriuri-
lor, și orî ce vei lega pre pămēnt va fi
legat și în ceriuri și orî ce vei dezlega
pre pămēnt, va fi dezlegat și în ceriuri.
20 Atunci a poruncit învățăceilor seî
să nu spue nimēnuî că el este Christos.
21 De atuncî a început Iisus a spune
învățăceilor seî, că se cuvine lui a mer-
ge în Ierusalim, si mult a pătimi de la
betrâni, și de la arhiereî, și dela căr-

turări, și a fi omorât, și a treia di a în-
via. ²² Si luându-l pre el Petru, a în-
ceput a-i sta lui împotrivă dicând: mi-
lostiv fii ție Doamne, nu va fi ție a-
cestea. ²³ Iar el întorcându-se a dis
lui Petru: mergi după mine satano,
sminteală îmi ești; că nu cugeți cele
ce sînt ale lui Dumnezeu, ci cele ce
sînt ale oamenilor.

²⁴ Atunci Iisus a dis învățăceilor
seși: Ori-cine voește să vie după mine, să
se lepede de sine, și să-și ia crucea sa,
și să-mi urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea
să-și mântuiască sufletul seș, pierde-l-
va pre el; iar cine își va pierde su-
fletul seș pentru mine, afla-l-va pre el.
²⁶ Că ce folos este omului de ar dobân-
di lumea toată, iar sufletul seș își va
pierde? Sau ce va da omul schimb pen-
tru sufletul seș? ²⁷ Că va să vie fiul
omului întru mărirea Tatălui seș, cu
îngerii lui, și atunci va răsplăti fiește-
căruia, duple faptele lui. ²⁸ Amin
grăesc voi: sînt uni din cei ce stau
aicea, cari nu vor gusta moarte, până
ce vor vedea pre fiul omului viind în-
tru împărăția sa.

CAP. XVII.

*Pentru schimbarea la față a lui Chri-
stos; pentru cel lunatic; pentru cei ce
cereaă didrahme.*

¹ Si după șese zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui, și i-a suit pre dênșii în munte înalt de osebi. ² Si s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața lui ca soarele; iar hainele lui s'aă făcut albe ca lumina, ³ Si iată s'aă arătat lor Moisi, și Ilie, împreună cu dênsul vorbind. ⁴ Si răspundând Petru, a ăis cătră Iisus: Doamne, bine este noî a fi aicea: de voești să facem aicea trei colibî: ție una, lui Moisi una, și una lui Ilie. ⁵ Incă el grăind, iată nor luminos i-a umbrit pre ei, și iată glas din nor ăicând: acesta este fiul meu cel iubit, întru carele am bine voit, pre acesta să-l ascultați. ⁶ Si aădind învătăceii aă cădut pre fețele sale, și s'aă spăimântat foarte. ⁷ Si apropiindu-se Iisus, s'a atins de dênșii, și a ăis: sculați-

vă, și nu vă temeți. ⁸ Si rădicându-și ochii lor, pre nimenea n'au vădută fără numai pre Iisus singur. ⁹ Si pogorîndu-se ei din munte, le-a poruncit lor Iisus, dicând: nimănui să nu spuneți vederea aceasta, până când fiul omului se va scula din morți.

¹⁰ Si l-a întrebat pre el învățăceii lui, dicând: dar ce dic cărturarii, că se cuvine Ilie să vie mai 'nainte? ¹¹ Iar Iisus răspundând a ȳis lor: Ilie adecă, va veni mai 'nainte, și va așeza toate. ¹² Iar grăesc voi: că Ilie iată a venit și nu l-au cunoscut pre dânsul; ci au făcut lui câte au voit; așa și fiul omului va să pătimiască de la dânsii. ¹³ Atunci au înțeles învățăceii, că pentru Ioan Botezătorul le-a ȳis lor.

¹⁴ Si viind ei la popor s'a apropiat către dânsul un om, îngenunchind înaintea lui, și dicând. ¹⁵ Doamne miluește pre fiul meu, că este lunatic, și rău pătimește; că de multe ori cade în foc, și de multe ori în apă. ¹⁶ Si l-am adus pre dânsul la învățăceii tei, și n'au putut să-l vindece pre el.

17 Iar Isus răspundând a ȑis : o neam necredincios și îndărătnic, până când voiu fi cu voi?, până când voiu suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine. 18 Si l-a certat pre el Iisus, și a eșit dra-cul dintr'ênsul, și s'a tãmäduit copi-lul din ora aceea. 19 Atuncî apro-piindu-se învêțaceii cătrã Iisus de o-sebî, a ȑis : pentru ce noi n'am putut să-l scoatem pre el? 20 Iar Iisus a ȑis lor : pentru necredința voastră. Că amin grăesc voi, de veți avea credință ca un grăunte de muștaru, veți ȑice mun-telui acestuia mută-te de aici acolo, și se va muta, și nimic nu va fi voi cu neputință. 21 Că acest neam nu ese fără numai cu rugăciune și cu post. 22 Si întorcându-se ei în Galilea, le-a ȑis lor Iisus : va să se dea fiul omului în mânele oamenilor. 23 Si îl vor omorî pre el, și a treia ȑi se va scula, și s'aũ întristat ei foarte. 24 Si viind ei în Capernaum, aũ ve-nit cei ce lua didrahme către Petru, și aũ ȑis : învêțãtoriul vostru nu dă didrahme? ȑis-aũ, adevêrat, 25 Si când

a intrat în casă, a apucat Iisus mai înainte de el dîcînd : ce ți se pare Simone? Impărației pămîntului de la care ieai dajdi, sau bir? Dela fii lor, sîu dela cei streini? ²⁶ Grăit-a Petru lui: de la cei streini. Dis-a Iisus lui: iată dar că sînt slobodi fii. ²⁷ Ci ca să nu-î smintim pre dînsii, mergînd la mare aruncă undița, și peștele carele vei prinde întâi, ia-l; Si deschidînd gura lui, vei afla un statir, acela luîndu-l dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce dîceaă cine este mai mare; pentru a nu sminti, pentru pilda de o sută de oi; pentru certarea aproapelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea greșelei fratelui; pentru datornicul cel cu dece mi de talanți.

¹ In ora aceia s'aū apropiat învătăceii către Iisus, grăind : Oare cine este mai mare întru împărăția ceriurilor ? ² Și

chiamând Iisus un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor și a dis: ³ Amin grăesc voi: De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca pruncii, nu veți intra întru împărăția ceriurilor. ⁴ Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru împărăția ceriurilor. ⁵ Și orî-cine va primi pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primește. ⁶ Iar orî-cine va sminti pre unul dintr'acești mici cari cred întru mine, mai de folos 'i-ar fi lui, ca să se spânzure o piatră de moară la grumazul lui, și să se înnece întru adâncul mării. ⁷ Vai lumii de smintele; Că nevoe este să vie smintelele, dar vai omului aceluia prin care vine sminteala. ⁸ Iar de te smintește pre tine mâna ta, seu piciorul te, tae-le pre ele și le lea-padă dela tine; mai bine îți este ție, să întri în viață schiop sau ciung, de cât două mâni sau două picioare având, să fii aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Și ochiul teu de te smintește pre tine, scoate-l pre el, și îl aruncă de la tine;

mai bine este ție cu un ochi să întri în viață, de cât amândoi ochii având, să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutați să nu defăimați pre vre unul dintr'acești mai mici, că ȳic voi: Că îngerii lor în ceriuri, pururea ved fața Tatălui meu carele este în ceriuri.

¹¹ Că a venit fiul omului să mântuiască pre cel perdut. ¹² Ce vi se pare voi; de va avea un om o sută de oi, și se va rătăci una dintr'ênsele, aũ nu lasă pre cele noë ȳeci și noë în munți, și mergend caută pre cea rătăcită? ¹³ Și de i se va întâmpla să o găsiască pre ea, amin grăesc voi, că se bucură de dênsa mai vîrtos de cât de cele noë ȳeci și noë ce nu s'aũ rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia înaintea Tatălui vostru celui din ceriuri ca să piară unul dintr'acești mici. ¹⁵ Și de-ți va greși ție fratele teũ, mergi, și îl mustră pre dênsul între tine și între el singur. ȳeci de te va asculta, ai dobândit pre fratele teũ ¹⁶ Iar de nu te va asculta, mai iea împreună cu tine încă pre unulũ, sêu doi, ca

prin gura a două sau a trei mărturii
să stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-î va
asculta pre ei, spune-l soborului, și de
nu va asculta nici de sobor, să-ți fie ție
ca un păgân și vameș.

¹⁸. Amin grăesc voi : Orî câte veți
lega pre pământ, vor fi legate în cer ;
Si orî-câte veți dezlega pre pământ,
vor fi dezlegate în cer. ¹⁹ Iarăși amin
grăesc voi : Că dacă doi din voi se
vor uni pre pământ, pentru tot lucrul
ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meu,
carele este în ceriuri. ²⁰ Că unde sînt
doi s'eu trei adunați întru numele meu,
acolo sînt în mijlocul lor. ²¹ Atunci
apropiindu-se către dînsul Petru a
zis : Doamne, de câte orî va greși
mie fratele meu și voiû erta lui ? aû
doară pînă de şapte orî ? ²² Grăit-a
Iisus lui : Nu-ți dic ție pînă de şapte orî,
ci pînă de şapte decî de orî câte şapte.
²³ Pentru aceasta asemănatu-s'a îm-
părăția ceriurilor omului împărat, ca-
rele a vrut să iea seama slugilor sale.
²⁴ Si începînd el a lua seama, aû adus
la dînsul pre un datornic cu dece mii de

talantî. ²⁵ Si ne având el să plătiescă, a poruncit domnul lui să-l vînză pre el, și pre femeia lui, și pre copii, și toate câte avea, și să plătiescă. ²⁶ Decî cădënd servul acela, se închina lui dîcënd : Doamne, mai îngăduiește-mă pre mine, și îți voi plăti ție tot. ²⁷ Si milostivindu-se domnul servului aceuia, l'a slobođit pre dēnsul, și i-a ertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșind servul acela, a aflat pre unul din soții seî, carele era dator lui o sută de dinarî, și apucându-l pre el îl sugruma, dîcënd : Plătește-mî ce îmi ești dator. ²⁹ Decî cădënd soțul aceuia la picioarele lui, îl ruga pre dēnsul dîcënd : Mai îngăduiește-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ci mergënd l'a băgat în temință, până când va plăti datoria. ³¹ Iar soții lui vędënd cele ce s'a făcut, s'aũ întristat foarte, și viind, aũ spus domnului lor toate cele ce s'aũ făcut. ³² Atuncî chiemându-l pre el domnul lui, i-a dîs lui : serv viclean, toată datoria aceea ți-am ertat ție, pentru că m'ai rugat. ³³ Dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de soțul teũ,

precum și mie mă-a fost milă de tine?
³⁴ Si mâniindu-se domnul lui, l'a dat
pre el muncitorilor, până ce va plăti
toată datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu
cel ceresc va face voî, de nu veți erta
fiește-carele fratelui său din inimile
voastre greșalele lor.

CAP. XIX.

*Pentru cei ce au întrebat, oare se cade
bărbatului să-și lase femeea; pentru fa-
menî; pentru punerea mânelor lui Iisus
pre copii; pentru bogatul ce a întrebat
pre Iisus.*

¹ Si a fost când a sfârșit Iisus cu-
vințele acestea, a trecut din Galilea, și a
venit în hotarele Iudeei de ceea parte de
Iordan. ² Si a mers după dânsul popor
mult, și i-a vindecat pre ei acolo.

³ Si au venit la dânsul fariseii is-
pitindu-l pre el și dicând: Oare se cade
omului să-și lase femeea sa pentru fie-
ște ce pricină? ⁴ Iar el răspundând a
dis lor; Dar n'ați cetit, că cela ce a fă-

cut dintâi, bărbat și femeie i-a făcut pre ei. ⁵ Si a ȑis : Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl seŭ, și pre muma sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp. ⁶ Pentru aceea nu mai sînt doi, ci un corp. Decî ce a împreunat Dumneȑeŭ, omul să nu despartă. ⁷ Ȑis-aŭ lui : Dar cum Moisi a poruncit să i-se dea carte de despărțire, și să o lase pre ea ? ⁸ Ȑis-aŭ lor : Că Moisi dupre învêrtoșarea inimei voastre a dat voie să vă lăsați femeile voastre ; dar din început n'a fost așa. ⁹ Iar grăesc voi : Că orî-cine își va lăsa femeea sa afară de cuvênt de curvie, și va lua alta, prea-curvește, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvește. ¹⁰ Ȑis-aŭ lui învêțăceii lui : Dacă așa este pricina omului cu femeea, nu este de folos a se însura. ¹¹ Iar el a ȑis lor : Nu toți încap cuvêntul acesta, ci celor ce s'a dat. ¹² Că sînt famenî, cariî din pântecelumei lor s'aŭ născut așa, și sînt famenî, cariî s'aŭ scopit de oameni ; și sînt famenî, cariî singurî s'aŭ scopit pre sine pentru împêrăția ceriurilor. Cela ce poate a încăpea, încapă,

13 Atunci s'aũ adus la dẽnsul prunci,
ca sã pue mãnile peste ei, și sã se
roage; Iar învẽțãceii i-aũ certat pre ei.
14 Iar Iisus a ȑis lor: Lãsați pruncii, și
nu-i opriți pre ei a veni la mine, cã a
unora ca acestora este împẽrãția ceriu-
rilor. 15 Si puindu-și preste ei mãnile, s'a dus de acolo.

16 Si iatã oare-carele viind la el, a
ȑis lui: învẽțãtoriule bune, ce bine voiũ
face ca sã am viața de veci? 17 Iar el a
ȑis lui: Ce îmi ȑicĩ bun? Nimeni nu
este bun, fãrã numai unul Dumneȑeũ.
Iar de voești sã întri in viață, pãzește
poruncile. 18 ȑis-a lui: Care? Iar Iisus
a ȑis: Sã nu uciȑi, sã nu prea-curvești,
sã nu furĩ, sã nu fii mãrturie minci-
noasã. 19 Cinstește pre tatãl tẽu și pre
mumã-ta, și sã iubești pre vecinul tẽu,
ca însuți pre tine. 20 ȑis-a lui tẽnãrul:
toate acestea le-am pãzit din tinerețile
mele; ce încă îmi lipsește? 21 ȑis-a
Iisus lui: De voești sã fii desãvẽrșit,
mergi, vinde-ți averile tale, și le dã sã-
racilor, și vei avea comoarã in cer, și
vino urmeazã mie. 22 Iar tẽnãrul auȑind

cuvântul, s'a dus întristat ; că avea
 avuții multe. ²³ Iar Iisus a ȃis învătă-
 ceilor seî : Amin grăesc voî : Că cu a-
 nevoie va intra bogatul întru împărăția
 ceriurilor. ²⁴ Si iarăși grăiesc voî :
 Că mai lesne este a trece cămila prin
 urechile acului, de cât bogatul a intra
 întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar
 învătăceii lui aȃdind, s'aȃ îngrozit
 foarte, ȃicȃnd : dar cine poate să se mân-
 tuiască ? ²⁶ Iar Iisus căutȃnd, a ȃis lor :
 La oameni aceasta este cu neputință,
 iar la Dumnezeu toate sînt cu putință.
²⁷ Atuncî rȃspundȃnd Petru, a ȃis
 lui : Iatȃ noi am lȃsat toate și am ur-
 mat ȃie ; oare ce va fi noi ? ²⁸ Iar Iisus
 a ȃis lor : Amin grăiesc voî, că voi cei
 ce aȃi urmat mie, întru a doa naștere,
 cȃnd va șede fiul omului pre scaunul
 mȃrireî sale, veȃi șede și voi pre doȃ-
 spre-ȃece scaune, judecȃnd pre cele
 doȃ-spre-ȃece seminȃii ale lui Israil.
²⁹ Si tot carele a lȃsat case, seȃ frȃȃi seȃ
 surorî, seȃ tatȃ, seȃ mumȃ, seȃ femeie
 seȃ feciorî, seȃ holde, pentru numele
 meȃ, însutit va lua și viaȃ vecinică

va moșteni. ³⁰ Si mulți dintei vor fi
pre urmă, și de pre urmă, întâi.

CAP. XX.

*Pentru lucrătorii, cei tocmiți la vie ;
pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre
patimă ; pentru feciorii lui Zevedei ; pen-
tru doi orbii.*

¹ Că asemenea este împărăția ceriu-
rilor omului stăpân al casei, carele a
eșit dis-de-dimineată să tocmiască lu-
crători la via sa. ² Si tocmindu-se cu
lucrătorii câte un dinar pe zi, i-a trimis
pre ei în via sa. ³ Si eșind la a treia oră
a vădut pre alții stând în târg fără de
lucru. ⁴ Si a zis și acelora, mergeți și
voi în vie, și ce va fi cu dreptul voi da
voi ; Iar ei au mers. ⁵ Iarăși eșind
într'a șésea și într'a noa oră, a făcut
asemenea. ⁶ Iar într'a un-spre-decea oră
eșind, aflat'a pe alții stând fără de lu-
cru, și a zis lor : Ce ați stătut aici toa-
tă ziua fără de lucru. ⁷ Zis-au lui : Că
nimeni pre noi nu ne-a tocmnit. Zis-a

lor: merge-ți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul veți lua. ⁸ Iar dacă s'a făcut seară, a dis domnul viei către ispravnicul seu : Chiamă pre lucrători, și li dă lor plata, începând dela cei de pre urmă pînă la cei dintâi. ⁹ Decî viind cei dela a un-spre-decea oră aū luat câte un dinar. ¹⁰ Iar viind cei dintâi, socotia că vor lua mai mult, și aū luat și ei câte un dinar. ¹¹ Iar după ce aū luat, grăia împotriva stăpânului casei, dîcînd: ¹² Că acești de pre urmă o oră aū lucrat, și i-ai făcut pre dînșii întocma cu noi, cari am purtat greutatea dîlei și zăduful. ¹³ Iar el rîspundînd, a dis unuia dintr'ênșii: Prietene, nu-ți fac ție strîmbătate, aū nu câte un dinar te-ai tocmit cu mine? Iați al teū, și mergi: ¹⁴ Că voiesc și acestui de pre urmă să-i dau ca și ție. ¹⁵ Aū doară nu mi se cade să fac eu ce voiu vrea cu ale mele? aū este ochiul teu viclean, pentru că eu sînt bun? ¹⁶ Așa vor fi cei de pre urmă întăi, și cei dintăi, pre urmă. Că mulți sînt chiemați, dar puțini aleși.

¹⁷ Si suindu-se Iisus în Ierusalim, a

luat pre cei doi-spre-dece învățăcei de-
osebii pe cale, și li-a ȑis lor : ¹⁸ Iată ne
suim în Ierusalim, și fiul omului se va
da arhiereilor, și cărturarilor și-l vor
judeca pre el spre moarte. ¹⁹ Si-l vor
da pre el neamurilor ca să-l batjocu-
riască, și să-l bată, și să-l răstigniască,
și a treia ȑi va învia. ²⁰ Atunci s'a
apropiat către dēnsul muma fiilor lui
Zevedei împreună cu fiii seii, închinân-
du-se și cerēnd oare-ce de la dēnsul.
²¹ Iar el a ȑis ei: Ce voiești? ȑis-a lui:
ȑi, ca să șeadă acești doi fiii aii mei, u-
nul de-a dreapta ta, și altul de-a stân-
ga ta, întru împărăția ta. ²² Iar Iisus
răspundēnd, a ȑis: Nu știți ce cereți.
Puteți, să beați păharul carele voiu să-l
beau eu; și cu botezul, cu carele eu mă
botez, să vă botezați? ȑis-a lui: Putem.
²³ Si a grăit lor : Păharul meu cu ade-
vărat veți bea și cu botezul, cu carele
eu mă botez, vă veți boteza; Iar a-ședea
de dreapta mea, și de-a stânga mea, nu
este al meu a da, ci celor ce s'a gătit
de la Tatăl meu. ²⁴ Si audind cei ȑece,
s'au mâniat pentru cei doi frați. ²⁵ Iar

Iisus chiemându-î pre dênşii, a ȑis :
 Ştiţi că domniî păgânilor îî domnesc pre
 ei, şi cei mari îî stêpânesc pre dênşii.
 26 Iar întru voi nu va fi aşa ; ci carele
 întru voi va vrea să fie mai mare, să fie
 voi slugă. 27 Si carele întru voi va
 vrea să fie întăi, să fie voi slugă. 28 Pre-
 cum şi fiul omului, n'a venit să-î
 lujiască lui, ci să slujiască el şi să-şi
 dea sufletul seu, răscumpărare pentru
 mulţi.

29 Si eşind ei din Ierihon, au mers
 după dênsul popor mult. 30 Si iată doi
 orbî şedênd lângă cale, auȑind că Iisus
 trece, au strigat, grăind : Milueşte-ne
 pre noi Doamne, fiul lui David. 31 Iar
 poporul i-au certat pre dênşii să tacă ;
 iar ei mai tare strigaũ grăind : Milueş-
 te-ne pre noi Doamne, fiul lui David.
 32 Si stând Iisus i-a strigat pre dênşii,
 şi a ȑis : Ce voiţi să ve fac voi ? 33 Ȓis-a
 lui : Doamne să se deşchidă ochii noştri.
 34 Si făcêndu-i-se milă lui Iisus s'a a-
 tins de ochii lor, şi îndată aũ vedut o-
 chii lor, şi aũ mers dupre dênsul.

CAP. XXI.

Pentru asină și pentru mânzul ei; pentru zaraf, și alți târgoveți ce i-a scos din biserică; pentru cei orbi și schiopă; pentru smochinul cel uscat; pentru speranța în Dumnezeu; pentru Archiereii și bătrânii ce au întrebat pre Domnul de puterea lui; pentru pilda a doi fii ce i-a trimis să lucreze în vie; pentru via ce o a dat lucrătorilor.

¹ Și când s'a apropiat de Ierusalim, și a venit în Vitsfaghi la muntele Masli-
nilor, atunci Iisus a trimis doi învă-
țăcei, dicându-le lor. ² Mergeți în sa-
tul carele este înaintea voastră, și nu-
mai de cât veți găsi o asină legată și
mânz cu dânsa, deslegându-o o aduce-
ți la mine. ³ Și de va dice voî cine-
va ceva, veți dice, că acestea Domnu-
lui trebuesc, și numai decât le va tri-
mite pre ele. ⁴ Iar acestea toate s'au
făcut, ca să se pliniască ceea ce s'a
dis prin profetul ce dice: ⁵ Diceți fe-
tei Sionului: Iată împăratul tău vine
la tine blând, și ședând pre asină și pre

mânz fiul celei de sub jug. ⁶ Și mergând învățăceii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus. ⁷ Au adus asina și mânzul, și au pus de-asupra lor veșmintele sale, și aședut pre dênsele. ⁸ Și cei mai mulți din popor, așterneaș veșmintele sale pre cale; iar alții tăia stâlpi din copaci, și așterneaș pre cale. ⁹ Iar popoarele cele ce mergea înainte, și cele ce venia pre urmă, striga, dicând: Osana fiului lui David, bine cuvântat este cel ce vine întru numele Domnului, Osana întru cei de sus. ¹⁰ Și intrând el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, dicând: Cine este acesta? ¹¹ Iar poporul dicea: Acesta este Iisus profetul cel din Nazaretul Galileii.

¹² Și a intrat Iisus în biserică lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindea și cumpăra în biserică, și mesele schimbătorilor de bani le-a răsturnat, și scaunele celor ce vindea porumbi. ¹³ Și așis lor: Scris este: Casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi o ați făcut pre dênșă peșteră tâlharilor. ¹⁴ Și

a venit la dânsul şchiopi şi orbi în biserică, şi vindeca pre ei. ¹⁵ Iar vedând arhieriei şi cărturarii minunile ce a făcut, şi prunci strigând în biserică şi dicând: Osana fiul lui David, s'a măniat. ¹⁶ Şi i-a dis lui: Audă ce dic aceştia? Iar Iisus a dis lor: Adevărat, aū nică o dată n'aţi citit: că, din gura pruncilor, şi a celor ce sug, aī s'vârşit laudă? ¹⁷ Si lăsându-i pre ei, a eşiit a-fără din cetate la Vitania, şi s'a sălăşluit acolo.

¹⁸ Iar a doua zi întorcându-se în cetate a flămândit. ¹⁹ Si vedând un smochin lângă cale, a venit la dânsul şi n'a aflat nimic într'ênsul, fără numai frun-de; şi a dis lui: De acum să nu se mai facă din tine rod în viacă. Si îndatăşi s'a uscat smochinul. ²⁰ Si vedând învăţaceii s'a minunat, dicând: Cum îndată s'a uscat smochinul? ²¹ Si răspundând Iisus a dis lor: Amin dic voă de veţi avea credinţă şi nu vă veţi îndoi, nu numai cea a smochinului veţi face, ci şi muntelui acestuia de veţi dice: Ridică-te şi te aruncă în marea, va

fi. ²² Si toate ori câte veți cere întru rugăciune, credând, veți lua.

²³ Si viind el în biserică, a mers la dânsul când învăța, archiereii și bētrâniī poporului, dicând: Cu ce putere faci acestea, și cine ți-a dat ție puterea aceasta? ²⁴ Si răspundând Isus, a ȑis lor: Intreba-voiū și eū pre voi un cuvânt, pre carele de mi'l veți spune mie, și eū voiū spune voi cu ce putere fac acestea. ²⁵ Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer, séū de la oameni? Iar ei cugetaū întru sine, dicând: de vom ȑice din cer, va ȑice noi: dar pentru ce n'ați creȑut lui? ²⁶ Iar de vom ȑice, de la oameni; ne temem de popor, că toți aū pe Ioan ca pre un profet. ²⁷ Si răspundând lui Iisus, aū ȑis: Nu știm. ȑis-a lor și el: Nicī eū nu voiū spune voi cu ce putere fac acestea.

²⁸ Dar ce vi se pare voi? Un omū avea doi feciori, și mergând la cel dintâi i-a ȑis: Fiule, mergi astă-ȑi de lucrează în via mea. ²⁹ Iar el răspundând a ȑis: nu voiū; iar mai pe urmă

căindu-se, a mers. ³⁰ Si mergând la celalalt a dis așisderea; iar el răs-punzând a dis: Eū Doamne voiū merge, și n'a mers.
³¹ Carele dintr'acești doi, a făcut voia tatălui seū? Dis-aū lui: Cel dintâiū; dis-a lor Iisus: Amin dic voi: că va-meșii și curvele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumneđeū.
³² Că a venit la voi Ioan în calea drept-tății, și n'ați cređut lui; iar vameșii și curvele aū cređut lui; iar voi vedzând, nu v'ați căit după aceea să credeți lui.
³³ Ascultați altă pildă: Un om era stępân al casei, carele a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'ensa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. ³⁴ Iar când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrătorii, ca să iea rodul ei. ³⁵ Iar lucrătorii prin-dzând pre slugile lui, pre unul l-a bătut; iar pre altul l-a omorît, iar pre altul cu pietre l-a ucis. ³⁶ Ia-răși a trimis pre alte slugi mai multe de cât cele dintâiū, și li-aū făcut lor

așisderea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul seŭ, dicend: se vor rușina de fiul meŭ. ³⁷ Iar lucrătorii vedend pre fiul, aŭ dis întru sine: Aceasta este moștenitoriul; veniți să-l omorîm pre el, și să stăpânim moștenirea lui. ³⁸ Si prindendul pre el l-a scos afară din vie și l-a omorît. ³⁹ Deci când va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acelora? ⁴⁰ Dis-aŭ lui: Pre cei răi, rău îi va perde, și viea o va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴¹ Dis-a lor Iisus: Aŭ nici o dată n'ați citit în Scripturi: Piatra pe care nu o aŭ băgat în seamă ziditori, aceasta s'a făcut în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru aceasta dic voi: Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului carele va face rodurile ei. ⁴³ Si cel ce va cădea preste piatra aceasta, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Si audind archiereii și fariseii pildele lui, aŭ cunoscut că pentru dênșii

grăește. ⁴⁵ Si căutând să-l prindă pre el, s'aũ temut de popor, de vreme ce ca pre un profet îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la nuntă; pentru cei ce aũ întrebat pre Domnul, cade-se a da dajdie împăratului; pentru saducheii ce nu primesc învierea; pentru legiuitorul ce a întrebat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului, al cui Fiu îi dic cărturarii că este el.

¹ Si răspundând Iisus iarăși a grăit lor în pilde, dicând: ² Asemănatu-s'a împărăția ceriului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului său. ³ Si a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chemați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dicând: diceți celor chemați, iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrănite ale mele s'aũ junghiat și toate sînt gata veniți la nuntă. ⁵ Iar ei

nebăgând seamă s'aũ dus, unul la holda sa, altul la neguțitoria sa. ⁶ Iar ceilalți prindend pre slugile lui i-aũ pedepsit și i-aũ omorît pre ei. ⁷ Si aũdind împăratul acela, s'a mâniat, și trimițind oștile sale, aũ pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o aũ ars. ⁸ Atuncia ȃis slugilor sale: Iată nunta este gata; iar cei chemați n'aũ fost vrednici. ⁹ Decî mergeți la răsپintiile cailor, și pre câți veți afla, îi chemați la nuntă. ¹⁰ Și eșind slugile acelea la răsپinti, aũ adunat pre toți câți aũ aflat și răi și buni; și s'a umplut nunta de cei ce ședea. ¹¹ Și intrând împăratul să vadă pre cei ce ședea, vedut-a acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în haină de nuntă. ¹² Si i-a ȃis lui: Prietene, cum ai intrat aici, ne avend haină de nuntă? Iar el tăcea. ¹³ Atuncia ȃis împăratul slugilor: Legându-i lui mânil și picioarele, luați-l pre dēnsulũ, și-l aruncați intru întunericul cel mai din afară, acolo va fi plângerea, și scrîșnirea dinților. ¹⁴ Că mulți sînt chemați dar puținî aleși.

15 Atunci mergând fariseii sfat au
făcut ca să-l prindă pre el în cuvânt.
16 Si au trimis pre învățăceii lor împreună
cu irodianii, dicând: Invățătorule,
știm că adevărat ești, și calea lui Dum-
neșu într-o adevăr înveți, și nu-ți este
grijă de nimenea, că nu cauți în fa-
ța oamenilor. 17 Decă spune-ne noi,
ce ți se pare ție? Se cade a da dajdie
Cesarului, seu nu? 18 Iar Iisus cu-
noscând vicleșugul lor, a ȳis: Ce mă
ispitiți fățarnicilor? Arătați-mi mie ba-
nul dajdiei. 19 Iar ei au adus lui un
dinariu. 20 Si a ȳis lor: Al cui este
chipul acesta și scriptura cea de pre
el? 21 ȳis-a lui: Ale Cesarului. Atunci
a ȳis lor: Dați înapoi dar cele ce sînt
ale Cesarului, Cesarului; Si cele ce
sînt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu.
22 Si aȳind s'au mirat, și lăsându-l pre
el, s'au dus.
23 Intr'acea ȳi, au venit la dēnsul
saducheii cari ȳic că nu este înviere, și
l-au întrebat pre el, dicând: 24 Invē-
țătorule, Moisi a ȳis: De va muri ci-
neva ne avēnd feciori, să iea fratele lui

pre femeea lui, și să ridice sēmânța fratelui său. ²⁵ Decī era la noi șapte frați, și cel dintăiū însurându-se, a murit, și neavēnd sēmânță, a lăsat pre femeea sa fratelui său. ²⁶ Așisderea și al doilea, și al treilea, până la al șeptelea. ²⁷ Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²⁸ Decī la înviere, a căruia dintr'acei șapte va fi femeea? că toți o aū avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a ȑis lor: Vē rătăciți neștiind scripturile, nici puterea lui Dumneȑeū. ³⁰ Că la înviere, nici se însoară nici se mărită, ci ca îngeriū lui Dumneȑeū în ceriū sînt. ³¹ Iar pentru învierea morȑilor, aū n'ați citit, cea ce s'a ȑis voī de la Dumneȑeū, grăind: ³² Eū sînt Dumneȑeul lui Avraam, și Dumneȑeul lui Isaac, și Dumneȑeul lui Iacov; Nu este Dumneȑeū, Dumneȑeu al morȑilor, ci al viilor. ³³ Si aȑind poporul se mira de învȑțătura lui.

³⁴ Iar fariseiī aȑind că a astupat gurile saducheilor, s'aū adunat împreună. ³⁵ Si l'aū întrebat pre el unul din ei învȑțătoriū de lege, ispitindu-l

pre e, și dicend: 36 Invățătorule, care poruncă este mai mare în lege? 37 Iar Iisus a ȃis lui: Să iubești pre Domnul Dumnezeuul tău; cu toată inima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cungetul tău; aceasta este întâia și mai mare poruncă. 38 Iar a doua asemenea aceștia: Să iubești pre aproapele tău, ca însuți pre tine. 39 Intr'aceste două porunci toată legea și profetii se spânzără. 40 Și fiind adunați fariseii, i-a întreat pre ei Iisus dicend: 41 Ce vi se pare voi de Christos? al cu fiu este? ȃis-aŭ lui: al lui David. 42 ȃis-a lor: Dar cum David cu Duhul îl numește pre el Domnu? dicend: 43 ȃis-a Domnul Domnu uî meu: ședî de-a dreapta mea, până¹ ce voiŭ pune pe vrășmașii tei aștern ut picioarelor tale. 44 Decî dacă David îl numește pre el Domn cum fiu al lui este?. 45 Și nimenî nu putea să răspundă lui cuvênt nici a mai îndrăsnit cine-va dintr'acea ȃi, să-l mai întrebe pre el.

CAP. XXIII.

*Pentru scaunul lui Moisi; pentru fă-
țarnicia cărturarilor; pentru că nu se
cade să chiemăm învățători și părinți
pre pământ; pentru ticăloșirea fariseilor.*

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor, și
învățăceilor sei dicând : ² Pre scaunul
lui Moisi auședut cărturarii și fariseii.
³ Decî toate câte vor dice voi să păziți,
păziți și faceți; Iar duple lucrurile lor
nu faceți; Că dic, și ei nu fac. ⁴ Că
leagă sarcini grele și anevoe de pur-
tat, și le pun pre umerile oamenilor;
iar ei nici cu degetul lor nu vor să
le miște pre ele. ⁵ Și toate lucrurile
lor le fac ca să se vadă de oameni;
că își lătesc filactiriile lor, și își mă-
resc cepragile hainelor sale. ⁶ Și iu-
besc șederile cele mai întâi la ospete,
și scaunele cele mai de sus în Sina-
goge. ⁷ Și închinăciunile prin târ-
guri, și a se chema de oameni: Ravi
Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi,
că unul este dascălul vostru, Christos;
Iar voi toți frați sînteți. ⁹ Și tată să

nu chemați voi pre pământ. Că unul este tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁰ Nicî să vă numiți învătători, că unul este învătătoriul vostru Christos. ¹¹ Iar cel ce este mai mare între voi, să fie voi slugă. ¹² Că cel ce se va înălța pre sine, se va smeri; și cel ce se va smeri pre sine, se va înălța.

¹³ Ci vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că mâncați casele văduvelor, și cu pricină, îndelung rugându-vă; pentru aceasta mai multă osîndă veți lua. ¹⁴ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că închideți împărăția ceriurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nicî pre cei ce vor să între nu-î lăsați. ¹⁵ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că încunjurați marea și uscatul, ca să faceți un nemernic, și dacă se face, îl faceți pre el fiu Gheenii îndoit de cât voi. ¹⁶ Vai voi povățuitori orbî, cari dîceți: că cel ce se va jura pre biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre aurul bisericeî, vi-novat este. ¹⁷ Nebunî și orbî, că ce-

este mai mare, aurul, s'eu biserica care s'anteste pre aur? ¹⁸ Si cel ce se va jura pre altariu, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre darul ce este deasupra lui, vinovat este. ¹⁹ Ne bun' si orb' , ca ce este mai mare, darul, s'eu altariul care s'anteste pre dar? ²⁰ Deci cela ce se jură pre altariu se jură pre el, si pre toate care s'nt deasupra lui. ²¹ Si cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, si pre cela ce locueste într'ênsa. ²² Si cela ce se jură pre ceriū, se jură pre scaunul lui Dumneđeū si pre cela ce șade pre el. ²³ Vai vo' Cărturarilor si fariseilor fățarnic' , că deciuiți izma, si măriul si kimenul, si ați lăsat cele mai grele ale legei, judecata si mila, si credința; acestea se cădea să le faceți, si acelea să nu le lăsați. ²⁴ Povățuitori orb' car' strecurați țînțariu, si înghițiți cămila. ²⁵ Vai vo' cărturarilor si fariseilor fățarnic' , că curățiți, partea cea din-afară a păharului si a blidului; iar din-lăuntru s'nt pline de răpire si de nedreptate. ²⁶ Farisee oarbe!

curătește întâi partea cea din-lăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din-afară curată. ²⁷ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că veți asemănați mormânturilor celor văruiate, care din-afară se arată frumoase; iar din-lăuntru sînt pline de oasele morților, și de toată necurăția. ²⁸ Așa și voi, din-afară veți arătați oamenilor drepti; iar din-lăuntru sînteți plini de fățarnie și de fără-de-lege.

²⁹ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici că zidiți mormânturile profetilor și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Si dicit: de am fi fost în ținuturile părinților noștri n'am fi fost părtașilor întru sângele profetilor. ³¹ Drept aceea înșivă mărturisim de voi că sînteți fi ai acelor ce au omorât pre profeti. ³² Si voi împliniți măsura părinților voștri. ³³ Serpi, puți de năpârci, cum veți scăpa de judecata Gheenii? ³⁴ Pentru aceasta iată eu trimit la voi profeti și înțelepți și cărturari, și dintru dînsii veți ucide și veți răstigni, și dintru dînsii veți bate în soboarele voastre, și-î veți goni

din oraș în oraș. ³⁵ Ca să vie asupra voastră tot sângele drept carele s'a vërsat pre pământ, dela sângele lui Abel celui drept, până la sângele Zahariei fiul Varahiei, pre carele l-ați omorât între biserică și între altar. ³⁶ Amin grăesc voî, vor veni acestea toate preste neamul acesta. ³⁷ Ierusalime! Ierusalime! cel ce ai omorât pre profeți, și ai ucis cu pietre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiilei, în ce chip adună găina puii sei sub aripă, și nu ați vrut. ³⁸ Iată să lasă voî casa voastră pustie. ³⁹ Că dîc voî: De acum nu mă veți mai vedea, până când veți dîce: bine-cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XXIV

Pentru pustiirea Ierusalimului, și stricarea bisericii; pentru semnele sfîrșitului lumei, și ale venirii lui Christos; pentru dîoa și ora aceia, cum că nimeni nu o știe.

¹ Și eșind Iisus din biserică mergea

și s'au apropiat către dânsul învătăceii
lui, ca să-î arate lui zidurile bisericeii.
Iar Iisus a ȳis lor: Vedetȳi acestea toate?
Amin grăesc voi; nu va rămânea a-
icȳ piatră pre piatră, care să nu se rȳ-
sipȳască.

3 Si ședȳnd el pre muntele Maslinilor
s'au apropiat către dânsul învătăceii
lui deosebȳ, dicȳnd : spune noi cȳnd
vor fi acestea ? Si care este semnul veni-
rii tale, și a sfȳrșitului veacului ? 4 Si
rȳspundȳnd Iisus a ȳis lor : Cȳutaȳi să
nu vȳ amȳgiascȳ cine-va pre voi. 5 Cȳ
mulȳi vor veni intru numele meũ, dicȳnd :
Eũ sȳnt Christos; și pre mulȳi vor înșela.
6 Si veȳȳi să aȳȳȳȳ de rȳsboaie și veșȳȳ de
rȳsboaie ; cȳutaȳi să nu vȳ spȳimȳntaȳȳ.
7 Cȳ se cuvine toate acestea să fie ; ci
ȳncȳ nu va fi atuncȳ sfȳrșitul. 8 Cȳ se
va scula neam preste neam, și ȳmpȳrȳȳie
preste ȳmpȳrȳȳie; și vor fi foamȳȳ și ciu-
me, și cutremure pre alocurea, ci aces-
tea toate vor fi ȳncepȳturȳ a durerilor.
9 Atuncȳ vȳ vor da pre voi ȳn neca-
zurȳ, și vȳ vor omorȳ pre voi; și veȳȳ
fi urȳȳȳ de toate neamurile pentru nu-

mele meŭ. ¹⁰ Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pre altul și vor urî unul pre altul. ¹¹ Și mulți profeți mincinoși se vor scula, și vor înșela pre mulți. ¹² Și pentru înmulțirea fărâdelegii, va răci dragostea a multora. ¹³ Iar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui. ¹⁴ Și se va predica această evanghelie a împărăției întru toată lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul. ¹⁵ Deci când veți vedea urăciunea pustiirei, care s'a ȃis prin Daniil profetul, stând în locul cel sânt (cela ce citește să înțeleagă); ¹⁶ Atunci cei din Iudea să fugă la munți. ¹⁷ Și cel ce va fi pre casă, să nu se pogoare să ia ceva din casa sa. ¹⁸ Și cel ce va fi în câmp, să nu se întoarca înapoi să-și ia haina sa. ¹⁹ Iar vai celor ce vor avea în pânțece, și celor ce vor apleca în ȃdilele acelea. ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sâmbătă. ²¹ Că va fi atunci necaz mare, carele nu a fost din începutul lumii până acum, nici va fi. ²² Și de

nu s'ar fi scurtat ȃilele acelea, nu s'ar fi mântuită tot corpul; ci pentru cei aleși se vor scurta ȃilele acelea. ²³ Atunci de va ȃice voi cine-va: iată aici este Christos, său a-colo; să nu credeți. ²⁴ Că se vor scula Christoși mincinoși, și profeți mincinoși, și vor da semne mari și minuni, cât să amăgiască de va fi cu putință și pre cei aleși. ²⁵ Iată mai 'nainte am spus voi. ²⁶ Deci de vor ȃice voi: iată în pustie este, să nu eșiți; iată în cămări, să nu credeți.

²⁷ Că precum ese fulgerul dela răsărituri, și se arată până la apusuri, așa va fi și venirea Fiiului omului. ²⁸ Că unde va fi corpul cel mort, acolo se vor aduna vulturii. ²⁹ Inșă îndată după necazulă acelor ȃile, soarele se va întuneca, și luna nu își va da lumina sa, și stelele vor cădea din ceriū, și puterile ceriurilor se voră clăti. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul fiului omului pre ceriū, și atunci vor plânge toate semințiile pământului, și vor vedea pre fiul omului viind pre norii ceriului

cu putere și cu mărire multă. ³¹ Și va trimite pre îngerii sei, cu glas mare de trâmbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vânturi, de la marginile ceriurilor, până la marginile lor. ³² Iar de la smochin vă învățați pildă: când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă uși.

³⁴ Amin grăiesc voi: Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³⁵ Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de ziua aceea și ora, nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea fiului omului. ³⁸ Și precum era în zilele cele mai 'nainte de potop, mânca și bea, se însura și se mărita, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lua, și altul se va lăsa. ⁴¹ Doi

măcinând la moară, una se va lua, și alta se va lăsa.

⁴⁴ Decî priveghiați, că nu știți în care oră domnul vostru va veni. ⁴³ Iar aceeașta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care oră va veni turul, ar priveghia, și n'ar lăsa să-î sape casa lui. ⁴⁴ Pen-

tru aceasta și voi fiți gata, că în ora care re nu gândiți, fiul omului va veni. ⁴⁵ Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l-a pus domnul seupreste slugile sale, ca să le dea lor hrană la vreme? ⁴⁶ Fericită este sluga aceea pre carele viind domnul seupre îl va afla făcînd așa. ⁴⁷ Amin grăiesc voî: că

preste toate averile sale îl va pune pre el. ⁴⁸ Iar de va dice aceea slugă rea întru inima sa: zăbovește domnul meupre a veni.

⁴⁹ Și va începe a bate pre soțiile sale și a mânca și a bea cu bețiviî. ⁵⁰ Veni-va domnul slugii aceia, în diua întru care nu așteaptă, și în ora întru care nu știe. ⁵¹ Și îi va tăia pre el în doă, și partea lui cu fățarnicii o va pune; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților.

CAP. XXV.

Pentru cele de ce fecioare ; pentru cel ce a luat talanți ; pentru venirea lui Christos la judecată.

¹ Atunci se va asemăna împărăția ceriurilor cu de ce fecioare, care luându-și candelile sale, au eșit întru întimpinarea Mirelui. ² Și cincă dintre ele erau înțelepte ; iar cincă nebune. ³ Cele nebune luându-și candelile sale, n'a luat cu sine unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au luat unt-de-lemn în vasele sale, cu candelile sale. ⁵ Și zăbovind Mirele, au dormitat toate, și au a dormit. ⁶ Iar la miezul nopții s'a făcut strigare : Iată mirele vine, eșiți întru întimpinarea lui. ⁷ Atunci s'au sculat toate fecioarele acelea, și 'și-au împodobit candelile sale. ⁸ Iar cele nebune au dis celor înțelepte : dați-ne noi din untul-de-lemn al vostru, că se sting candelile noastre. ⁹ Si au răspuns cele înțelepte, dicând : nu cumva nu ne va ajunge noi și voi ? ci mai bine mergeți la cei ce vînd și vă cumpărați voi. ¹⁰ Iar mergînd ele să cumpere, ve-

nit-a Mirele; și cele ce erau gata aũ în-
trat cu el la nuntă, și s'a închis ușa ¹¹ Iar
mai pre urmă aũ venit și cele-lalte fe-
cioare, dicând: Doamne, Doamne, de-
schide noi. ¹² Iar el răspundând, a dis:
Amin dic voi, nu vă știu pre voi. ¹³ Drept
aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici
ora întru carele fiul omului va veni.

¹⁴ Că în ce chip un om mergând de-
parte a chiebat slugile sale, și le-a dat
lor avuția sa. ¹⁵ Și unuia i-a dat cinci ta-
lanți; iar altuia doi; iar altuia unu, fiește
căruia dupe puterea lui; și s'a dus în-
dată. ¹⁶ Deci mergând cel ce luase cin-
ci talanți, a lucrat cu dênșii, și a făcut
alți cinci talanți. ¹⁷ Așisderea și cel cu
doi, a dobândit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar
cel ce luase unul, ducându-se a săpat
în pământ și a ascuns argintul domnu-
lui seũ. ¹⁹ Iar după multă vreme, a ve-
nit domnul slugilor acelora, și a făcut
socoteală cu dênșii. ²⁰ Și viind cel ce
a luat cinci talanți, a adus alți cinci ta-
lanți dicând: Doamne, cinci talanți mĩ-ai
dat mie; iată alți cinci talanți am do-
bândit cu ei. ²¹ Dis-a lui domnul seũ:

bine slugă bună și credincioasă, preste puțină ai fost credincios, preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²² Și viind și cel ce a luat doi talanți, a zis: Doamne, doi talanți mi-ai dat mie; iată alți doi talanți am dobândit cu ei. ²³ Zis-a lui domnul său: bine slugă bună și credincioasă preste puțină ai fost credincios preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului tău. ²⁴ Și viind și cel ce a luat un talant, a zis: doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și aduni de unde n'ai răsipit. ²⁵ Și temându-mă m'am dus de am ascuns talantul tău în pământ; iată, ai al tău. ²⁶ Și răspundând domnului său, i-a zis lui: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am răsipit. ²⁷ Pentru aceasta dar se cuvenia ție să fi dar argintul meu schimbătorilor, și viind eu, ași fi luat al meu cu dobândă. ²⁸ Luați dar de la el talantul, și îl dați celui ce are zece talanți. (Că tot celui ce are i se va da și fi va prisosi. ²⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i-se pa-

re că are i-se va lua de la dânsul). ³⁰ Și
pre sluga cea netrebnică, aruncați-l întru
întunericul cel mai din-afară; acolo va
fi plângerea și scrișnirea dinților.

³¹ Iar când va veni fiul omului întru
mărirea sa, și toți sântii îngerii cu dânsul,
atunci va șede pre scaunul mărireii sale.

³² Și se vor aduna înaintea lui tote lim-
bile; și îi va despărți pre dênșii unul
de altul, precum desparte păstorul oile
din ezi. ³³ Și va pune oile de-a-dreapta
lui; iar ezi de-a-stânga. ³⁴ Atunci va
dice împăratul celor de-a-dreapta lui: ve-
niți bine-cuvântații părintelui meu, mo-
șteniți împărăția care este gătită voi
de la întemeerea lumei. ³⁵ Că am flă-
mândit, și mi-ați dat de am mâncat; am
însetat, și mi-ați dat de am băut; stre-
in am fost și m'ați primit. ³⁶ Gol, și m'ați
îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cerce-
tat; în temniță am fost, și ați venit la
mine. ³⁷ Atunci vor răspunde lui drep-
ții dicând: Doamne, când te-am vădut
flămând, și te-am hrănit? Său însetat,
și ți-am dat de ai băut? ³⁸ Său când te-
am vădut strein, și te-am primit? Său

gol, și te-am îmbrăcat; ³⁹ Său când te-am vădut bolnav, său în temniță, și am venit la tine? ⁴⁰ Și răspundând împăratul, va dice lor: Amin dic voi, întru cât ați făcut unuia dintru acești frați ai mei prea mică, mie ați făcut. ⁴¹ Atunci va dice și celor de-a stînga lui: Duceți-vă dela mine blestemaților în focul cel vecinic, carele este gătit diavolului, și fingerilor lui. ⁴² Că am flămândit, și nu mi-ați dat să mănânc; am însetat, și nu mi-ați dat să beau. ⁴³ Strein am fost, și nu m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat; bolnav, și în temniță, și nu m'ați cercetat pre mine. ⁴⁴ Atunci vor răspunde și ei dicînd: Doamne, când te-am vădut flămând, său însetat, său strein, său gol, său bolnav, său în temniță, și n'am slujit ție? ⁴⁵ Atunci va răspunde lor, dicînd: Amin grăesc voi: Întru cât n'ați făcut unuia dintru acești prea mică, nici mie n'ați făcut. ⁴⁶ Și vor merge aceștia în munca vecinică; iar dreptii în viață vecinică.

CAP. XXVI.

*Pentru paștele legei; pentru ceea ce a uns
pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dis-
luda de mir; pentru vinderea lui Christos;
pentru cina cea de taină; pentru rugă-
ciunea lui Christos, și pentru prinderea
lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa;
pentru lepădarea lui Petru*

¹ Și a fost când a săvârșit Iisus toate
cuvintele acestea, a dis învățăceilor săi.

² Știți că după două zile paștele vor fi,
și fiul omului se va da să se răstigniască.

³ Atunci s'aun adunat arhiereii și căr-
turarii și bătrânii poporului, în curtea ar-
hiereului ce se numia Caiafa. ⁴ Și sfat aun
făcut să prindă pe Iisus cu vicleșug și
să-l omoare. ⁵ Și dicea: nu în ziua praz-
nicului, ca să nu se facă turburare întru
popor.

⁶ Iar fiind Iisus în Vitania, în casa lui
Simon ierosul. ⁷ Venit-a la dânsul o
femeie având un alabastru cu mir de
mult preț, și l-a turnat pre capul lui, se-
dând el. ⁸ Iar învățăceii vedând le-a

părut rău, dicând: pentru ce se făcu această pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor.

¹⁰ Iar Iisus știind, a dis lor: Pentru ce dați supărare femeii? Că bun lucru a făcut cu mine.

¹¹ Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; Iar pre mine nu mă aveți pururea.

¹² Că vërsând aceasta mirul acesta pre corpul meu, spre îngroparea mea a făcut.

¹³ Amin grăesc voi: Orî unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, dice-se-va și ce a făcut aceasta, întru pomenirea ei.

¹⁴ Atuncî unul din cei doi-spre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergînd la arhiereî, a dis lor: ce îmi veți da mie, și eû îl voiû da pre el voi;

¹⁵ Iar ei i-aû pus lui trei-decî de arginți.

¹⁶ Și de atuncî căuta vreme cu prilej ca să-l dea pre el.

¹⁷ Iar în ziua cea dintâi a azimilor, aû venit învățaceii la Iisus, dicînd lui: unde voești să gătim ție să mănâncî paște-le? ¹⁸ Iar ela dis lor: Mergeți în oraș la oarecine, și diceți lui: învățătorul dice, vremea mea aproape este, la tine voiû să fac

paștele cu învățăceii mei. ¹⁹ Și au făcut învățăcei precum le-a poruncit lor Iisus: și au gătit paștele. ²⁰ Iar făcându-se seară, a ședut cu cei doi-spre-dece învățăcei ai sei.

²¹ Și mâncând ei, a ȑis: Amin grăesc voi, că unul din voi va să mă vîndă. ²² Iar ei întristându-se foarte, au început a ȑice lui fiește-care dintr'ênșii: nu cumva eă sînt, Doame? ²³ Iar el răspondînd a ȑis: Cea ce a întins cu mine mâna în blid, acela va să mă vîndă, ²⁴ Ci fiul omului va merge precum este scris pentru el; dar vaî omului aceuia prin carele fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela. ²⁵ Și răspondînd Iuda cel ce l-a vîndut pre el a ȑis: nu cumva sînt eă învățătorule? ȑis-a lui: tu ȑiseși. ²⁶ Decî mâncând ei, luând Iisus pânea, și bine-cuvîntînd a frînt, și a dat învățăceilor, și a ȑis: Luați mâncați acesta este corpul meu. ²⁷ Și luând paharul, și mulțămînd, a dat lor, ȑicînd: ²⁸ Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legei cei nouă, carele

pentru mulți se varsă spre ertarea păcatelor. ²⁹ Că ȋdic voi, că nu voiū mai bea de acum dintru această roadă a viții, până in ȋiua aceea, când o voiū bea pre aceasta cu voi nouă întru împărăția Tatălui meu. ³⁰ Și dând laudă, a eșit în muntele Maslinilor. ³¹ Atuncī a ȋdis lor Iisus: Toți voi vė veți sminti întru mine în noaptea aceasta. Că scris este: Bate-voiū păstoriul, și se vor rīsipi oile turmei. ³² Iar după ce voiū învia, voiū merge mai 'nainte de voi în Galilea. ³³ Și rēspundēnd Petru, a ȋdis lui: deși toți se vor sminti întru tine; iar eū nici odată nu mă voiū sminti. ³⁴ Ȋdis-a Iisus lui: Amin ȋdic ție, că întru această noapte mai'nainte de a cānta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. ³⁵ Ȋdis-a Petru lui: de mi s'ar întēmpla și a muri împreună cu tine, nu mă voiū lepăda de tine. Așijderea încă și toți învățaceii aū ȋdis. ³⁶ Atuncī a venit împreună cu dēnșii Iisus în satul ce se numește Ghetsi-manī; și a ȋdis învățaceilor: Ședeți aici până voiū merge să mă rog acolo. ³⁷ Și luând pre Petru și pre cei doi fii ai lui

Zevedeiū, a început a se întrista, și a se mârni. ³⁸ Atunci a dis lor Iisus: întristat este sufletul meu până la moarte. ³⁹ Rămîneți aici, și priveghiați împreună cu mine. Și mergînd puțin mai înainte, Părintele meu, de este cu putință, treacă de la mine paharul acesta; însă nu precum voesc eu, ci precum tu.

⁴⁰ Și a venit către învățăceii și i-a aflat pre dînsii dormind, și a dis lui Petru: Așa n'ați putut o oră a priveghia cu mine. ⁴¹ Priveghiați și vă rugați să nu intrați în ispită; că Duhul este osîrduitor; iar corpul neputincios. ⁴² Iarăși a doua oară mergînd s'a rugat, dicînd: Părintele meu, de nu poate trece acest pahar de la mine, ca să nu-l bea pre el, fie voea ta. ⁴³ Și viind, i-a aflat pre dînsii iarăși dormind, că era ochii lor îngreuiati. ⁴⁴ Și lăsându-i pre ei, mergînd iarăși s'a rugat a treia oară, același cuvînt dicînd. ⁴⁵ Atunci a venit la învățăceii și le-a dis lor: Dormiți de acum și vă odihniți; iată s'a apropiat ora și fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor;

⁴⁶ Sculați-vă să mergem ; iată, s'a apropiat acela ce m'a vândut. ⁴⁷ Și încă el grăind, iată Iuda unul din cei doi-spre-dece a venit, și împreună cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de arhierei și de bătrânii poporului. ⁴⁸ Iar acela ce 'l vându-se pre el, le-a dat lor semn, dicând: pre carele voiți săruta, acela este, prindeți-l pre el. ⁴⁹ Și îndatăși apropiinduse de Iisus, a zis: bucurăte învătătorule! Și l-a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a zis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiinduse ei au pus mâinile pe Iisus și l-a prins pre el. ⁵¹ Și iată unul din cei ce erau cu Iisus întinzându-și mâna și-a scos sabia sa; și lovind pre sluga arhiereului, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atunci a zis Iisus lui: întoarce sabia ta în locul ei; că toți cei ce scot sabie de sabie vor muri. ⁵³ Au ți se-pare, că nu pot a ruga acum pre tatăl meu, și să-mi pue mie înainte mai mult de cât doi-spre-dece legheoane de înțgeri. ⁵⁴ Dar cum se vor umplea scripturile, care dic că așa se cade să fie? ⁵⁵ Intr'aceiași oră a zis Iisus popoarelor: Ca la un tâlhar ați

eșit cu săbiu și cu fuști să mă prindeți
pre mine? în toate ȃilele la voi ședeam,
învățând în biserică, și nu m'ați prins
pre mine. ⁵⁶ Însă acestea toate s'aũ fă-
ților; atunci învățaceii toți lăsându-l pre
el, aũ fugit.

⁵⁷ Iar ei prindând pre Iisus l-aũ dus la
Caiafa arhiereul, unde cărturarii și bētrâ-
nii eraũ adunați. ⁵⁸ Iar Petru mergea
după el de departe, până la curtea ar-
hiereului; Și întrând în lăuntru ședea cu
slugile, să vadă sfârșitul. ⁵⁹ Iar arhierei
și bētrânii, și tot sfatul, căuta mărturie
mincinoasă asupra lui Iisus, ca să-l o-
moare pre el. ⁶⁰ Și n'a aflat; și multe măr-
turi mincinoase viind de față, n'aũ aflat;
iar mai pe urmă viind două mărturii
mincinoase, aũ ȃis. ⁶¹ Acesta a ȃis:
pot să stric biserică lui Dumnezeu,
și în trei ȃile să o zidesc pre dēnsa. ⁶² Și
sculându se arhiereul, a ȃis lui: nimica
nu răspunȃi? Ce aceștia mărturisesc a-
supra ta? ⁶³ Iar Iisus tăcea; și răspun-
dând arhiereul, a ȃis lui: juru-te pre
Dumnezeul cel viu ca să spui noî, de

ești tu Christos fiul lui Dumnezeu. ⁶⁴ Dis-a Iisus lui: tu ai dis; însă dic voi: De acum veți vedea pre fiul omului ședând de a dreapta puterei, și viind pre norii cerului. ⁶⁵ Atunci arhiereul și-a rupt hainele sale dicând: că a hulit; ce ne mai trebuesc alte mărturii? Iată acum ați auzit hula lui. ⁶⁶ Ce vă pare voi? Iar ei răspundând, au dis: vinovat este morței. ⁶⁷ Atunci au scuipat în obrazul lui, și cu pumnii l-au bătut; iar alții îi da palme, dicând: ⁶⁸ Profetește noi Christoase, cine este cel ce te-a lovit? ⁶⁹ Iar Petru ședea afară în curte; și a venit la el o servă dicând: și tu erai cu Iisus Galileanul. ⁷⁰ Iar el s'a lepădat înaintea tuturor, dicând: nu știu ce dici. ⁷¹ Și eșind el la poartă, l-a vădut pre el alta, și a dis celor de acolo: și acesta era cu Iisus Nazarineanul. ⁷² Și iarăși s'a lepădat cu jurământ: că nu știu pre omul acesta. ⁷³ Iar preste puțin, apropiindu-se cei ce sta, au dis lui Petru: adevărat și tu dintr'ênșii ești, că și graiul teă arătat te face pre tine. ⁷⁴ Atunci a început a se blestema și a se jura, că nu știu

pre omul acesta; și îndată cocoșu
a cântat. ⁷⁵ Și și-a adus aminte Petru
de cuvântul lui Iisus ce îi dăduse lui:
Că mai'nainte de a cânta cocoșul, de trei
ori te vei lepăda de mine, și eșind afară
a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

*Pentru ducerea lui Christos la Ponțiu
Pilat; pentru Iuda ce s'a căit; pentru ju-
decata, ocară, bătaea, muncile, și rēstigni-
rea; pentru cererea corpului Domnului
să se îngrope, și pentru strejări mor-
mētului.*

¹ Iar dacă s'a făcut d'ua, sfat aū
făcut toți arhieriei, și bătrânii poporului
asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre ei.

² Și legându-l pre dēnsul, l-aū dus și l-aū
dat domnului Ponțiu Pilat.

³ Atuncī vēdēnd Iuda cel ce l-a vēn-
dut pre el, că s'a judecat spre moarte
cāindu-se a întors cei trei decī de argin-
ți farise lor și bătrânilor, dīcēnd: ⁴ Gre-
șit-am de am vēndut sânge nevinovat.

Iar ei i-aŭ dis: ce este noi? tu vei vedea. ⁵ Și aruncând arginții în biserică, s'a dus de acolo, și mergând s'a spânzurat. ⁶ Iar arhieriei luând arginții aŭ dis: nu se cuvine a-i pune pre aceștia în corvănă; de vreme ce preț de sânge este. ⁷ Și sfat făcând aŭ cum-părat cu ei țărina olarului, pentru îngroparea streinilor. ⁸ Pentru aceea s'a numit țărina aceea, țărina sângelui, până în ziua de astăzi. ⁹ (Atunci s'a plinit ceea ce s'a dis prin profetul Ieremia ce dice: Si a luat trei-deci de arginți, prețul celui prețuit, carele s'a prețuit de fiii lui Israil, ¹⁰ Și i-a dat pre ei pre țărina olarului, precum mi-a spus mie Domnul). ¹¹ Iar Iisus sta înaintea dregătoriului: și l-a întrebat pre el dregătoriul, dîcînd: tu ești împăratul Iudeilor? Iar Iisus a dis lui: Tu dici. ¹² Și când graia asupra lui arhieriei și bătrânii nimic nu răspundea. ¹³ Atunci a dis Pilat lui: nu auzi câte mărturisesc asupra ta? ¹⁴ Și nu i-a răspuns lui la nici un cuvânt, cât se mira dregătoriul foarte. ¹⁵ Iar la praznic avea obicei

dregătoriul să sloboďiască poporului un
 vinovat, pre carele vrea ei. ¹⁶ Și avea
 atunci un vinovat vestit ce se numia
 Varavva. ¹⁷ Decî adunându-se ei a dis-
 lor Pilat: Pre care voiți să vă slo-
 bozesc voi? Pre Varavva, său pre
 Iisus ce se ăice Christos? ¹⁸ Că știa
 că pentru pizmă l-aŭ dat pre elŭ.
¹⁹ Și ședînd el pre scaunŭ la ju-
 decată, a trimis la dînsul femeea lui
 dicînd: nimic ție și dreptului aces-
 tuia, că multe am pățimit astă-ăi în
 vis pentru dînsul. ²⁰ Iar arhieriei și bē-
 traniŭ aŭ plecat pre popor ca să ceară
 pre Varavva, iar pre Iisus să-l piardă.
²¹ Și rîspundînd dregătoriul a ăis lor:
 pre carele voiți dintr'amîndoi să vă slo-
 boďesc voi? Iar ei a ăis: pre Varavva.
²² ăis-a lor Pilat: dar ce voi face lui Ii-
 sus ce se ăice Christos? ăis-aŭ lui toți:
 să se rîstigniască. ²³ Iar drîgătoriul a
 ăis: dar ce rău a făcut? Iar ei mai vîr-
 tos striga, dicînd: să se rîstigniască.
²⁴ Decî vîdînd Pilat că nimic nu folosește,
 ci mai multă gâlceavă se face, luînd
 apă, și-a spălat mînile înaintea popo-

rului, dicând: nevinovat sînt de sîngele dreptului acestuia; voi veți ve-dea. ²⁵ Și rîspundînd tot poporul, a dis-sîngele lui asupra noastră și asupra feciorilor noștri. ²⁶ Atunci le-a slobo-dit lor pre Varavva; iar pre Iisus bătîndu-l l-a dat să se rîstigniască.

²⁷ Atunci ostașii dregătoriului, ducînd pre Iisus în divan, adunat-au la dînsul toată mulțimea ostașilor, ²⁸ Și dezbrăcîndu-l pre el, l-au îmbrăcat cu hlamidă roșie. ²⁹ Și împletind cunună de spinî, au pus în capul lui, și trestie în dreapta lui, și îngenunchind înaintea lui, își bătea joc de el, dicînd: Bucurăte Impăratul Iudeilor! ³⁰ Și scuipînd asupra lui, au luat trestia, și îl bătea pre el preste cap. ³¹ Și dacă l-au batjocorit pre dînsul, au dezbrăcat de pre el hlamida, și l-au îmbrăcat în hainele sale, și l-au dus pre dînsul să-l rîstigniască. ³² Iar eșînd afară, au aflat pre un om Cirinean anume Simon, pre acesta l au silit sa ducă crucea lui.

³³ Și viînd la locul ce se numește Golgota, carele se dice locul căpăținei, ³⁴ L-au

dat lui să bea oțet amestecat cu fiere;
și gustând, nu vrea să bea. ³⁵ Iar după
ce l-au răstignit pre el, au împărțit haï-
nele lui, puind sorți; ca să se plinia
scă cea ce s'a dis de profetul: Impăr-
țit-au hainele mele lor, și pentru cămașa
mea au aruncat sorți. ³⁶ Și sedând îl pă-
zia pre el acolo. ³⁷ Și au pus deasupra
capulul lui vina lui scrisă: **Acesta este**
Iisus Impăratul Iudeilor. ³⁸ Atunci au
răstignit împreună cu dânsul doi tâlhari:
unul de-a-dreapta și altul de-a-stânga
³⁹ Iar cei ce trecea îl hulia pre dânsul
clătind cu capetele sale, și dicând:
⁴⁰ Căla ce strici biserica, și în trei zile
o zidești, mântuește-te pre tine însuți;
de ești fiul lui Dumnezeu, pogoară-te
de pre cruce. ⁴¹ Așijderea încă și ar-
hieriei batjocorindu-l, împreună cu căr-
turarii și cu bătrânii, și cu farisei, dicea:
⁴² Pre alții a mântuit, iar pre sine nu poa-
te să se mântuiască; de este împăratul
lui Israil, pogoare-se acum de pre cruce
și să credem într'ênsul. ⁴³ Nădăjduia spre
Dumnezeu; izbăvească-l acum pre dâ-
sul, de îl voește pre el, Că a dis:

că fiul lui Dumnezeu sînt. ⁴⁴ Aseme-
nea și tâlharii cei ce era împună cu el
răstigniți, îl ocăria pre el. ⁴⁵ Iar dela
a șésea oră, întunerice s'a făcut pres-
te tot pămîntul, până la a nouă oră.
⁴⁶ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas
mare, dicînd: Ili, Ili, Lima Savahthani:
adecă: Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu
căci m'ai lăsat. ⁴⁷ Iar oare-carii din cei
ce sta acolo auzind, dicea: că pre Ilie
strigă acesta. ⁴⁸ Și îndată alergând unul
dintr'ênșii, și luând un burete, l-a um-
plut de oțet, și puindu-l într'o trestie, l-a
adăpat pre el. ⁴⁹ Iar cei-lalți dicea: lasă
să vedem, aū veni-va Ilie ca să-l mân-
tuiască pre el? ⁵⁰ Iar Iisus iarăși stri-
gînd cu glas mare, și-a dat Duhul. ⁵¹ Și
iată catapeteasma bisericei s'a rupt
în doē, de sus până jos; și pămîntul
s'a cutremurat, și pietrile s'aū despi-
cat. ⁵² Și mormînturile s'aū deschis;
și multe corpuri ale sînților ce ador-
mise, s'aū sculat. ⁵³ Și eșind din mor-
mînturi, după învierea lui, a venit în
sînta cetate și s'aū arătat multora. ⁵⁴ Iar
sutașul, și cei ce era împreună cu el

păzind pre Iisus, vădând cutremurul și cele ce s'aũ tăcut, s'aũ înfricoșat foarte dicând: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Și era acolo și femei multe de departe privind, care mersese după Iisus din Galilea, slujind lui. ⁵⁶ Intre care era Maria Magdalina, și Maria muma lui Iacov, și a lui Iosi, și muma fiilor lui Zevedei.

⁵⁷ Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, carele și el fusăse învățăcel al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut corpul lui Iisus. ⁵⁹ Atuncî Pilat a poruncit să se dea corpul; și luând Iosif corpul, l-aũ înfășurat în giulgiu curat.

⁶⁰ Și l-a pus pre el într'un mormânt nou al seũ, pre carele îl săpase în piatră, și prăvălind o piatră mare pre ușa mormântului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalina, și ceea-laltă Marie, ședând în preajma mormântului.

⁶² Iar a doua zi, carea este după Vineri, s'aũ adunat arhierei, și farisei la Pilat, dicând. ⁶³ Doamne, adusu-ne-am

aminte că înșelătoriul acela a dis, în-
că fiind viū: dupa trei zile mă voiū
scula. ⁶⁴ Decī poruncește să se întăria-
scă mormântul pa a a treia zi; ca
nu cumva viind învătăceii lui noaptea,
să-l fure pre el; și să dică poporului
că s'a sculat din morți; și va fi rătăci-
rea cea de apoī mai rea de cât cea din-
tâi. ⁶⁵ Dis-a lor Pilat: aveți custodie;
mergeți de întăriți cum știți. ⁶⁶ Iar ei
mergând, au întărit mormântul, pecet-
luind piatra, împreună cu custodia.

CAP. XXVIII.

*Pentru învierea Domnului; pentru cer-
cetarea femeilor la mormânt; pentru stre-
jariū mormântului ce aū fost marturi
ai învieri; pentru arătarea lui Chris-
tos apostolilor și femeilor, în Galilea.*

¹ Iar Sâmbătă târziu, întru ceea ce lu-
mina spre una din Sâmbete, aū venit
Maria Magdalina și ceea-laltă Marie, să
vadă mormântul. ² Și iată cutremur

mare s'a făcut; Că îngerul Domnului pogorîndu-se din ceriu, și viind a prăvălit piatra de pre ușă și ședea deasupra ei. ³ Și era vederea lui ca fulge-păzia, și s'a făcut ca niște morți. ⁴ Iar îngerul răspundând, a dis femeilor: Nu vă temeți voi; că știu că pre Iisus cel răstignit căutați. ⁵ Nu este aicea: că s'a sculat precum a dis; veniți de vedeți locul unde a zăcut Domnul. ⁶ Și degrab mergând, spuneți învățăceilor lui că s'a sculat din morți, și iată va merge mai înainte de voi în Galilea; acolo veți vedea pre dânsul; iată am spus voi. ⁷ Și eșind degrab de la mormânt, cu frică și cu bucurie mare, au alergat să vestiască învățăceilor lui. ⁸ Și când mergea ele să spue învățăceilor lui, iată Iisus le a întâmpinat pre dânsese, dicând: Bucurați-vă; iar ele apropiindu-se, au cuprins picioarele lui, și s'a închinat lui. ⁹ Atunci a dis lor Iisus: nu vă temeți; mergeți și vestiți fraților mei, ca să meargă în Galilea, și acolo mă vor vedea. ¹⁰ Iar mer-

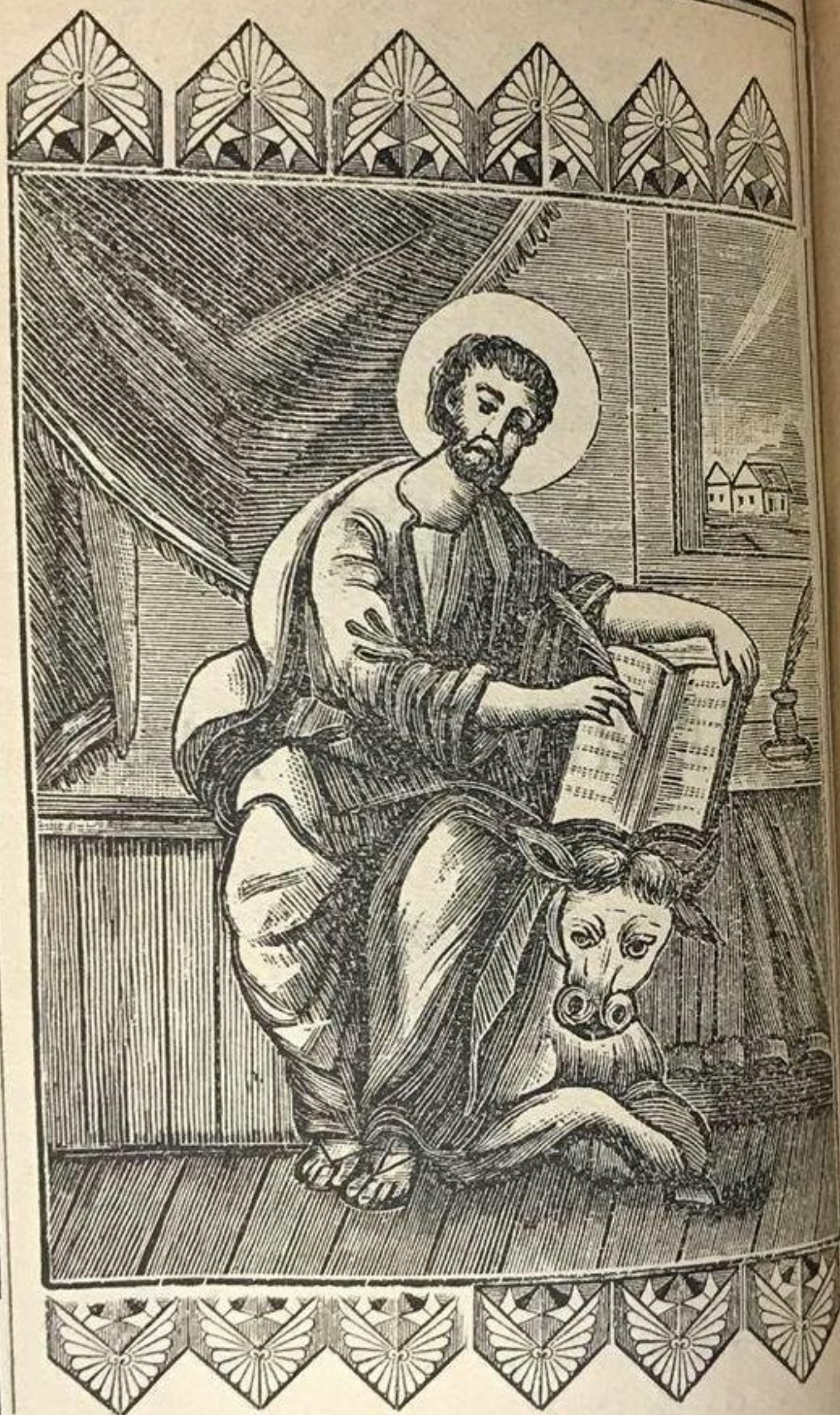
gând ele, iată unii din strejari viind în cetate, au vestit arhierilor toate cele ce s'au făcut. ¹² Și adunându-se împreună cu bătrânii, și sfat făcând, arginți mulți au dat ostașilor, dicând: ¹³ Diceți, că învățăceii lui noaptea viind l-au furat pre el dormind noi. ¹⁴ Și de se va auzi aceasta la dregătoriul, noi îl vom potoli pre el, și pre voi fără de grijă vă vom face. ¹⁵ Iar ei luând arginții, au făcut cum i-au învățat. Și s'a vestit cuvântul acesta între Iudei, până astăzi.

¹⁶ Iar cei unspre-dece învățăcei au mers în Galilea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus. ¹⁷ Și vedându-l pre el s'au închinat lui; Iar unii s'au indoit. ¹⁸ Și apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, dicând: Datu-mi-s'a toată stăpânirea, în ceri și pre pământ. ¹⁹ Drept aceea mergând, învățați toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al sântului Duh. ²⁰ Învățându-i pre dânsii să păziască toate câte am poruncit voi. Și iată, eu cu voi sînt în toate zilele, până în sfîrșitul veacului.

EVANGHELISTUL MARCU

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MARCU

CAP. I.

Pentru Ioan când a botezat pre Domnul în Iordan ; pentru chemarea lui Petru și alui Andrei, și a fiilor lui Zevedei ; pentru cel ce se îndrăcia ; pentru soacra lui Petru ; pentru cei ce s'aũ vindecat de feliuri de boale ; pentru leprosul.

¹ Inceperea Evangheliei a lui Iisus Christos fiul lui Dumnezeu. ² Precum s'a scris în profeți: Iată, eũ trimit pre îngerul meu înaintea feții tale, carele va-găti calca ta înaintea ta. ³ Glasul celui

ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Era Ioan Botezând în pustie și predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁵ Si mergea la dânsul toată laturea Iudee, și Ierusalimnenii, și se boteza în râul Iordanului dela dânsul, mărturisindu-și păcatele sale. ⁶ Si era Ioan îmbrăcat cu peră de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui, și mânca acride și miere sălbatică. ⁷ Si predica dicând: vine după mine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic plecându-mă să-l desleg cureața încălțămintelor lui. ⁸ Eă adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela v'va boteza pre voi cu Duh sânt.

⁹ Si a fost în zilele acelea, a venit. Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Si îndată-și eșind din apă, a vădut ceriurile deschise, și Duhul ca un porumb pogorându-se preste dânsul. ¹¹ Si glas a fost din ceriuri: Tu ești fiul meu cel iubit întru carele am bine-voit.

¹² Si îndată l-a scos pre dânsul Duhul în pustie. ¹³ Si era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de satana; și era cu fiarele; și îngerii slujia lui. ¹⁴ Si după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galilea, predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu. ¹⁵ Si dicând: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu, pocăiți-vă, și credeți în evanghelie.

¹⁶ Si umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare; (că erau pescari). ¹⁷ Si le-a zis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vânători de oameni. ¹⁸ Si îndatăși lăsându-și mrejile au mers după dânsul.

¹⁹ Si de acolo mergând mai înainte puțin, au vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregându-și și ei mrejile în corabie. ²⁰ Si îndatăși i-a chemat pre dânsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu năimiții, s'au dus după dânsul. ²¹ Si a intrat în Capernaum, și îndată Sâmbăta intrând în Sina-

gogă, învăța. ²² Si se spăimânta toți de învățătura lui, că era învățându-î pre ei ca cela ce are putere; iar nu ca cărturarii.

²³ Si era în Sinagoga lor un om cu Duh necurat, și a strigat grăind. ²⁴ Lasă, ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne pierdă pre noi? Te știu pre tine cine ești: sântul lui Dumnezeu. ²⁵ Iar Iisus l-a certat pre el, grăind: Tacă și ești dintr'ênsul. ²⁶ Si l-a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'ênsul. ²⁷ Si s'a spăimântat toți, cât se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învățătură nouă? Că cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și îl ascultă pre dânsul. ²⁸ Si a eșit îndată vestea lui în toată lăturea Galileei.

²⁹ Si îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan. ³⁰ Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru dânsa? ³¹ Si viind o a rădicat pre ea, apucându-o de mână,

și o au lăsat pre dânsa frigurile îndată,
și slujia lor. ³² Iar făcându-se seară,
când apunea Soarele, aducea la dânsul
pre toți bolnavii, și îndrăciții. ³³ Si toa-
tă cetatea era adunată la ușă. ³⁴ Si a
vindecat pre mulți carii pătimia rău
de multe feliuri de boale, și mulți
draci a gonit, și nu lăsa să grăiască
dracii, că știa că el este Christos.
³⁵ Si a două zi foarte de noapte scu-
lându-se a eșit, și s'a dus în loc pus-
tiiu, și acolo se ruga. ³⁶ Si a mers după
el Simon, și cei ce era cu el. ³⁷ Si gă-
sindu-l pre dânsul, i-a dis lui: că toți
te caută. ³⁸ Si a grăit lor: Să mer-
gem în orașele și în satele ce sînt mai
aproape, ca să predic și acolo; că spre
aceasta am venit. ³⁹ Si predica în adu-
nările lor, în toată Galilea, și dracii sco-
tea. ⁴⁰ Si a venit la dânsul un lepros,
rugându-l pre el, și îngenunchind înă-
întea lui, și dicînd lui: că de vei vrea
poți să mă curățești pre mine. ⁴¹ Iar
lui Iisus făcându-i-se milă, a tins mîna sa
și s'a atins de el și i-a dis lui: Voesc, cură-
țeste-te. ⁴² Si dicînd el, îndată s'a depărtat

dela dânsul lepra, și s'a curățit. ⁴³ Si răstina
du-se cătră dânsul numai de cât l-a
slobođit pre el. ⁴⁴ Si i-a ȑis lui: Veđi
nimănuī nimic să nu spuī; ci mergi de
te arată Preotuluī, și du pentru cură-
țenia ta, cele ce a poruncit Moisi, în-
tru mărturie lor. ⁴⁵ Iar el eșind a început a
predica multe, și a vesti cuvântul, cât nu-
mai putea el de față să între în cetate, ci
era afară în locuri pustii, și venia la el de
pretutindinea.

CAP. II.

*Pentru slăbănogul ce se purta de pa-
tru; pentru Iisus când a mâncat cu va-
meșii; pentru învățacei când smulgea spi-
ce Sâmbăta.*

¹ Si aū intrat iarăși în Capernaum
după câte-va ȑile; și s'a auđit că este
în casă. ² Si îndată s'aū adunat mul-
ți cât nu mai putea încăpea nici pre lângă
ușă. Si grăia lor cuvântul. ³ Si a ve-
nit la el aducând un slăbănog, carele

se purta de patru. ⁴ Si neputând ei
a se apropia de el pentru popor, a
descoperit casa unde era, și spărgând
aș pogorât patul în carele zăcea slă-
bănogul. ⁵ Iar Iisus vădând credința
lor, a ȳis slăbănogului: Fiiule, iartă-ȳi-se
ȳie păcatele tale. ⁶ Si era acolo uni
din cărturari ședând, și cugetând întru
inimile sale. ⁷ Ce acesta așa grăește
hule? Cine poate a erta păcatele, fără
numai unul Dumnezeu? ⁸ Si îndată cu-
noscând Iisus cu Duhul său, că așa
cugeta aceia întru sine, le-a ȳis lor:
Ce cugetaȳi acestea întru inimile voas-
tre? ⁹ Ce este mai lesne, a ȳice slăbănogu-
lui: Iartă-ȳi-se ȳie păcatele, său a ȳice:
scoală, și îȳi rădică patul teũ, și umblă?
¹⁰ Ci ca să știȳi că putere are fiul omu-
lui pre pământ a erta păcatele; (a ȳis
slăbănogului.) ¹¹ ȳie ȳic: Scoală, și
îȳi rădică patul teũ, și mergi la casa
ta. ¹² Si s'a sculat îndată, și rădicân-
du-și patul, a eșit înaintea tuturor, cât
se spăimânta toȳi, și lăuda pre Dum-
nezeũ, ȳicând: că nici odată nu am vă-
ȳut așa.

¹³ Și a eșit iarăși la mare, și toată mulțimea venia la el, și îi învăța pre dênșii. ¹⁴ Și trecând a vădut pre Levi al lui Alfeu ședând la vamă, și i-a dis lui: Vino după mine; și sculându-se a mers după dênsul. ¹⁵ Și a fost când a ședut în casa lui, și mulți vameși și păcătoși, ședea împreună cu Iisus, și cu învățăceii lui; că era mulți, și mergea după el. ¹⁶ Iar cărturarii și fariseii vădându-l pre el că mănâncă cu vameșii și cu păcătoșii, au dis învățăcelor lui: ce este că cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea? ¹⁷ Și auzind Iisus, a dis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Și era învățăceii lui Ioan, și ai fariseilor cari postiau. Și au venit și au dis lui: pentru ce învățăceii lui Ioan și ai fariseilor postesc; iar învățăceii tăi nu postesc? ¹⁹ Și a dis lor Iisus: Așa doară pot fii nunței să postiască până când este mirele cu dênșii? Câtă vreme au pre Mirele cu ei, nu pot să pos-

tiască. ²⁰ Iar vor veni ȃile, c nd se va lua de la d n   Mirele,  i atunci vor posti întru acele ȃile. ²¹  i nimene nu coase petic de p nz  nouă la haină veche; iar de nu,   i ia plinirea lui cel nou de la cea veche,  i mai rea  p rtur  se face. ²²  i nimene nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foi ,  i vinul se varsă,  i foi  pier; ci vinul nou în foi noi se cuvine să se pună.

²³  i a fost c nd mergea el Sâmbăta prin semănături,  i a început  nv   ceii lui a face cale smulg nd spicele. ²⁴ Iar fariseii a  ȃis lui: ve i ce fac Sâmbăta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a ȃis lor: A  nic  o dată n'a i cetit ce a făcut David, c nd a avut lipsă,  i a flămândit el  i cei ce era cu d nsul? ²⁶ Cum a întrat în casa lui Dumne  , în vremea lui Aviatar arhiereului,  i p nile punerei înainte le-a m ncat, care nu se cădea să le m n nce, fără numai preo ilor,  i a dat  i celor ce era împreună cu el. ²⁷  i a ȃis lor: Sâmbăta pentru om s'a făcut; iar nu omul

pentru Sâmbătă. ²⁸ Drept aceea domn
este fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

*Pentru eel ce avea mâna uscată; pen-
tru alegerea Apostolilor; pentru mumă și
frați.*

¹ Și a intrat iarăși în Sinagoga; și
era acolo un om având mâna uscată.
² Și îl pândia pre dânsul de îl va vin-
deca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre
el. ³ Și a ȑis omului celui ce avea
mâna uscată: rădică-te în mijloc. ⁴ Și
a ȑis lor: Se cuvine Sâmbăta a face
bine, séu a face rău? Suflet a mântui,
séu a pierde? Iar ei tăcea. ⁴ Si cău-
tând spre ei cu mânie, întristându-se
pentru împetrirea inimii lor, a ȑis o-
mului: Intinde-ți mâna ta, și o a întins
și a venit mâna lui la starea cea din-
tăi sănătoasă ca și ceealaltă.

⁶ Si eșind fariseii, îndată au făcut sfat
cu Irodiani împotiva lui, ca să-l piar-

dă pre dânsul. ⁷ Iar Iisus s'a dus cu învătăceii seî către mare, și după dânsul au mers mulțime multă din Galilea, și din Iudea. ⁸ Si din Ierusalim, și din Idumea, și din ceea parte de Iordan și cei d'împrejurul Tirului și al Sidonului, mulțime multă, auzind câte făcea, au venit cătră dânsul. ⁹ Si a dis învătăcelor seî, ca să stea corăbioara aproape de el pentru popor ca să nu-l împresoare pre el. ¹⁰ Că pre mulți a vindecat cât năvălia spre el, ca să se atingă de dânsul câți avea chinuiri. ¹¹ Si duhurile cele necurate când îl vedea pre el, cădea înaintea lui și striga, grăind: că tu ești fiul lui Dumnezeu. ¹¹ Si mult îi certa pre dânsii ca să nu-l facă arătat pre el.

¹³ Si s'a suit la munte, și a chiebat pre cariî a vrut el însuși, și a venit la dânsul. ¹⁴ Si a făcut doi-spre-dece ca să fie cu el, și să-i trimită pre dânsii să predice. ¹⁵ Si să aibă putere a vindeca boalele, și a goni draciî. ¹⁶ Si a pus lui Simon numele Petru. ¹⁷ Si pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan

fratele lui Iacob. (Si le-a pus lor numele Voanergheș, adică fiii tunetului.)
18 Si pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma și pre Iacov al lui Alfeu, și pre Tadeu și pre Simon Cananitul. 19 Si pre Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre el.

20 Si a venit în casă. Si iarăși s'a adunat poporul cât nu putea ei nici pâne să mănânce. 21 Si auzind cei ce erau despre dânsul, au eșit să-l apuce pre el, că grăia, că nu 'și este în fire.

22 Si cărturarii cei ce se pogorîse din Ierusalim, dicea, cum că Veelzevul are, și cum că cu domnul dracilor scoate draci. 23 Si chiemându-i pre dânsii, în pilde grăia lor: cum poate satana să scoată pre satana? 24 Si dacă împărăția se va împerechia între sine, nu poate să stea împărăția aceea. 25 Si dacă casa se va împerechia între sine, nu poate să stea casa aceea. 26 Si dacă satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu poate să stea, ci are sfârșit. 27 Nimene nu poate să jefuiască

vasele celui tare, întrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁸ Amin grăesc voi, că toate păcatele se vor erta fiilor oamenilor, și hulele ori câte vor huli. ²⁹ Iar cine va huli împotriva sântului Duh, n'are ertare în veac, ci este vinovat judecăței de veci. ³⁰ (Pentru că dicea: duh necurat are.) ³¹ Decî aū venit frații și muma lui, și stând afară, aū trimis la el, chie-mându-l pre dēnsul. ³² Și ședea poporul împrejurul lui, și aū ȑis lui: Iată muma ta și frații tei, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³³ Și a rēspuns lor, grăind: Cine este muma mea și frații mei? ³⁴ Și căutând la cei ce ședea împrejurul lui, a ȑis: Iată muma mea și frații mei. ³⁵ Că ori cine va face voia lui Dumneȑeū, acela fratele meū, și sora mea, și muma mea este.

CAP. IV.

*Pentru pilda seminței; pentru certarea
vântului și a mării.*

¹ Și iarăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la dânsul popor mult, cât a intrat el în corabie, și a ședut pre mare; și tot poporul sta pre uscat lângă mare. ² Și îi învăța pre dânsii în pilde mult; și grația lor întru învățătura sa, ³ Ascultați: Iată, a eșit semănătoriul să sémene. ⁴ Si a fost când semăna, una adecă a cădut lângă cale, și a venit paserile și o au mâncat pre dânsa; ⁵ Iar alta a cădut pre pietriși, unde n'avea pământ mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pământ adênc. ⁶ Decî răsărind soarele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinî; și s'a înălțat spinii, și o au înecat, și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pământ bun, și a dat roadă înălțându-se și crescând; și au adus una trei-decî, iar alta șese-decî, iar alta, o sută. ⁹ Și dicea lor: Cela ce are urechi de audit, audă.

¹⁰ Iar când a fost deosebi, l-au întrebat pre el de pildă ceī ce era lângă el împreună cu ceī doi-spre-dece. ¹¹ Și le-a ȑis lor: Voī s'a dat a ști taīna Im-părăției lui Dumneȑeū; iar celor de a-fără toate în pilde sīnt lor. ¹² Ca pri-vind să priviască, și să nu vadă; Și a-udind să audă, și să nu înȑeleagă; ca-nu cumva să se întórcă și să se ierte lor pécatele. ¹³ Și le-a ȑis lor: Aū nu știți pilda această? Și cum veți înȑelege toate pildele? ¹⁴ Semănătoriul seamănă cuvântul. ¹⁵ Și aceștia sīnt ceī de lângă cale, unde se seamănă cuvântul; și când îl aud îndată vine satana, și ia cuvântul carele este semănat întru inimile lor. ¹⁶ Și aceștia sīnt așijderea ceī ce se seamănă pe petriși, cariī când aud cuvântul, îndată cu bucurie îl primesc pre el. ¹⁷ Și nu aū rădăcină întru sineși, ci sīnt până la o vreme; după acea făcându-se necaz, séu goană pentru cuvânt, îndată se smintesc. ¹⁸ Și aceștia sīnt ceī ce se seamănă în spi-ni, cariī aud cuvântul; ¹⁹ Dar grijile veacului acestuia, și înșelăciunea bo-

găție, și pofta celorlalte întrând, în-
neacă cuvântul, și se face neroditoriū.
²⁰ Și aceștia sînt cei semănați în pămînt
bun, cari aud cuvântul, și îl primesc,
și aduc roadă, unul trei-deci, iar al-
tul șese-deci, iar altul o sută. ²¹ Și
dicea lor: Aū doară făclia vine ca să
se pună supt obroc, seū supt pat? Aū
nu ca să se pună în sfeșnic? ²² Că nu
este ceva tăinuit, care să nu se vădea-
scă; nici a fost ascuns, ci ca să vie
întru, arătare. ²³ De are cineva u-
rechī de auzit auză.

²⁴ Și dicea lor: Vedeți de auziți; cu
ce măsură măsurați, se va măsura voi
și se va adăoga voi celor ce auziți.
²⁵ Că cel ce are, i-se va da lui; iar cel
ce n'are, și ce are, i-se va lua dela dîn-
sul. ²⁶ Și dicea: Așa este și împărăția lui
Dumnezeū, în ce chip este dacă arun-
că omul sēmânța în pămînt. ²⁷ Și doarme
și se scoală noaptea și ziua, și sēmânța
răsare și crește cum nu știe el. ²⁸ Că
pămîntul din sine rodește, întâi iarbă,
apoi spic, după aceea deplin grîu în
spic. ²⁹ Iar cînd se coace rodul, îndată

trimite secerea, că a sosit secerişul.
30 Si dicea: Cui vom asemana împără-
ția lui Dumnezeu, său cu ce pildă o
vom potrivi pre ea? 31 Ca grăunțul
de muștar, carele când se seamănă
în pământ, este mai mic de cât toate
semințele pământului. 32 Și dacă se
seamănă, crește, și se face mai mare
de cât toate buruenile, și face ramuri
marī cât sub umbra lui pot să locu-
iască paserile cerului. 33 Si cu pilde
ca acestea multe grăia lor cuvântul,
precum putea a auđi. 34 Iar fără de
pilde nu grăia lor, iar deosebī învăță-
ceilor seī le deslega toate.

35 Si a ȃis lor, în ȃiua acea, făcân-
du-se seară: să trecem de ceea parte.
36 Si lăsând el poporul l-a luat pre dên-
sul așa precum era în corabie; și era
și alte corăbii cu dênsul. 37 Si s'a fă-
cut vifor mare de vânt; iar valurile
întra în corabie, cât mai se umplea ea.
38 Si el era la cârmă dormind pre că-
pătâi; și l-aū deșteptat pre el, și i-aū
ȃis lui: Învătătorule, aū nu-ți este
grija că perim? 39 Si sculându-se a

certat vântul, și a ȃis mării: tacă, încetează; și a stătuť vântul, și s'a făcut liniște mare. ⁴⁰ Si a ȃis lor: Ce sîntetăi așa fricoși? Cum nu aveți credință? ⁴¹ Si s'aũ înfricoșat cu frică mare și grăia unul către altul: oare cine este acesta? Că și vântul și marea îl ascultă pre el.

CAP. V.

Pentru Legheon; pentru fiica mări-mare-luĩ Sinagogeĩ; pentru ceea ce uĩ curgea sânge.

¹ Si a venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor. ² Si eșind el din corabie, îndată l-a întimpinat pre el un om din mormênturĩ cu duh ne curat; ³ Carele avea locuința în mormênturĩ, și nicĩ cu lanțurĩ de fier nimenea nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pentru că de multe orĩ fiind legat cu obezĩ și cu lanțurĩ de fier, se rupea de el lanțurile, și obezile se sfărâma, și nimenea nu putea să-l domoliască pre dênsul. ⁵ Si pururea noaptea și ziua

era prin munți și prin mormânturi strigând, și tăindu-se de petre. ⁶ Iar vechiul pre Iisus de departe, a alergat și i-s'a închinat lui. ⁷ Și strigând cu glas mare, a zis: ce este mie și ție Iisuse fiule al lui Dumnezeu celui înalt? Juru-te pre tine cu Dumnezeu, să nu mă muncești pre mine. ⁸ Căci grăia lui: Ești duh necurat din om. ⁹ Și l-a întrebat pre el: Cum îți este numele? Si-a răspuns, zicând: Legheon 'mă este numele, că mulți sîntem. ¹⁰ Și îl ruga pre el mult ca să nu-l trimită pre dînsii afară din laturea aceea. ¹¹ Și era acolo lângă munte, o turmă mare de porci pascînd. ¹² Și l-a rugat pre dînsul totîdracii, zicînd: trimite-ne pre noi în porci să intrăm într'însii; și i-a slobozit pre ei Iisus îndatăși. ¹³ Și eșind duhurile cele necurate au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țărmuri în mare (și era ca la două mii), și s'au înecat în mare. ¹⁴ Iar cei ce păștea porcii au fugit, și au vestit în cetate și în sate; și au eșit să vadă ce este cea ce s'a făcut. ¹⁵ Și au venit cătră Iisus, și

aŭ vëdut pre cel ce fusăse îndrăcit, şedënd îmbrăcat şi întreg la minte, pre cel ce avusăse legheonul, şi s'aŭ spăimântat. ¹⁶ Şi povestea lor cei ce vëduse ce s'a făcut celui îndrăcit, şi pentru porcî. ¹⁷ Şi aŭ început al ruga pre dënsul, ca să iasă din hotarele lor. ¹⁸ Şi întrând el în corabie, îl ruga pre el cela ce fusăse îndrăcit, ca să fie cu dënsul. ¹⁹ Iar Iisus nu l-a lăsat pre el ci 'i-a ăis lui: Mergî în casa ta către ai tei, şi vesteşte lor câte ăi-a făcut ăie Domnul, şi te-a-miluit. ²⁰ Şi s'a dus, şi a început a predica în Decapoli, câte a făcut Iisus lui, şi toţi se minuna.

²¹ Si trecënd Iisus în corabie iarăşi de ceea parte, s'a adunat popor mult la el, şi era lângă mare. ²² Si iată a venit unul din mai-mariî Sinagogeî, cu numele Iair. ²³ Si vëdëndu-l pre dënsul, a căăut la picioarele lui. Si îl rugă pre dënsul mult ăicënd: Că fîica mea spre sfîrşit este; vino, de îăi pune mânilé pre dënsa, ca să se mântuiască, şi să trăiască. ²⁴ Si a mers cu dënsul,

25 Si după dânsul a mers popor mult
și îl impresura pre el. (Si o femeie
oare-care fiind întru curgerea sânge-
lui de doi-spre-zece ani; 26 Si multe
pătîmind dela mulți doctori, și chel-
tuindu-și toate cele ce avusăse, și ni-
mic folosindu-se, ci mai vîrtos spre
mai rău viînd. 27 Auzînd pentru li-
sus, viînd între popor din 'napoi s'a atins
de haina lui. 28 Că dicea: că măcar
de hainele lui de mă voi atinge, mă voi
mîntui. 29 Si îndatăși a secat izvorul
sîngelui ei, și a simțit cu corpul că
s'a vindecat de boală. 30 Si îndatăși
Iisus cunoscînd întru sineși puterea
ce a eșit din el, întorcîndu-se către po-
por a ȳis: Cine s'a atins de hainele me-
le? 31 Si aũ ȳis lui învîțăceii: Veȳi
poporul îmbulzindu-te, și ȳici: cine
s'a atins de mine? 32 Si căuta împre-
jur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta.
33 Iar femeea înfricoșându-se și tremu-
rînd, știînd ce s'a făcut ei, a venit, și
a cădut înaintea lui, și i-a spus lui
tot adevărul. 34 Iar el a ȳis ei: Fiică

credința ta te-a mântuit, mergi în pace,
și fii sănătoasă de boala ta.)
35 Încă grăind el a venit de la mai-mare-
le Sinagoge, dicând: că fica ta a murit,
ce mai superi pre învătătorul? 36 Iar Ii-
sus îndată ce a audīt cuvântul ce s'a gră-
it, a ȑis mai-mareluī Sinagoge: Nu te
teme, crede numai. 37 Si nu a lăsat pre
nici unul să meargă după dēnsul, fără
numai pre Petru, și pre Iacov, și pre
Ioan fratele luī Iacov. 38 Si a venit
în casa mai-mareluī Sinagoge, și a vē-
ȑut turburare, plângēnd aceia și tân-
guindu-se mult. 39 Si întrând, a ȑis
lor: Ce vē turburați și plângeți? Fe-
cioara n'a murit, ci doarme. Si își rī-
dea de dēnsul. 40 Iar el scoțēnd afară
pre toți, a luat pre tatăl fecioarei și
pre mumă, și pre cei ce era cu el, și
a intrat unde era fecioara zăcēnd.
41 Si apucând pre fecioara de mână, i-a
ȑis ei: *Talita cumi*; ce se tâlcuește: Fe-
cioară (ție ȑic) scoalăte. 42 Si îndată
s'a sculat fecioara, și umbla; că era de
doi-spre-dece ani. Si s'a spăimântat cu
spaimă mare. 43 Si le-a poruncit lor

mult ca nimenea să nu știe aceasta : Si a ȃis, să-ȃ dea eȃ să mȃnȃnce.

CAP. VI.

*Pentru rȃndueala sȃu trimeterea Apos-
tolilor la predicare ; pentru Ioan, și pen-
tru Irod ; pentru cele cincȃ pȃnȃ și pentru
ceȃ doȃ peșȃ ; pentru umblarea lui Iisus
pre mare.*

¹ Si a eșȃ de acolo, și a venit la pa-
tria sȃ ; și dupȃ dȃnsul aȃ mers ȃnvȃȃ-
ceȃ lui. ² Și fiind sȃmbȃtȃ, a ȃnceput
a ȃnvȃȃ ȃn Sinagoga, și mulȃ ȃuȃind,
se mira ȃicȃnd : De unde 'ȃ sȃnt aceșȃia
aceșȃ ? Și ce este ȃȃtelepciunea ce
ȃ-s'a dat lui, cȃ și puterȃ ca aceșȃ prin
mȃnile lui se fȃc ? ³ Aȃ nu este aces-
ta teslariul, feciorul Marieȃ, și fratele
lui Iacov, și al lui Iosȃ, și al lui Iuda,
și al lui Simon ? Si aȃ nu sȃnt surorile
lui aicea la noȃ ? Si se smintea ȃntru
el. ⁴ Și ȃicea lor Iisus : Cȃ nu este pro-
fet necȃstit, fȃrȃ numai ȃn patria sa,
și ȃntre rudeniȃ, și ȃn casa sa. ⁵ Și nu

putea acolo nici o putere să facă, fără
numai preste puțină bolnavi puinduşă
mânele i-aă vindecat pre ei. ⁶ Şi se
mira pentru necredinţa lor, şi umbla
în satele cele de prinprejur învăţând.
⁷ Şi a chemat pre cei doi-spre-zece,
şi a început a-i trimete pre dênşii câte
doi câte doi; şi le-a dat lor putere asu-
pra duhurilor celor necurate. ⁸ Şi le-a
poruncit lor să nu iea nimic pre cale,
fără numai toiag, nici traistă, nici pâ-
ne, nici bani la brâu. ⁹ Ci numai în-
călţaţi cu sandalî, şi să nu se îmbrace
cu doă haîne. ¹⁰ Şi grăia lor: Orî unde
veţi intra în casă, acolo petreceţi, până
ce veţi eşi de acolo. ¹¹ Şi orî câţi nu
vă vor primi pre voi, nici vor asculta
pre voi, eşind de acolo, scuturaţi pra-
ful cel de supt picioarele voastre, întru
mărturie lor; Amin grăesc voi: Mai
uşor va fi Sodomului şi Gomorului în
diua judecăteî, de cât cetăteî aceia.
¹² Şi eşind, predica ca să se pocăiască.
¹³ Şi draci mulţi scotea; Şi ungea cu unt-
de-lemn pre mulţi bolnavi şi îi tămă-
duia.

¹⁴Și a audīt împăratul Irod (căci arătat se făcuse numele lui), și dīcea : Că Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți și pentru aceasta lucrează puterile întru el. ¹⁵ Alții dīcea : că Ilie este ; iar alții dīcea : că profet este, său ca unul din profeți. ¹⁶ Și audīnd Irod, a dīs : Că acesta este Ioan pre carele eū l-am tăeat. El s'a sculat din morți. ¹⁷ Că Irod acesta trimitēnd a prins pre Ioan, și l-a legat pre el în temniță, pentru Irodiada femeea lui Filip fratelui său, căci o luase pre dēnsa femeie.— ¹⁸ Că dīcea Ioan lui Irod : Nu ți se cuvine să aibī pre femeea fratelui teū. ¹⁹ Iar Irodiada pismuia lui, și vrea să-l omoare, și nu putea. ²⁰ Că Irod se temea de Ioan, știindu-l pre dēnsul om drept și sânt, și îl socotea pre el, și ascultându-l pre dēnsul, multe făcea, și cu dragoste îl asculta pre el. ²¹ Și întēmplându-se o dī cu bun prilej, când Irod făcea ospățul nașterii sale, boerilor seī și căpitanilor, și celor mai mări ai Galileei. ²² Și întrând fata Irodiadei, și jucând, și plăcēnd lui Irod și celor ce

ședea cu dânsul, a ȃis împăratul fetei:
Cere de la mine orî ce veî vrea, și voi
da ție. ²³ Si s'a jurat ei, că orî-ce veî
cere de la mine voi da ție, până la ju-
mătate de împărăția mea. ²⁴ Iar ea
eșind, a ȃis mumei sale: Ce voi cere? Iar
aceea a ȃis: Capul lui Ioan Botezăto-
riului. ²⁵ Și întrând îndatăși cu sîr-
guință la împăratul, a cerut, ȃicînd:
voîu ca să-mi dai mie acum în tîpsie ca-
pul lui Ioan Botezătoriul. ²⁶ Și împă-
ratul foarte s'a întristat, dar pentru ju-
rămînturi, și pentru cei ce ședea îm-
preună cu dânsul, n'a vrut să-i lepede
cererea. ²⁷ Și îndată trimițînd împă-
ratul speculător, a poruncit să aducă
capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat
capul lui în temniță, și l-a adus în tîp-
sie, și l-a dat pre el fetei, și fata l-a dat
mumei sale. ²⁹ Și aȃdînd învîțacei
lui, aȃ venit, și aȃ rădicat corpul lui
cel cădut; și l-aȃ pus pre el în mormînt.
³⁰ Și s'aȃ adunat apostoliî la Iisus, și
i-aȃ vestit lui toate cîte a făcut și cîte
a învîțat. ³¹ Și le-a ȃis lor: Veniți voi
înșivă deosebî în loc pustiȃ și vȃ odih-

niți puțin; că era mulți care venia și se ducea, și nu avea vreme nici să mănânce. ³² Și s'aũ dus în loc pustiiu sin-gur cu corabia. ³³ Și i-aũ văduț pre dên-sii poporul mergênd și i-aũ cunoscut pre ei mulți, și pedestri din toate cetățile a-lerga acolo, și mai'nainte de cât ei aũ ve-nit, și s'aũ adunat la dênsul. ³⁴ Si eșind Iisus, a văduț popor mult, și i s'a făcut milă de ei; Pentru căci era ca oile ce nu aũ păstor; și a început a-ĩ învêța pre dênșii mult. ³⁵ Si iată vreme mul-tă fiind, s'aũ apropiat la dênsul învêțe-ceii lui, și i-a ȑis lui: Că locul este pustiiu, și iată vremea a trecut multă. ³⁶ Slobodește-ĩ pre dênșii să meargă în orașele cele din prejur și în sate să-șĩ cumpere lorușĩ pânĩ; Că nu aũ ce să mănânce. ³⁷ Iar el rêspondênd a ȑis lor: Dați-le voi lor să mănânce. Și aũ ȑis lui: mergênd poate să cumpărăm pânĩ de doê sute de dinarĩ, și să le dăm lor să mănânce? ³⁸ Iar el a ȑis lor: Câte pânĩ aveți? mergetĩ și vede-ți; Iar ei știind, aũ ȑis: cincĩ, și doĩ pești. ³⁹ Și a poruncit lor să-ĩ pue pre toți

mese, mese, pre earbă verde. ⁴⁰ Si aŭ şedut
cete, cete, câte o sută şi câte cincî-deci.

¹ Si luând cele cincî pâni şi doi peşti, că-
utând la cer a bine-cuvîntat, şi a frînt
pânile, şi le-a dat învîţăceilor sîi, ca să le
pue înaintea lor, şi pre cei doi peşti i-a
împărţit la toţi. ⁴² Si aŭ mîncat toţi,
şi s'aŭ săturat. ⁴³ Si aŭ luat doă-spre
dece coşuri pline de sfărămituri, şi din
peşti. ⁴⁴ Si era cei ce mîncase pânile
ca la cincî mi de bărbaţi.

⁴⁵ Si îndată-şi a silit pre învîţăceii
sîi să între în corabie. şi să meargă
mai 'nainte de ceea parte la Vetsaida,
până ce va slobođi el poporul. ⁴⁶ Si
după ce i-a slobođit pre ei, s'a dus în
munte să se roage. ⁴⁷ Si făcînduse
seară era corabia în mijlocul mării, şi
el singur pre uscat. ⁴⁸ Si i-aŭ văđut pre
dênşii că se chinuesc vîslind (că era ven-
tul împotiva lor); iară într-ua patra stra-
jă a nopţei, a venit la dênşii umblînd
pre mare, şi vrea să treacă pe lângă ei.
⁴⁹ Iar ei văđîndu-l pe dênsul umblînd
pre mare, li s'aŭ părut că este nălucă,
şi aŭ strigat. ⁵⁰ (Că toţi l-aŭ văđut pre
el, şi s'aŭ turburat), şi îndatăşi a gră-

it cu dênșii, și le-a ȃis lor: Indrăsniți, eũ
sînt, nu vę temeți. ⁵¹ Si s'a suit la dênși
în corabie; și a încetat vęntul; și ei foar-
te preste măsură se spăimânta întru
sine, și se minuna. ⁵² Că nu aũ price-
put din până; că era inima lor împe-
trită. ⁵³ Si trecęnd aũ venit în pămên-
tul Ghenisaretului, și a stătit la liman.
⁵⁴ Si eșind ei din corabie, îndatăși
l-aũ cunoscut pre el aceia ⁵⁵ Si înconju-
rând toată laturea aceea, a început pre
patură a aduce bolnavi, unde auȃia că
el este acolo. ⁵⁶ Si oră unde intra în
sate, sęũ în cetăți, sęũ în orașe, punea
la ulițe pre cei bolnavi, și îl ruga pre
el ca măcar de poalele veșmintelor lui
să se atingă; și cătă se atingea de el se
mântuia.

CAP. VII

*Pentru învęȃcei cånd aũ mȃncat cu
mȃnile nespȃlate; pentru cȃlcarea poruncei
lui Dumneȃeũ; pentru obiceiurile oamenii-
lor; pentru femeea cea din Fenicia Siriei
cu fata îndrăcită; pentru vindecarea
surdului ce grȃia cu anevoie.*

¹ Si s'aũ adunat la dęnsul fariseii și

oare cariî din cărturari, care venise din Ierusalim. ² Si vedând pre oare care din învățăceii lui cu mânilor ne curate (adecă ne spălate), mâncând pâne, i-au prihănit. ³ (Că fariseii și toți Iudeii, de nu își vor spăla mânilor până în cot, nu mânâncă, ținând aședemântul bătrânilor. ⁴ Si din tîrg, de nu se va spăla, nu mânâncă; și altele multe sînt care au luat a le ținea: spălarea paharelor, și a urcioarelor, și a căldărilor și a paturilor).

⁵ După aceasta l-au întrebat pre el fariseii și cărturarii: pentru ce învățăceii tăi lu umblă după aședemântul bătrânilor, ci cu mânilor nespălate mămâncă pâne? ⁶ Iar el răspundend a dislor: Că bine a profetit Isaia pentru voi fățarnicilor; precum este scris: Poporul acesta cu buzele mă cînstesc; iar inima lui departe stă de la mine. ⁷ Si în zadar mă cînstesc, învățând învățături porunci omenești; ⁸ Că lăsând porunca lui Dumneđu, țineți aședemântul bătrânilor; spălarea urcioarelor și a paharelor, și altele asemenea ca acestea

multe faceți. ⁹ Si dicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să pădiți aședemântul vostru? ¹⁰ Că Moisi a dis: Cinsteste pre tatăl tău și pre muma ta. Si, cela ce va grăi de rău pe tatăl său, său pre muma sa, cu moarte să moară. ¹¹ Iar voi diceți: De va dice omul tătâne-său său mâne-sa: Korvan (adecă dar) este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine. ¹² Si nu 'l mai lăsați pre dânsul să mai facă ceva tătâne-său, său mâne-sa. ¹³ Călcând cuvântul lui Dumnezeu pentru aședemântul vostru carele ați dat, și asemenea ca acestea multe faceți.

¹⁴ Si chiemând la sine pe tot poporul, a dis lor: Ascultați-mă pre mine toți și înțelegeți. ¹⁵ Nimic nu este din-afară de om, ce întră într'ênsul, care poate să spurce pre el; ci cele ce es dintr'ênsul, acelea sînt care spurcă pre om. ¹⁶ De are cine-va urechi de audit, audă. ¹⁷ Si după ce au intrat în casă trăgînduse de la popor, l-a întrebat pre el în vîetăceii lui pentru pildă. ¹⁸ Si le-a dis lor: Așa de ne înțelegetori sînteți și voi? Aă nu

vă pricepeți, că tot ce intră în om din afară, nu poate să-l spurce. ¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pân-tece și ese pe afedron, curățind toate bucatele. ²⁰ Si dicea : Că ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om. ²¹ Că din lăuntru din inima oamenilor es gândurile cele rele, prea-curviile, uciderile; ²² Furtisagurile, asupririle, vicleșugurile, înșelăciunile, înviersunările, ochiul viclean, hula, trufia, nebunia. ²³ Toate relele acestea es din lăuntru, și spurcă pre om.

²⁴ Si sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sidonului. Si intrând în casă, vrea să nu știe nimene de el, și nu a putut să se tăinuiască; ²⁵ Că auzind o femeie pentru dânsul, a căria fică avea duh necurat, viind a cădut la picioarele lui; ²⁶ (Si era femeea Elină, de neam din Fenicia Siriei); Si îl ruga pre el ca să goniască dracul din fica ei. ²⁷ Iar Iisus a dis ei : Lasă să se sature întâi fii; că nu este bine a lua pânea fiilor, și a o arunca cânilor. ²⁸ Iar ea răspundând a dis lui : Adevărat Doamne, că și câni sub

masă mănâncă din sfărămiturile fiilor.
29 Si a ȃis eĩ: Pentru acest cuvânt
mergi; a eșit dracul din fiica ta. 30 Si
mergând la casa sa, a aflat pre dracul
eșit, și pre fiică zăcând în pat.
31 Si iarăși eșind din hotarele Tirului și
ale Sidonului, a venit la marea Galileei,
în mijlocul hotarelor Decapoliei. 32 Si
a adus la dēnsul un surd grăind ane-
voe, și l-a rugat pre dēnsul, ca să-și
pue Mâna pre el. 33 Si luându-l pre el
din mulțime deosebī, a pus degetele
sale în urechile lui; și scuipând s'a a-
tins de limba lui. 34 Si căutând la cer,
a suspinat, și a ȃis lui: *Effatha*, ce es-
te deșchidete. 35 Si îndatăși s'a deș-
chis auzurile lui, și s'a dezlegat legă-
tura limbei lui, și grăia drept. 36 Si
a poruncit lor, ca să nu spue nimēnuī,
ci pre cât el le poruncia lor, eĩ mai mult
vestia; 37 Si mai mult se mira, ȃicând:
Toate le-a făcut bine, și pre surdī i-a
făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII

Pentru cele șapte pâni ; pentru cei ce cer semn din cer ; pentru aluatul fariseilor ; pentru cel orb ; pentru întrebarea ce a făcut Iisus în Cesarea lui Filip, cine îi dă a fi ; pentru certarea lui Petru.

¹ În ȕilele acelea fiind popor mult foarte, și ne având ce mânca, chemând Iisus pre învăȕăceii seî, le-a ȕis lor: ² Milă îmi este de popor, că iată trei ȕile sînt de când așteaptă lângă mine, și n'aũ ce mânca. ³ Si de îi voiũ slobodi pre dênșii flămândi la casele lor, vor slăbi pe cale ; Că unii dintr'ênșii aũ venit de departe. ⁴ Si a rãspuns lui învăȕăceii lui : De unde pre aceștia va putea cine-va să 'i sature de pâne aici în pustie? ⁵ Si a întrebă pre ei : Câte pâni aveȕi ? Iar ei aũ ȕis : Șapte. ⁶ Si a poruncit poporului să șeadă pre pãmânt ; Si luând pre cele șapte pâni, mulȕămind, a frânt, și a dat învăȕăceilor ca să le pue înainte ; Si leaũ pus înaintea poporului. ⁷ Si avea și puținii peștișori ;

Si bine-cuvântând a ȃis sã'î pue și pre
acea înaintea lor. 8 Si aũ mâncat și
s'au sãturat; Si aũ luat rãmãșițe de
sfãramituri, șepte coșnițe. 9 Si era
cei ce mâncase ca patru miĩ; și i-a slo-
boȃit pre ei. 10 Si îndatãși intrãnd
în corabie cu învẽțaceiĩ seĩ, a venit în
pãrțile Dalmanuthei.

11 Si aũ eșit fariseiĩ, și aũ început a
se întreba cu dẽnsul, cerẽnd de la dẽn-
sul semn din ceriũ, ispitindu-l pre el.
12 Si suspinãnd cu duhul seũ, a ȃis :
Pentru ce neamul acesta semn cere ?
Amin ȃic voĩ: Nu se va da neamului a-
cestuia semn. 13 Si lãsãndu-ĩ pre dẽnșii a
intrat iarãși în corabie, și a trecut de
ceea parte. 14 Si învẽțaceiĩ lui uĩtase
sã ĩea pãne, și mãi mult de cãt o pãne
nu avea cu dẽnșii în corabie. 15 Si le-a
poruncit lor, ȃicẽnd: Cãutați de vẽ pã-
ziți de aluatul fariseilor, și de aluatul
lui Irod. 16 Si cugeta, unul cãtre al-
tul ȃicẽnd: Cã pãne n'avem. 17 Iar
Iisus cunoscẽnd a ȃis lor: Drept ce
cugetați cã pãne nu aveți ? Incã nu
ĩnțelegeți, nici pricepeți ? incã ĩmpe-

trită aveți inima voastră? 18 Ochii a-
vând, nu vedeți? Și urechi având nu
audiți? Și nu vă aduceți aminte. 19 Când
am frânt pre cele cinci pâni la ce-
le cinci mii, câte coșuri pline de sfă-
rămituri ați luat? 20 Dis-aũ lui: Do-
spre-dece; Și când pre cele șapte, la
cele patru mii, câte coșnițe pline de sfă-
rămituri ați luat? Iar ei aũ dis: Șep-
te. 21 Si le-a dis lor: Dar cum încă
nu înțelegeți? .

22 Si a venit în Betsaida; Si i-a a-
dus lui un orb, și l-a rugat pre el ca
să se atingă de dânsul. 23 Si apucând
pre orbul de mână, l-a scos pre el afa-
ră din sat; și scuipând pre ochii lui
și puinduși mânele pre el, l-a între-
bat de vede ceva. 24 Si rădicânduși o-
chiu, a dis: Vede oamenii ca copacii um-
blând, 25 După aceasta iarăși și-a pus
mânele pre ochii lui, și l-a făcut de a
veduť; Si s'a îndreptat și a veduť lumi-
nat pre toți. 26 Si l-a trimis pre el la
casa sa, dicând: Nică în sat să intri
nică să spuı cuı-va în sat.

27 Si aũ eșit Iisus, și învățăceii lu

în satele Cesariei lui Filip; și pre ca-
le a întrebat pre învățăceii seî, dicînd
lor: Cine dic oamenii că sînt eū? ²⁸ Iar
ei au răspuns: Ioan Botezătorul; și
alții, Ilie; iar alții, unul din profeți.
²⁹ Si el le-a dis lor: Dar voi cine diceți
că sînt eū? Si răspundînd Petru, a dis
lui: Tu ești Christosul.

³⁰ Si i-a oprit pre ei, ca să nu spue
nimenui pentru dînsul. ³¹ Si a înce-
put a-i învăța pre ei, că se cuvine fiul
omului multe a pătîmi, si a se defăîma
de bețrîni, și de archierei, și de cărtu-
rari, și a se omorî, și după trei zile a
învia. ³² Si de față cuvîntul acesta
grăia. Si apucându-l pre el Petru, a
început a-i sta lui împotrivă. ³³ Iar
el întorcîndu-se și căutînd spre în-
vățăceii seî, a certat pre Petru, di-
cînd: Mergi după mine satano. Că nu
cugeti ccle ce sînt ale lui Dumneđeū,
ci cele ce sînt ale oamenilor.

³⁴ Si chemînd la sine pre popor îm-
preună cu învățăceii seî, a dis lor: Ce-
la ce voiește să vie după mine, să se le-
pede de sine, și să-și iea crucea sa, și să-

'mă urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său, pierde-l va pre el. Iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela 'l va mântui pre el. ³⁶ Că ce va folosi omului, de ar dobândi lumea toată, și își va pierde sufletul său. ³⁷ Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? ³⁸ Că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, într-un acest neam prea-curvar și păcătos, și fiul omului se va rușina de el, când va veni într-un mărirea Tatălui său cu sântii îngeri.

CAP. IX.

Pentru schimbarea la față a lui Iisus; pentru cel lunatic; pentru învățăcei când să prigonea între sine, cine ar fi mai mare; pentru ferirea de scandal.

¹ Și le dicea lor: Amin grăesc voi că sînt unii din cei ce staū aici, cari nu vor gusta mórte, până când vor vedea Im-

părăția lui Dumnezeu viind întru putere.
2 Si după șese zile, a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob și pre Ioan; Si i-a suit pre dênși în munte înalt deosebi singuri, și s'a shimbat la față înaintea lor. 3 Si hainele lui era strălucind, albe fôrte ca zăpada, în ce chip 'nălbitorii pre pământ nu pôte să 'nălbiască. 4 Si s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi; și grăia cu Iisus. 5 Si răspundând Petru a dis lui Iisus: Invățătorule, bine este noi a fi aici; și să facem trei colibă: Tie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una. 6 Că nu știa ce grăia, că era înfricoșăți. 7 Si s'a făcut nor umbrindu-i pre ei; și a venit glas din nor grăind: Acesta este fiul meu cel iubit, pre acesta ascultați. 8 Si de năprasnă căutând ei împrejur, pre nimenea nu aũ mai vădut, ci numai pre Iisus împreună cu dênșii. 9 Iar pogorînduse ei din munte, le-a poruncit lor ca nimănui să nu spună cele ce aũ vădut, fără numai când fiul omului va învia din morți.

10 Si aũ ținut cuvântul între sine întrebându se: Ce este aceea a învia

din morți. ¹¹ Si l-a întrebat pre el, dîcînd : Căci dîc cărturarii, că Ilie să cuvine să vie mai 'nainte. ¹² Iar el răspundînd, a dîs lor : Ilie viind mai 'nainte va așeza toate ; Si cum este scris de fiul omului, ca să pătîmiască multe, și să fie defăimat. ¹³ Ci dîc voî că și Ilie a venit, și aũ făcut lui cîte aũ vrut, cum este scris de el. ¹⁴ Si viind la învîțăcei a vîdut mult popor împrejurul lor și cărturari întrebându-se cu dînșii. ¹⁵ Si îndată tot poporul vîdîndu-l pre el s'aũ spăimîntat ; și alergînd s'aũ închinat lui. ¹⁶ Si a întrebat pre cărturari, ce vî întrebați între voî?

¹⁷ Si răspundînd unul din popor, a dîs : învîțătorule, am adus pre fiul meu la tine avînd duh mut. ¹⁸ Si orî unde îl apucă pre el îl sdrobește, și face spume, și scrîșnește cu dinții sei, și se usucă, și am dîs învîțăceilor tîi să-l scoată, și n' aũ putut. ¹⁹ Iar el răspundînd, a dîs lui : O neam necredincios ! Pînă cînd voî fi cu voî ? Pînă cînd voî suferi pre voî ? aduceți-l pre el la mine. ²⁰ Si l-a adus pre el la dînsul. Si vîdînd-

dul pre dânsul îndată duhul l-a scuturat pre el; și cădând la pământ se tăvălia spumând. ²¹ Si a întrebat pre tatăl lui: Câtă vreme este de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a dis: din copilărie. ²² Si de multe ori pre el și în foc l-a aruncat și în apă, ca să-l piardă; ci de poți ceva, ajută-ne noi, fiindu-ți milă de noi. ²³ Iar Iisus i-a dis lui: De poți crede, toate sînt cu putință credinciosului. ²⁴ Și îndată strigând cu lacrimi tatăl copilului, a grăit: Crede Doamne, ajută necredinței mele. ²⁵ Iar vedând Iisus, că năvălește poporul, a poruncit duhului celui necurat, dicând lui: Duh mut și surd, eă ție îți poruncesc, eăi dintr'însul și de acum să nu mai intri în el. ²⁶ Si strigând, și mult scuturându-l pre el, a eșit; Si s'a făcut ca un mort, că mulți dicea că a murit. ²⁷ Iar Iisus apucându-l pre el de mână, l-a rădicat, și s'a sculat. ²⁸ Si intrând el în casă, învățăceii lui l-a întrebat pre dânsul deosebii: Pentru ce noi nu am putut să-l scoatem pre el? ²⁹ Iar el a dis lor:

Acest neam cu nimic nu poate eși,
fără numai cu rugăciune și cu post.
³⁰ Si de acolo eșind, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l știe cineva. ³¹ Că
învăța pre învățăceii sei, și dicea lor:
Că fiul omului se va da în mânele oamenilor,
și'l vor omorî pre el; și după ce îl vor omorî,
a treia zi va învia. ³² Iar ei nu înțelegeau cuvântul, și se
temea să'l întrebe pre el.

³³ Si a venit în Capernaum; și fiind în casă,
î-a-ă întrebat pre dânsii: De ce vă prigoniați pre cale? ³⁴ Iar ei a-ă tăcut,
că se pricise pre cale unul cu altul, cine
ar fi mai mare. ³⁵ Si ședând a chemat
pre cei doi-spre-dece, și le-a dis lor: Că
ce va să fie întâiu, să fie mai pre urmă
de toți, și tuturor slugă. ³⁶ Si luând
un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor;
Si luându-l în brațe, a dis lor: ³⁷ Orî
cine va primi pre unul dintru acești
prunci întru numele meu, pre mine
mă primește; Si orî cine primește
pre mine, nu primește pre mine, ci
pre cel ce m'a trimis pre mine. ³⁸ Si a
răspuns Ioan lui, dicând: În-

vătătorule, am vădut pre oare-cine întru Numele tău scotând draci, carele nu vine după noi; și i-am oprit pre el, căci nu vine după noi. 39 Iar Iisus a dis: nu-l opriți pre el; că nimenea nu este, carele va face putere întru numele meu, și să poată lesne a mă grăi de rău. 40 Ca cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este. 41 Că orî-cine va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru numele meu, căci ai lui Christos sînteți, amin grăese voi: Nu'si va perde plata sa.

42 Si orî-cine va sminti pre unul dintre acești mici cari cred în mine, mai bine ar fi lui de'si-ar lega o peatră de móră împrejurul grumazului său, și să se arunce în mare. 43 Si de te sminteste pre tine mîna ta, tae-o pre ea; că mai bine îți este ție, cîung să întri în viață, de cât două mîni avînd să întri în Gheena, în focul nestins. 44 Unde viermele numoare, și focul nu se stinge. 45 Si de te sminteste pre tine piciorul tău, tae-l pre el; că mai bine îți este ție să întri în viață schiop, de cât două

picioroare având, să fi aruncat în Gheena, în focul ne stins. ⁴⁶ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

⁴⁷ Si de te smintește pre tine ochiul tău, scoate-l pre el. Că mai bine îți este ție cu un ochi să întri într-o împărăție a lui Dumnezeu, decât doi ochi având să fi aruncat în Gheena focului. ⁴⁸ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește cine cu foc se va săra; și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; Iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți într-o voi sare, și pace aveți între voi.

CAP. X

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus de să cade bărbatul să și lase femeia; pentru punerea mânilor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus ce bine va face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zevedei; pentru Vartimeu orbul.

¹ Si de acolo sculându-se, a venit în hotărele Iudeei, de ceea parte de Iordan,

și iarăși s'a adunat popor la dânsul;
și precum îi era obiceiul, iarși îi în-
vêta pre ei.

² Si apropiindu-se fariseii l-a între-
bat pre el: Oare să cade bărbatului să-
și lase femeea, ispitindu-l pre el. ³ Iar
el răspundând, a ȑis lor: Ce a porun-
cit voi Moisi?

⁴ Iar ei au ȑis: Moisi a
dat voe, să-î scrie carte de despărțire,
și să o lase. ⁵ Și răspundând Iisus, a
ȑis lor: După învêrtoșarea inimei voas-
tre a scris voi porunca aceasta. ⁶ Iar
din începutul zidirei, bărbat și femeie
î-au făcut pre ei Dumneȑe. ⁷ Pentru
aceasta va lăsa omul pre tatăl se. și pre
muma sa, și se va lipi de femeea sa. ⁸ Și
vor fi amândoi un corp. Pentru aceea
nu mai sînt doi, ci un corp. ⁹ Decî ce a
împreunat Dumneȑe, omul să nu des-
partă. ¹⁰ Si în casă iarăși l-a întrebat
pre el învêțaceii lui de aceasta. Si
a ȑis lor:

¹¹ Orî cine își va lăsa femeea sa, și
va lua alta, prea-curvește cu dên-
sa. ¹² Si femeea de își va lăsa bărbatul și
se va mărita după altul, prea-curvește.
¹³ Si aducea la dânsul prunci ca să

se atingă de ei ; iar învătăceii certa
pre cei ce îi aducea. ¹⁴ Iar vedând li-
sa și prunciile să vie la mine, și nu-î o-
priți pre ei : Că a unora ca acestora es-
te împărăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Că a-
min Țic voî : Orî cine nu va primi îm-
părăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu
va intra întru ea. ¹⁶ Si luându-î în bra-
țe, 'și-a pus mâinile peste ei, și 'i-a bi-
ne-cuvântat pre dênșii.

¹⁷ Si eșind el în cale, alergând oare-ci-
ne și îngenunchind înaintea lui, îl în-
treba el, Țicând: Învătătorule bune! ce
voiû face ca să moștenesc viața vecinică?
¹⁸ Iar Iisus a Țis lui: Ce 'mî Țici bun
nimenea nu este bun, fără numai unul
Dumnezeu. ¹⁹ Poruncile știî : Să nu cur-
vești, să nu uciđi, să nu furî, să nu fi
mărturie mincinoasă, să nu răpești, cin-
stește pre tatăl tău și pre muma ta.
²⁰ Iar el răspundând, a Țis lui: Înv-
vătorule, toate acestea le-am păzit
din tinerețile mele. ²¹ Iar Iisus cău-
tând spre el, l-a iubit pre dênșul, și
'i-a Țis lui: Încă una îți lipsește: Mergi

vindeți câte ai, și le dă săracilor, și vei
avea comoară în cer; și luând crucea vi-
no, urmează mie. ²² Iar el întristându-se
de cuvântul acesta, s'a dus mâhnit; pen-
tru că avea avuții multe. ²³ Si căutând
Iisus, a ȑis învățăceilor săi : Cât de
anevoe vor intra întru împărăția lui
Dumnezeu cei ce au avuții ! ²⁴ Iar
învățăceii se spăimânta de cuvinte-
le lui; Iar Iisus iarăși răspundând,
le-a ȑis lor: Fiilor, cât de anevoe este
să între întru împărăția lui Dumne-
zeu cei ce se nădăjduesc întru avuții !
²⁵ Mai lesne este a trece cămila prin
urechile acului, de cât bogatul a intra
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Iar ei
mai mult se îngrozia, ȑicând unul către
altul : Si cine poate să se mântuiască ?
²⁷ Si căutând Iisus la dênșii, a ȑis :
La oameni este cu neputință, dar nu la
Dumnezeu. Că la Dumnezeu toate sînt
cu putință. ²⁸ Si a început Petru a ȑice
lui: Iată noi am lăsat toate, și am urmat
ȑie. ²⁹ Si răspundând Iisus a ȑis : Amin
grăesc voi: nimenia nu este care le și-a lă-
sat casă, său frați, său surori, său tată ;

séu mumă, séu femee, séu feciori, séu holde, pentrumineși pentru Evanghelie.
30 Si să nu iea însutite acum în vremea aceasta, case și frați și surori și tată și mumă și feciori și holde cu giniri și în veacul cel viitor viața vecinică. 31 Si mulți dintâi vor fi pre urmă, și de pre urmă, întâi. 32 Si era pre cale suindu-se în Ierusalim; și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spăimânta; și mergând după dânsul, le era frică.

33 Si luând iarăși pre cei doi-spre-dece a început a le spune lor cele ce era să i-se întâmple lui; că iată ne suim în Ierusalim, și fiul omului se va da archiereilor, și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre moarte, și-l vor da pre el neamurilor. 34 Si îl vor batjocori pre el, și îl vor bate pre el, și îl vor scuipa, și-l vor omorî pre el, și a treia zi va învia. 35 Si a venit la el Iacov și Ioan fii lui Zevedei, dicând: Învătătorule, voim ca cea ce vom cere să ne faci noi. 36 Iar el a dis lor: Ce voiți să vă fac voi? 37 Iar ei a dis lui: Dă-

ne noi, ca să ședem, unul de a dreapta
ta, și altul de a stânga ta, întru mărirea
ta. ³⁸ Iar Iisus a ȃis lor: Nu știți ce
cereți; puteți să beți paharul carele
eu beau? și cu botezul cu carele eu
mă botez, să vă botezați? ³⁹ Iar
ei au ȃis lui: Putem. Iar Iisus a ȃis
lor: Paharul, pre carele eu beau, cu
adeverat îl veți bea; și cu botezul, cu
carele eu mă botez, vă veți boteza.
⁴⁰ Iar a ședea de a dreapta mea,
și de a stânga mea nu este al meu
a-lă da, ci celor ce s'a gătit. ⁴¹ Si
auȃind cei ȃece, auȃ început a se
mânia pre Iacob și pre Ioan. ⁴² Iar Ii-
sus chiemându-i pre dênșii la sine le-a
ȃis lor: Știți că cei ce li se pare că sînt
începători ai neamurilor, le stêpânesc
pre ele; și cei mai mari ai lor le dom-
nesc pre dênsele. ⁴³ Iar întru voi nu va
fi așa; ci carele va vrea să fie mai ma-
re între voi, să fie voi slugă. ⁴⁴ Si ca-
rele va vrea să fie între voi întăi, să fie
tuturor slugă. ⁴⁵ Pentru că și fiul omului
nu a venit ca să-i slujiască lui; ci ca

să slujiască el, și să'și dea sufletul său
răscumpărare pentru mulți.

⁴⁶ Si a venit în Ierihon; și eșind el
din Ierihon și învățaceii lui și popor
mult, Vartimeî orbul, fiul lui Timei,
ședea lângă cale cerșind. ⁴⁷ Si au-
dind că Iisus Nazarineanul este, a în-
ceput a striga, și a dice: Iisuse fiul
lui David, miluește-mă. ⁴⁸ Si îl cer-
ta pe dânsul mulți ca să tacă; iar el cu
mult mai virtos striga: Fiul lui David
miluește-mă. ⁴⁹ Si stând Iisus, a dis să-l
chîeme pre el; și aŭ chîemat pre orbul,
dicându-i lui: Îndrăznesce, scoală-te,
că te chîamă. ⁵⁰ Iar el lepădându-și
haîna sa, s'a sculat și a venit la Iisus.
⁵¹ Si răspundend Iisus, i-a dis lui: Ce
voești să-ți fac ție? iar orbul i-a dis lui:
Învățătorule, ca să văd. ⁵² Iar Iisus
i-a dis lui: Mergi, credința ta te-a
mântuit. Si îndatăși a vădut, și a mers
după Iisus în cale.

CAP. XI.

Pentru mînzul asinei; pentru smochi-
nul cel uscat; pentru zarafii ce s'aũ scos
din biserică; pentru nădejdea cea întru
Dumueđeũ; pentru ne pomenirea de rău
și pentru ertarea greșalelor; pentru arhie-
reii și bătrânii ce aũ întreat pre Domnul
de puterea lui.

1 Si cînd s'a apropiat de Ierusalim, în
Vitsfaghi și Vitania cătră muntele
maslinilor, a trimis doi din învățăceii
seii. 2 Si a ȑis lor: Mergeți în satul care-
le este înaintea voastră, și îndatăși
întrînd într'ênsul, veți afla un mînz
legat, pre carele nimeni din oame-
ni nu aũ ședut; deslegându-l pre
el, să-l aduceți. 3 Si de va ȑice voi
cineva; de ce faceți aceasta, să ȑice-
ți: că Domnului trebuește; și numai de
cât îl va trimite pre el aici. 4 Si aũ
mers, și aũ aflat mînzul legat lângă
ușă afară la respântie; și l-a desle-
gat pre el. 5 Iar oare-carii din cei ce

sta a colo aũ dis lor: Ce faceți de desle-
gați mânzul? ⁶ Iar ei aũ dis lor precum
le poruncise Iisus; și i-aũ lăsat pre ei.
⁷ Si aũ adus mânzul la Iisus, și și-a
pus pre el hainele sale; și a ședut pre
dênsul. ⁸ Si mulți așternea vestmin-
tele sale pre cale; iar alții tăea stâl-
pări din copaci și le așternea pre cale.
⁹ Si cei ce mergea înainte, și cei
ce venia pre urmă, striga, dicând: O-
sana bine este cuvântat cel ce vine
între numele Domnului. ¹⁰ Bine este
cuvântată Împărăția care vine între
numele Domnului, a părintelui nostru
David; Osana între cei de sus.

¹¹ Si a intrat Iisus în Ierusalim și
în Biserică, și după ce a vădut toate,
find vremea în diseară a eșit la Vi-
thania cu cei doi-spre-dece. ¹² Iar
a două di eșind ei din Vitania, aũ
flămândit. ¹³ Si vedând un smochin
de departe având frunze, a venit ca
doară va afla ce-va într'ênsul; și viind
la el, nimic n'a aflat fără numai frun-
ze; că încă nu era vremea smochinelor.
¹⁴ Si răspundând Iisus, a dis lui; De

acum înainte nimenea să nu mai mă-
nânce rod din tine în veac. Si audia
învățăceii lui. ¹⁵ Si a venit în Ierusalim,
si intrând Iisus în Biserică, a în-
ceput a scoate pre cei ce vindea și
cumpăra în Biserică; si mesele schim-
bătorilor de banî, și scaunele celor
ce vindeaș porumbi le-a răsturnat ¹⁶ Si
nu lăsa să poarte cine-va vas prin Bi-
serică. ¹⁷ Si învăța, dicând lor: Aș nu
este scris: că casa mea, casă de rugă-
ciune se va chiema întru toate neamu-
rile; iar voi o ați făcut peșteră tâlha-
rilor. ¹⁸ Si aș audit cărturarii și ar-
hierei, și căuta în ce chip l-ar fi pierdut
pre el, că se temea de dânsul; căci tot
poporul se mira de învățătura lui. ¹⁹ Si
daca s'a făcut seară, aș eșit afară din
cetate. ²⁰ Si a două-zi trecând, aș vâ-
dut smochinul uscat din rădăcină. ²¹ Si
aducându-si aminte Petru, i-a ȑis lui:
Învățătorule, veȑi smochinul pre carele
l-ai blestemat, s'a uscat. ²² Si răspun-
dând Iisus, a ȑis lor: ²³ Aveți credința
lui Dumneȑeu.
Că amin ȑic voi: că cela ce ar ȑice mun-

telui acestuia : Rădică-te, și te aruncă în mare, și nu se va îndoi întru inima sa, ci va crede, că ce va dice va fi; fi va lui ori ce va dice. ²⁴Pentru aceasta, dicet voi: Toate câte cereți rugându-vă să credeți că veți lua, și va fi voi. ²⁵Și când stați de vă rugați, ertați orice aveți asupra cui-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri să erte voi greșelele voastre. ²⁶Iar dacă voi nu veți erta, nici Tatăl vostru cel din ceruri, nu va erta voi greșelele voastre.

²⁷Si a venit iarăși în Ierusalim; și umblând el prin Biserică, a venit la densul arhieriei și cărturarii și bătrânii. ²⁸Si au dis lui: Cu ce putere faci acestea? Si cine ți-a dat ție puterea aceasta, ca să faci acestea? ²⁹Iar Iisus răspundând, a dis lor: Întreba-voi și eu pre voi un cuvânt, și să-mi răspundeți mie și voiți spune și eu voi cu ce putere fac acestea. ³⁰Botezul lui Ioan din Cer a fost, său de la oameni? Răspunde-ți-mi mie. ³¹Si ei cugeta întru sineși, dicând: de vom dice: din cer; Va dice Pentru ce dar nu ați crezut lui. ³²Iar de vom

dice: de la oameni; să temea de popor, că
toți avea pre Ioan că cu adevărat pro-
feta fost. ³³ Si răspundând a ȋis lui Iisus:
Nu știm. Si Iisus răspundând, a ȋis lor:
Nici eu nu voi spune voi, cu ce putere
fac acestea.

CAP. XII.

Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor;
pentru cei ce au întrebat pre Domnul de
dajdie; pentru saduceii ce tăgăduesc în-
vierea; pentru cărturariul știitoru de le-
ge; pentru întrebarea Domnului al cui fiu
ȋic cărturarii că este el; pentru păzirea
de cărturarii cei fățarnici; pentru veduva
cea ce a pus doi fileri.

Si a început în pilde a grăi lor: Un
om a sădit o vie, și o a îngădit împre-
jur cu gard, și a săpat într'ênsa teasc,
și a zidit turn si o a dat pre ea lu-
crătorilor, si s'a dus departe. ² Si la
vreme, a trimis o slugă la lucrători, ca
să ia de la lucrători din rodul viei. ³ Iar
ei apucându-l pre dânsul, l-au bătut,

și l-a înfrântă deșert, 4 și l-a înfrântă a trî-
 mîi cîntă dîndu-i pre altă slugă, și pre
 acela bătîndu-l cu petre, l-a înfrântă
 capul, și l-a înfrântă ocară, 5 și l-a înfrântă
 a trîmîi pre altul, și pre acela l-a înfrântă
 și pre alți mulți, pre unii bătîndu-i,
 pre alții omorîndu-i, 6 Deci avînd în
 ea un fiu iubit al său, l-a înfrântă și pre
 acela mai pre urmă la ei, dîndu-i: Că
 voi rușina de titul meu, 7 Iar lucrato-
 rii aceia sînt din tîntre alne: Că acela
 este moștenitorul, veniți să-l ucidem
 pre el, și va fi moșia a noastră, 8 și
 apucîndu-l pre el l-a omorît, și l-a scos
 afară din via, 9 Ce dar va face stăpînii
 viei? Veni-va, și va porci pre lura-
 torii aceia, și via o va da altora, 10 A-
 nci scriptura aceea nu așteaptă? Pe-
 tră care nu o să bagat în seamă sîdî-
 rii, aceea s'a făcut în capul unghie-
 lui, 11 De la Domnul s'a făcut aceea
 ta, și este minunată în ochii noștri
 12 și l-a cîntă să-l prînda pre el, și a
 temea de popor: căci sînt omenești
 că împotrivă lor a dat pînda: și l-a
 dat pre el, s'a dat.

14 Si a trimis către dânsul, pre unii
din farisei și din ierodiani, ca să-l vâ-
noze pre el în cuvânt. 15 Iar ei viind
au dia lui învățătorule, stin că adevă-
rat este, și nu'ți este ție grija de nime-
nea! Că nu cauți în fața oamenilor, ci
întru adevăr calea lui Dumnezeu înveți;
nu cade a da dajdie Cesarului, sau nu? Să
dăm, sau să nu dăm? 16 Iar el stind fă-
rânicia lor, a dia lor: Ce mă ispititi? A-
duceți-mi un dinar să-l văd. 17 Iar ei
l-au adus. Și a dia lor: al cui este chipul
acesta, și scriptura cea de pre el? Și ei
l-au dia lui: ale Cesarului. 18 Și răs-
pundând lius a dia lor: Dați înapoi pre
cele ce sînt ale Cesarului, Cesarului;
și pre cele ce sînt ale lui Dumnezeu, lui
Dumnezeu. Și s'au mirat de dânsul.

19 Și au venit la dânsul saduceii, cari
dică că nu este înviere; și l-au întrebat
pre el dicînd. 20 Învățătorule, Moisi a
zicis noi, că de va muri fratele cuiva,
și el va rămânea femeea, și feciori nu va
avea, să ia fratele lui pre femeea lui, și
să rădece sămînța fratelui său. 21 Deci
șapte frați au fost, și cel dintâi a luat fe-

mee și murind, nu a lăsat sēmânță. ²¹ Și al doilea o a luat pre dēnsa, și a murit și nicī acela nu a lăsat sēmēnță; și al treilea așijderea. ²² Și o a luat pre dēnsa câte șēpte, și nu a lăsat sēmēnță. Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²³ Decī la înviere, când vor învia, a căruia dintr'ēnșii va fi femeea; căci câte șēpte o aū avut pre ea femeie. ²⁴ Și răspundēnd Iisus, a ȑis lor: Aū nu pentru aceasta vē rētăciți, neștiind scripturile, nicī puterea lui Dumnezeu? ²⁵ Că după ce din morți vor învia, nicī se vor însura, nicī se vor mărita; ci vor fi ca îngeri în ceriū. ²⁶ Iar pentru morți, că se vor scula, aū n'ați cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăit Dumnezeu lui ȑicēnd: Eu sînt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaa, și Dumnezeul lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumnezeu al morților, ci Dumnezeu al viilor; decī voi mult vē rētăciți.

²⁸ Si apropiindu-se unul din cărturarī, carele îi auȑise pre dēnșii prigoinindu-se cu Iisus, vēȑēnd că bine le-a răspuns lor, l-aū întrebāt pre el: Care

poruncă este mai întâi de toate? ²⁹ Iar Iisus a răspuns lui; că mai întâi de toate poruncile este: Auzi Israile, Domnul Dumneșul nostru, Domnului unul este. ³⁰ Și să iubești pre Domnul Dumneșul teș, din toată inima ta, și din tot sufletul teș, și din tot cugetul teș și din toată tăria ta; aceasta este porunca cea dintâi. ³¹ Iar a două asemenea sceștia: Să iubești pre aproapele teș, ca însuși pre tine. Mai mare de cât acestea altă poruncă nu este. ³² Si așis lui cărturarul: Bine învățătorule, adevăratai șis, că unul este Dumneșul, și nu este altul afară de dēnsul. ³³ Si a-l iubi pre el din toată inima, și din tot cugetul, și din toată tăria; Si a iubi pre aproapele ca pre sine, mai mult este de cât toate prinoasele și jertfele. ³⁴ Iar Iisus vedēnd că cu înțelepciune a răspuns 'i-a șis lui; nu ești departe de împărăția lui Dumneșul. Si nimenea mai mult nu îndrăznia să-l întrebe pre el. ³⁵ Si răspundēnd Iisus a șis, învățând în Biserică: Cum șic cărturarii că Christos este fiul lui David? ³⁶ Că însuși

David a ȕis cu Duhul sânt: Dis-a Domnului Domnului meu: Sedî de-a-dreapta mea, pănă ce voiû pune pre vrăjmaşii tei aşternut picioarelor tale. ³⁷ Desînsuşi David îl numeşte pre el Domn. Si de unde este fiû al lui? şi poporul cel mult asculta pre el cu dulceaţă.

³⁸ Si grăia lor întru învătătura sa. Păziţi-vă de cărturarî carî voesc a umbla în podoabe, şi iubesc închinăciunile prin târgurî. ³⁹ Si scaunele cele mai de sus în Sinagogurî, şi şederile cele mai întâi la ospete. ⁴⁰ Carî mînăncă casele văduvelor, şi cu pricină îndelung să roagă; aceştia vor lua mîngrea osândă. ⁴¹ Si şedînd Iisus în preama Gazofilakiei, privia cum aruncă poporul banî în Gazofilakie. Si mulţi băgaţi arunca multe. ⁴² Si viînd o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, este un codrant. ⁴³ Si chiemînd în învătăceii seî, li-a ȕis lor: Amin voe: Că această văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toţi cei ce au aruncat în Gazofilakie. ⁴⁴ Că toţi din pre

sosința lor aŭ aruncat; iar aceasta din lipsa sa, toate câte a avut, a aruncat, toată avuția sa.

CAP. XIII.

Pentru sfîrșitul lumei; pentru dîia și ora aceea, cum că nimenea nu știe.

¹ Și eșind el din biserică, a ȑis lui unul din învȑțaceii lui: Invȑțătorule, veȑi ce felŭ de petre, și ce felŭ de zidirî. ² Și rȑspundȑnd Iisus a ȑis lui: Veȑi aceste zidirî mari? nu va remȑnea aicea piatră pre piatră, care să nu se rȑsipȑască. ³ Și șȑdȑnd el pre muntele maslinilor ĩmprejma bisericei, l-a ĩntrebat pre dȑnsul deosebĭ Petru și Iacov, și Ioan, și Andrei. ⁴ Spune noi cȑnd vor fi acestea; și ce este semnul, cȑnd acestea toate vor a se sȑvȑși; ⁵ Iar Iisus rȑspundȑnd lor, a ĩnceput a ȑice: Cȑutaȑi ca să nu vȑ ĩnșȑle pre voi cineva. ⁶ Cȑ mulȑi vor

veni întru numele meu dicând: Că eu sînt: și pre mulți vor înșela. ⁷ Iar când veți auzi răsboaie, și vești de răsboaie, să nu vă spăimântați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi foamete, și turburări, începături ale durerilor acestea.

⁹ Decî păziți-vă pre voi înșivă; că ve vor da pre voi în soboare, și în adunări veți fi bătute, și înaintea domnilor, și a împăraților veți sta pentru mine, spre mărturie lor. ¹⁰ Și în toate neamurile să cuvine mai întîi să se predice evanghelia. ¹¹ Iar când ve vor duce pre voi dându-vă, să nu vă grijiți mai nainte ce veți grăi, nici să cugetați; ci ceea ce se va da voi întru acea oră, aceea să grăiți. Că nu veți fi voi cei ce veți grăi; ci Duhul Sânt. ¹² Si va da frate pre frate spre moarte; și tată pre fiu; și se vor scula fiii asupra părinților, și îi vor omorî pre ei. ¹³ Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. Iar cela ce va ră-

bda până în sfârșit, acela se va mântui.
14 Iar când veți vedea urâciunea pus-
tirii, care s'a ȋis de Daniil profetul,
stând unde nu se cuvine; (cela ce citește
să înțeleagă), atuncea cei ce vor fi în
Iudea, să fugă la munți. 15 Și cela ce
va fi pre casă, să nu se pogoare în casă,
nici să între să ȋa ceva din casa sa.
16 Si cela ce va fi în câmp, să nu se în-
toarcă înapoi să-și ȋa haïna sa. 17 Iar
vai celor ce vor avea în pânțece, și ce-
lor ce vor apleca în ȋilele acelea. 18 Ci
rugați-vă ca să nu fie fuga voastră iarna.
19 Că va fi în ȋilele acelea necaz ca a-
cela carele nu a fost din începutul ză-
dirii, care a zidit Dumneȋe, până a-
cum, și nici va mai fi. 20 Și de nu Dum-
neȋe ar scurta ȋilele acelea, nu s'ar
mântui tot corpul, ci pentru cei aleși
pre carii ȋ-a ales, va scurta ȋilele a-
celea. 21 Atunci de va ȋice voȋ cineva:
Iată aicea Hristos, seȋ, iată acolo; să
nu credeți. 22 Că se vor scula Chris-
toși mincinoși, și profeti mincinoși; și
vor da semne și minuni, ca să înșele,
de va fi cu putință, și pre cei aleși.

23 Iar voi vă păziți; că iată mai'nainte am spus voi toate.

24 Ci în zilele acelea după necazul acela, soarele se va întuneca. 25 Și luna nu 'și va da lumina sa, și stelele ceriului vor cădea, și puterile cele din ceriuri se vor clăti. 26 Și atuncea vor vedea pre fiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă. 27 Și atunci va trimite pre îngeri săi; și va aduna pre cei aleși ai săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului, până la marginea ceriului. 28 Iar dela smochin vă învțăți pildă; când mla-dița lui este moale, și înfrunțește, știți că aproape este vara. 29 Așa și voi când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este lângă uși. 30 Amin grăesc voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. 31 Ceriul și pământul vor trece; iar cuvintele mele nu vor trece. 32 Iar de diua aceea și ora nimenea nu știe, nici îngeri cari sînt în ceri, nici fiul, fără numai Tatăl. 33 Păziți-vă, priveghiați și vă rugați; că nu știți când

va fi vremea aceea ³⁴ Ca un om ce să du-
ce departe, lăsându-și casa sa, și dând
slugilor sale putere, și fiește căruia
lucrul lui și portariului poruncește ca să
privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu
știți când va veni domnul casei, seara
său la miezul nopții, său la cântatul
cocoșilor, său dimineța.) ³⁶ Nu cumva
viind fără de veste, să vă aște pre voi
dormind. ³⁷ Iar cele ce voi țic, tutu-
ror țic, priveghiați.

CAP. XIV.

*Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu
mir, și pentru cele ce a țis lor Iuda pen-
tru mir; pentru Paștele cele de taină; pentru
vinderea lui Christos; pentru rugăciunea
și prinderea lui, și pentru ducerea la ar-
hiereul; pentru mărturiile cele mincinoase
și pentru ocările ce au făcut lui Iisus
înaintea arhiereului; pentru lepădarea lui
Petru; pentru vinele ce s'au pus Domnului
de la arhiereu.*

¹ Și ora Paștele și azimile după doă

șile ; și căuta arhieriei și cărturarii cum pre el cu vicleșug prindându-l să-l omoare. Și dicea : nu în praznic ca să nu fie turburare întru popor.

³ Și fiind el în Vitania, în casa lui Simon leprosul, și ședând el, a venit o femeie având un alabastru cu mir de nard de credință de mult preț, și sfărâmând alabastrul, l-a turnat pre capul lui.

⁴ Și era uniă de le părea rău întru sine și dicea : Pentru ce se făcu această pagubă a mirului ? ⁵ Că se putea vinde aceasta, mai mult de cât trei sute de dinari, și să se dea săracilor, și să răstăia asupra ei.

⁶ Iar Iisus a zis : Lăsați-o pre dânsa ; Pentru ce îi faceți ei supărare ? Că bun lucru a făcut cu mine. ⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea, puteți a face lor bine ; iar pre mine nu mă aveți pururea.

⁸ Aceasta ce a putut, a făcut. Mai'nainte a apucat de a uns corpul meu spre îngropare. ⁹ Amin grăesc voui : Orî unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, se va povesti și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Și Iuda Iscarioteanul, unul din
cei doi-pre-dece, a mers la arhieriei ca
să-l vîndă pre el lor. ¹¹ Iar ei auzind
s'au bucurat și i-a făgăduit lui să-i
dea banî; și căuta cum în vreme cu
prilej l-ar da pre el lor. ¹² Iar în ziua
cea dintâi a azimelor, când jertfia paș-
tele, a dis către dînsul învîțăceii lui:
Unde voești să mergem să gătim ca să
mănânci Paștile? ¹³ Și a trimis doi din
învețăceii seî, și le-a dis lor: Mergeți
în cetate, și va întîmpina pre voi un
om ducînd un vas de lut cu apă; mer-
geți după dînsul. ¹⁴ Și ori unde va
întîlniți stîpînului casei: că învî-
țătoriul dice: Unde este sălașul, întru
carele să mănânc Paștile cu învîțăceii
mei? ¹⁵ Și el va arăta voi un foișor
mare așternut gata; acolo gătiți voi.
¹⁶ Și au eșit învîțăceii lui, și au venit în
cetate, și au aflat precum le disese lor;
și a gătit Paștile. ¹⁷ Și făcîndu-se
seară, a venit cu cei doi-spre-dece.
¹⁸ Și ședînd ei, și mîncînd a dis Iisus:
Amin dic voi; că unul din voi va să mă
vîndă; cel ce mănîncă cu mine. ¹⁹ Iar

eî aũ început a se întrista, și a ȃice lui
 unul cȃte unul: nu cumva sînt eu?
 și altul: nu cumva sînt eu? ²⁰ Iar
 el rȃspundȃnd a ȃis lor: Unul din doi-
 spre-ȃece carele întinge cu mine în
 blid. ²¹ Ci fiul omului va merge, pre-
 cum este scris pentru dȃnsul; dar va
 omului aceleia, prin carele Fiiul o-
 mului se vinde; mai bine ar fi fost lui
 de nu s'ar fi nȃscut omul acela. ²² Și
 mȃncȃnd eî, a luat Iisus pȃne și bine-
 cuvȃntȃndo a frȃnt, și a dat lor, și a ȃis:
 Luați mȃncȃți acesta este corpul meu.
²³ Și luȃnd paharul mulȃmind a dat
 lor; și aũ bȃut dintr'ȃnsul toȃi. ²⁴ Și
 a ȃis lor: Acesta este sȃngele meu al
 legei ceî nouȃ carele pentru mulȃi se
 varsȃ. ²⁵ Amin ȃic voi, Cȃ de acum
 nu voi mai bea din roada viȃei, pȃnȃ în
 ȃiua aceea, cȃnd o voi bea pre ea nouȃ
 întru împȃrȃȃia lui Dumneȃeu. ²⁶ Și
 dȃnd laudȃ, a eșit în muntele Maslini-
 lor. ²⁷ Și a ȃis lor Iisus: Cȃ toȃi vȃ veȃi
 sminti întru mine în noaptea aceasta
 cȃ scris este: Bate-voi pȃstoriul, și se
 vor rȃsipi oile. ²⁸ Dar dupȃ ce voi

în via, voi să merge mai înainte de voi în Galileea. 29 Iar Petru a zis lui: de și toți se vor sminti, iar eu nu. 30 Și a zis Iisus lui: Amin zic ție: Că tu astăzi în noaptea aceasta, mai înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei lepăda de mine de trei ori. 31 Iar el cu mult mai virtos zicea: de mi s'ar întâmpla a muri cu tine, nu mă voi lepăda de tine; asemenea încă și toți zicea. 32 Și a venit în satul al cărui nume este Ghetsimani, și a zis învățăcelilor săi: Ședeți aicea până mă voi ruga. 33 Și a luat pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan cu sine, și a început a se spălmâna, și a se mângâia. 34 Și a zis lor: Intristate sufletul meu până la moarte; rămâneți aicea, și priveghiați. 35 Și mergând puțin mai înainte, a căzut pre pământ; și se ruga că de este cu putință, să treacă de la dânsul acea oră. 36 Și zicea: Avva părinte, toate sînt cu putință ție, treci de la mine paharul acesta; dar însă nu ceea ce voesc eu, ci ceea ce tu. 37 Și a venit și i-a găsit pre ei dormind, și a zis lui Petru: Și-

mone, dormi? Nu putuși o oră să priveghezi? ³⁸ Priveghiați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; că duhul este osîrduitoriū; iar corpul neputincios. ³⁹ Și iarăși mergend s'a rugat, același cuvânt dicend. ⁴⁰ Și întorcenduse i-a aflat pre dênșii iarăși dormind, (că era ochii lor îngreuiați) și nu știa ce vor răspunde lui. ⁴¹ Și a venit a treia oară și a ȑis lor: Dormiți de acum, și vă odihniți; destul este, a venit ora; iată se dă fiul omului în mânilor pęcătoșilor. ⁴² Sculați-vę să mergem; iată cel ce m'a vëndut, s'a apropiat.

⁴³ Și numai de cât încă grăind el a venit Iuda, unul din cei doi-spre-dece, și cu el popor mult, cu săbiī, și cu fuști, de la arhiereī, și cărturari, și bętrâni. ⁴⁴ Și dedese cel ce îl vënduse pre el semn lor, dicend: pre carele voīți săruta, acela este; prindeți-l pre el, și îl duceți cu pază. ⁴⁵ Și viind, îndată s'a apropiat de el, și i-a ȑis lui: învęțătorule, învęțătorule; și l-a sărutat pre el. ⁴⁶ Iar ei și-aū pus mânilor pre el,

și l-a prins. 47 Iar unul oare-care din
cei ce sta lângă el, scoțând sabia, a lo-
vit pre sluga arhiereului, și i-a tăiat
urechea lui. 48 Și răspundând Iisus,
a dis lor: Ca la un tâlhar ați eșit cu
săbiu și cu fuști să mă prindeți? 49 In
toate dăilele am fost la voi în biserică
învățând, și nu m'ați prins; ci ca să se
pliniască scripturile. 50 Și lăsându-l
pre el totu, au fugit. 51 Iar un ténăr
oare carele mergea după el, înbră-
cat cu giulgiu pre corpul gol, și l-a
prins pre el tinerii. 52 Iar el lăsând
giulgiul gol, a fugit de la ei. 53 Și au
dus pre Iisus la arhiereu; și s'au adunat
la densus totu arhierei, și bătrânii, și
cărturarii. 54 Iar Petru de departe
mergea după el, până în lăuntru în
curtea arhiereului. 55 Și ședea îm-
preună cu slugile și să încălzia la foc.
56 Iar arhierei și tot sfatul căuta îm-
protiva lui Iisus mărturie, ca să-l o-
moare, și nu afla; că mulți mărturisia
minciună asupra lui, și nu era asemenea
mărturiile. 57 Și uni sculându-se, au
mărturisit minciună asupra lui, gră-

ind. ⁵⁸ Că noi l-am auzit pre el, dîcînd: Că eă voiă strica această biserică făcută de mîni, și în trei zile alta nefăcută de mîni voiă zidi. ⁵⁹ Și nicî așa nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰ Și sculându-se arhiereul în mijloc, a întrebă pre Iisus, dîcînd: Nimic nu răspunđi ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶¹ Iar el tăcea; și nimic nu răspundea. Iarăși l-a întrebă pre el arhiereul, și i-a dîs lui: aă tu ești Christosul fiul celui bine-cuvîntat? ⁶² Iar Iisus a dîs: Eă sînt; și veți vedea pre fiul omului ședînd de-a-dreapta puterii și viind pre nori ceriului. ⁶³ Iar arhiereul rupîndu-și hainele sale, a dîs: ce ni mai trebuesc noi alte mărturii? Ați auzit hula, ce vise pare voi? ⁶⁴ Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morții. ⁶⁵ Și aă început unii al scuipa pre el, și a-i acoperi fața lui, și a-l bate cu pumnul, și a dîce lui profetește, și slugile îl bătea pre el cu palme preste obraz. ⁶⁶ Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicile arhiereului. ⁶⁷ Și vedînd pre Pe-

tru încălzindu-se căutând la el a ȃis.
68 Si tu eraĩ cu Iisus Nazarineanul.
69 Iar el s'a lepădat, ȃicēnd: Nu știu,
nici pricep ce grăești tu. Si a eșit afa-
ră înaintea curții; și a cântat cocoșul.
70 Iar slujnica vedēndu-l pre el iarăși,
a început a ȃice celor ce sta acolo:
că acesta dintredēnșii este; iar el iarși
s'a lepădat. 71 Si preste puțin iarăși
cei ce sta acolo au ȃis lui Petru: ade-
verat dintredēnșii ești, că Galilean ești,
și graiul teũ seamănă. 72 Iar el a în-
ceput a se blestema și a se jura, că
nu știũ pre omul acesta carele ȃiceți.
73 Si a două oară a cântat cocoșul, și
și-a adus aminte Petru de cuvēntul
carele a ȃis Iisus lui: Că mai'nainte de ce
va cânta cocoșul de două orĩ, te vei lepă-
da de mine de trei orĩ; și a început a
plânge.

CAP. XV.

Pentru ce a pătimit Christos în vremea lui Pilat; pentru judecata, bătăea și răstignirea lui Christos; pentru cererea trupului Domnului, și pentru îngroparea lui.

¹ Și îndatăși dimineața sfat făcând arhierei cu bătrânii și cu cărturarii, și toată adunarea, legând pre Iisus l-au dus, și l-au dat lui Pilat.

² Și l-a întrebat pre el Pilat: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a zis lui: Tu zici. ³ Și multe grăia asupra lui arhierei. ⁴ Iar Pilat iarăși l-a întrebat pre el, zicând: Nimic nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le sloboția lor câte un vinovat pre carele cerea ei. ⁷ Și era unul ce-l numia Varavva, cu soțiile lui prins, cari în zarvă ucidere făcuse. ⁸ Și strigând poporul a început a cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor zicând: Voiți să slobodesc

voî pre Impăratul Iudeilor? ¹⁰ (Că
știa ca pentru pizmă l-aū dat pre el
arhieriei.) ¹¹ Iar arhieriei aū îndem-
nat pre popor, ca mai vîrtos pre Va-
ravva să le slobodiască lor. ¹² Iar Pi-
lat răspundēnd iarăși le-a ȑis lor: Dar
ce voiți să fac acestuia pre carele îl
ȑiceți împăratul Iudeilor? ¹³ Iar ei
iarăși aū strigat: răstignește-l pre el.
¹⁴ Iar Pilat le-a ȑis lor: dar ce rău a
făcut? Iar ei mai vîrtos striga: răs-
tignește-l pre el. ¹⁵ Iar Pilat vrēnd
să facă pre voea poporului, le-a slobodit
lor pre Varavva; și pre Iisus bă-
tēndu-l l-a dat să se răstigniască.

¹⁶ Iar ostașii aū adus pre el înlăuntru
curții, ce este divan, și aū adunat toată
oastea. ¹⁷ Și l-aū îmbrăcat pre el în por-
firă, și împletind cunună de spină, i-aū
pus lui. ¹⁸ Și aū început a se închina
lui, ȑicēnd: Bucurate împăratul Iudeilor.
¹⁹ Și îl bătea preste cap cu trestia, și îl
scuipa pre el, și puindu-se în genunchi
se închina lui. ²⁰ Și după ce l-aū bat-
jocorit pre el, aū desbrăcat de pre el por-
fira, și l-aū îmbrăcat în hainele sale, și

l-au dus pre el să-l răstigniască. ²¹ Și
 au silit pre oare-carele Simon Chirinean,
 ce trecea viind din țerină, tatăl lui Ale-
 xandru și al lui Rufu, ca să ducă cru-
 cea lui.

²² Și l-au adus pre el la locul Golgotha;
 carele se tălmăcește locul căpăținei.
²³ Și i-au dat lui să bea vin amestecat
 cu smirnă; iar el nu a luat. ²⁴ Și răstignindu-l pre el, au împărțit hainele lui,
 aruncând sorți pre dênsele, cine le va
 lua. ²⁵ Și era ora a treia, și l-au răstignit pre el. ²⁶ Și era scrisoarea pricinei
 lui scrisă : **Impăratul Indelor.** ²⁷ Și
 împreună cu dênsul au răstignit doi tâl-
 harî : unul de-a dreapta, și altul de-a stân-
 ga lui. ²⁸ Și s'a împlinit scriptura care
 dice : Și cu cei fără de lege s'a socotit.
²⁹ Și cei ce trecea îl hulăia pre el, clătind
 cu capetele sale, și dicând : Ua, cel ce
 strică biserica, și în trei zile o zidești.
³⁰ Mântuește-te pre sineți, și te pogoară
 de precruce. ³¹ Asemenea încă și archiereii
 bătânduși joc dicea unul cătră altul îm-
 preună cu cărturarii : pre alții a mântu-
 it; iar pre sine nu poate să se mântuias-

că. ³² Christos împăratul lui Israil pogoară-se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'ênsul. Și cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăriau pre el. ³³ Iar când a fost ora a șésea, întuneric s'a făcut preste tot pământul, până la a nouă oră. ³⁴ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare dicând: Eloi, Eloi, lima savahthani. Ce este tâlcuindu-se: Dumneșeul meu, Dumneșeul meu, pentru ce m-ai lăsat? ³⁵ Iar unii din cei ce stau acolo auzind, dicea; Iată, pre Ilie strigă. ³⁶ Și alergând unul, și umplând un burete cu oțet, și puindu-l într'o trestie, îl adăpa pre el, dicând: Lăsați, să vedem, aș veni-va Ilie să-l pogoare pre el. ³⁷ Iar Iisus slobozind glas mare, și-a dat duhul. ³⁸ Și catapeteazma bisericei s'a rupt în două, de sus până jos. ³⁹ Și vedând sutașul cel ce sta înprejma lui, că așa strigând și-a dat duhul, a zis: cu adevărat omul acesta fiu al lui Dumneșeu a fost. ⁴⁰ Și era și femei de departe privind; între care era: Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacov celui mic, și al lui Iosi, și Salomi; ⁴¹ Care și când era în Galileia, mergeau după el

și slujia lui; și altele multe, care se suise cu el în Ierusalim. ⁴² Și iată seară făcându-se, (de vreme ce era vineri, care este mai 'nainte de Sâmbătă), ⁴³ A venit Iosif din Aremateea, sfetnic cu bun chip, carele și acela era așteptând împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. ⁴⁴ Iar pilat s'a mirat, de a murit așa curând; Și chemând pre sutașul, l'a întrebat pre dânsul de a murit de mult. ⁴⁵ Și înțelegând de la sutașul, a dăruit lui Iosif corpul. ⁴⁶ Și aceasta cumpărând giulgiu, și pogorându-l pre el, l-a înfășurat cu giulgiul, și l-a pus în mormânt, carele era săpat în peatră; și a prăvălit o paetră pre ușa mormântului. ⁴⁷ Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosi, privia unde îl pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; cărora după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor predicarea evangheliei.

¹ Și dacă a trecut sâmbăta, Maria Magdalina, și Maria lui Iacov, și Salomi, au

cumpărat miresme ca să meargă să-l
ungă pre el. ² Și foarte de dimineață
întru una din sâmbete, au venit la mor-
mânt, răsărind soarele. ³ Și dicea una
către alta: Cine va prăvăli noi peatra
depe ușa mormântului? ⁴ Și căutând a
vedu peatra prăvălită, că era mare foar-
te. ⁵ Și intrând în mormânt, a vedu
pre un ténăr ședând de a dreapta, îmbră-
cat în veșmânt alb, și s'au spăimântat.
⁶ Iar el a dis lor: Nu vă spăimântați;
pre Iisus căutați Nazarineanul cel răs-
tignit? S'a sculat, nu este aicea; Iată lo-
cul unde l-au pus pre el. ⁷ Ci mergeți,
de spuneți învățăceilor lui și lui Petru,
că va merge mai 'nainte de voi în Gali-
leea: Acolo îl veți vedea pre el, precum
a dis voi. ⁸ Și eșind au fugit de la mor-
mânt; Că era cuprinse de cutremur și
de spaimă; și nimănuî nimic nu a spus,
că se temea.

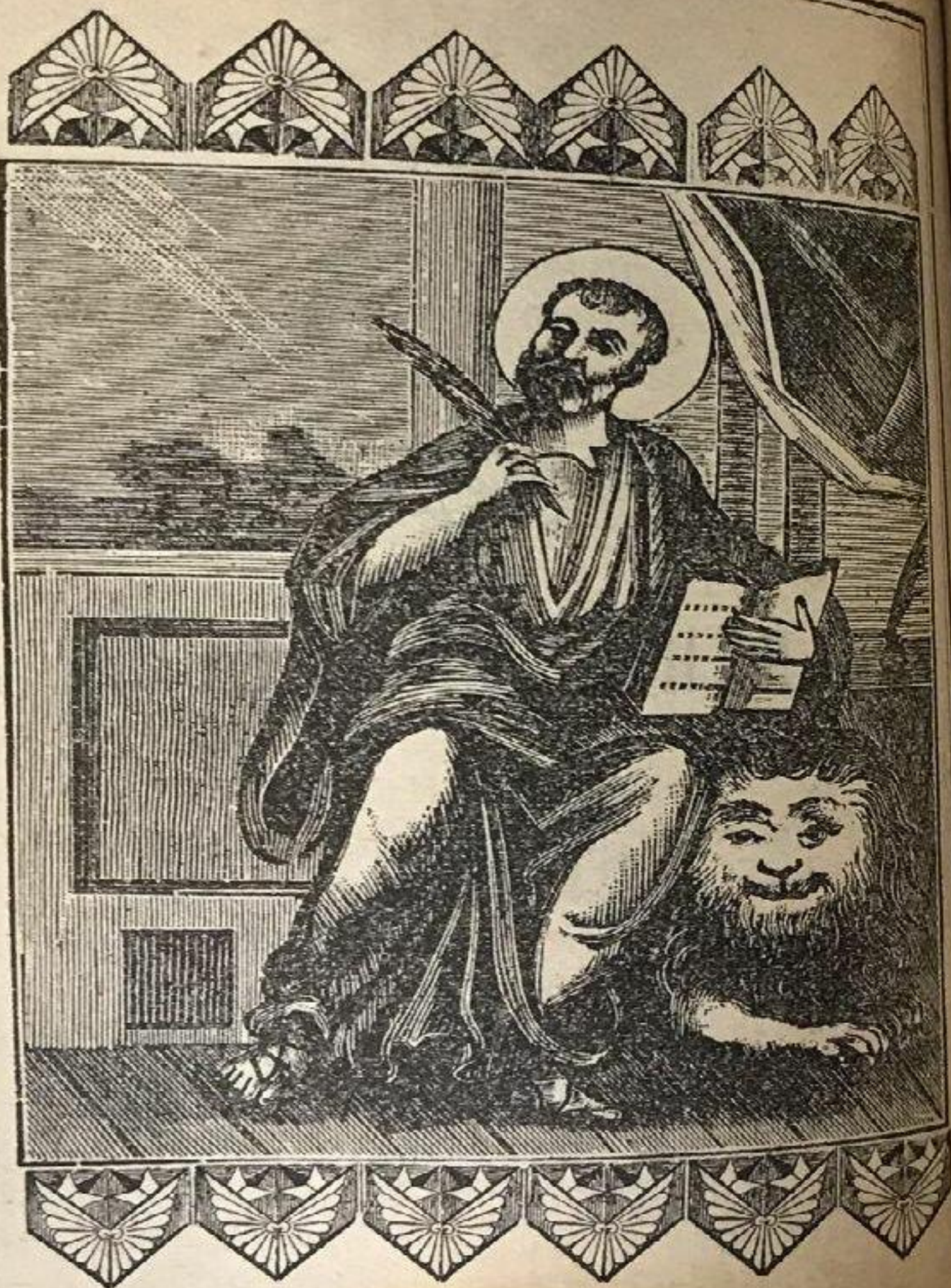
⁹ Iar după ce a înviat Iisus, diminea-
ța în ziua cea dintâi a sâmbetei, s'a ară-
tat Mariei Magdalinei dintru care sco-
sesse șapte draci. ¹⁰ Aceea mergând, a
vestit celor ce fusese cu ea, care plân-
gea și se tânguia. ¹¹ Și aceea audind că

este viu, și a fost vădut de dênșă, nu a
 cređut. ¹² Iar după aceea la doi din-
 tr'ênșii, mergênd ei, s'a arătat într'alt
 chip, care mergea la o țérină. ¹³ Și a-
 ceia mergênd aũ spus celora-laltĩ, și nici
 pre aceia nu i-aũ cređut. ¹⁴ Iar după
 aceea ședênd ei cei un-spre-dece, li s'a
 arătat; Și a imputat necredinței lor, și
 împetrirerei inimerei; căci celor ce l-aũ vė-
 đut pre el că a înviat, n'aũ cređut. ¹⁵ Și
 a đis lor: Mergeți în toată lumea, și pre-
 dicați evanghelia la toată zidirea. ¹⁶ Ce-
 la ce va crede și se va boteza, se va mân-
 tui; iar cela ce nu va crede, se va osin-
 di. ¹⁷ Si semne celor ce vor crede,
 acestea vor urma; Intru numele meu
 draci vor scoate; în limbă nouă vor grăi.
¹⁸ Serpi vor lua; și de vor bea ceva de
 moarte, nu-i va vătăma pre ei; pre bol-
 navı mânilé își vor pune, și bine le va
 fi. ¹⁹ Decĩ Domnul după ce a grăit cu
 dênșii, s'a înălțat la ceriũ; și a ședut de
 a dreapta lui Dumneđeu. ²⁰ Iar ei eșind,
 aũ predicat pretutindenea, Domnul îm-
 preună lucrând, și cuvêntul adeverindu-
 prin semnele ce urma.

EVANGHELISTUL LUCA

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

L U C A

CAP. I.

Pentru părinții lui Ioan Botezătorul, și pentru nașterea lui; pentru închinăciunea îngerului către Maria; pentru închinăciunea Mariei către Elisavet; pentru deslegarea limbei lui Zaharia și pentru profetia lui.

¹ De vreme ce mulți s'aun apucat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce aun fos adevărate într-o noie. ² Precum a dat noi cei ce dintru început aun fost singuri vedători și slujitori Cu-

vântului. ³ Părutu-mi-s'a și mie urmând toate dintăi cu deamărunțul, prârând a scrie ție, puternice Teofile. ⁴ Ca să cunoști întărirea cuvintelor de care te-ai învățat.

⁵ Fost-a în zilele lui Irod împăratului Iudeei, un preot oare carele anume Zaharia, din rîndul preoției lui Avia și femeea lui din fetele lui Aaron, și numele ei Elisaveta. ⁶ Și erau drepti amîndoi înaintea lui Dumnezeu, umblând întru toate poruncile și îndreptările Domnului fără prihană. ⁷ Și n'avea ei feciori, pentru că Elisaveta era stearpă, și amîndoi erau bătrîni în zilele lor. ⁸ Și a fost când a slujit el în rîndul săptămînei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁹ Dupre obiceiul preoției i s'a întemplat a tămâia intrînd în biserică Domnului. ¹⁰ Și toată mulțimea poporului era rugându-se afară în vremea tămâerei. ¹¹ Și i s'a arătat lui îngerul Domnului, stînd de a dreapta altarului tămâerei. ¹² Și s'a spălmîntat Zaharia vedînd, și frică a căzut preste dînsul, ¹³ Iar îngerul

dis către dânsul: Nu te teme Zaharie,
că s'a audit rugăciunea ta; și femeea
ta Elisaveta, va naște ție fiu, și vei
chema numele lui Ioan. 14 Și va fi ție
bucurie și veselie, și mulți de nașterea
lui se vor bucura. 15 Că va fi mare înain-
tea Domnului, și vin și sikeră nu va
bea; și se va umplea de Duh sânt în-
că din pântecel mamei sale. 16 Si pre
mulți din fiii lui Israel va întoarce la
Domnul Dumnezeu lor. 17 Si el va
veni înaintea lui cu Duhul și cu pute-
rea lui Ilie, ca să întoarcă inimile pă-
rinților spre fi, și pre cei neascultă-
tori întru înțelepciunea dreptilor, să
gătiască Domnului popor mai 'nainte
gătit. 18 Si a dis Zaharia către înger:
Din ce voi cunoaște aceasta? Că eă sânt
betrân, și femeea mea trecută în di-
lele sale. 19 Si răspundând îngerul a
dis lui: Eă sânt Gavriil cela ce staă în-
aintea lui Dumnezeu, și sânt trimis
a grăi către tine, și a vesti ție aceasta.
20 Si iată vei fi tăcând, și neputând a
grăi, până în ziua aceea ce vor fi aces-
tea; pentru că n'ai cređut cuvintelor

mele, care se vor împlini la vremea lor.
 21 Si aştepta poporul pre Zaharia, şi se mira că zăbovia el în biserică. 22 Si eşind nu putea să grăiască lor, şi au cunoscut ei că vedere a vedut în biserică. Si le făcea semn cu mâna, şi a rămas mut. 23 Si a fost dacă s'a împlinit zilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

24 Iar după zilele acelea, a îngrecat Elisaveta femeea lui; şi s'a tăinuit pre sine în cincă luni, dicând: 25 Că aşa a făcut mie Domnul, în zilele în care a socotit să ıea ocară mea dintre oameni. 26 Iar în luna a şésea, trimis a fost îngerul Gavriil, dela Dumneđeu în cetatea Galileei, căria numele era Nazaret. 27 La o fecioară logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David; şi numele fecioarei Maria. 28 Si intrând îngerul la dēnsa, a ȑis: Bucură-te ceea ce eşti plină de dar, Domnul este cu tine; bine-cuvēntată eşti tu între femei. 29 Iar ea vedēnd s'a spăimāntat de cuvēntul lui; şi cugeta în ce chip va fi închinarea aceasta. 30 Si a ȑis ei îngerul: Nu te teme Maria;

că ai aflat har la Dumnezeu. ³¹ Si iată
 tă vei zămisli în pântece, și vei naște
 fiu, și vei chema numele lui **Iisus**.
³² Acesta va fi mare, și fiul celui de sus
 se va chema, și-î va da lui Domnul
 Dumnezeu scaunul lui David tatălui lui.
³³ Si va împărăți preste casa lui Iacov
 în veci, și împărăției lui nu va fi sfâr-
 șit. ³⁴ Si a zis Maria către înger: Cum
 va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu
 știu? ³⁵ Si răspundând îngerul, a zis
 ei: Duhul sânt se va pogorî preste tine,
 și puterea celui de sus te va umbri;
 pentru aceasta și sântul ce se va naș-
 te din tine se va chema Fiiul lui Dum-
 nezeu. ³⁶ Si iată Elisaveta rudenia ta,
 și aceea a zămislit fiu la bătrânețile ei;
 și a șésea lună este ei aceasta, ceea ce
 se chema stearpă. ³⁷ Că la Dumnezeu
 nici un cuvânt nu este cu neputință.
³⁸ Si a zis Maria: Iată serva Domnului,
 fie mie dupre cuvântul teū; și s'a dus
 de la dēnsa îngerul.
³⁹ Si sculându-se Maria în zilele ace-
 lea, mers-a la munte cu degrab în ce-
 tatea Iudeei. ⁴⁰ Si a intrat în casa Za-

hariei, și s'a închinat Elisavetei. ⁴¹ Și
 a fost când a auzit Elisaveta închinăcu-
 nea Mariei, săltat-a pruncul în pân-
 tecele ei, și s'a umplut de Duh sânt Eli-
 saveta. ⁴² Și a strigat cu glas mare, și
 a zis: Bine-cuvântată ești tu între fe-
 femeii și bine-cuvântat este rodul pân-
 tecelui tău. ⁴³ Și de unde mie aceasta,
 ca să vie muma Domnului meu la mine.
⁴⁴ Că iată cum fu glasul închinării tale
 întru urechile mele, săltat-a pruncul
 cu bucurie în pântecel meu. ⁴⁵ Și
 fericită este ceea ce a crezut, că va fi
 ssevârșire celor zise ei de la Domnul.
⁴⁶ Și a zis Maria: ⁴⁷ Mărește suflete al
 meu pre Domnul, și s'a bucurat Duhul
 meu de Dumnezeu Mântuitorul meu.
⁴⁸ Că a căutat spre smerenia servei sa-
 le; că iată de acum mă vor ferici toa-
 te neamurile. ⁴⁹ Că m'a făcut mie
 mărire cel puternic, și sânt numele lui.
⁵⁰ Și mila lui în neam și neam spre cei
 ce se tem de el. ⁵¹ Făcut-a tărie cu
 brațul său, răsipit-a pre cei mândri cu
 cugetul inimii lor. ⁵² Pogorât-a pre
 cei puternici de pre scaune, și a înăl-

tat pre cei smeriți. ⁵³ Pre cei flămândi
 i-a umplut de bunătați, și pre cei bo-
 gați i-a scos afară deșerti. ⁵⁴ Luat-a
 pre Israil sluga sa, (ca să pomeniască
 mila. ⁵⁵ Precum a grăit către părin-
 ți noștri, lui Avraam și seminției lui),
 până în veac. ⁵⁶ Si a rămas Maria
 împreună cu dânsa ca la trei luni, și s'a
 întors la casa sa. ⁵⁷ Iar Elisavetei i
 s'a împlinit vremea să nască; și a năs-
 cut fiu. ⁵⁸ Si auzit cei ce lăcuia în im-
 prejur, și rudeniile ei, că a mărit Dom-
 nul mila sa cu dânsa; și se bucurau im-
 preună cu dânsa. ⁵⁹ Si a fost în ziua
 a opta, a venit să taie împrejur pruncul,
 și-l chemau pre numele tatălui lui Za-
 haria. ⁶⁰ Si răspundând muma lui, a
 dis: Nu; ci se va chema Ioan. ⁶¹ Si auzi
 dis către dânsa: Că nimenea nu este în-
 tru rudenia ta, carele să se cheme cu
 numele acesta. ⁶² Și auzi făcând semn ta-
 tălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre
 dânsul? ⁶³ Si cerând el panachida, a
 scris dicând: Ioan va fi numele lui; și
 s'a mirat toți. ⁶⁴ Si i s'a deschis gura
 lui îndată, și limba lui; și grăia laudând

pre Dumnezeu. ⁶⁵ Si s'a făcut frică
 preste toți cei ce locuiau împrejurul
 lor și întru toată laturea de prin
 munții Iudeei s'a vestit toate cu-
 vintele acestea. ⁶⁶ Si a pus toți cei
 ce audiau în inima lor, dicând: Oare ce
 va să fie pruncul acesta? Si mâna Dom-
 nului era cu dânsul. ⁶⁷ Si Zaharia
 tatăl lui s'a umplut de Duh sânt, și a
 profetit, dicând : ⁶⁸ Bine este cu-
 vântat Domnul Dumnezeu lui Isra-
 el, că a cercetat și a făcut răscum-
 părare poporului seü. ⁶⁹ Si a ră-
 dicat corn de mântuire noî în casa
 lui David slugei sale. ⁷⁰ Precum a gră-
 it prin gura sântilor celor din veac pro-
 feți ai lui. ⁷¹ Mântuire de vrăjmași
 noștri, și din mâna tuturor celor ce ne
 urăsc pre noi. ⁷² Să facă milă cu pă-
 rinții noștri, și să-și aducă aminte de
 legătura lui cea sântă. ⁷³ De jurămên-
 tul carele s'a jurat cătră Avraam pă-
 rintele nostru să ne dea noi. ⁷⁴ Fără de
 frică, din mânilor vrăjmașilor noștri
 mântuindu-ne. ⁷⁵ Să-î slujim lui întru
 sântenie și întru dreptate înaintea

lui în toate ȃilele vieȃei noastre. 76 Si
 tu pruncule, profetă celui prea înalt
 te vei chema, că vei merge înaintea fe-
 77 tei Domnului, să gătești căile lui.
 porului lui, întru ertarea păcatelor
 lor. 78 Pentru milostivirea milei Dum-
 neului nostru, care ne-a cercetat pre-
 noi Răsăritul din înălȃime. 79 Ca să
 lumineze celor ce șed întru întunerec
 și în umbra morȃei, să îndrepteze picioa-
 rele noastre în calea păcei. 80 Iar prun-
 cul creștea, și se întăria cu Duhul; Si
 a fost în pustie până în ȃiua arătării
 lui către Israel.

CAP. II.

*Pentru scrierea lumei; pentru nașterea
 lui Iisus din Maria; pentru păstorii; pen-
 tru Simeon; pentru Ana profetiȃ; pentru
 Iisus când s'a aflat în mijlocul
 dascălilor.*

¹ Si a fost în ȃilele acele, eșit-a po-
 runcă de la Cesarul August să se scrie

toată lumea. ²(Această scrisoare ânteiu s'a făcut, domnind în Siria Cîrinen)
³Și mergeau toți să se înscrie, fiește carele în cetatea sa. ⁴Și s'a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, la Iudeea, în cetatea lui David, care se cheamă Vitleem, (pentru că era el din casa și din seminția lui David). ⁵Să se scrie cu Maria cea logodită lui femeie, fiind grea. ⁶Și a fost când erau ei acolo, s'a împlinit dîilele ca să nască ea. ⁷Și a născut pre fiul seŭ cel ânteiu născut, și l-a înfășat pre dînsul, și l-a culcat în esle; pentru că n'aveau ei loc la gazdă. ⁸Și păstorî erau întru aceeași lature petrecînd, și păzind străjî noaptea împrejurul turmelor. ⁹Și iată îngerul Domnului a stătut înaintea lor, și mărirea Domnului a strălucit împrejurul lor; și s'aŭ înfricoșat cu frică mare. ¹⁰Și le-a dîs lor îngerul: Nu vă temeți; că iată vestesc voi bucurie mare, care va fi la tot poporul. ¹¹Că s'a născut voi astă-dî Mîntuitoriu, carele este Christos Domnul, în cetatea lui David. ¹²Și acesta va fi voi semn; afla-veți un

prunc înfăşat, culcat în esle. ¹³ Si îndatăşi s'a făcut împreună cu îngerul multime de oaste cerească, lăudând pre Dumneđeű, şi dicēnd : ¹⁴ Mărire întru cei de sus lui Dumneđeű, şi pre pământ pace, întru oameni bună voire. ¹⁵ Si a fost dacă s'aű dus dela dēnşii îngerii la ceriű, şi oameni păstorii aű dis uni cātră alţii: Să mergem până în Vitleem, şi să vedem cuvēntul acesta ce s'a făcut, carele Domnul a arătat noi. ¹⁶ Si aű venit degrab, şi aű aflat pre Maria, şi pre Iosif, şi pruncul culcat în esle. ¹⁷ Si vēđēnd aű spus pentru cuvēntul ce se grăise lor de pruncul acesta. ¹⁸ Si toţi cei ce aű auđit s'aű mirat de cele ce s'aű dis de păstorii cātră dēnşii. ¹⁹ Iar Maria păzia toate cuvintele acelea, puindu-le întru inima sa. ²⁰ Si s'aű întors păstorii mārind şi lăudānd pre Dumneđeű, de toate cele ce aű auđit şi aű vēđut, precum s'aű dis cātră dēnşii. ²¹ Si când s'aű împlit opt đile, ca să-l tae pre el împejur, s'a chīemat numele lui Iisus

carele s'a numit de înger, mai 'nainte de a se zămisli el în pântece.

²² Si când s'aũ împlinit dîilele curățirei lor, dupre legea lui Moisi, l-aũ suit pre el în Ierusalim, că să-l pue în naintea Domnului, (precum este scris în legea Domnului. ²³ Că toată partea bărbatească, ce deșchide pântecele, sânt lui Dumnezeu se va chîema.) ²⁴ Si ca să dea jertfă, dupre ceea ce s'a ȑis în legea Domnului, o păreche de turturele, seu doi pui de porumb.

²⁵ Si iată era un om în Ierusalim, anume Simeon ; și omul acela era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mîngâierea lui Israil ; și Duhul sânt era preste dînsul. ²⁶ Si era lui făgăduit dela Duhul sânt, să nu vadă moartea, până ce va vedea pre Christosul Domnului. ²⁷ Si a venit cu duhul în biserică ; și când aũ adus înlăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă ei dupre obiceiul legii pentru el. ²⁸ Si acela l-a luat pre dînsul în brațele sale, și a bine-cuvîntat pre Dumnezeu, și a ȑis : ²⁹ Acum

slobodește pre robul teŭ, Stăpâne, du-
 pre cuvântul teŭ, cu pace. ³⁰ Că vă-
 dură ochii mei mântuirea ta. ³¹ Care
 ai gătit înaintea feței tuturor popó-
 relor. ³² Lumină spre descoperirea nea-
 murilor și nărire poporului teŭ Is-
 rael. ³³ Si era Iosif și muma lui
 mirându-se de cele ce se grăia pentru
 dânsul. ³⁴ Si i-au bine-cuvântat pre
 dânsii Simeon, și a ȑis cătră Maria
 muma lui: Iată acesta este pus spre
 căderea și sculara a multora întru Is-
 rael, și spre semnul căruia i-se va ȑice
 împotivă. ³⁵ (Si prin însuși sufletul
 teŭ va trece sabie,) ca să se desco-
 pere dela multe inimă cugetele. ³⁶ Si
 era Anna profetița, fata lul Fanuil,
 din neamul lui Asir; aceasta îmbătrâ-
 nise în ȑile multe, care trăise cu băr-
 batul seŭ șapte ani, din fecioria sa.
³⁷ Si aceasta a fost văduvă ca la opt
 decii și patru de ani, carea nu se de-
 pârta de la biserică cu posturi și cu
 rugăciuni, slujind ȑiua și noaptea.
³⁸ Si aceea întru acea oră viind, se
 mărturisia Domnului, și grăia pentru

dânsul tuturor celor ce aştepta mântuire în Ierusalim. ³⁹ Si după ce au sêvêrşit ei toate duple legea Domnului, s'au întors în Galilea, în cetatea lor Nazaret. ⁴⁰ Iar pruncul creştea şi se întăria cu duhul, umplându-se de înţelepciune; şi darul lui Dumnezeu era preste dânsul. ⁴¹ Si se ducea părinţii lui în fieşte care an în Ierusalim, la praznicul Paştilor. ⁴² Si când a fost de doi-spre-dece ani, s'indu-se ei în Ierusalim, duple obiceiul praznicului. ⁴³ Si sfîrşind zilele, când s'au întors ei, a rămas lîsus pruncul în Ierusalim, şi n'au ştiut Iosif şi muma lui. ⁴⁴ Si socotind că este el cu alte soţi, au venit cale de o zi şi l-au căutat pre el prin rudeni şi prin cunoscuţi. ⁴⁵ Si neaflându-l, s'au întors în Ierusalim căutându-l pre el. ⁴⁶ Si a fost după trei zile l-au aflat în Biserică, şedînd în mijlocul dascălilor, ascultându-i şi întrebându-i pre ei. ⁴⁷ Si se minunau toţi cei ce -l auşiau pre dânsul, de priceperea şi răspunsurile lui. ⁴⁸ Si ve-

dându-l pre el, s'aũ spăimântat, și a
dis cătră el muma lui: Fiiule, căci ai fa-
cut noi așa? Iată tatăl teũ și eũ dorindu-
te te căutam. ⁴⁹ Si a dis cătră dênșii: Ce
este că mă căutați? Aũ n 'ați știut că
întru cele ce sînt ale Tatălui meu,
se cade mie să fiũ? ⁵⁰ Si ei n'aũ în-
teles graiul carele a grăit lor. ⁵¹ Și
s'aũ pogorît împreună cu dênșii și aũ
venit în Nazaret, și era supuindu-se lor.
Și muma lui păzia toate graiurile a-
cestea în inima sa. ⁵² Și Iisus sporia
cu înțelepciunea și cu vîrsta, și cu
darul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III.

*Pentru predica lui Ioan; pentru cei ce
aũ întreat pre Ioan; pentru Irod și pen-
tru închiderea lui Ioan; pentru botezul
Mântuitorului; pentru povestirea nea-
mului lui Christos.*

¹ Iar în anul al cincî-spre-decelea al
împărăției lui Tiberie Cesarul, domnind

Ponțiu Pilat în Iudea; și Irod stăpânind a patra parte din Galilea; iar Filip fratele lui stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trahoniei; și Lisania a patra parte stăpânind pre Avilinia.

² În zilele arhierilor Anei și Caiafei fost-a cuvântul Domnului către Ioan fiul Zahariei în pustie. ³ Și a venit în toată laturea Iordanului, predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁴ Precum este scris în cartea cuvintelor Isaiei profetului, carele dice: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Toată valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbe drepte, și cele colțuroase cănetede. ⁶ Și va vedea tot corpul mântuirea lui Dumnezeu. ⁷ Decî dicea poarelor celor ce mergeau să se boteze de la el: Pui de năpârci, cine v'a arătat voi ca să fugiți de mânia ceea ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a dice întru voi: Tată avem pre Avraam; că dic voi: că poate Dumnezeu și din

petrele acestea să rădice fi luî Avra-
am. ⁹ Că iată și securea la rădăcina
pomilor zace; decî tot pomul carele nu
face roadă bună se tae și în foc se
aruncă. ¹⁰ Și-l întreba pre el popoa-
rele dicînd: dar ce vom face? ¹¹ Și
răspundînd dicea lor: Cel ce are doă
haine, să dea una celui ce nu are, și cel
ce are bucate, asemenea să facă. ¹² Și
a venit și vameșii să se boteze dela
dînsul, și a dis cătră el: ¹³ Invățăto-
rule, ce vom face? Iar el a dis cătră
dînsii: Nimic mai mult de cât este
rînduit voî, să nu faceți. ¹⁴ Și-l în-
treba și ostașii, dicînd: și noi ce vom face?
Și a dis cătră dînsii: Pre nimenea să nu
asupriți, nici să clevetiți; și să vă îndes-
tulați cu lefile voastre. ¹⁵ Iar așteptînd
poporul, și cugetînd toți întru inimile
sale de Ioan, ca nu cumva el să fie Chris-
tos, ¹⁶ Răspuns-a Ioan tuturor, dicînd:
Eu cu apă vă botez pre voî; iar vine cel
mai tare de cât mine, căruia nu sînt
vrednic a-î dezlega cureaua încălțămin-
telor lui; acesta va boteza pe voî cu Duh
sânt și cu foc. ¹⁷ A căruia lopată este

în mîna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grîul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins. ¹⁸ Multe înă și altele bine-vestea poporul mîngîindu-l.

¹⁹ Iar Irod cel a patra parte sterpitoriu, muștrat fiind de el pentru Irodiada femeea fratelui său, și pentru toate relele care au făcut Irod.

²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță. ²¹ Și a fost dacă s'a botezat tot poporul, și Iisus botezându-se și rugându-se, s'a deschis cerul.

²² Și s'a pogorît Duhul sânt cu chip trupesesc, ca un porumb preste dînsul; și glas din ceriu s'a făcut, dicînd: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine am bine-voit.

²³ Si acest Iisus era ca de trei-dece ani începînd, fiind (precum se socotia) fiul lui Iosif, al lui Ili. ²⁴ Al lui

Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Iona, al lui Iosif. ²⁵ Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Naaghe. ²⁶ Al lui Maat, al lui Matatia, al

lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda. ²⁷ Al lui Iona, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui

Salatiil, al lui Neri. ²⁸ Al lui Melhi,
 al lui Addi, al lui Cosam, al lui El-
 modam, al lui Ir. ²⁹ Al lui Iosi, al
 lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al
 lui Levi. ³⁰ Al lui Simeon, al lui Iuda,
 al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Elia-
 chim. ³¹ Al lui Melea, al lui Mainan,
 al lui Matatta, al lui Natan, al lui Da-
 vid. ³² Al lui Iese, al lui Ovid, al lui
 Booz, al lui Salmon, al lui Naason.
³³ Al lui Aminadav, al lui Aram, al
 lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda.
³⁴ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui A-
 vraam, al lui Tara, al lui Nahor.
³⁵ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui
 Falec, al lui Ever, al lui Sala. ³⁶ Al
 lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim,
 al lui Noe, al lui Lameh. ³⁷ Al lui
 Matusala, al lui Enoh, al lui Jared,
 al lui Maleleil, al lui Kainan. ³⁸ Al
 lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al
 lui Dumneđeũ.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru cartea Isaiei ce i s'a dat lui; pentru Iisus când s'a adus de Iudea în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'aũ vindecat de feluri de boale.

Iar Iisus plin de Duhul sânt s'a întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie. ² Patru-șeci de zile ispitindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în zilele acelea; și sfârșindu-se ele, mai pre urmă a flămândit. ³ Și așis lui diavolul: De ești Fiiul lui Dumnezeu, ȃi petrei aceștia ca să se facă pâine. ⁴ Și a răspuns Iisus cătră el, ȃicând: Scris este, că nu numai cu pâine trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. ⁵ Și suindu-l pre el diavolul într'un munte înalt, i-a arătat lui toate împărățiile lumei într'o clipeală de vreme. ⁶ Și i-a șis lui diavolul: Ție voi

da stăpânirea aceasta toată și mărirea lor; (Că mie este dată, și orî-căruia vo-
iesc o dau pre ea). ⁷ Decî tu de te vei
îchîna înaintea mea, va fi a ta toată.
⁸ Si răspundînd Iisus a ȑis lui: Mergî
înapoea mea satano; că scris este: Dom-
nului Dumneȑeului teŭ să te îchînî,
și lui unuia să-î slujești. ⁹ Si l-a dus
pre el în Ierusalim, și l-a pus pre dên-
sul pre aripa Bisericeî, și î-a ȑis lui:
De ești Fiiul lui Dumneȑeŭ, aruncă-te
pre sine-ți de aicea jos. ¹⁰ Că scris es-
te, că îngerilor seî va porunci pentru
tine, ca să te păziască, ¹¹ Si pre mâni
te vor râdica, ca să nu-ți împedecî de
peatră piciorul teŭ. ¹² Si răspundînd
Iisus a ȑis lui: Că s'a ȑis: să nu ispi-
tești pre Domnul Dumneȑeul teŭ. ¹³ Si
sfîrșind diavolul toată ispita, a fugit
de la dênsul până la o vreme. ¹⁴ Si s'a
întors Iisus întru puterea Duhului în
Galilea; și vestea a eșit de el în toată
laturea aceea. ¹⁵ Si el învăța în sinago-
gele lor, mărindu-se de toți.
¹⁶ Si a venit în Nazaret, unde era cres-
cut, și a intrat dupre obiceiul seŭ în

diua Sâmbetei în sinagogă, și s'a sculat
 să cetiască, ¹⁷ Si i s'a dat lui cartea I-
 saiei profetului, și deschidând cartea,
 a aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul
 Domnului preste mine, pentru care m'a
 uns, a bine vesti săracilor m'a trimis, a
 tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a pre-
 dica robilor ertare și orbilor vedere,
 a slobozi pe cei sfărâmați întru ușu-
 rare, ¹⁹ A predica anul Domnului pri-
 mit. ²⁰ Si închidând cartea o a dat
 slugei și a ședut; și ochii tuturor din
 sinagogă erau privind spre el. ²¹ Si a
 început a dice către dânsii: Că astăzi
 s'a împlinit Scriptura acesta întru ure-
 chile voastre. ²² Si toți îl mărturisiau
 pre el, și se miraau de cuvintele darului
 care eșiau din gura lui, și diceau: Aun-
 nu este acesta feciorul lui Iosif? ²³ Si a
 dis către ei: Cu adevărat veți dice mie pil-
 da aceasta: Doctorule, vindecă-te pre
 sine-ți; câte am audīt că s'aun făcut în
 Capernaum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Si
 a dis: Amin grăesc voī: Că nici un pro-
 fet nu este primit în patria sa. ²⁵ Si
 întru adevăr grăesc voī: Multe veduve

erau în zilele lui Ilie întru Israel, când s'a încuiat ceriul trei ani și șese luni, cât s'a făcut foamete mare preste tot pământul. ²⁶ Si cătră nici una dintr'acelea n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. ²⁷ Si mulți leproși erau în zilele lui Elisei profetul întru Israil; și nici unul dintr'ênșii nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul. ²⁸ Si s'a umplut toți de mânie în sinagogă, auzind acestea. ²⁹ Si sculându-se l-a scos pre el afără din cetate; și l-a adus pre el până în sprinceană muntelui, pe carele era zidită cetatea ior, ca să-l arunce jos. ³⁰ Iar el trecând prin mijlocul lor s'a dus. ³¹ Si s'a pogorât în Capernaum, în cetatea Galileei, și era învățându-i pre ei Sâmbăta. ³² Si se spăimântau de învățătura lui, că cu stăpânire era cuvântul lui. ³³ Si în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasă, ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne perzi pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu.

³⁵ Si l-a certat pre el Iisus grăind:
Tacî şi eşi dintr'ênsul. Si aruncându-l
pre el dracul în mijloc, a eşi dintr'ên-
sul, nimic vătămându-l pre el. ³⁶ Si
s'a făcut spaîmă preste toţi, şi se între-
baū între sine, dicând: Ce este cuvên-
tul acesta? Că cu stăpânire şi cu putere
porunceşte duhurilor celor necurate,
şi esū.

³⁷ Si se ducea vestea de el în tot locul
de prin prejur. ³⁸ Si sculându-se din
sinagogă, a intrat în casa lui Simon;
iar soacra lui Simon era cuprinsă de fri-
gurî mari, şi l-a rugat pre el pentru dên-
sa. ³⁹ Si stând lângă ea, a certat fri-
gurile, şi o a lăsat pre dênşa. Si îndă-
tă sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Si apuind
soarele, toţi câţi aveau bolnavi cu multe
feluri de boale, i-aū adus pre ei cătră
dênsul; iar el pre fieşte care punând mâ-
nile, i-a tămăduit pre ei. ⁴¹ Si eşiău şi
draci din mulţi, strigând şi grăind: Că
tu eşti Iisus Fiiul lui Dumnezeu. Si cer-
tându-i nu-i lăsa pre dênşii să grăias-
că, căci îl ştiaū că el este Christos. ⁴² Iar
făcându-se ziua, eşind s'a dus în loc

pustiū; si poporul căuta pre dēnsul, si a venit până la dēnsul, si -l ținea pre el, ca să nu se ducă de la dēnșii. ⁴³ Iar el a dis cătră ei: Că se cade mie să vestesc si altor cetăți împărăția lui Dumnezeu, că spre aceasta sunt trimis. ⁴⁴ Si era predicând în sinagogeale Galileei

CAP. V.

Pentru vênarea peștilor; pentru leprosul; pentru slăbănogul ce l-au adus pe pat; pentru Levi vameșul; pentru Iisus când a mâncat împreună cu vameșii; pentru ce învățăceii lui Ioan postesc, iar ai lui Christos nu.

¹ Si a fost când îl îmbulzîa pre el poporul, ca să audă cuvântul lui Dumnezeu, si el sta lângă marea Ghenisaretului. ² Si a vădut două corăbii stând lângă mare; iar pescarii eșind dintr'ensele spălau mreșile. ³ Si întrând în-

tr'o corabie, care era a lui Simon, l-a rugat pre el să o depărteze puțin de la pământ; și sedând învêța pre popor din corabie. ⁴ Iar dacă a încetat a grăi, a ȑis cătră Simon: Depărteaz-o la adânc, și aruncați mreșile voastre spre vênare. ⁵ Și rêspondând Simon, a ȑis lui: În-vêțătorule, toată noaptea ostenindu-ne, nimic n'am prins; dar duple cuvântul teũ voiũ arunca mreșă. ⁶ Și aceasta făcând, a prins multime multă de pești, și se rupea mreșă lor. ⁷ Și a făcut semn soșilor seĩ, cariĩ erauĩ în altă corabie, ca să vie și să le ajute lor, și aũ venit, și aũ umplut amêndoẽ corăbiile, cât se afundauĩ ele. ⁸ Iar Simon Petru vêdând, a căduť la genunchele lui Iisus, grăind: Eșĩ de la mine, că om pęcăťos sĩnt, Doamne. ⁹ Că-l cuprinsese pre el spaimă, și pre toți cei ce erauĩ cu dẽnsul, pentru vênarea peșťilor care-ĩ prinsese. ¹⁰ Așij-derea și pre Iacob, și pre Ioan, feciorii lui Zevedeiũ, cariĩ erauĩ soșii lui Simon. Si a ȑis Iisus cătră Simon: Nu te teme; de acum vei vêna oameni. ¹¹ Si sco-

tînd corăbiile la pămînt, lăsînd toate, aîmers după dînsul.

¹² Si a fost cînd era el într'una din cetăți, și iată un om era plin de lepră, și vedînd pre Iisus, a cădut pe fața sa și s'a rugat lui, grăind: Doamne, de vei vrea, poți să mă curățești. ¹³ Si tînd mîna, s'a atins de dînsul, dîcînd: Voiesc, curățește-te; și îndată lepra s'a dus de la dînsul. ¹⁴ Și el a poruncit lui nimînuî să nu spună; ci mergî de te arată pre sine-ți Preotuluî, și du pentru curătenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor. ¹⁵ Iar cuvîntul mai mult străbătea pentru dînsul. Și se aduna popor mult ca să audă și să se tămăduiască de la dînsul de boalele sale. ¹⁶ Iar el se ducea în pustie și se ruga.

¹⁷ Și a fost într'una din zile și el era învățînd, și ședeau farisei și învățătorii legii, cariî venise din toate satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimuluî; și puterea Domnuluî era spre a-î tămădui pre ei. ¹⁸ Și iată oari-cari bărbați purtînd în pat pre un om, carele era

slăbănog, și căuta să-l ducă pre el în lăuntru, și să-l pue înaintea lui.
 19 Și neaflând pre unde să-l ducă pen-
 tru popor, suindu-se de-asupra acope-
 remântului, printre cărămidă l-a slobo-
 ȳit pre dēnsul cu patul în mijloc înain-
 tea lui Iisus. 20 Și vedēnd credința lor,
 a ȳis lui: Omule, ertă-ți-se ție pēcate-
 le tale. 21 Și a început a cugeta căr-
 turarii și fariseii, grăind: Cine este a-
 cesta ce grăește hule? Cine poate să er-
 te pēcatele, fără numai unul Dumne-
 ȳeū? 22 Iar cunoscēnd Iisus gânduri-
 le lor, răspundēnd a ȳis cătră dēnsii:
 Ce gândiți întru inimile voastre? 23 Ce
 este mai lesne a ȳice: ertă-ți-se ție pē-
 catele tale, séū a ȳice: scoală și umblă?
 24 Ci ca să știți că putere are Fiiul om-
 lui pre pāmēnt a erta pēcatele, (a ȳis
 slăbănogului:) ție grăesc: Scoală, și lu-
 ȳând patul teū mergi la casa ta. 25 Și
 îndatăși sculându-se înaintea lor, a luat
 patul pre carele zăcea, și s'a dus la ca-
 sa sa mārind pre Dumneȳeū. 26 Și spa-
 mă a cuprins pre toți, și mārīaū pre Dum-

nedeu; și s'aũ umplut de frică, grăind: că
am vedut lucruri minunate astăzi.
27 Și după acestea a eșit și a vedut pe
un vameș anume Levi, ședând la vamă,
și i-a ȑis lui: Vino după mine. 28 Și lă-
sând toate s'a sculat și a mers după dên-
sul. 29 Și a făcut lui ospăț mare Levi
în casa sa. Si era popor mult de vameși
și de alții, cari ședeaũ cu ei. 30 Si câr-
ȑacea cãrturarii lor și fariseii cãtrã învê-
ȑaceii lui grăind: Pentru ce cu vameșii
și cu pãcãtoșii mâncați și beți? 31 Si
rãspundând Iisus, a ȑis cãtrã ei: N'aũ
trebuinȑa de doctor cei sãnãtoși; ci cei
bolnavi. 32 N'am venit ca sã chãem
pre cei drepti, ci pre cei pãcãtoși la po-
cãinȑa.

33 Iar ei aũ ȑis cãtrã el: Pentru ce
înveȑaceii lui Ioan postesc adese ori și
rugãciuni fac, așijderea și ai fariseilor;
iar ai tãii mănãncã și beaũ? 34 Iar el
a ȑis cãtre dênșii: Aũ dórã puteȑi pre
fii nuntii sã-i faceȑi sã postiascã, pãnã
când este mirele cu dênșii? 35 Iar vor
veni ȑile când se va lua mirele dela
dênșii, și atuncea vor posti întru acele

dile. ³⁶ Si grăia și pildă către dânsii: că nimenea nu pune petic de haină nouă la haină veche; iar de nu, și pre cea nouă o rupe, și la cea veche nu se potrivește peticul cel ce este dela cea nouă. ³⁷ Si nimenea nu pune vin nou în foi vechi iar de nu, va sparge vinul cel nou pre foi și el se va vărsa, și foile vor peri. ³⁸ Ci vinul nou se cade să-l pue în foi noi, și amândoă se vor ținea. ³⁹ Si nimenea carele bea de cel vechi, voește îndată de cel nou, că dice: că cel vechi mai bun este.

CAP. VI

Pentru învățaceii lui Christos, când rupeau spice Sâmbăta; pentru eel ce avea mâna uscată; pentru alegerea apostolilor; pentru fericiri; pentru a iubi pre vrăjmași; pentru a nu ne prici cu aproapele; pentru că nu se cuvine a judeca pre aproapele; pentru cei ce-și zidesc casa pre temelie bună.

¹ Și a fost întru o Sâmbătă a doua după cea dintâi, trecea el prin semănături, și smulgeau învățaceii lui spice și

mâncau, frecându-le cu mâinile. ² Iar
 oare cari din farisei le-a ȃis lor : Ce
 faceți care nu se cade să faceți Săm-
 bătă ? ³ Si răspunȃnd Iisus, a ȃis că-
 tră dênșii : Nicî acestea n'ați cetit ce
 a făcut David, când a flămândit el, și
 cei ce erau cu dênșul ? ⁴ Cum a intrat
 în casa lui Dumneȃeu, și a luat pâmile
 punerei înaintea, și a mâncat, și a dat și
 celor ce era cu el, care nu se că-
 dea să le mânânce, fără numai pre-
 oții. ⁵ Si ȃicea lor : Că Domn este
 Fiul omului și al Sâmbetei. ⁶ Si a
 fost și în altă Sâmbătă a intrat el în
 sinagogă și învȃța, și era acolo un om
 și mâna lui cea dreaptă era uscată.
⁷ Si-l pândiau pre el cărturarii și fari-
 sei, de-l va vindeca Sâmbăta, ca să a-
 fle vină asupra lui. ⁸ Iar el știa gân-
 durile lor și a ȃis omului celui ce a-
 vea mâna uscată : Scoală-te și stăi în
 mijloc ; iar el sculându-se a stătit.
⁹ Decî a ȃis Iisus către dênșii : Intre-
 ba voi pre voi : Ce se cade Sâmbăta bine
 a face, sau rău a face ? suflet a mân-
 tui sau a pierde ? ¹⁰ Si căutând spre

toți aceștia, a ȋis lui : Intinde-ȋi mână
ta ; iar el a făcut așa ; și a venit mână
na lui la starea cea dintâi sănătoasă
ca și ceea-laltă. ¹¹ Iar ei s'aũ umplut
de nebunie, si vorbiaũ unul cu altul, ce
ar fi făcut lui Iisus.

¹² Si a fost în ȋilele acestea, a eșit la
munte să se roage, și toată noaptea a pe-
trecut întru rugăciunea lui Dumnezeu.

¹³ Si când s'a făcut ȋiuă, a chȋemat pre
învȋțăceii seĩ, și alegȋnd dintru dȋnșii
doi-spre-dece, (pre cariĩ și apostoli i-a
numit). ¹⁴ Pre Simon, pre carele l-a și
numit Petru, și pre Andreĩ fratele lui,
pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre
Bartolomeiũ. ¹⁵ Pre Mateiũ și pre To-
ma, pre Iacob al lui Alfeũ și pre Si-
mon ce se chiamă Zilotul. ¹⁶ Pre Iuda
al lui Iacov, și pre Iuda Iscarioteanul
carele s'a făcut și vȋndȋtoriũ.

¹⁷ Si pogorȋndu-se cu dȋnșii, aũ stăut
în loc șes, și mulȋimea învȋțăceilor lui,
și mulȋime-mulȋă de popor, din toată
Iudea și din Ierusalim, și de pre lângă
marea Tiruluĩ și a Sidonuluĩ, cariĩ ve-
nise să-l asculte pre el, și să se tȋmă-

duiască de neputințele sale. ¹⁸ Si cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindecau. ¹⁹ Si tot poporul căuta să se atingă de el că putere eșia din el și vindeca pre toți.

²² Si el rădicându-și ochii seî spre în-vățaceii lui dicea: Fericiți sînteți sêra-cilor; că a voastră este împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Fericiți sînteți cariî flămân-diți acum, că vă veți sătura. Fericiți sînteți cariî plângeți acum, că veți rîde. ²² Fericiți veți fi când vă vor urî pre voi oamenii, și când vă vor despărți pre voi, și vă vor ocărî, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiiul omului. ²³ Bucurați-vă întru aceea și săl-tați; că iată plata voastră multă este în ce-ruri. Că într'acest chip făcea profetilor părinții lor.

²⁴ Inșă vai voi bogatilor, că vă luați mângâerea voastră. ²⁵ Vai voi celor ce sînteți sătuli acum, că veți flămân-di. Vai voi celor ce rîdeți acum, că veți plîn-ge și vă veți tângui. ²⁶ Vai voi când vă vor dice bine toți oamenii; că în-truacest chip făcea profetilor celor min-cinoși părinții lor. ²⁷ Ci voi grăiesc ca

lor ce auziți: Iubiți pre vrăjmașii voștri; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi. ²⁸ Bine-cuvântați pre cei ce vă blestemă pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă fac voi necaz. ²⁹ Celui ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-î lui și ceea-laltă; și celui ce-ți ia haina, nu-î opri lui și cămașa. ³⁰ Si tot celuia ce cere dela tine, dă-î; și dela cela ce-ți ia ale tale nu cere înapoi.

³¹ Si precum voiți ca să vă facă voi oameni, și voi faceți lor așijderea. ³² Si de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este voi? Că și păcătoșii iubesc pre cei ce-î iubesc pre dênșii. ³³ Si de faceți bine celor ce vă fac voi bine, ce dar este voi? Că și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Si de dați împrumut, dela cari nădăjduiți a lua, ce dar este voi? Că și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să ia întocmai. ³⁵ Ci iubiți pre vrăjmașii voștri, și faceți bine, și dați împrumut, nimic nădăjduind; și va fi plata voastră multă, și veți fi fii ai celui preu

înalt; că el este bun spre cei nemulțemi-
 mitorî și rîi. ³⁶ Decî fiți milostivi,
 precum și Tatăl vostru este milostiv.
³⁷ Si nu judecați, și nu vî veți judeca;
 nu osîndiți, și nu vî veți osîndi; ertați,
 și vi se va erta. ³⁸ Dați și vi se va da voi:
 măsură bună, îndesată și clătită, și
 pre deasupra vîrsându-se vor da în
 sînul vostru. Că cu aceeași măsură, cu ca-
 re veți măsura va măsura voi. ³⁹ Si le-a dis-
 lor și pildă: Aû doară poate orb pre orb să
 povățuiască? Aû nu amîndoi vor cădea în
 groapă? ⁴⁰ Nu este învățăcel mai pre sus
 de dascălul seû; iar tot cel deservârșit va fi
 ea dascălul seû. ⁴¹ Si se vede ștercul,
 cel ce este în ochiul fratelui tîu; iar bîr-
 na care este în ochiul tîu nu o simți?
⁴² Sî cum poți dice fratelui tîu: frate,
 lasă să scoț ștercul carele este în ochiul
 tîu, însuți nevedînd bîrna care este în
 ochiul tîu? Fățarnice, scoate întîi bîrna
 din ochiul tîu, și atunci vei vedea să
 scoți ștercul carele este în ochiul frate-
 lui tîu. ⁴³ Că nu este pom bun, carele
 face roadă rea, nici pom rîu, carele face
 roadă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din roada

sa se cunoaște; că nu adună smochine din mărăcină, nici din rug culeg struguri.⁴⁵ Omul cel bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate cele bune, și omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate cele rele; că din prisosința inimii grăiește gura lui.

⁴⁶ Și ce mă chemați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă dic? Tot cela ce vine către mine, și aude cuvintele mele și le face pre ele, voiți arăta voi cui este asemenea. ⁴⁷ Asemenea este omului ce își zidește casă, carele a săpat și a adâncat și a pus temelie pre peatră; și vîrsare de ape făcîndu-se a lovit rîul în casa aceea și nu o a putut clăti pre ea; căci era întemeiată pre peatră. ⁴⁸ Iar cela ce a audîit și n'a făcut, asemenea este omului care și-a zidit casa pre pămînt fără de temelie, în care a lovit rîul, și îndată a cădut, și s'a făcut sfărîmarea casei aceea mare.

CAP. VII.

Pentru sutaşul; pentru fiul văduvei; pentru cei trimişi de Ioan; pentru asemănarea fariseilor şi a legăuitorilor cu copiii ce se jucău în târg; pentru femeea cea ce a uns pre Domnul cu mir.

¹ Si după ce a sfârşit toate cuvintele sale întru auzul poporului, a intrat în Capernaum. ² Iar sluga unui sutaş fiind bolnavă vrea să moară, care era la dânsul de cinste. ³ Si auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrâni ai Iudeilor, rugându-l pre el, ca să vie să mântuiască sluga lui. ⁴ Iar ei viind către Iisus, îl ruga pre el cu deadinsul, zicând: că este vrednic acela căruia vei da aceasta. ⁵ Căci iubeşte neamul nostru, şi sinagoga el o a zidit noi. ⁶ Iar Iisus mergea cu dânsii, şi nefind el departe de casă, a trimis la dânsul sutaşul prieten, grăind lui: Doamne, nu te osteni; că nu sînt vrednic ca să întri supt aco-

peremântul meu. ⁷ Pentru aceea nici pre mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni cătră tine; ci ȋi cu cuvântul, și se va tămădui sluga mea. ⁸ Că și eū sînt om rînduit supt dregătorie, avînd supt sine-mî slujitorî, și ȋic acestuia: mergi, și merge; și altuia: vin-o, și vine; și slugii mele: fă aceasta, și face. ⁹ Iar Iisus aȋdînd acestea, s'a minunat de el, și întorcîndu-se a ȋis poporului carele mergea după dînsul, grăesc voî: Că nici întru Israel n'am aflat atîta credință. ¹⁰ Si întorcîndu-se trimișii a casă, aū aflat pre sluga cea bolnavă sănătoasă.

¹¹ Si a fost după acestea, mergea într'o cetate ce se chîema Nain, și împreună cu dînsul mergea învîțăceii lui mulți și popor mult. ¹² Iar dacă s'aū apropiat cătră poarta cetății, iată scoteaū pre un mort, fiul unul născut al mumei sale, și aceea era văduvă, și popor mult cu dînsa din cetate. ¹³ Si vîdîndu-o pre dînsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a ȋis ei: nu plînge. ¹⁴ Si apropiindu-se s'a

atins de pat, (iar cei ce-l duceauă aū
stătit) și a dis: Tănărul, ție grăesc,
scoală-te. ¹⁵ Si a ședut drept mortul și
a început a grăi, și l-a dat pre el mu-
mei lui. ¹⁶ Si a lua frica pre toți, și măriău
pre Dumneđeū grăind: că profet mare
s'a sculat între noi; și cum că a cerce-
tat Dumneđeū pre poporul seū.

¹⁷ Și a eșit cuvântul acesta de El în
toată Iudeia și în toată laturea. ¹⁸ Si
aū vestit lui Ioan învățăceii lui de
toate acestea. ¹⁹ chîemând Ioan pre
doi oare-carii din învățăceii seī, i-a tri-
mis cătră Iisus, dicēnd: Tu ești cela ce
vine? Sēū pre altul să așteptăm. ²⁰ Si viind
cătră el bărbatii aceia aū dis: Ioan Bote-
zătorul ne-a trimes pre noi cătră tine, di-
cēnd: Tu ești cela ce vine? sēū pre altul să
așteptăm? ²¹ (Si într'acea oră a vindecat
pre mulți de boale, și de rane, și de duhurī
rele, și a dat vedere multor orbī). ²² Si
răspundēnd Iisus, a dis lor: Mergeți
și spuneți lui Ioan cele ce ați văđut și ați
auđit; că orbii vėd, schiopii umblă, leproși
se curățesc, surđii aud, morții se scólă, să-

racilor bine se vestește. ²³ Si fericit este cel ce nu se va sminti întru mine. ²⁴ Iar dacă s'aũ dus vestitoriũ lui Ioan, aũ început a grăi cătră popor de Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? aũ trestie clătită de vânt? ²⁵ Dar ce ați eșit să vedeți? aũ om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce sînt în haine scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătești sînt. ²⁶ Dar ce ați eșit să vedeți? aũ profet? Adevăr grăesc voĩ, și mai mult de cãt profet. ²⁷ Acesta este de carele este scris: iată eũ trimit ingerul meũ înaintea fețiĩ tale, carele va gãti calea ta înaintea tã. ²⁸ Cã dic voĩ: Mai mare profet între cei nãscuți din femei de cãt Ioan Botezãtoriul nimenea nu este; iar cel mai mic, întru împărăția lui Dumnezeu mai mare de cãt el este. ²⁹ Si tot poporul aũdind, drept a făcut pre Dumnezeu, botezãndu-se cu botezul lui Ioan. ³⁰ Iar fariseiĩ și legiuitoriĩ aũ lepădat dela sine sfatul lui Dumnezeu, nebotezãndu-se dela dẽnsul.

³¹ Decĩ cu cine voiũ asemenea pre oa-

menii neamului acestuia? Si cu cine sînt asemenea? ³² Asemenea sînt cu copii ce şed în târg, şi strigă unii către alţii, şi dic: Fluerau-am voi şi n'aţi jucat; cântat-am de jale voi şi n'aţi plâns. ³³ Că a venit Ioan Botezătorul, nici pîne mîncînd, nici vin bînd, şi diceţi: drac are. ³⁴ A venit Fiul omului mîncînd şi bînd, şi diceţi: iată om mîncătoriu şi beutor de vin; prieten vameşilor şi păcătoşilor. ³⁵ Si s'a îndreptat înţelepciunea dela toţi fiii sei.

³⁶ Si-l ruga pre el oare-carele din farisei ca să mînânce, cu el; şi intrînd în casa fariseului a seşut. ³⁷ Si iată o femeie din cetate, care era păcătoasă, înţelegînd că şade în casa fariseului, aducînd un alabastru cu mir. ³⁸ Si stînd lângă picioarele lui dinapoi, plîngînd a început a uda picioarele lui cu lacrîmă, şi cu peri capului le ştergea, şi sîruta picioarele lui, şi le ungea cu mir. ³⁹ Iar vîdînd fariseul carele chîemase pre el, a dis întru sine grăind: Acesta, de ar fi profet, ar şti cine şi ce feliu de femeie este ceea ce se atinge de el, că este păcătoasă. ⁴⁰ Si

răspundând Iisus, a zis către el: Simone am oare-ce să-ți zic; iar el a zis: În-
 vătătorule, zi. ⁴¹ Doi datornici erau oare-
 căruia cămătatarnic: unul era dator cu cinci
 sute de dinari; iar celălalt, cu cinci-deci.
⁴² Și neavând ei cu ce plăti, amândurora
 le-a dăruit. Decî carele dintr'ênșii, spu-
 ne-mî, mai mult va iubi pre el. ⁴³ Iar
 Simon răspundând, a zis: socotesc că
 acela căruia i-a dăruit mai mult; iar el a
 zis lui: Drept ai judecat. ⁴⁴ Și întorcân-
 du-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi
 pre această femeie? Am intrat în casa
 ta; apă pre picioarele mele n'ai dat;
 iar aceasta cu lacrimi 'mî-a udat picioa-
 rele mele, și le-a șters cu părul capului
 seü. ⁴⁵ Sărutare mie nu 'mî-ai dat; iar
 aceasta de când am intrat, n'a încetat să-
 rutându-mî picioarele mele. ⁴⁶ Cu unt-de-
 lemn capul meu nu l-ai uns; iar aceasta
 cu mir mî-a uns picioarele mele. ⁴⁷ Pen-
 tru aceea grăesc ție: Eartă-se păcatele ei
 cele multe, că a iubit mult; iar cui se
 eartă puțin, iubește mai puțin. ⁴⁸ Și a
 zis ei: Eartă-ți-se ție păcatele tale. ⁴⁹ Și a
 început cei ce sedeau cu dînsul a grăi

și păcatele? ⁵⁰ Si a dis către femeie:
Credința ta te-a mântuit, mergi în pace

CAP. VIII.

*Pentru pilda semănătorului ; pentru
mama și frații lui Iisus, când voia să-l
vadă pre el; pentru certarea apelor și pen-
tru legheonul ; pentru fata mamei marelui si-
nagogei ; pentru femeia cea ce-i curgea
sânge.*

¹ Si a fost după aceasta și el um-
bla prin cetăți și prin sate, predicând
și bine-vestind împărăția lui Dumne-
deu, și cei doi-spre-dece cu dânsul. ² Si
niște femei care erau tămăduite de du-
huri rele și de boale: Maria, ce se chie-
ma Magdalina, dintru care eșise șapte
draci. ³ Si Ioana, femeia lui Huza,
intendentul lui Irod, și Susana și alte-
le multe, care slujiau lui din avuții-

Noul Testament.

le sale. ⁵ Si adunându-se popor mult, și cei de prin cetăți viind către dânsul, a dis prin pildă:

⁶ Eșit-a semănătoriul să samene sēmânța sa; și sēmănând el, una a cădut lângă cale și s'a călcat și paserile ceriului o a mîncat. ⁷ Si alta a cădut pe peatră, și, dacă a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umezeală. ⁸ Si alta a cădut în mijlocul spinilor, și crescînd spini, o au înecat pre ea. ⁹ Si alta a cădut pre pămînt bun, și răsărind a făcut rod înșutit. Acestea grăind striga: Cea ce are urechi de audit audă. ¹⁰ Si l-a întrebat pre el învîțăcei lui, dicînd: Ce este pilda aceasta? ¹¹ Iar el a dis: Voi este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celor-lalți în pilde; ca vedînd să nu vadă, și audînd să nu înțeleagă. ¹² Iar pilda este aceasta: Sēmânța este cuvîntul lui Dumnezeu. ¹³ Iar cei de lângă cale sînt cei ce aud; apoi vine diavolul și îea cuvîntul din inima lor, ca nu cumva credînd să se mîntuiască. ¹⁴ Iar cei de pre peatră sînt cari, când a d, cu bucurie primesc cuvîntul; și auecști rădăcină n'au, cari până la o

vreme cred, și în vreme de ispită se lea-
pădă. 14 Iar ceea ce a cădut în spină,
aceștia sînt carii aū auđit, și de grijă, și
de bogății, și după dulcetile vieței aceștia
umblând, se îneacă și nu sevêrșesc roa-
dă. 15 Iar cea de pre pămênt bun,
aceștia sînt carii cu inimă bună și
curată auđind cuvêntul îl țin și fac roa-
dă întru răbdare. Acestea dicênd striga:
Cela ce are urechă de auđit auđă.

16 Si nimenea aprinđend lumina o a-
copere pre dênsa cu vas, sêu o pune
supt pat, ci o pune în sfeșnic, ca să vadă
cei ce întră lumina. 17 Că nu este lucru
de taină, carele să nu se arate, nică lucru
ascuns, carele să nu se cunoască, și întru
arătare să vie. 18 Decă vedeți cum au-
diți; că cela ce are se va da lui, și cela
ce n'are, și ce i se pare că are se va
lua de la dênsul. 19 Și a venit cătră dên-
sul muma lui și frații lui și nu puteau să
vorbiască cu dênsul pentru popor. Și
a spus lui, dicênd: Muma ta și frații tîi
staū afară, vrênd să te vadă pre tine.
Iar el rêspondênd a đis cătră dênșii:
"Muma mea și frații mei sînt aceștia, ca-

rii aud cuvântul lui Dumnezeu, și-l fac
pre dânsul.

²² Și a fost într-o una din zile, și el a
intrat în corabie și învățăceii lui, și a dis-
cătră ei: Să trecem de ceea parte de
iază, și a u plecat îndată. ²³ Iar mergând el
cu corabia, a adormit el, și s'a pogorât
vifor de vânt în iază, și se umplea și
se primejduia. ²⁴ Și apropiindu-se l-au
deșteptat pre dânsul, grăind: Învățăto-
rule, învățătorule! perim; iar el sculân-
du-se a certat vântul și valul apei, și a
încetat și s'a făcut liniște. ²⁵ Și a dis-
cătră ei: Unde este credința voastră?
Iar ei spăimântându-se s'a u mirat, gră-
ind unul cătră altul: Cine este acesta?
că și vânturilor și apei poruncește, și-l
ascultă pre dânsul.

²⁶ Și a venit cu corabia în laturea Ga-
darenilor, care este de ceea parte de Ga-
lilea. ²⁷ Și eșind el la uscat, l-a întem-
pinat pre el un om oare-carele din cetate,
carele avea draci de mulți ani; și în har-
nă nu se îmbraca, și în casă nu petrecea,
ci în mormânturi. ²⁸ Iar vedând pre li-
sus și strigând, a cădut înaintea lui, și

cu glas mare a zis: Ce este mie și ție Ii-
suse Fiul lui Dumnezeu celui prea înalt?
Rogu-te nu mă munci pre mine. ²⁹ (Că
poruncia duhului celui necurat să easă
din omul acela; că de mulți ani îl răpise
pre dânsul, și se lega cu lanțuri de fier
și cu obezi, păzindu-se; și sfărîmând le-
găturile se gonia de dracul prin pustii.)
³⁰ Si l-a întrebat pre el Iisus grăind:
Cum îți este numele? Iar el a zis: leghe-
on; că draci mulți intrase într'ênsul.
³¹ Si-l rugău pre el, ca să nu poruncească
lor să meargă întru adînc. ³² Si era a-
colo o turmă de porci mulți, ce se păștea
în munte, și-l rugău pre el, să le dea voie
să între într'ênsii, și le-a dat lor voie.
³³ Si eșind dracii din om au intrat în porci;
și s'a pornit turma de pre țermuri în
iazar, și s'a înneecat. ³⁴ Iar păstoriî vă-
dînd ceeace se făcuse, aū fugit; și au spus
în cetate și prin sate. ³⁵ Si aū eșit să
vadă ceea ce s'a făcut; și au venit la Ii-
sus, și aū aflat pre omul dintru carele e-
șise dracii, îmbrăcat și întreg la minte
ședînd lângă picioarele lui Iisus, și s'aū
temut. ³⁶ Si le-aū spus lor și cei ce vă-

duce, cum s'a mântuit cel îndrăcit. ³⁷ Si l-a rugat pre dânsul tot poporul ținutului Gadarenilor, să se ducă dela dânsul că erau cuprinși de mare frică; iar el intrând în corabie s'a întors. ³⁸ Iar bărbatul dintru carele eșise draciî ruga pre el ca să fie cu dânsul; iar Iisus l-a sloboșit pre el grăind. ³⁹ Intoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumneșe; și s'a dus, predicând prin toată cetatea, câte i-a făcut Iisus lui.

⁴⁰ Si a fost când s'a întors Iisus, l-a primit pre el poporul, că toți îl așteptau pre el. ⁴¹ Si iată a venit un om, căruia îi era numele Iair, și acesta era mai marele sinagogeî; și cădând la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să intre în casa lui. ⁴² Că avea o fiică una născută ca de doi-spre-dece ani, și aceea muria; (iar când mergea el îl împresurau popoarele. ⁴³ Si o femeie fiind în curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, care cheltuise la doctori toată avuția sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece. ⁴⁴ Apropiindu-se dinapoî s'a atins de poala hainei lui; și în-

datăși a stătit curgerea sângelui ei.
 45 Si așis Iisus: Cine este cel ce s'a
 atins de mine? Iar lepădându-se toți a
 șis Petru și cei ce erau cu el: Invățăto-
 rule, popoarele te îmbulzesc, și te strîm-
 toreașă, și dîci: Cine este cel ce s'a
 atins de mine? 46 Iar Iisus așis: S'a
 atins de mine oare-cine; că eū am cu-
 noscut puterea care a eșit din mine.
 47 Iar vedēnd femeea că nu s'a ascuns,
 a venit tremurānd și cădēnd înain-
 tea lui, i-a spus lui înaintea a tot
 poporul pentru care pricină s'a atins
 de el, și cum că s'a tāmăduit îndată.,
 48 Iar el i-a șis ei: Indrānzește fică
 credința ta te-a mântuit; mergi în pace).
 49 Încă grāind el, vine oare-carele dela
 mări marele sinagogei grāind lui: că a-
 murit fica ta; nu supāra pre învățato-
 rul. 50 Iar Iisus așind, a rēspuns lue
 grāind: Nu te teme; crede numai și sa-
 va mântui. 51 Iar întrānd în casă, na
 a lāsat nicī pre unul să între, fār
 numai pre Petru, și pre Iacob, și pre
 Ioan, și pre tatāl fecioarei, și pre muma
 ei. 52 Si plāngeau toți și se tanguiau

de dânsa. Iar el a dis: Nu plângeți, n'a murit, ci doarme. ⁵³ Si își rîdea de dânsul, știind că a murit. ⁵⁴ Iar el scoțând pre toți afară, și apucându-o de mână a strigat grăind: Fecioară, scoală-te. ⁵⁵ Si s'a întors duhul ei și a înviat îndată; și a poruncit să-i dea să mănânce. ⁵⁶ Și s'a u spăimântat părinții ei. Iar el a poruncit lor să nu spue nimăruî ceea ce se făcuse.

CAP. IX

Pentru trimiterea celor doi-spre-dece apostoli la predicare; pentru Irod când a audīt de Iisus; pentru cele einci pânți și doi pești; pentru întrebarea Domnului; pentru lepădarea de sine și luarea crucii ceî lui Christos; pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce socotiau între sine cine ar fi mai mare; pentru cel ce s'a oprit de învățare să nu scoată dracî; pentru a nu cere pre deapsă asupra celor ce nu i-au primit pre dînșii; pentru cel ce nu i s'a dat voie să meargă după Iisus.

1 Si chemând pre cei doi-spre-dece

le-a dat lor putere și stăpânire preste
toți draci și a vindeca boalele. ² Si
i-a trimis pre dânsii să predice îm-
părăția lui Dumnezeu și să tămădu-
iască pre cei bolnavi. ³ Si a dis către
dânsii: Nimic să nu luați pre cale, nici
toiag, nici traistă, nici pâne, nici ar-
gint, nici câte doă haîne să aveți.
⁴ Si orî în care casă veți intra, acolo să
petreceți, și de acolo să eșiți. ⁵ Si orî
câți nu vă vor primi pre voi, eșind din
cetatea aceea, și praful de pre picioarele
voastre scuturați întru mărturie asupra
lor. ⁶ Si eșind umblați prin sate, bine-
vestind, și tămăduind pretutindenea.

⁷ Si a auzit Irod cel a patra parte stă-
pânitor toate cele ce se făcea de el,
și nu să pricepea, pentru că unii diceau,
că Ioan s'a sculat din morți. ⁸ Iar al-
ții că Ilie s'a arătat; iar alții, că un pro-
fet din cei de demult a înviat. ⁹ Si
a dis Irod: Pre Ioan eă l-am tăiat, dar
acesta cine este, de carele eă aud unele
ca acestea? și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Si
întorcându-se apostoli, au spus lui toate
câte au făcut, și luându-i pre dânsii s'au

dus deosebî în loc pustiû lângă cetate, ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar popoarele înțelegând aû mers după dînsul, și primindu-î pre dînsii, le grăia lor de împărăția lui Dumneđeû, și pre cei ce aveau trebuința de tămăduire îi vindeca. Iar dînea a început a-se pleca.

¹² Și viind cei-doi-spre dece au dis la Slobodește popoarele, ca mergînd în satele și în orașele cele de prin prejur să găzduiască, și să-și afle hrană, că aicea sîntem în loc pustiû. ¹³ Și a dis către dînsii: Dați-le lor voi să mănînce, iar ei aû dis: Nu este la noi mai mult decît cînci pîni și doi pești; fără de că să ne ducem noi, și să cumpărăm la tot poporul acesta bucate. ¹⁴ (Că era cînci-mii de bărbați), și a dis către învătăceii seî: Puneți-î pre dînsii câte cînci-deci. ¹⁵ Și aû făcut așa, și i-aû aședat pre toți. ¹⁶ Deci luînd cele cînci pîni și cei doi pești, căutînd ceriû, le-a bine-cuvîntat, și le-a frînt, și le-a dat învătăceilor să le pue înaintea poporului. ¹⁷ Și aû mîncat și s'aû sature-

toți. Si aŭ luat ceea ce prisosisse lor, doă-
spre-dece coșuri de sfărîmituri.

¹⁸ Si a fost cînd se ruga el deosebî,
era cu dînsul învîțăceii lui, și i-a întrebă
pre dînsii dicînd: ¹⁹ Cine-mî dic po-
poarele că sînt? Iar ei rîspundînd aŭ dis:

Ioan botezătorul; iar alții, Iie; iar alții
că profet oare-carele din cei de demult
a învia. ²⁰ Si le-a dis lor: Dar voi cine
imî diceți că sînt? Iar Petru rîspundînd
a dis: Christosul lui Dumnezeu. Ia r
el dojenind pre dînsii le-a poruncit n
mînuî să nu spue aceasta, dicînd: ²² Că
se cade Fiiului omului multe a pătîmi
și a se defăima de bătrîni și de arhie-
rei și de cărturari, și a se omorî, și
a treia zi a învia.

²³ Si grăia cătră toți: Orî-cine va voi
să vie după mine, să se lepede de sine
și să-și ia crucea sa în toate zilele, și
să-mî urmeze mie. ²⁴ Că cine va voi
să-și mîntuiască sufletul seŭ perde-l-va
pre el; iar cine-și va perde sufletul
seŭ pentru mine, acesta îl va mîntui
pre dînsul. ²⁵ Că ce folos este omului
de va dobîndi lumea toată, iar pre si-

ne se va perde, sau se va pagubi? ²⁶ Ca
orī-cine se va rușina de mine și de
cuvintele mele, de acesta Fiiul omului se
va rușina, când va veni întru mărirea
sa și a Tatălui și a sântilor îngeri. ²⁷ Si
vă grăesc voi cu adevărat: Sînt unii din
cei ce staū aicea, cari nu vor gusta
moarte, până cînd vor vedea împărăția
lui Dumnezeu.

²⁸ Si a fost după cuvintele acestea ca
la opt zile, și luând pre Petru și pre
Ioan și pre Iacob, s'a suit în munte să
se roage. ²⁹ Si s'a făcut cînd se ruga
el, chipul feții lui altul și îmbrăcămîn-
tea lui albă strălucind. ³⁰ Si iată doi
bărbați vorbiaū cu dînsul, cari erau Moi-
si și Ilie. ³¹ Cari arătându-se în mări-
rea lui și pre cei doi bărbați, stînd în-
preună cu dînsul. ³² Iar Petru și cei
cei doi bărbați, somn, și deșteptându-se aū vîdut mări-
rea lui și pre cei doi bărbați, stînd în-
preună cu dînsul. ³³ Si a fost cînd s'a
despărțit ei de la dînsul, a dis Petru
cătră Iisus: Invățătorule, bine este noi
a fi aicea, și să facem trei colibî: una tie,

și una lui Moisi, și una lui Ilie, neștiind
ce grăia. ³⁴ Si acestea grăind el s'a
făcut nor și i-a umbrit pre dânsii; și
s'a spăimântat când aū intrat ei în nor.
Si glas a fost din nor dicând: ³⁵ A-
cesta este Fiiul meu cel iubit, pre acesta
să ascultați. ³⁶ Si după ce a fost glasul
s'a aflat Iisus singur; și ei aū tăcut, și
nimănuī n'aū spus în dīlele acelea nimic
din cele ce vėduse.

³⁷ Si a fost a doa dī pogorīndu-se ei
din munte, l-a întimpinat pre el popor
mult. ³⁸ Si iată un bărbat din popor
a strigat, grăind: Invēțătorule, rogu-te,
caută spre fiul meu, că unul născut îmi
este mie. ³⁹ Si iată duh îl apucă pre el,
și de năprasnă strigă, și -l zdrobește
pre el cu spumă, și abia se duce de la el,
sfărămându-l pre el. ⁴⁰ Si m'am rugat
invēțaceilor tēi ca să-l scoată, și n'aū pu-
tut. ⁴¹ Iar Iisus răspundēnd a dīs: O neam
necredincios și îndărătnic! până când
voiū fi cu voi și voiū suferi pre voi? Adu-
mi pre fiul tēu aici. ⁴² Si încă apropiin-
du-se el, l-a trântit pre el dracul, și
l-a scuturat; iar Iisus a certat pre

duhul cel necurat și a tămăduit copilul,
și l-a dat tatălui său. ⁴³ Si se spăimân-
tau toți de mărirea lui Dumnezeu.
Si mirându-se toți de toate care a-
⁴⁴ făcut Iisus, a dis către învățăceii sei:
„Puneți voi în urechile voastre cuvîn-
tele acestea, că Fiiul omului va să se dea
în mâinile oamenilor. ⁴⁵ Iar ei nu înțe-
legeau cuvântul acesta, și era acoperit
de către dînsii, ca să nu-l priceapă; și se
temeau să-l întrebe pre el de cuvântul
acesta. ⁴⁶ Si au intrat gând întru dîn-
sii: Cine ar fi dintru ei mai mare. ⁴⁷ Iar Ii-
sus știind gândul inimii lor, luând un
prunc l-a pus pre el lângă sine. ⁴⁸ Si
a dis lor: Orî-cine va primi pruncul a-
cesta întru numele meu, pre mine mă
primește; și orî-cine mă va primi pre
mine, primește pre cela ce m'a trimis pre
mine. Că cela ce este mai mic între voi
toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan răspundînd a dis: Învă-
țătorule, am vădut pre oare-carele cu
numele teu scotînd draci, și l-am o-
prit pre el, că nu umblă pre urma ta
cu noi. ⁵⁰ Si a dis către el Iisus: Nu-l

opriți, că cel ce nu este împotriva noastră pentru noi este.

51 Si a fost când s'a împlinit zilele înălțării lui, și el și-a întărit fața sa să meargă în Ierusalim. 52 Si a trimis vestitori înaintea feței sale, și mergând au intrat într'un oraș al Samarinenilor, ca să-i gătească lui. 53 Si nu l-au primit pre dânsul, că fața lui era mergând în Ierusalim. 54 Si vedând învecinateii lui, Iacob și Ioan, au zis: Doamne, voești să dicem să se pogoare foc din ceriș și să-i mistuiască pre ei, precum și Ilie a făcut? 55 Iar Iisus întorcându-sei-a certat pre dânsii și a zis: Nu știți ai căruia duh sînteți voi. 56 Că Fiiul omului n'a venit să peardă suflete omenești, ci să mântuiască. Si a mers într-alt sat.

57 Si a fost când mergea el pe cale, a zis oare-cine către el: Doamne, voi să merg după tine ori unde vei merge. 58 Si a zis Iisus lui: Vulpile au vizuină și paserile ceriului cuibură; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. 59 Si a zis către altul: Vin-o după mi-

ne; iar el a ȑis: Doamne, dă-mi voie
 întâi să merg să îngrop pre tatăl meu.
 60 Iar Iisus a ȑis lui: Lasă morții să-și
 îngroape pre morții lor; iar tu mergi
 de vestește împărăția lui Dumnezeu.
 16 Si a ȑis și altul: Voi să merg după
 tine, Doamne; dar întâi dă-mi voie să
 regulez cele ce sînt în casa mea. 62 Iar
 Iisus a ȑis către el: Nimenea puindu-și
 mîna lui pre plug și căutînd înapoi,
 este îndreptat întru împărăția lui Dum-
 neȑeu.

CAP. X.

*Pentru cei șapte-deci de apostoli, cari
 i-a arătat Domnul; pentru legiuitorii
 carele a întrebă pre Iisus, ce bine ar face;
 pentru cel ce a cădut în tâlhări; pentru
 Marta și Maria sora ei.*

1 Iar după acestea a arătat Domnul
 pre alți șapte-deci, și i-a trimis pre dîn-
 șii câte doi înaintea feței sale, întru tot
 orașul și locul, unde vrea el să meargă.

Si dicea cătră dênșii: Secerișul este mult, iar lucrătorii puținî; decî rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrătorî la secerișul seû. ³ Mergeți, iată eu vë trimit pre voi, ca mieiî în mijlocul lupilor. ⁴ Să nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimeni să nu întrebați de sănătate în cale. ⁵ Si orî în care casă veți intra, întâi diceți: Pace casei aceștia. ⁶ Si de va fi acolo fiul păcei, se va odihni preste dênșii; și de nu, la voi se va întorce. ⁷ Si întru aceeași casă petreceți, mîncînd și bînd cele dela dênșii; că vrednic este lucrătorul de plata sa. Să nu vë mutați din casă în casă. ⁸ Si orî în care cetate veți intra și vë vor primi pre voi, mîncăți cele ce se vor pune înaintea voastră. ⁹ Si tămăduiți bolnavii cariî vor fi într'ênsa, și grăiți lor: S'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹⁰ Iar orî în care cetate veți intra și nu vë vor primi pre voi, eșînd la ulițele ei cele late diceți: ¹¹ Si praful ce s'a lipit de noi din cetatea voastră îl scuturăm voi. Inșă aceasta să știți, că

s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹² Grăesc voi: Că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea de cât cetății aceia. ¹³ Vai ție Horazine, vai ție Vit-saido, că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de mult în sac și în cenușe ședând s'ar fi pocăit. ¹⁴ Însă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată de cât voi. ¹⁵ Si tu, Capernaume, carele până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogori. ¹⁶ Cea ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cea ce se leapădă de voi de mine se leapădă. Iar cea ce se leapădă de mine, se leapădă de cea ce m-a trimis pre mine. ¹⁷ Si s'au întors cei șapte-deci cu bucurie, dicând: Doamne, și draciī se pleacă noi întru numele tău. ¹⁸ Si a dis lor: Vădut-am pre sata-na ca un fulgerū din ceriū cădând. ¹⁹ Iată dau voi stăpânire să călcați preste șerpi și preste scorpiī, și preste toată puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vă va vătăma. ²⁰ Însă pentru aceasta nu vă bucurați, căci duhurile se pleacă voi; ci vă bucurați mai vîrtos, că numele voastre

s'au scris în ceriuri. ²¹ Întru această oră s'a bucurat cu duhul Iisus, și a ȑis : Mărturisescu-mă ție Părinte,, Doamne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pre ele pruncilor, ade-verat, Părinte, că așa a fost buna voință înaintea ta.

²² Și întorcându-se către învățaceii seî a ȑis: Toate îmi sînt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu știe cine este Fiiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-î descopere. ²³ Și întorcându-se către învățacei, deosebî a ȑis: Fericiți ochii cari vȑd cele ce voi vedeți. ²⁴ Că grădesc voi: Că mulți profeti și împȑrați au voit să vadă cele ce vedeți voi și nu au vȑdut, și să audă cele ce aȑdiți și n'au aȑdit.

²⁵ Și iată un legiuitor s'a sculat ispitindu-l pre el și ȑicȑnd : Învȑțatorule, ce voi face să moștenesc viața vecȑnică. ²⁶ Iar el a ȑis: În lege ce este scris? Cum citești? ²⁷ Iar el rȑspundȑnd a ȑis: Să iubești pre Domnul Dumnezeuul tȑu din

toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta, și din tot cugetul tău, și pre aproapele tău ca însuși pre tine.

²⁸ Si a ȡis lui: Drept ai ȡăspuns; aceea sta fă și vei fi viu. ²⁹ Iar el vrând să se îndrepteze pe sine a ȡis cătră Iisus: și cine este aproapele meu? ³⁰ Iar Iisus ȡăspunȡând a ȡis: Un om oare-carele se pogora din Ierusalim în Ierihon, și a căȡut în tâlharî, cariî desbrăcându-l pre el și rănindu-l s'aũ dus, lăsându-l abia viu. ³¹ Si dupre întâmplare un preut se pogora pre calea aceea; și vȡȡându-l pre dȡensul, a trecut pre alăturea. ³² Așijde-rea și un levit, fiind la acel loc, viind și vȡȡându-l pre el, a trecut pre alăturea. ³³ Iar un samarinean mergȡnd pre cale a venit la el, și vȡȡându-l i-s'a făcut milă. ³⁴ Si apropiindu-se a legat ranele lui, turnând unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul seũ l-a dus la o casă de oaspeȡi, și a purtat grijă de el. ³⁵ Si a doua ȡi eșind și scotȡnd doi dinari a dat gazdeî, și a ȡis lui: Poartă grijă de dȡensul, și orî-ce vei mai cheltui eũ când mă voiũ întoarce voiũ da ȡie. ³⁶ Decî

carele dintru acei trei ți-se pare a fi de aproape celui ce căduse în tâlharî? 37 Iar el a ȑis: Cea ce a făcut milă cu dēnsul. Iar Iisus a ȑis lui: Mergî de fă și tu asemenea.

38 Și a fost cānd se duceaū ei și el a intrat într'un sat; iar o femeie, numele ei Marta, l-a primit pre el în casa sa. 39 Si aceea avea o soră, ce se chema Maria, care ședēnd lângă picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui. 40 Iar Marta se silia spre multă slujbă, și stānd a ȑis: Doamne, aū nu socotești că soru-meā singurā m-a lāsāt să slujesc? Ci ȑi ei ca să-mi ajute. 41 Si respundēnd Iisus a ȑis ei: Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești, Ci un lucru trebuiește. 42 Iar Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua dela dēnsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea, că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea drac mut; pentru femeia cea ce a rădicat glas din popor; pentru cei ce cereau semn din ceriū; pentru fariseul cel ce a chemat pre Iisus; pentru ticăloşirea legiuitorilor.

¹ Şi a fost când era el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a dis unul din învăţăceii lui cătră dēnsul: Doamne, învaţa-ne pre noi să ne rugăm, precum şi Ioan a învăţat pre învăţăceii sei.
² Si le-a dis lor: Când vă rugaţi diceţi: Tatăl nostru, carele eşti în ceriuri, sântéscă-se numele teū; vie împărăţia ta; fie voia ta, precum în ceriū şi pre pământ.
³ Pânea noastră cea spre fiinţă, dă-ne-o noi în toate zilele.
⁴ Si ne eartă noi păcatele noastre, că şi noi ertăm tuturor celor ce ne sînt datorî noi, şi nu ne duce pre noi întru ispită, ci ne izbăveşte de cel viclean.
⁵ Si a dis cătră ei: Cine dintru voi are prietenî şi va merge cătră dēnsul la mie-

dul nopții, și va dice lui: Prietene, dă-mi împrumut trei pâni, ⁶ Că a venit din cale un prieten la mine, și n'am ce pune înaintea lui. ⁷ Și acela răspundând din lăuntru va dice: Nu-mi face osteneală; acum ușa s'a încuiat și copiii mei sunt în așternut cu mine; nu pot să mă scol să-ți dau ție. ⁸ Grăesc voi, măcar de n'ar da lui sculându-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrăsnicia lui sculându-se, va da lui câte-i trebuie.

⁹ Și eu dic voi: Cereți și se va da voi; căutați și veți afla; bateți și se va deschide voi. ¹⁰ Că tot cela ce cere va lua; și cela ce caută va afla; și celui ce bate i-se va deschide. ¹¹ Și la carele tată dintru voi, de va cere fiul pâne, aū doară peatră îi va da lui? sau pește, aū doară în loc de pește, șerpini îi va da lui? ¹² Sau de va cere ou, aū îi va da lui scorpie? ¹³ Decă dacă voi fiind răi știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vêrtos Tatăl cel din ceriū va da Duh sânt celor ce cer de la dēnsul.

14 Și era scotând un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'a mirat popoarele. 15 Iar oare-carii dintr'ênșii diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, scoate draci. 16 Iar alții ispitindu-l cereau de la dânsul semn din ceri. 17 Iar el știind gândurile lor a dis lor: Toată împărăția ce s'a împerecheat între sine se pustiește; și casă preste casă cade. 18 Deci și satana dacă s'a împerecheat între sine, cum va sta împărăția lui? Că diceți cum că cu Beelzebul scot eu draci. 19 Iar dacă eu cu Beelzebul scot draci, feciorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi voi judecători. 20 Iar dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot draci, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. 21 Când cel tare într'armat fiind păzește curtea sa, în pace sunt averile lui. 22 Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul și-l va birui pre el, iea toate armele lui, întru care se nădăjduia și împărțește prădile lui. 23 Că ce nu este cu mine, împotriva mea este; și ce nu adună cu mine risipește.

24 Când duhul cel necurat va eși din om umblă prin locuri fără apă, căutându-și odihnă, și neaflând ȳice: Mă voi întoarce în casa mea, de unde am eșit. 25 Și viind o află măturată și împodobită. 26 Atunci merge și ia alte șapte duhuri mai rele de cât sine, și întrând locuiesc acolo; și se fac cele de pre urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele din-tei. 27 Și a fost când ȳicea el acestea, rădicând o femeie glas din popor a ȳis lui: Fericit este pântecul care te-a purtat, și țîțele care ai supt. 28 Iar el a ȳis: Adevărat, fericiți cei ce ascultă cuvîntul lui Dumneȳeu și-l păzesc pre el.

29 Iar adunându-se popoarele, a început a ȳice: Neamul acesta viclean este, semn cere și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. 30 Că precum a fost Iona semn Ninevitenilor, așa va fi și Fiiul omului la neamul acesta. 31 Impărateasa de laustru se va scula la judecată cu bărbații neamului acestuia, și-î va osîndi pre ei; că au venit de la marginile pă-

mântului, să audă înțelepciunea lui Solomon, și iată mîni mult de cât Solomon aicea. ³² Bărbații de la Ninevea se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi pre el, căci ei s'aun pocăit pentru predicarea lui Iona; și iată mîni mult de cât Iona aicea. ³³ Nime-nea aprindînd lumina o pune întru ascuns, nici subt obroc, ci în sfeșnic, ca cei ce întră să vadă lumina.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tîu curat, tot trupul tîu va fi luminat; iar când va fi rău și trupul tîu întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotește, ca lumina care este întru tine să nu fie întunerec. ³⁶ Deci dacă trupul tîu va fi tot luminat, neavînd vre-o parte întunecată, va fi luminat tot; ca și când lumina cu strălucirea te luminează. ³⁷ Iar când grăia, îl ruga pre dînsul un fariseu, ca să prînziască la el; și intrînd a ședut. ³⁸ Iar fariseul vedînd s'a mirat, că nu s'a spălat întîi mîi 'nainte de prînz. ³⁹ Iar Domnul a dis cătră dînsul: Acum voi fariseii partea cea din afară a paharu-

lui și a blidului curățit; iar cea din
lăuntrul vostru este plină de răpire și
de vicleșug. 40 Nebunilor, a nu cea
ce a făcut cea din afară, a făcut și cea
din lăuntru? 41 Însă cele ce sunt la
voi dați-le milostenie; și iată toate vor
fi voi curate.

42 Și vaî voi fariseilor, că zăciuiți iz-
ma și ruta și toate verdețurile, și tre-
ceți judecata și dragostea lui Dumne-
deu; acestea se cădea ale face, și ace-
lea a nu le lăsa. 43 Vaî voi fariseilor,

că iubiți scaunele cele mai sus în sina-
goge și închinăciunile prin târguri.
44 Vaî voi cărturarilor și Fariseilor
fățarnici, că sînteți ca mormânturile
cele ce nu se ved, și oameni ce umblă
deasupra lor nu le știu. 45 Și răspun-

dînd unul din legiuitori a ȳis lui: În-
vătătorule, acestea ȳicînd, și pre noi
ne ocărăști. 46 Iar el a ȳis: Și voi le-
giuitorilor vaî, că însărcinați pre oa-
menî cu sarcinî, care nu se pot lesne
purta, iar voi nici cu un deget al vostru
nu vî atingeți de sarcinî.

47 Vaî voi, că zidiți mormânturile

profetilor, și părinții voștri i-au ucis
 pre ei. ⁴⁸ Decî mărturisiți că împreună
 voiți lucrurile părinților voștri, că a-
 ceia i-au ucis pre ei, iar voi zidiți mor-
 mînturile lor. ⁴⁹ Pentru aceasta și înțe-
 lepciunea lui Dumnezeu a ȳis: Trimi-
 te-voiu cîtră ei profeti și apostoli, și
 dintr'înșii vor ucide și vor goni. ⁵⁰ Ca
 să se ceară sîngele tuturor profetilor,
 ce s'a vîrsat din începutul ȳlumei, de
 la neamul acesta. ⁵¹ Dela sîngele lui
 Abel pînă la sîngele Zahariei, carele
 a perit între altariu și între biserică.
 Adevărat ȳic voi, se va cere de la nea-
 mul acesta. ⁵² Vai voi, legiuitorilor, că
 ați luat cheia cunoștinței; voi nu
 ați intrat, și pre cei ce vrea să intre
 i-ați oprit. ⁵³ Si ȳicînd el acestea cîtră
 ei, a început cîrturarii și fariseii tare
 a se mânia pre dînsul, și a sta lui îm-
 potrivă de multe. ⁵⁴ Pîndindu-l pre el și
 cîutînd ca să vîneze ceva din gura lui,
 ca să-l vinuiască pre el.

CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu
 ne teme de cei ce omoară trupul; pentru
 hula cea împotriva duhului; pentru cel ce
 coia să împărțească Iisus moștenirea; pen-
 tru bogatul căruia i-a rodit țarina; pen-
 tru a defăima cele pământești; pentru a
 fugi de iubirea de argint; pentru sluga ceea
 ce privighiază; pentru a nu ne prici cu
 vecinul.

¹ Si adunându-se mulțimi de popoa-
 re, cât se călcau uni pe alții, a început
 a dice învățăceilor seî: Mai întâi păziți-vă
 de aluatul fariseilor, carele este fățaria.
² Că nimic nu este acoperit, care nu
 se va descoperi, și ascuns, care nu se
 va cunoște. ³ Pentru aceea câte ați dis-
 la întuneric, la lumină se vor auzi, și ce
 ați grăit la ureche în camere, se va pre-
 dica deasupra caselor. ⁴ Decî gră-
 esc voî, prietenilor mei: Nu vă temeți
 de cei ce ucid corpul, și dupre aceea

nu pot nimic mai mult să facă.
 5 Ci voiū arata voi de cine să vă temeți: să vă temeți de acela ce are putere, după ce l-a ucis să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc voi, de acela să vă temeți. 6 Aū nu se vînd cincî paseri în doi fileri? și nici una dintr'ensele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Ci și peri capului vostru sînt toți numărați. 7 Decî nu vă temeți, că voi sînteți cu mult mai buni de cît păsările.

8 Și dic voi: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru dînsul înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 9 Iar acela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 10 Si tot acela ce va dice cuvînt împotriva Fiiului omului se va erta lui; iar celui ce va huli împotriva Duhului Sânt nu se va erta. 11 Iar cînd vă vor duce pre voi la soboare și la dregători, și la stepâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, seū ce veți dice. 12 Că Duhul Sânt vă

va învăța pre voi întru aceea oră cele ce
se cade a dice.

13 Și a ȃis lui oare-carele din popor:
Învățătorule, ȃi fratelui meu, să îm-
partă cu mine moștenirea. 14 Iar el a

ȃis lui: Omule, cine m'a pus pre mine
judecător, seũ împărțitoriu preste voi?
15 Și a ȃis către ei: Vedeți și vă feriți
de lăcomie, că nu întru a prisosi cui-
va din avuțiile sale este viața lui.

16 Și a ȃis pildă, către dênși: grăind:
Unui om bogat i-a rodit țarina. 17 Și
eugeta întru sine ȃicând: Ce voiũ face
că n'am unde aduna rodurile mele?

18 Și a ȃis: Aceasta voiũ face: strica-voiũ
ȃitnițele mele și mai mari le voiũ zidi;
și voiũ strînge acolo toate rodurile me-
le și bunătățile mele. 19 Și voiũ ȃice
sufletului meu: Suflete, ai multe bună-
tăți strînse spre mulți ani; o lihnește-te,
mănâncă, bea, veselește-te. 20 Iar Dum-
neȃeũ i-a ȃis lui: Nebune, într'această
noapte sufletul tẽu vor să-l ceară de la
tine; dar cele ce ai gătut, cui vor fi?
21 Așa este cela ce strînge luiși comoa-
ră, iar nu în Dumneȃeũ se îmbogătește

22 Și a ȃis cătră învătăceii seî: Pentru
aceasta ȃic voî: Nu vĕ grijîți cu sufle-
tul vostru, ce veți mânca; nici cu cor-
pul, în ce vĕ veți îmbrăca. 23 Sufletul
este măi mare de căt hrana, și corpul
de căt haina. 24 Căutați la corbî,
că nu seamănă, nici seceră, carîi n'au
cămări, nici jitnițe, și Dumneȃu îi hră-
nește pre eî; cu căt măi mult voî sîn-
teți măi bunî de căt paserile? 25 Și ci-
ne din voî grijindu-se poate să adăogă
statului seî un cot? 26 Decî daca nu
puteți nici ce este măi mic a face, ce vĕ
măi grijîți de cele-lalte? 27 Socotiți
criniî, cum cresc, nu se ostenesc, nici
torc; și grăesc voî: că nici Solomon
întu toată mărirea sa nu s'a îmbrăcat
ca unul dintr'aceștia. 28 Și de vreme
ce earba, care este astăȃi în cāmp, și
māne în cuptor se aruncă, Dumneȃu
așa o îmbracă; cu căt măi vĕrtos pre
voî, puțin credincioșilor? 29 Și voî să
nu căutați, ce veți mânca seî ce veți
bea, și nu vĕ încălțați. 30 Că toate aces-
tea păgāniî lumîi aceștia le caută; iar
Părintele vostru știe că vĕtrebuesc aceste

— 20 —
Inșă căutați împărăția lui Dumnezeu,
și aceste toate se vor adaoge voî.
32 Nu te teme turmă mică; că bine
a voî Tatăl vostru să vă dea voî îm-
părăția. 33 Vindeți avuțiile vóstre și
dați milostenie. Faceți-vă voî pungi,
care nu se învechesc, comoară neîn-
puținată în ceriuri; unde furul nu se a-
propie, nici molia o strică. 34 Că unde
este comoara voastră, acolo va fi și ini-
ma voastră. 35 Să fie mijloacele voa-
stre încinse și făcliile aprinse. 36 Și
voi asemenea, cu oamenii cariî așteaptă
pre domnul lor, când se va întoarce dela
nunți, ca viind și bătând, îndată să-î deș-
chidă lui. 37 Fericite slugile acele, pre
care, viind Domnul, le va afla priveghind.
Amin dic voî, că se va încinge și -î va
pune pre dênșii să șadă, și viind va slu-
ji lor. 38 Și de va veni la a doua streajă,
și la a treia streajă de va veni și -î va
afla așa, fericite sînt slugile acelea.
39 Iar aceasta să știți, că de ar ști stē-
rânul casei, în care oră va veni fu-
rul, ar priveghia și n'ar lăsa să-î sape
casa lui. 40 Decî și voi fiți gata: că în

ora care nu gândiți Fiiul omului va
 veni. ⁴¹ Și a zis Petru lui: Doamne,
 către noi dăci pilda aceasta, se și că-
 tre toți? Și a zis Domnul: ⁴² Oare cine
 este iconomul cel credincios și înțelept,
 pre carele îl va pune Domnul preste slu-
 gile sale, ca să le dea la vreme măsura de
 grâu? ⁴³ Fericită este sluga aceea, pre
 carea viind domnul lui, o va afla făcând
 așa. ⁴⁴ Adevărat grăesc voi: că o va pune
 pre dânsa preste toate avuțiile sale.
⁴⁵ Iar de va dice sluga aceea întru ini-
 ma sa: zăbovește domnul meu a veni,
 și va începe a bate pre slugi și pre
 slujnice, și a mânca și a bea, și a se
 îmbăta. ⁴⁶ Veni-va Domnul slugii aceia
 în ziua întru care nu gândește, și în
 ora întru care nu știe, și-l va tăia
 pre el în două, și partea lui cu necre-
 dincioșii o va pune. ⁴⁷ Iar sluga aceea
 ce a știut voia Domnului se și n'a
 gătit, nici a făcut dupre voia lui, se va
 bate mult. ⁴⁸ Iar cela ce n'a știut
 și a făcut cele vrednice de bătăi, se va
 bate puțin. Și tot căruia s'a dat mult,
 mult se va cere de la el. Și căruia i s'a în-

credințat mult, mai mult vor cere de
la el. ⁴⁹ Foc am venit să arunc pre pă-
mânt; și ce voesc dacă acum s'a a-
prins? ⁵⁰ Cu botez am a mă boteza,
și cum mă strîmtorez, până ce se va sfâr-
și? ⁵¹ Aă vi se pare că am venit să dau
pace pre pământ? Nu, ȳic voî, ci îm-
părțire. ⁵² Că vor fi de acum cinci în-
tr'o casă împărțiti: trei împotiva a
doi și doi împotiva a trei. ⁵³ Se va
împărți tatăl împotiva feciorului și
feciorul împotiva tatălui; muma îm-
potiva fetei și fata împotiva mumei;
soacra împotiva noru-sei și nora îm-
potiva soacră-sei. ⁵⁴ Și ȳicea și popoa-
relor: Când vedeți norul ridicându-se
dela apus, numai-de-cât ȳiceți, că ploae
mare vine; și este așa. ⁵⁵ Și când au-
strul suflând ȳiceți: că zăduf va să fie;
și este. ⁵⁶ Fățarnicilor, fața ceriului și
a pământului știți a cerca; dar vre-
mea aceasta cum nu o cercați? ⁵⁷ Căci
nu judecați și întru voi ce este drept?
⁵⁸ Și când mergi cu pârîșul teŭ la
domnul, pre cale silește-te să te iz-
băvești de el; ca nu cum-va să te tra-

gă la judecător, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță. ⁵⁹ Ție: Nu vei eși de acolo, până nu vei plăti și fiulul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Pentru Galileană și pentru cei din Siloam; pentru smochinul cel ce nu făcea roadă; pentru ceea ce avea duhul neputinței; pentru grăunțul de muștar pildă, și pentru aluat; pentru cel ce a întrebat de sînt puțini cei ce se mântuesc; pentru ușa cea strîmtă, și pentru cei ce vor bate în ușe și nu le vor deschide; pentru cei ce au spus lui Iisus de Irod.

¹ Și auz venit oare-carii într'acea vreme, spuindu-î lui de Galileană, al căror sînge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor. ² Și răspundînd Iisus a discolor: Auz vi-se pare că Galileanii aceștia mai păcătoși de cât toți Galileanii auz fost, căci auz pătimit acestea? ³ Nu,

ci dic voî: că de nu vă veţi pocăi, toţi
 așa veţi peri. ⁴ Său acei opt-spre-de-
 ce, preste cari a cădut turnul în Silo-
 am și i-a omorît, vi-se pare că aceș-
 tia mai greșiți au fost decât toți oame-
 ni, cari lăcuia în Ierusalim? ⁵ Nu,
 ci dic voî: Că de nu vă veţi pocăi, toți
 așa veți peri. ⁶ Și dicea pilda aceasta:
 Oare-cine avea un smochin în via lui
 sădit, și a venit căutând roadă întru el
 și n'a aflat. ⁷ Și a dis către vieriu:
 Iată trei ani sînt, de când viu căutând
 roadă în smochinul acesta și nu aflu;
 taie-l pre el, pentru ce și pămîntul îm-
 presoară în zadar? ⁸ Iar el răspun-
 dînd dice lui: Doamne, lasă-l pre el
 și într'acest an, până îl voi săpa îm-
 prejur și voi pune gunoiu. ⁹ Și de va
 face roadă; iar de nu, îl vei tăia în a-
 nul cel viitoriu.

¹⁰ Și era învățînd întru una din si-
 nagoge Sâmbăta. ¹¹ Și iată o femeie
 era, care avea duhul neputinței de opt-
 spre-dece ani, și era gârbovă, și nu pu-
 tea să se ridice în sus nici cum. ¹² Iar
 Iisus vedînd-o pre dînsa o a chemat

și a ȑis ei: Femeie, ești scăpată de boala ta. ¹³ Și ș'a pus pre dēnsa mânăle, și îndată s'a îndreptat, și măriă pre Dumneȑeū. ¹⁴ Iar mai marele sinagogei mâniindu-se, căci o vindecase li-
sus Sâmbăta, răspundēnd ȑicea popo-
rului: șease ȑile sînt întru care se ca-
de a lucra; decî într'acestea viind vē
vindecați, iar nu în ȑiua Sâmbetei.
¹⁵ Iar Domnul a răspuns lui și a ȑis: Fățarnice, fiește-carele din voi Sâmbă-
ta aū nu-și desleagă boul seū, seū asinul
de la iesle, și-l duce de-l adapă? ¹⁶ Dar
aceasta, fică a lui Avraam fiind, pre
care o a legat satana, iată de opt-spre-
ȑece ani, aū nu se cădea a se deslega
din legătura aceasta în ȑiua Sâmbetei?
¹⁷ Și acesteă ȑicēnd el, se rușinaū toti
cei ce staū împotiva lui; și tot popo-
rul se bucura de toate cele mărite ce
se faceaū de dēnsul.

¹⁸ Și ȑicea: Cui este asemenea îm-
pērăȑia lui Dumneȑeū, și cu ce o voiū a-
semăna pre dēnsa? ¹⁹ Asemenea este
grăunȑului de muștariū, pre care luân-
du-l omul l-a aruncat în grădina sa,

și a crescut, și s'a făcut copaciū mare, și
pasăerile ceriului s'aș sălășluit în ramu-
rile lui. 20 Iarăși a ȑis: Cu ce voiū a-
semăna împărăția lui Dumnezeu? 21 A-
semenea este aluatului, pre care luân-
du-l femeea l-a ascuns în trei măsuri
de făină, până s'a dospit toată. 22 Și
umbla prin orașe și prin sate învățând,
și cale făcând spre Ierusalim. 23 Și i-a
ȑis oare-cine lui: Doamne, aș puțin
sînt cei ce se mîntuiesc? Iar el a ȑis
lor: 24 Nevoiți-vă a intra prin ușa cea
strîmtă. Că mulți, (ȑic voi), vor cău-
ta să intre și nu vor putea. 25 Decî
după ce se va scula stăpânul casei, și
va încuia ușa, și veți începe a sta afa-
ră și a bate în ușă, ȑicînd: Doamne,
Doamne, deschide noi, și răspundînd
va ȑice voi: Nu vă știū pre voi de un-
de sînteți. 26 Atunci veți începe a
ȑice: Am mîncat înaintea ta și am bă-
ut, și în ulițile noastre ai învățat. 27 Și
va ȑice: ȑic voi, nu vă știū pre voi de
unde sînteți; depărtați-vă de la mine
toți lucrătorii nedreptăței. 28 Acolo
va fi plîngerea și scrîșnirea dinților;

când veți vedea pre Avraam și pre Isaac,
și pre Iacob, și pe toți profetii întru
împărăția lui Dumnezeu, iar pre voi
scoși afară. ²⁹ Si vor veni de la răsă-
rit și de la apus, și de la meadă-noapte
și de la ameadă-și, și vor ședea întru
împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Si iată
sînt pre urmă cariî vor fi întâi, și sînt
întâi cariî vor fi pre urmă.

³¹ În ziua aceea s'aû apropiat oare-
cariî din farisei dicînd lui: Ești și te
du de aicea, că Irod va să te omoare. ³² Si
a diș lor: Mergînd spuneți vulpei aceș-
tia: Iată scoț draciî și fac vindecări
astă-și și mâne, și a treia di mă voiî
sfîrși. ³³ Însă mi se cade astă-și și
mâne și în cea-laltă di a merge, că
nu este cu putință să peară profet
afară din Ierusalim. ³⁴ Ierusalim-
me, Ierusalime, cel ce omorî profetii,
și uciđi cu petre pe cei trimiși la tine; de
câte orî am vrut să adun pre fii tîi, cum
adună găina puii seî supt aripî, și nu
ați voit. ³⁵ Iată să lasă voi casa voa-
stră pustie; și amin grăesc voi: că nu
mă veți vedea de acum pînă va veni,

când veți dice: Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XIV.

Pentru cel bolnav de idropică; pentru a nu iubi șederile mai sus; pentru a chema pre săraci mai vârtos la cină de cât pre prietenii; pentru cei chemați la cină; pentru aceea, adică cine este învățăcelul cel adevărat al lui Christos; pentru zidirea turnului pildă, și pentru împăratul cela ce vra să se bată cu altul.

¹ Și a fost când a intrat el în casa oare-căruia din boerii fariseilor Sâmbăta, ca să mănânce pâne, și aceia îl pândiau pre el. ² Si iată un om bolnav de idropică era înaintea lui. ³ Si răspundând Iisus a dis către farisei și către legiuitori grăind: Oare este slobod Sâmbăta a vindeca? ⁴ Iar ei au tăcut; și apucându-l l-a vindecat pre el și l-a slobodit. ⁵ Si răspundând către

eî a ȕis: Căruia dintru voi, asinul său bo-
ul de va cădea în puț, aũ nu îndată îl
va scoate pre el în ȕiua Sâmbetei? ⁶ Și
n'aũ putut răspunde lui la aceste. ⁷ Și
ȕicea cătră cei chîemați pildă, luând a-
minte cum își alegeaũ șederile mai sus,
ȕicînd cătră dînsii: ⁸ Când te vei chie-
ma de cine-va la nuntă, nu ședeai în
locul cel mai de sus, ca nu cum-va să fie
chîemat de dînsul altul mai cînstit de
cât tine. ⁹ Și viind cela ce și pre tine
și pre acela a chîemat va ȕice ție: Dă
locul acestuia. Si atunci vei începe cu
rușine locul cel mai de jos a-l ținea. ¹⁰ Ci
când te vei chîema, mergînd ședî la
locul cel mai de jos; ca când va veni cel
ce te-a chîemat să-ți ȕică ție: Prietene,
sue-te mai sus; atunci îți va fi ție cin-
ste înaintea celor ce vor ședeai împreu-
nă cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se înal-
ță se va smeri, și cel ce se smerește se
va înălța.

¹² Si ȕicea și celui ce-l chîemase pre
el: Când faci prînz, său cină, nu chîema
prieteni tîi, nici frații tîi, nici rudele
tale, nici vecinii bogați; ca nu când-va

să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă
ție resplătire. ¹³ Ci când faci ospăț chia-
mă sērăci și neputincioșii, schiopii și
orbii. ¹⁴ Si fericit vei fi, căci nu pot
să-ți întorcă; că ți se va întoarce ție
întru învierea dreptilor. ¹⁵ Si auzind
acestea unul din cei ce ședea cu el a
zis: Fericit este cel ce va prânzi întru
împărăția lui Dumnezeu.

¹⁶ Iar el a zis lui: Un om oare-carele
a făcut cină mare și a chemat pre mulți.
¹⁷ Si a trimis pe sluga sa în ora cinei,
să dică celor chemați: Veniți, că iată toa-
te sînt gata. ¹⁸ Si auzînd toți dim-
preună a se lepăda. Cel dintăi a zis
lui: Tîrîna am cumpărat, și am nevoie
să ies și să o ved; rogu-te să mă erți.
¹⁹ Si altul a zis: Pîrechide boi am cum-
părat cincî, și merg să-î ispitesc; rogu-
te să mă erți. ²⁰ Si altula a zis: Femei
mî-am luat, și pentru aceasta nu pociu
veni. ²¹ Si întorcîndu-se sluga aceea,
a spus Domnului seî acesteia. Atunci
mîniindu-se stăpînul casei a zis slugii
sale: Eși curînd la ulițele și rîspîntiile

cetății, și sēraciī, și betegii, și schiopii, și orbii. adu-ī aicea. ²² Și a ȃis sluga : Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. ²³ Și a ȃis Domnul către slugă : Eși la drumuri și la garduri, și-ī silește să între, ca să se umple casa mea. ²⁴ Că ȃic voi : Că nici unul din bărbații aceia ce erau chemați nu va gusta cina mea.

²⁵ Și mergea cu dēnsul popoare multe, și întorcēndu-se le-a ȃis lor : ²⁶ Ori-cine vine cătră mine, și nu uraște pre tatăl său, și pre mumă, și pre femeie, și pre feciorī, și pre frați și pre surori, încă și pre sufletul său, nu poate fi învătăcel al meu. ²⁷ Si cel ce nu și poartă crucea sa, și vine după mine, nu pôte fi învătăcel al meu. ²⁸ Că cine dintru voi vrēnd să zidiască turn, aū nu întâi ședēnd își socotește chīeltueala, de are cele spre sevēșire? ²⁹ Ca nu când-va puind el temelie și neputēnd sevēși, toți cei ce-l vor vedea să înceapă a-l batjocori ȃicēnd : ³⁰ Că acest om a început a zidi și n'a putut sevēși. ³¹ Sēu care împērat, mergēnd să se loviască cu alt îm-

perat la rezboi, aŭ nu şedând întâi, se sfătuieşte de va putea cu dece mii să se întâmpine cu cela ce vine asupra lui cu două-deci de mii? ³² Iar de nu, încă fiind el departe, trimiţând solie se roagă de pace. ³³ Decî aşa fieşte-care-le dintru voi, carele nu se leapădă de toate avuţiile sale, nu poate fi învătăcel al meu. ³⁴ Bună este sarea; iar dacă sarea se va împuti, cu ce se va îndulci? ³⁵ Nicî în pământ, nicî în gunoiu nu este de treabă; afară o leapădă pre ea. Cela ce are urechi de audit audă.

CAP. XV.

Pentru o sută de oi pildă; şi pentru dece drahme; pentru fiul cel ce s'a dus într'o ţeră departe.

¹ Şi era apropiindu-se de dînsul toţi vameşii şi păcătoşii, ca să-l asculte pre el. ² Şi cârtiaŭ fariseii şi cârturarii dicînd: Că acesta pre păcătoşi primeşte şi mănâncă cu dînsii. ³ Şi a dis

către ei pilda aceasta grăind: 4 Care om dintru voi, având o sută de oi, și perdând una dintru ele, aș nu lasă pre cele nouă-deci și nouă în pustie, și merge după cea perdută, până când o află pre ea? 5 Si aflându-o o pune pre umerile sale bucurându-se. 6 Și viind la casa sa chîamă prietenii și vecinii dicînd lor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaia mea cea perdută. 7 Dic voi: că așa va fi bucurie în ceriū de un păcătos ce se pocăește, decât de nouă-deci și nouă de drepti, cărora nu le trebuie pocăință. 8 Său care femeie, avînd dece drahme, de perde o drahmă, aș nu aprinde făclia și mătură casa, și caută cu deadinsul, până o află. 9 Si aflându-o chîamă prietenele și vecinele dicînd: Bucurați-vă cu mine, că am găsit drahma care o am perdut. 10 Așa dic voi: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăește.

11 Si a dis: Un om avea doi feciori. 12 Si a dis cel mai tînăr din ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție;

și le-a împărțit lor avuția. ¹³ Și nu du-
 pă multe zile, adunând toate feciorul
 cel mai tînăr, s'a dus într-o țară de-
 parte, și acolo a răsipit toată avuția sa,
 vânzînd el toate, s'a făcut foamete mare în-
 tr'acea țară, și el a început a se lipsi.
¹⁵ Și mergînd s'a lipit de unul din lo-
 citorii țerei aceia; și l-a trimis pre el
 la țerînile sale să pască porci. ¹⁶ Și
 doria să-și sature pîntecele său de roș-
 covele ce mâncau porci; și nimenea
 nu-i da lui. ¹⁷ Iar viînd într-o sine a-
 dis: Câți argați ai tatălui meu sînt în-
 destulați de pâne; iar eu peiu de foame.
¹⁸ Scula-mă-voiu și mă voiu duce la tatăl
 meu, și voiu dice lui: ¹⁹ Tata, greșit-am
 la ceriu și înaintea ta; și nu mai sînt
 vrednic a mă chîema fiul tău; fă-mă ca
 pre unul din argații tei. ²⁰ Și sculân-
 du-se a venit la tatăl său. Iar el încă
 departe fiind, l-a văduț pre dînsul tatăl
 lui, și i s'a făcut milă, și alergînd a
 căduț pre grumazi lui și l-a sêrutat
 pre el. ²¹ Și a dis lui feciorul: Tată,
 greșit-am la ceriu și înaintea ta; și nu

mai sînt vrednic a mîni fiul teu.
 22 Şi a dat tatăl către slugile sale: Adu-
 ceţi haina cea dintîi şi-l îmbrăcaţi
 pre el, şi daţi inel în mîna lui, şi în-
 călţăminte în picioarele lui. 23 Şi adu-
 cînd viţelul cel hrănit îl junghiaţi; şi
 mîncînd să ne veselim. 24 Că fiul meu
 acesta mort era şi a înviat, şi pierdut
 era şi s'a aflat. Şi a început a se veseli.
 25 Iar feciorul iu cel mai mare era la
 tîrînire; şi dacă a venit, şi s'a apropiat
 de casă, a auzit cîntece şi jocuri. 26 Şi
 chîemînd pre unul din slugi l-a întrebă,
 ce sînt acestea? 27 Iar el a dat: Că
 fratele teu a venit, şi a junghiat tatăl teu
 viţelul cel hrănit, pentru că sănătos pre
 el l-a primit. 28 Şi s'a mîniat, şi nu vrea să
 între; iar tatăl lui eşind îl ruga pre
 el. 29 Iar el răspunzînd a dat tatălui
 său: Iată, atîtea ani slujesc ţie, şi nici
 odată porunca ta n'am călcat, şi mie
 nici odată nu mi-ai dat măcar un ed, ca
 să mă veselesc cu prietenii mei. 30 Iar
 cînd veni fiul teu acesta, carele a mîn-
 cat avuţia ta cu desfrînatele, junghiasă
 lui viţelul cel hrănit. 31 Iar el a dat

lui: Fiiule, tu în toată vremea ești cu mine și toate ale mele ale tale sînt. 32 Cî se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Pentru iconomul cel nedrept; pentru că nimenea nu poate sluji la doi domni; pentru că nici o cirtă din lege nu va trece; pentru a nu-și lăsa omul femeea; pentru bogatul și pentru Lazăr.

¹ Si dicea și către învățăceii săi: Era un om bogat, carele avea un iconom; și acesta a fost pârît la el, că răsipește averile lui. ² Și chemînd pre el i-a dis lui: Ce aud aceasta de tine? Dă seama de iconomia ta, că nu vei putea mai mult a fi iconom. ³ Iar iconomul a dis întru sine: Ce voi face, că domnul meu ia iconomia de la mine? A săpa nu pociu, a cere îmi este rușine. ⁴ Știu ce voi face, că dacă mă voi schimba din ico-

nomie, să mă primiască în casele lor.
 5 Și chemând câte unul pre fiește care-
 le din datornicii domnului seî a dis-
 celui dintâi: Cu cât ești dator domnu-
 lui meu? 6 Iar el a dis: Cu o sută de măsuri
 de unt-de-lemn. Și a dis lui: Ia-ți zapisul
 tău, și seđi curênd de scrie cincî-deci.
 7 Iar după aceea a dis altuia: Dar tu cu
 cât ești dator? Iar el a dis: Cu o sută de
 măsuri de grîu. Și a dis lui: Ia-ți zapisul
 tău și scrie opt-deci. 8 Și a laudat dom-
 nul pre iconomul nedreptăței, că în-
 țelepțește a făcut; că fii veacului aces-
 tuia mai înțelepți sînt de cât fii luminii
 întru neamul lor. 9 Și eî dic voî: Face-
 ți-vă voî prietenî din mamona nedrep-
 tăței, că dacă veți fi lipsiți, să vă primias-
 că pre voî în corturile cele vecînice.

10 Cel ce este credincios întru puțin,
 și întru mult credincios este; și cel ce
 este nedrept întru puțin, și întru mult ne-
 drept este. 11 Decî dacă întru cel ne-
 drept mamona n'ați fost credincioși, pre
 cel adevărat cine-l va încredința voî? 12 Și
 dacă întru cel strein n'ați fost credincioși,
 pre cel ce este al vostru cine-l va da voî?

13 Nici o slugă nu poate la doi domni să slujască; pentru că său pe unul va urî și pe altul va iubi, său de unul se va ținea, și de altul nu va griji; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona. 14 Și auzea acestea toate fariseii, cari erau iubitori de argint, și-l batjocoriau pre el. 15 Și le-a zis lor: Voi sînteți cei ce veți faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe inimile voastre; că ce este întru oameni înălțat, urîciune este înaintea lui Dumnezeu. 16 Legea și profeții până la Ioan, de atuncea împărăția lui Dumnezeu bine se vestește; și fiește-carele spre aceea se silește. 17 Iar mai lesne este ceriul și pământul să treacă, de cât din lege o cirtă să cadă. 18 Tot cela ce-și lasă femeea sa și iea alta, prea-curvește; și tot cela ce iea lăsată de bărbat, prea-curvește.

19 Și era un om oare-carele bogat, și se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele luminat. 20 Și era un sêrac oare-carele anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui, plin de bube. 21 Și poftia să se sature din sfărămăturile care

cădeaŭ din masa bogatuluŭ; ei și cântă
viind lungeaŭ bubele lui. ²² Și a fost că
a murit sēracul, și s'a dus de îngeri în
sînul lui Avraam; și a murit și bogatul
și s'a îngropat. ²³ Și în iad, ridicându-și
ochii seŭ, fiind în muncă, vede pre Avra-
am de departe și pre Lazăr în sînurile
lui. ²⁴ Și el strigând a ȑis: părinte Avra-
ame, miluește-mă, și trimite pre Lazăr,
să-și întingă vârful degetului lui în apă,
și să-mă recoriască limba mea; că mă
chinuesc în văpaia aceasta. ²⁵ Iar Avra-
am a ȑis: Fiiule, adu-ȑi aminte, că ai luat
înapoi tu cele bune ale tale în viaȑa
ta, și Lazăr așijderea cele rele; iar
acum acesta se mângăe, iar tu te chinu-
ești. ²⁶ Și preste toate acestea, între
noi și între voi prăpastie mare s'a întă-
rit, ca cei ce vor vrea să treacă de aicea
căt-re voi să nu poată; nici cei de acolo
la noi să treacă. ²⁷ Și a ȑis: Rogu-te
dar, părinte, ca să-l trimiȑi pre dēnsul
în casa tatălui meu. ²⁸ Că am cinci
fraȑi, să le mărturisiască lor, ca să nu vie
și ei la acest loc de muncă. ²⁹ Și i-a ȑis
Avraam lui: Aŭ pre Moisi și pre pro-

feți, să-î asculte pre dênșii. 30 Iar el
a ȝis: Nu, părinte Avraame, ci de va
merge cine-va din morți la dênșii, se vor
pocai. 31 Și i-a ȝis lui: Dacă nu ascul-
tă pre Moisi și pre profeti, măcar de
ar și învia cine-va din morți nu vor crede.

CAP. XVII.

Pentru sminteală; pentru a erta greșalele aproapelui; pentru credința cea întru Dumnezeu; pentru cei cece leproși; pentru Iisus când s'a întrebat când va veni împărăția lui Dumnezeu, și cum că neștiută va fi venirea lui Christos.

¹ Și a ȑis cătră învătăcei : Cu nepuțință este să nu vie smintelele; dar vai! acelui prin carele vin. ² Mai de folos i-ar fi lui, de și-ar lega o peatră de moară de grumazii lui, și să se arunce în mare, de cât să smintiască pre unul dintre acești mai mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși ție fratele tău, ceartă-l pre el; și de se va pocăi, eartă-i lui. ⁴ Și măcar de șapte orî în ȑi de va greși ție, și de șapte orî se va întoarce la tine ȑicând: căescu-mă, eartă-i lui. ⁵ Si a ȑis apostolii Domnului: adaoge-ne noi credință. ⁶ Iar Domnul a ȑis: De ați avea credință, ca un grăunte de muștar, ați ȑice dudului

acestuia: desrădăcinează-te și te sădește în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. ⁷ Si cine dintru voi având slugă arând, său păstorind, carea viind aceea din câmp, va dice îndatăși: treci de ședî? ⁸ Ci aș nu-i-va dice ei: Gătește-mi ce voiă cina? Si încingându-te slujește-mi, până voiă mânca și voiă bea și dupre aceea vei mânca și vei bea tu? ⁹ Aș doară va mulțami slugii aceea, căci aș făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. ¹⁰ Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit voi, diceți: că slugi netrebnice sîntem; căci ce am fost datorî a face am făcut.

¹¹ Si a fost când mergea el în Ierusalim, a trecut prin mijlocul Samariei și a Galileei. ¹² Și intrînd el într'un sat, l-a întimpinat pre el dece bărbați leproși, cari aș stătut de departe. ¹³ Si aceia aș ridicat glas dicînd: Iisuse Invățătorule, miluiește-ne pre noi. ¹⁴ Si vedîndu-i le-a dis lor: Mergeți și vă arătați preuților; și aș fost când mergea ei, s'aș curățit. ¹⁵ Iar unul dintre dînșii vedînd că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărind pre Dum-

ne¹⁶de¹⁶u. Si a că¹⁶du¹⁶t cu fa¹⁶ța la pici¹⁶orele
l¹⁶u¹⁶i mul¹⁶ț¹⁶emind l¹⁶u¹⁶i; și acela era Sama-
rinean. ¹⁷Iar Iisus r¹⁷espund¹⁷end a d¹⁷is:
A¹⁷u¹⁷ nu d¹⁷ece s'a¹⁷u¹⁷ curăț¹⁷it? Dar cei nou¹⁷e
unde s¹⁷int? ¹⁸Nu s'a¹⁸u¹⁸ aflat să se în-
toarcă, să dea mărire l¹⁸u¹⁸i Dumne¹⁸de¹⁸u,
fără numai acesta ce este de alt neam?
¹⁹Si a d¹⁹is l¹⁹u¹⁹i: Scoală-te și mergi; credin-
ța ta te-a mântuit. ²⁰Si întreb²⁰at fiind
de farisei: Când va veni împ²⁰eră²⁰ția l²⁰u²⁰i
Dumne²⁰de²⁰u? A r²⁰espuns lor și a d²⁰is:
Nu va veni împ²⁰eră²⁰ția l²⁰u²⁰i Dumne²⁰de²⁰u ve-
d²⁰end cu ochi. ²¹Nici vor d²¹ice: Iată aicea,
s²¹eu iată acolo; că iată împ²¹eră²¹ția l²¹u²¹i
Dumne²¹de²¹u în lăun²¹tru²¹l vostru este. ²²Si
a d²²is către inv²²etă²²c²²ei: Vor veni d²²ile,
când ve²²ți po²²fti să vede²²ți una din d²²ilele
Fii²²ului omului, și nu ve²²ți vedea. ²³Si
vor d²³ice vo²³i: Iată aicea, s²³eu iată acolo,
să nu merge²³ți, nici să urma²³ți. ²⁴Că pre-
cum fulgerul carele fulgeră din partea
cea de su²⁴pt ceri²⁴u, preste partea cea de
su²⁴pt ceri²⁴u luminează; așa va fi și Fii²⁴ul
omului în d²⁴iua sa. ²⁵Iar întăi i se ca-
de l²⁵u²⁵i multe a pă²⁵timi și a fi lepă²⁵dat
de neamul acesta.

²⁶ Si precum a fost în dîilele lui Noe,
aşa va fi şi în dîilele Fiiului omului.
²⁷ Mîncă, bea, se însura, se mărita,
pînă la dîia în care a intrat Noe în
corabie, şi a venit potopul şi a pierdut
pre toţi. ²⁸ Aşijdera şi precum a fost
în dîilele lui Lot: mîncă, bea, cumpăra,
vindea, sădia, zidia. ²⁹ Iar în care dî
a eşit Lot din Sodoma, a ploat foc şi
peatră pucioasă din ceriū, şi a pierdut
pre toţi. ³⁰ Intr' acest chip va fi în
dîia în care Fiiul omului se va arăta.
³¹ Intr' acea dîi cea ce va fi deasupra
casei, şi vasele lui în casă, să nu se
pogoare să le ūea pre ele; şi cea ce va
fi în câmp, asemenea să nu se întoarcă
înapoi. ³² Aduceţi-vă aminte de femeea
lui Lot. ³³ Cine va căuta sufletul seū
să-l mîntuiască, pierde-l-va pre el; şi
cine îl va pierde îl va învia pre el.
³⁴ Dic voî: Intr' această noapte vor
fi doi într'un pat: unul se va lua şi
altul se va lasa. ³⁵ Două vor măcina
împreună: una se va lua şi alta se va
lăsa. ³⁶ Doi vor fi în câmp: unul se va
lua şi altul se va lăsa. ³⁷ Si răspundînd
a dîs: unde Doamne? Iar el a dîs lor.

Unde va fi corpul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în toată vremea; pentru judecătorul nedreptății; pentru fariseul și vameșul; pentru princi că a lor este împărăția lui Dumnezeu; pentru cel ce a întrebat pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoe va intra bogatul întru împărăția ceriului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, căci a lăsat toate; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre răstignire; pentru orbul ce l-a vindecat intrând în Ierihon.

¹ Si dicea lor și pildă: Că se cade ei în toată vremea a se ruga și a nu se lenevi, dicând: ² Un judecător oarecarele era într' o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. ³ Era și o văduvă în cetatea aceea, și venia la dânsul dicând:

Izbăvește-mă de pîrîșul meu. 4 Și nu
vrea în multă vreme. Iar după ace-
ea a dis întru sine: de și de Dumne-
deu nu mă tem și de om nu mă ru-
șinez, 5 Dar pentru căci îmi face su-
părare văduva aceasta, o voi izbăvi
pre ea; ca nu până în sfîrșit venind să mă
supere. 6 Și a dis Domnul: Auziți ce
grăește judecătorul nedreptăței? 7 Dar
Dumnezeu a nu va tace izbăvire aleși-
lor seî, cariî strigă către dînsul ziua
și noaptea, de și îndelung îi rabdă pre
dînsii? 8 Dic voî: Că va face izbăvirea
lor curînd. Însă cînd va veni Fiiul omu-
lui, oare va afla credința pe pămînt? 9 Și a
dis și către oare-cariî, ce se nădăjduia
întru sine, cum că sînt drepti și defai-
maî pre ceîalaltî, pilda aceasta:
10 Doi oameni s'aî suit în biserică
să se roage: unul fariseu și altul va-
meș. 11 Fariseul stînd, așa se ruga
întru sine: Dumnezeu, mulțemescu-ți
că nu sînt ca ceîalaltî oameni, răpitori
nedrepti, prea-curvari, seî ca și acest
vameș. 12 Postesc de două ori în sîp-

tēmână, daŭ zeciueală din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul de departe stând nu vrea nici ochii seî la ceriŭ să-și rîdice, ci-și bătea pieptul seŭ ȑicînd: Dumneȑeule, milostiv fii mie pîcîtosului. ¹⁴ ȑic voî: S'a pogorît acesta mai îndreptat la casa sa de cât acela; că tot cel ce se înalȑă pre sine se va smeri; iar cel ce se smerește pre sine se va înalȑa.

¹⁵ Și aducea la el și pruncii, ca să se atingă de ei; iar învăȑăceii vîȑînd i-aŭ certat pre dînsii. ¹⁶ Iar Iisus, chie-mîndu-i la sine pre ei, a ȑis: Lăsaȑi pruncii să vină la mine și nu-i opriȑi pre ei; că a unora ca acestora este împîrăȑia lui Dumnezeu. ¹⁷ Amin ȑic voî: Ori-cine nu va primi împîrăȑia lui Dumnezeu ca pruncul, nu va întra într'însa.

¹⁸ Si l-a întrebât pre el un boer ȑicînd: Învîȑătorule bune ce voiŭ face să moștenesc vieȑa vecînică? ¹⁹ Iar Iisus a ȑis lui: De ce-mî ȑici bun? Nimenea nu este bun, fără numai Unul Dumnezeu. ²⁰ Poruncile știî: Să nu curvești, să nu uciȑi, să nu furî, să nu fii mărturie mincinoasă; cinstește pre

tatăl teŭ și pre muma ta. ²¹ Iar el a ȑis :
 Acestea toate le-am păzit din tinerețe-
 le mele. ²² Iar Iisus auȑind acestea, i-a
 ȑis lui; Incă una îți lipsește : toate câ-
 te ai vinde-le, și le împarte sĕracilor,
 și vei avea comoară în ceriŭ ; și vino
 urmează mie. ²³ Iar el auȑind acestea
 s'a întristat, că era bogat foarte. ²⁴ Și
 vedĕndu-l Iisus, că s'a întristat, a ȑis: Cât
 de anevoe vor intra întru împĕrăția
 lui Dumneȑeŭ cei ce aŭ avuții. ²⁵ Că
 mai lesne este cămila prin urechile acu-
 lui a trece de cât bogatul întru împĕră-
 tia lui Dumneȑeŭ a intra. ²⁶ Iar cei ce aŭ a-
 nȑit acestea aŭ ȑis: Și cine poate să se
 mĕntuiască ? ²⁷ Iar el a ȑis: Cele ce
 nu sĕnt cu putință la oameni, sĕnt cu
 putință la Dumneȑeŭ. ²⁸ Și a ȑis Pe-
 tru: Iată noi am lăsat toate și am ur-
 mat ție. ²⁹ Iar el a ȑis lor: Amin gră-
 esc voi: Că nimenea nu este carele și-a
 lăsat casa, sĕŭ părinți, sĕŭ frați, sĕŭ fe-
 mee, sĕŭ feciori, pentru împĕrăția lui
 Dumneȑeŭ, ³⁰ Carele să nu ȑea cu mult
 mai mult în vremea aceasta, și în vea-
 cul cel viitoriŭ vieată vecinică.

31 Și luând pre cei doi-spre-dece a
 ȃis cãtrã ei: Iatã ne suim în Ierusalim,
 și se vor împlini toate cele scrise prin
 profeți pentru Fiiul omului. 32 Cã se
 va da neamurilor, și se va batjocori,
 și se va ocãrî, și se va scuipi. 33 Și
 bătându-l îl vor omorî pre el; și a treia
 ȃi va învia. 34 Iar ei nimic dintru a-
 cestea n'aũ înțeles și era cuvântul aces-
 ta ascuns de la ei, și nu cunoșteau cele
 ce se grãiaũ.

35 Și a fost când s'a apropiat el de
 Ierihon, un orb ședea lângã cale cer-
 șind. 36 Și aȃdind poporul trecẽd, a
 întrebãt: ce este aceasta? 37 Și i-a ȃis
 lui: Cã Iisus Nazareneanul trece. 38 Și
 a strigat ȃicẽd: Iisuse, fiul lui David,
 miluește-mẽ. 39 Iar cei ce mergeau îna-
 inte certaũ pre el sã tacã; iar el cu
 mult mãi vêrtos striga: Fiiul lui David
 miluește-mẽ. 40 Și stând Iisus a porun-
 cit sã-l aducã pre el la sine, iar apro-
 piindu-se de dẽnsul, l-a întrebãt ȃicẽd:
 41 Ce voești sã-ți fac? Iar el a ȃis: Doam-
 ne, sã vëd. 42 Și Iisus i-a ȃis lui: Vëd;
 credința ta te-a mântuit. 43 Și îndatã

a vădut, și a mers după el, mărind pre
Dumnezeu; și tot poporul vădând a dat
laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX

Pentru Zacheiū; pentru cel ce s'a dus
să-și ȋea lui-și ȋmpărăție; pentru cele de-
ce slugi care au luat mnale, pentru mânz
și pentru asină; pentru plângerea lui Ii-
sus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos
din biserică, cari vindea și cumpăra; pentru
archierei și cărturari, cari au
ȋntrebat pre Domnul cu ce putere face
acestea.

¹ Si intrând trecea prin Ierihon. ² Si
iată un om anume Zacheu; și acesta
era mai mare vameșilor și era bogat.
³ Si căuta să vadă pre Iisus cine este,
și nu putea de popor, că era mic de
stat. ⁴ Si alergând ȋnainte s'a suit
ȋntr'un dud, ca să-l vadă pre el; că

pre acolo vrea să treacă. ⁵ Si dacă a venit la locul acela, căutând Iisus la vedut pre dânsul, și a dis cătră dânsul: Zachee, grăbește de te pogoară; că astă-ți în casa ta mi se cade să fiu. ⁶ Si grăbindu-se s'a pogorît, și l-a priimit pre dânsul bucurându-se. ⁷ Si vedend toți tânjiaū dicend: că la un om păcătoș a intrat să găzduiască. ⁸ Iar Zacheu stând a dis cătră Domnul: Iată jumătate din avuția mea, Doamne, o dau sêracilor, și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întore împătrit. ⁹ Si a dis cătră el Iisus: Că astă-ți s'a făcut mântuire casei aceștia, pentru că și acesta fiu al lui Avraam este. ¹⁰ Că a venit Fiiul omului să caute și să mântuiască pre cel perdut. ¹¹ Si ascultând ei acestea, adăogând a dis pildă; pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor, cum că îndata va să se arate împărăția lui Dumnezeu. Decî a dis:

¹² Un om oare-carele de bun neam s'a dus într'o țeră departe, să-și iea lui împărăție, și să se întoarcă. ¹³ Si chie-

mând de ce slugi ale sale, le-a dat lor
 de ce mnas, și a ȃis cãtrã ei: Neguțãto-
 riți pãnã voiũ veni. ¹⁴ Iar cetãtenii lui
 îl uriaũ pre el și aũ trimes solie dupã
 el ȃicẽnd: Nu voim pre acesta sã impã-
 rãșiascã preste noi. ¹⁵ Si a fost cãnd
 s'a întors el luãnd impãrãția, a ȃis sã
 se chleme la dẽsul slugile acelea cã-
 rora dedese argintul; ca sã știe cine
 ce a neguțãtorit. ¹⁶ Si a venit cel din-
 tãiu ȃicẽnd: Doamne, mnaua ta a a-
 gonisit de ce mnas. ¹⁷ Și a ȃis lui: Bine,
 slugã bunã, cã întru puțin ai fost cre-
 dincios, sã ai putere preste de ce cetãți.
¹⁸ Si a venit celal doilea ȃicẽnd: Doam-
 ne, mnaua ta a fãcut cinci mnas.
¹⁹ Si a ȃis și acestuia: Si tu fii preste
 cinci cetãți. ²⁰ Si altul a venit ȃicẽnd:
 Doamne, iatã mnaua ta, care o am ȃi-
 nut legatã în mahramã. ²¹ Cã m'am
 temut de tine, cã om aspru ești; ia-
 ce n'ai pus și seceri ce n'ai semã-
 nat. ²² Si i-a ȃis: Din gura ta te
 voiũ judeca, slugã vicleanã; ai știut
 cã eũ om aspru sînt, luãnd ce n'am pus
 și secerãnd ce n'am semãnat. ²³ Dar

pentru ce n'a dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu l-ași fi cerut cu dobândă. ²⁴ Si celor ce sta înaintea lui: Luată de la el mnaua și o dată celui ce are de ce mnas. ²⁵ Si a spus lui: Doamne, acela are de ce mnas. ²⁶ Căci voi: Că tot celui ce are i se va da; iar de la acela ce n'are, și ce are se va lua de la el. ²⁷ Însă pre vrăjmașii mei, acei cari n'au voit să împărătesc preste dânșii, aduceți-i încoace, și-i tăiați înaintea mea. ²⁸ Si dicând acestea, mergea înainte, suindu-se în Ierusalim.

²⁹ Si a fost când s'a apropiat de Vitstaghi și Vitania, către muntele ce se chiamă al Maslinilor, a trimis doi din învățăceii săi dicând: ³⁰ Mergeți în satul carele este înaintea voastră, întru carele intrând, veți găsi un mânz legat, pre carele nimenea din oameni nici o dată n'a ședut; deslegați-l pre el și-l aduceți. ³¹ Si de va întreba cineva pre voi: Pentru ce deslegați? Așa să diceți lui: Că Domnului trebuiește. ³² Si mergând trimișii, au aflat cum disese lor. ³³ Si deslegând ei mânzul, au spus

stăpânii lui cătră ei: Ce deslegați mînzul? 34 Iar ei au ȑis: Că Domnului tre-
buește. 35 Si l-au adus pre el la Iisus,
și aruncându-și vestmintele sale pre
mînz, au pus pre Iisus deasupra. 36 Si
mergînd el, așterneau vestmintele lor
pre cale.

37 Si apropiindu-se el la pogorișul
muntelui Maslinilor, a început toată
mulțimea învățăceilor, bucurându-se, a-
lăuda pre Dumneȑe cu glas mare, pen-
tru toate puterile care veduse, 38 Ȓicînd:
Bine este cuvîntat Impăratul cel ce
vine întru numele Domnului; pace în
ceri și mărire întru cei de sus. 39 Si
oare-carii farisei din popor au ȑis către
el: Învățătorule, ceartă-ți învățăceii tei.
40 Si răspundînd a ȑis lor: Ȓic voi: Că
de vor tăcea aceștia, petrele vor striga.
41 Si dacă s'a apropiat, vedînd cetatea,
a plîns de dînsa. 42 Ȓicînd: Că de ai
fi cunoscut și tu, și în ȑiua aceasta a-
ta, cele ce sînt către pacea ta; iar acum
s'a ascuns de către ochii tei. 43 Că vor
veni ȑile asupra ta, și vor pune vrăș-
mașii tei șant, împrejurul teu, și te vor

încungiura, și te vor îmbuldi de toate părțile. ⁴⁴ Si te vor face întocmai cu pământul pre tine, și pre feciorii tei întru tine, și nu vor lăsa întru tine peatră pre peatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărei tale.

⁴⁵ Si întrând în biserică, a început a scoate pre cei ce vindeau într'ênsa și cumpărau, dicând lor: ⁴⁶ Scris este: casa mea casă de rugăciune este; iar voi o ați făcut peșteră tâlharilor. ⁴⁷ Si era învătănd în toate ȕilele în biserică; iar archiereii și cărturarii și bătrânii poporului căutaă pre el să-l peardă. ⁴⁸ Si nu aflaă ce-î vor face. Că tot poporul se ținea de el, ascultându-l pre dēnsul.

CAP. XX.

*Pentru vie pildă; pentru cei ce l-au
ispitit prin darea de dajde Cesarului;
pentru Saducheii cari tăgăduesc învierea;
pentru întrebarea Domnului către farisei;
pentru a se păzi de cărturari.*

¹ Si a fost într-o una din zilele acelea, învățând el poporul în biserică și bine-vestind, a venit preoții și cărturarii cu bătrânii. ² Și auză grăit către el zicând: Spune noî: Cu ce putere faci acestea? Său cine este carele ți-a dat această putere aceasta? ³ Iar el răspunzând a zis către ei: Întreba-voi și eu pre voi un cuvânt, și să-mi spuneți. ⁴ Botezul lui Ioan din ceriu a fost, sau dela oameni? ⁵ Iar ei eugetau într-o sine zicând: Că de vom dice din ceriu, va dice: Pentru ce dar n'ați crezut lui? ⁶ Iar de vom dice dela oameni, tot poporul cu petre ne va ucide; căci este încredințat că Ioan profet a fost. ⁷ Și auză răspuns Că nu știu de unde.

8 Si Iisus le-a ȑis lor: Nicī cū nu vȑ
 spuiū voī cu ce putere fac acestea.

9 Si a început a ȑice către popor pil-
 da aceasta: Un om a sădit vie, și o a dat
 lucrătorilor, și s'a dus departe multă
 vreme. 10 Si la vreme a trimis către
 lucrătorī o slugă, ca să-ī dea lui din
 rodul vieī; iar lucrătorīi bătându-l pre
 el, l-a trimis deșert. 11 Si a adaos a
 trimite altă slugă; iar eī și pre acela
 bătându-l și batjocorindu-l, l-a trimis
 deșert. 12 Si a adaos a trimite și al-
 treilea; iar eī și pre acela rănindu-l,
 l-a scos afară. 13 Si a ȑis domnul viei:
 ce voiū face? Trimite-voiū pre fiul meu
 cel iubit; doară vedēndu-l pre dēnsul
 sē vor rușina. 14 Iar lucrătorīi vedēn-
 du-l pre el, cugetaū întru sine ȑicēnd:
 Acesta este moștenitorul, veniți să-l
 ucidem pre el, ca să fie a noastră moște-
 nirea. 15 Si scoțēndu-l afară din vie,
 l-aū omorīt. Ce va face dar lor domnul
 viei? 16 Veni-va și va perde pre
 lucrătorīi aceștia și via o va da altora.
 Iar eī aūdind, aū ȑis: Să nu fie. 17 Iar
 el căutând spre eī a ȑis: Ce este dar a-

aceasta ce este scris? Peatra pre care n'aũ
băgat'o în seamă ziditorii, aceasta s'a
făcut în capul unghiului. ¹⁸ Tot cela
ce va cădea pre acea peatră, se va
sfărîma; iar preste carele va cădea, îl
va spulbera.

¹⁹ Si căutaũ archiereii și cărturarii,
ca să-și pue mâinile pre el întru acea
oră și s'aũ temut de popor; căci înțele-
sese că către dênșii a ȃis pilda acea-
sta. ²⁰ Si pândindu-l aũ trimis iscoa-
de, cari s'ă prefăceaũ pre sine a fi
drepti, să-l prindă pre el în cuvânt, ca
să-l dea pre el stēpânirei și puterei
dregătorului. ²¹ Si l-aũ întrebat pre
el ȃicēnd: Invēțătorule, știm că drept
grăești și înveți, și nu alegi față, ci
întru adevăr calea lui Dumneȃeu în-
veți. ²² Cade-s'ă noi a da dajdie Ce-
sarului său nu? Iar el pricepēnd vicle-
șugul lor a ȃis către ei: Ce mă ispitiți?
²³ Arătați-mi undinar, al cui chip și scrip-
tură pre el are? Iar ei rēspundēnd, aũ
ȃis: Ale Cesarului. ²⁴ Iar el le-a ȃis
lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale
Cesarului, Cesarului; și cele ce sînt

ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.
²⁶ Și nu l-au putut prinde pre dânsul în
 cuvânt înaintea poporului, și minu-
 nându-se de răspunsul lui au tăcut.
²⁷ Iar apropiindu-se unii din saducheii,
 cariî grăesc împotriva că nu este
 înviere, l-au întrebat pre el dicând:
²⁸ Invătătorule, Moisi a scris noi: de va
 muri fratele cui-va, având femeie, și
 acesta va muri fără feciorî, ca să iea
 fratele lui pre femeia aceea, și să
 rădice sēmânța fratelui seû. ²⁹ Deci
 șapte frați au fost, și cel dintâi luând
 femeie, a murit fără feceorî. ³⁰ Și a
 luat al doilea pre femeia aceea, și acela
 a murit fără feceorî. ³¹ Și al treilea
 o a luat pre ea; și așijderea câte șap-
 te; și n'au lăsat feceorî, și au murit.
³² Iar mai apoi de toți a murit și femeia.
³³ Deci la înviere, a căruia dintrênsii
 va fi femeia? Căci câte șapte o a avut
 pre ea femeie. ³⁴ Și răspundând li-
 sus, a ȑis lor: Fiii veacului acestuia
 se însoară și se mărită. ³⁵ Iar cei
 ce se învrednicesc a dobândi acel veac
 și învierea din morți, nici se însoară

nici să mărită. 36 Că nici să moară nu
 mai pot, ci asemenea cu îngerii sînt,
 și fii lui Dumnezeu sînt, fiind fii ai
 învierii. 37 Iar cum că se vor scula
 morții și Moisi a arătat la rug, pre-
 cum dice : Domnul Dumnezeu lui
 Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și
 Dumnezeu lui Iacov. 38 Iar Dumne-
 deș nu este al morților, ci al viilor ;
 că toți lui viază. 39 Și răspundînd
 oare-carii din cărturarî aș dis : In-
 vetaștorule, bine ai dis. 40 Și nu mai
 îndrăzneăș de-aci să-l mai întrebe pre
 el nimic. 41 Și aș dis către dênșii :
 Cum dic că Christos este fiul lui
 David? 42 Și însuși David dice în car-
 tea Psalmilor : Dis-a Domnul Domnului
 meu : ședî dea drépta mea. 43 Până ce
 voiș pune pre vrășmașii tēi așternut pi-
 cioarelor tale? 44 Decî David Domn îl
 chiamă pre el ; Și cum fiu al lui este ?
 45 Și ascultând tot poporul, a dis în-
 vetașceilor sēi : 46 Păziți-vē de cărturarî
 carî voesc a umbla în podóbe, și iubesc
 închinăciunile prin târguri și scaunile
 cele mai de sus în sinagoguri, și șede-

rile cele mai întâiu la ospete. ⁴⁷ Carii mănâncă casele văduvelor, și cu pricină îndelung se rógă; aceștia vor lua mai multă osândă.

CAP. XXI.

*Pentru văduva ceea ce a pus doi fileri;
pentru sfîrșit întrebare; pentru robia
Ierusalimului, și cum că Domnul mai îna-
inte a spus învățăceilor pustiirea lui;
pentru semnele venirii lui.*

¹ Și căutând a vedut pre cei bogați aruncând darurile sale în gazofilachie.
² Și a vedut și pre o văduvă sêracă, aruncând acolo doi fileri. ³ Și a dis:
Adevêrat dic voî, că acêstă văduvă sê-
racă mai mult de cât toți a aruncat.
⁴ Că toți aceștia din prisosința lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar aceasta din lipsa sa, toată avuția sa carea a avut o a aruncat.
⁵ Și ôre-carii grăind pentru biserică, că este împodobită cu pietre frumoșe

și cu podóbe, a dis : ⁶ Acestea care vedeți, vor veni dîle întru care nu va rămînea peatră pre peatră, carea să nu se răsipiāscă. ⁷ Și l-aū întrebă pre el dicēnd : Invēțătorule, dar cānd vor fi acestea ? Și ce semn este cānd vor vrea să fie acestea ?

⁸ Iar el a dis : Căutați să nu vē amāgiți ; că mulți vor veni întru numele meu dicēnd : Că eū sînt ; și vremea s'a apropiat, ci să nu mergeți după ei. ⁹ Și cānd veți auzi răzbóe și rēsmirițe, să nu vē spāimāntați, că se cade să fie acestea întēiū, ci nu va fi îndată sfîrșitul. ¹⁰ Atuncea, dicea lor, se va scula neam preste neam, și împērāție preste împērāție. ¹¹ Și vor fi cutremuri mari pre alocurea, fōmeți și ciume, spāime și semne mari din ceriū vor fi.

¹² Iar mai înainte de acestea tóte vor pune preste voi māinile sale, și vē vor goni, dāndu-vē la adunări și în temnițe, ducēdu-vē la împērați și la domni, pentru numele meu. ¹³ Și se va întāmpla voi întru mărturisire. ¹⁴ Puneți dar întru inimile vóstre, să nu gāndiți mai

352 —
înainte ce veți răspunde. 15 Că eu vă
voi da voîgură și înțelepciune, cării nu-
vor putea grăi nici sta împotriva toți
carii se vor pune împotriva voî. 16 Și
vă veți da și de părinți, și de rudeni,
și de prieteni, și de frați; și vor omori
din voi. 17 Și veți fi urâți de toți pen-
tru numele meu. 18 Și pînă din capul
vostriu nu va peri. 19 Întru răbdarea
voastră veți dobândi sufletele voastre.
20 Iar când veți vedea Ierusalimul încun-
giurându-se de ostași, atuncea să știți
că s'a apropiat pustiirea lui. 21 Atun-
cea cei ce vor fi în Iudea să fugă la
munți; și cei ce vor fi în mijlocul ei să
se dea în lături; și cei ce vor fi prin sate
să nu între într'ênsul. 22 Că dîilele iz-
bîndirei sînt acestea, ca să se plîniască
toate cele scrise. 23 Iar văi celor ce vor
avea în pîntece, și celor ce vor apleca
întru acelea dîile; că va fi nevoie mare
pre pămînt, și mînie asupra poporului
acestuia. 24 Și vor cădea întru ascuți-
tul sabiei, și se vor duce robi în toate
neamurile, și Ierusalimul va fi călcat
de neamuri, pînă se vor plîni vremile

neamurilor. ²⁵ Și vor fi semne în sóre, și în lună, și în stele; și pre pământ mâhnire limbilor cu nedumerire, sunet făcând marea și valurile. ²⁶ Mai murind oamenii de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clăti. ²⁷ Și atuncea vor vedea pre Fiiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă.

²⁸ Decî începînd acestea a se face, rîdicați-vă în sus și rîdicați capetele voastre, că să apropie izbăvirea voastră. ²⁹ Și le-a dat lor pildă: Vedeți smochinul și toți copaci, ³⁰ Când înfrunzesc vîdînd, din voi înși-vă știți că de acum aproape va fi vara. ³¹ Așa și voi, când veți vedea acestea făcîndu-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu.

³² Amin dîc voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³³ Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁴ Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile vóstre cu sațiul mîncărei, și cu beția, și cu grijile lumei, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea. ³⁵ Căci ca o

cursă va veni preste toți cei ce sed pre fața a tot pământul. ³⁶ Priveghiați dar în toată vremea, rugându-vă ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie, și a sta înaintea Fiiului omului.

³⁷ Și era ziua învățând în biserică; iar noaptea esind petrecea în muntele ce se chiamă al Maslinelor. Și tot poporul mâneca la dânsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAP. XXII

Pentru vinderea lui Iisus ; pentru Paști ; pentru cei ce s'au prigonit între sine cine ar fi mai mare ; pentru cererea satanei ; pentru rugăciunea lui Christos ; pentru prinderea lui Iisus și ducerea lui la archiereul ; pentru lepădarea lui Petru ; pentru bătaia lui Iisus.

¹ Și se apropia praznicul azimilor, care se chema Paștile. ² Și căuta archiereii și cărturarii cum l-ar omori pre el ; că se temeau de popor. ³ Iar satana a intrat în

— 330 —
Iuda, ce se chema Iscarioteanul, care era
din numărul celor doi-spre-dece. ⁴ Și
mergând a grăit cu archiereii și cu voe-
vodii, cum l-ar vinde pre el lor. ⁵ Și s'a
bucurat și s'a tocmit cu dânsul să-i dea
banii. ⁶ Și el s'a făgăduit lor, și căuta
vreme cu prilej ca să-l vîndă pre el lor
fără de popor. ⁷ Și a venit ziua azimi-
lor, întru care se cădea să se jertfiască
Paștile. ⁸ Și a trimis pe Petru și pre
Ioan, dicînd : Mergeți de gătiți noi Pa-
știle, să mâncăm. ⁹ Iar ei au dis lui :
Unde voești să gătim? ¹⁰ Iar el a dis lor :
Iată intrînd voi în cetate, va întimpina
pre voi un om ducînd un vas de lut
cu apă ; mergeți după dânsul în casa un-
de va intra. ¹¹ Și diceți stăpînului casei :
Învățătorul dice ție : unde este sălașul
întru carele să mănânc Paștile cu învê-
țaceii mei? ¹² Și el vî va arăta voi
un foișor mare așternut ; acolo gătiți.
¹³ Și mergînd ei, au aflat precum li disese
lor, și au gătit Paștile. ¹⁴ Și cînd a ve-
nit ora, au ședut, și cei doi-spre-dece
Apostoli cu el. ¹⁵ Și a dis lor : Cu poftă
am poftitaceste Paști să le mănânc cu

voi, mai înainte de patima mea. ¹⁶ Că dîc
 voi: Că de acum nu voi mai mânca
 dintru aceste, până când se vor umplea
 întru împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Si lu-
 ând paharul, mulțămind a dîs: Luați ace-
 sta și-l împărțiți voi. ¹⁸ Că dîc voi, că
 nu voi mai bea din rodul viței, până când
 va veni împărăția lui Dumnezeu. ¹⁹ Si lu-
 ând pânea, mulțămind a frînt și a dat
 lor dîcînd: Acesta este trupul meu,
 carele se dă pentru voi; aceasta faceți în-
 tru pomenirea mea. ²⁰ Așîderea și pa-
 harul, după ce a cinat, dîcînd: Acest
 pahar este legea cea nouă întru sângele
 meu, carele pentru voi se varsă. ²¹ In-
 să iată mîna vîndătorului meu cu mine
 este la masă. ²² Și Fiul omului merge după
 cum este rînduit; dar va omului acelaia
 prin carele se vinde. ²³ Si ei au început
 a se întreba între sine: carele ar fi din-
 tru ei cela ce va să facă aceasta? ²⁴ Si s'a
 făcut și prigonire între dînșii, carele din-
 tru ei s'ar părea a fi mai mare. ²⁵ Iar el
 le-a dîs lor: Împărății păgânilor îi domnesc
 pre ei, și cei ce stăpînesc pre ei făcî-
 tori de bine se chiamă. ⁶ Iar voi nu așa;

ci cel ce este mai mare între voi, să nu
ca cel mai mic; și cel ce este începător,
ca cel ce slujește. 27 Că cine este mai
mare? Cel ce șade, său cel ce slujește?
Aă nu este cel ce șade? Iar eă sînt în
mijlocul vostru ca cel ce slujește. 28 Iar
voi sînteți cari ați petrecut cu mine în-
tru ispitele mele. 29 Si eă vă rînduesc
voi, precum mî-a rînduit mie Tatăl meă,
împărăție. 30 Ca să mâncați, și să beți
la masa mea, întru împărăția mea, și să
ședeți pre scaune, judecând cele două-
spre-dece seminții ale lui Israil. 31 Si
a ăis Domnul: Simone, Simone, iată
satana v'a cerut pre voi ca să vă cearnă
ca grăul. 32 Iar eă m'am rugat pen-
tru tine, ca să nu peară credința ta;
și tu oare-când întorcându-te, întărește
pre frații tăi. 33 Iar el i-a ăis lui: Doam-
ne, cu tine gata sînt și în temniță și
la mórte a merge. 34 Iar el i-a ăis:
Dic ție, Petre, nu va cânta astădî coco-
sul, mai'nainte pănă ce de trei ori
te vei lepăda, că nu mă ști pre mine.
35 Si a ăis lor: Când v'am trimis pre
voi fără de pungă, și fără de traistă, și

fără de încălțăminte, aū avut-ați lipsă de ceva? Iar ei aū ȑis: de nimic.³⁶ ȑis-a drept aceia lor: Acum dar cel ce are pungă să o ȑa, așisderea și traistă; iar cel ce n'are, să-și vȑndă haina sa și să-și cumpere sabie.³⁷ Că ȑic voi: că încă aceasta ce este scrisă se cade să se umple întru mine, care ȑice: și cu cei fără de lege s'aū socotit; pentru că cele pentru mine sfîrșit aū.³⁸ Iar ei aū ȑis: Dómnne, iată aicea douē săbiu. Si el a ȑis lor: destul este.

³⁹ Si eșind a mers, dupre obiceiū, în muntele Maslinilor; și s'aū dus după el și învȑțaceiī lui.⁴⁰ Si sosind la loc, a ȑis lor: Rugați-vȑ, ca să nu intrați în ispită.⁴¹ Si el s'a depărtat dela dȑnșii ca de o aruncătură de peatră; și îngenuchind se ruga,⁴² ȑicȑnd: Părinte, de voești să trecă păharul acesta de la mine; însă nu voia mea, ci a ta să fie.⁴³ Si i s'a arătat lui înger din ceriū, întărindu-l pre el.⁴⁴ Si fiind întru nevoință, mai cu deadinsul se ruga. Si se făcuse sudórea lui ca picăturile de sânge ce pică pre pământ.⁴⁵ Si sculându-se

de la rugăciune viind către învățăceii l-a
aflat pre ei dormind de întristare. 46 Si
li-a ȡis lor : Ce dormiți ? Sculați-vă și vă
rugați, ca să nu intrați în ispită. 47 Iar
încă grăind el, iată venia mulțime, și
cel ce se chiema Iuda, unul din cei doi-
spre-dece, mergea înaintea lor, și s'a a-
propiat de Iisus ca să-l sărute pre el.
48 Pentru că acest semn dedese lor, pre
carele voiū săruta eū, acela este. 49 Iar
Iisus a ȡis lui : Iudo, cu sărutare pre
Fiiul omului vinȡi ? 50 Si vedȡend cei ce
eraū pre lângă el cea ce vrea să fie, i-aū
ȡis lui : Dómnne, lovi-l-vom cu sabia ? 51 Iar
unul dintr'ênșii a lovit pre sluga arhi-
ereului, și i-a tăiat lui urechia cea
dréptă. 52 Iar Iisus răspundȡend a
ȡis : Lăsați, până aicea, și atingȡendu-se
de urechea lui, l-a vindecat pre el. 53 Si
a ȡis Iisus celor ce venise la dȡensul,
arhiereilor și voevodilor bisericeii și
betrânilor : Ca la un tâlhar ați eșit cu
săbii și cu fuști ? 54 In tóte ȡilele fiind
eū cu voi în Biserică, n'ați întins mânil
asupra mea ; ci aceasta este ora voa-
stră și stăpânirea întunericului. 55 Si

prindându-l pre el l-a adus și l-a băgat în casa arhiereului. Iar Petru mergea departe după dânsul. ⁵⁶ Si făcând ei foc în mijlocul curții și ședând împreună, a ședut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁷ Si vădându-l pre el o slujnică ședând la foc și căutând spre el, a ȳis: Si acesta a fost cu el. ⁵⁸ Iar el s'a lepădat de dânsul ȳicând: Femeie, nu știu pre el. ⁵⁹ Si după puțin altul vădându-l pre el, a ȳis: Si tu dintru ei ești. Iar Petru a ȳis: Omule, nu sînt. ⁶⁰ Si trecând ca o oră, altul se întăria ȳicând: Adevărat și acesta cu el a fost, că Galilean este. ⁶¹ Iar Petru a ȳis: Omule, nu știu ce ȳici. Si îndatăși, încă grăind el, a cântat cocoșul. ⁶² Si întorcându-se Domnul a căutat spre Petru, și s'a adus Petru aminte de cuvântul Domnului, cum îi ȳisese lui: că mai înainte de ce va cânta cocoșul de trei ori te vei lepăda de mine. ⁶³ Si eșind afară Petru a plâns cu amar. ⁶⁴ Iar oamenii cei ce țineau pre Iisus batjocoriau pre el bătându-l. ⁶⁵ Si acoperindu-l pre el, îl lovea preste obraz și-l întreba pre el ȳicând: Profetește,

cine este cel ce te-a lovit. 66 Și altele
 multe, hulind împotriva lui, dicea. 67 Și
 după ce s'a făcut ziua, s'a adunat bătrâ-
 nii poporului și arhierii și cărturarii, și
 l-au dus pre el la soborul lor. 68 Dicând :
 de ești tu Christosul spune noi. Și le-a dis-
 lor : De voiă spune voi, nu veți crede.
 69 Și de vă voiă întreba, nu-mi veți ră-
 spunde, nici nu mă veți slobodi. 70 De
 acum va fi Fiiul omului ședând dea drea-
 pta puterei lui Dumnezeu. 71 Și a dis-
 toți : Dar tu ești Fiiul lui Dumnezeu ? Iar
 el a dis către ei : Voi diceți că eu sînt.
 72 Iar ei au dis : Ce ne mai trebuiește în-
 ea mărturie ? Că noi singuri am auzit
 din gura lui.

CAP. XXIII.

*Pentru ducerea Mântuitorului la Pilat;
pentru defăimarea lui Iisus de către Irod;
pentru femeile ce plângeau; pentru răstignirea
lui Christos; pentru tâlharul ce s'a
pocăit; pentru îngroparea lui Christos.*

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor,
l-au dus pre el la Pilat. ² Și au început
a-l pârî pre el dicând: Pre acesta l-am
aflat răzvrătind neamul și oprind a da
dajdie Cesarului, dicând că este el
Christos, împărat. ³ Iar Pilat l-a în-
trebat pre el dicând: Tu ești împă-
ratul Iudeilor? Iar el răspundând a
zis lui: Tu zici. ⁴ Iar Pilat a zis că-
tre arhieriei și către popor: Nici o vi-
nă nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se
întăriau dicând: Că întărită poporul,
învățând preste toată Iudea, începând
din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat au-
dind de Galilea, a întrebat: Aă Galile-
an este omul? ⁷ Și înțelegând că din

tinutul lui Irod este, l-a trimis pre el
 la Irod, fiind și el în Ierusalim în-
 tr'acele zile. 8 Iar Irod, vedând pre
 Iesus, s'a bucurat foarte, că doria de
 multă vreme să-l vadă pre el, pentru că
 audia multe de el, și nadăjduia să va-
 dă vre-un semn făcându-se de el. 9 Și
 l-a întrebat pre el cu cuvinte multe;
 iar el nimic nu i-a răspuns lui. 10 Și
 staū archiereii și cărturarii, cu dea-
 dinsul pârîndu-l pre el. 11 Iar Irod
 împreună cu ostașii sei batjocorindu-l
 și rîdîndu-și de el, l-a îmbrăcat într'
 un veștmânt luminat, și l-a trimis ia-
 răși la Pilat. 12 Si s'aū făcut prietenī
 Pilat și Irod într'aceiași zi unul cu
 altul; că mai'nainte erau învrăjbiți în-
 tre dênșii. 13 Iar Pilat chiemând pre
 archierei, și pre boeri, și pre popor,
 14 A zis cătră ei: Mi-ați adus pre omul
 acesta, ca pre cela ce răzvrătește po-
 porul, și iată eū înaintea voastră în-
 trebându-l, nici o vină n'am aflat în
 omul acesta, de care pârîți pre el. 15 Ci
 nici Irod, că v'am trimis pre voi la el,
 și iată nici un lucru vrednic de moar-

te este făcut de dânsul. ¹⁶ Decî cer-
tându-l îl voiū slobodi. ¹⁷ Si nevoe a-
vea să le slobodiască lor la praznic un
vinovat. ¹⁸ Si a strigat toată mulțimea
dicînd: Ia-l pre acesta, și ne slobodește
noî pre Varava. ¹⁹ Carele era pentru
o zarvă oare-care și ucidere ce se făcu-
se în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Și
iarăși Pilat a grăit către ei, vrînd să
slobodiască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigau
dicînd: Răstignește-l, răstignește-l pre
el. ²² Iar el a treia oară a dis către ei:
Dar ce rău a făcut acesta? Nicî o vină
de moarte n'am aflat întru el. Decî cer-
tându-l pre el îl voiū slobodi. ²³ Iar ei
staū cu glasuri mari, cerîndu-l pre el să
se răstigniască; și se întăriaū cu glasu-
rile lor și ale arhiereilor. ²⁴ Decî Pi-
lat a judecat să se facă cererea lor.
²⁵ Si a slobodit lor pre cel aruncat în
temniță pentru zarvă și ucidere, pre
carele îl cereaū ei, iar pre Iisus l-a dat
dupre voia lor. ²⁶ Si cînd îl duceaū
pre el, prindînd pre un Simon Chiri-
nean, ce venia din țarină, a pus pre
el crucea ca să o ducă după Iisus.

27 Si mergea după el mulțime multă de
popor și de femei, care plângeau și se tân-
guiau pentru dânsul. 28 Si întorcându-
se către ele Iisus, a zis : Fiicele Ierusalim-
ului, nu mă plângeți pre mine, ci pre
voi vă plângeți, și pre fiii voștri. 29 Că
iată vin zile în care vor zice : fericite
sunt cele sterpe, și pântecele care n'a
născut, și țîțele care n'a plecat. 30 A-
tunci vor începe a zice munților : Cădeți
preste noi, și dealurilor : Acoperiți-ne
pre noi. 31 Că de fac acestea în lemnul
cel verde, dar în cel uscat ce va fi ?
32 Si se aducea împreună cu el și alți
doi făcători de rele să se peară. 33 Si
dacă a venit la locul ce se chiamă al Că-
păținei, acolo l-au răstignit pre el, și
pre făcătorii de rele, unul de a dreap-
ta și altul de a stânga. 34 Iar Iisus
dicea : Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce
fac. Si împărțind hainele lui, a aruncat
sortii. 35 Si sta poporul de privia ; și
și bătea joc de dânsul și boerii îm-
preună cu dânsii, zicând : Pre alții a
mântuit, mântuiască-se și pre sine, de
este acesta Christosul, alesul lui Dum-

neȕeũ. ³⁶ Și-și făceau rîs de dînsul și ostașii, apropiindu-se și oțet aducîndu-î lui. ³⁷ Si ȕicînd: De ești tu împăratul Iudeilor, mîntuește-te pre tine însuși. ³⁸ Si era și scrisoare scrisă de asupra lui cu slove elinești, și râmlenești, și ebreeești: **Acesta este Împăratul Iudeilor.** ³⁹ Iar unul din tâlharii cei restigniți îl hulia pre dînsul, ȕicînd: De ești tu Christosul, mîntuește-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar rîspundînd cela-lalt, îl certa pre el ȕicînd: Nu te temi tu de Dumneȕeũ, că întru aceeași osîndă ești. ⁴¹ Si noi dupre dreptate; că cele vrednice dupre faptele noastre luăm; iar acesta nici un rău n'a făcut. ⁴² Si ȕicea lui Iisus: Pomeneste-mă, Doamne, cînd vei veni întru împărăția ta. ⁴³ Si a ȕis Iisus lui: Amin ȕic ție, astă-ȕi împreună cu mine vei fi în raiũ. ⁴⁴ Si era ca la a șeasa oră, și întuneric s'a făcut preste tot pămîntul pînă la a noua oră. ⁴⁵ Si s'a întunecat soarele, și s'a rump catapeteasma bisericei

prin mijloc. 46 Si strigând cu glas mare Iisus, a zis: Părinte, în mâinile tale îmi încredințez duhul meu. Si acestea zicând, și-a dat duhul. 47 Iar vădând sutașul ceea ce se făcuse, a mărit pre Dumnezeu zicând: Cu adevărat omul acesta drept a fost. 48 Si tot poporul ce venise împreună la priveala aceea, vădând cele ce se făcuseră, bătându-și pepturile sale se în-torcea. 49 Si sta toți cunoscătorii lui de departe, și femeile care venise după el din Galilea, privind acestea. 50 Si iată un bărbat anume Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept. 51 (Acesta nu se însoțise la sfatul și fapta lor), din Arimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împărăția lui Dumnezeu. 52 Acesta viind la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. 53 Si pogorându-l pre el, l-a înfășurat în giulgiu, și l-a pus în mormânt ce era săpat în peatră, într-un carele nu fusese pus nici odată nimenea. 54 Si ziua era Vineri, și se lumina spre Sâmbătă. 55 Si mergând după el și femeile care venise cu dânsul

din Galilea, aŭ văduț mormântul, și cum s'a pus trupul lui. ⁵⁶ Și întorcându-se aŭ gătit mirezme și miruri; și Sâmbătă s'a odihnit duple poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru femeile cele ce cercetaŭ la mormânt; pentru Petru când a alergat la mormânt; pentru Cleopa; pentru Iisus când s'a arătat, și cum a mâncat înaintea Invățăceilor; pentru Înălțarea la cerŭ.

¹ Iar într'una din Sâmbete la mănecare adâncă, aŭ venit la mormânt aducând mirezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. Și aŭ aflat piatra răsturnată de pre mormânt. ³ Și intrând, n'aŭ aflat trupul Domnului Iisus. ⁴ Și a fost când se miraŭ ele de aceasta, și iată doi bărbați aŭ stătuț înaintea lor în veștminte strălucitoare. ⁵ Și înfricoșându-se ele, și plecându-și fețele

la pământ, aū dis către dênsele : Ce că-
 utați pre cel viū cu cei morți ? ⁶ Nu
 este aicea, ei s'a sculat ; aduceți-vē a-
 minte cum a dis voi, încă fiind în Gali-
 lea, ⁷ Dicēd : Că trebuiește să se dea
 Fiul omului în mâinile oamenilor pēcă-
 toși, și să se răstigniască și a treia di
 să învieze. ⁸ Si ș'aū adus aminte de
 cuvintele lui. ⁹ Si întorcēd-se de la
 mormēnt, aū spus acestea toate ce-
 lor un-spre-dece și tuturor celor-lalți.
¹⁰ Si era Maria Magdalina, și Ioana, și
 Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună
 cu dênsele, care diceaū către Apostoli
 acestea. ¹¹ Si s'aū părut înaintea lor
 ca o minciună cuvintele lor, și nu le cre-
 deaū pre dênsele.

¹² Iar Petru sculându-se, a alergat la
 mormēnt, și plecându-se a vēdut giulgiu-
 rile singure zăcēd, și s'a dus de acolo
 mirându-se întru sine de cele ce se făcu-
 se. ¹³ Si iată doi dintru ei mergeaū în-
 tru aceeași di la un sat, carele era depar-
 te de Ierusalim, ca la șeasedeci de stadii,
 al căruia nume Emaus. ¹⁴ Si aceia

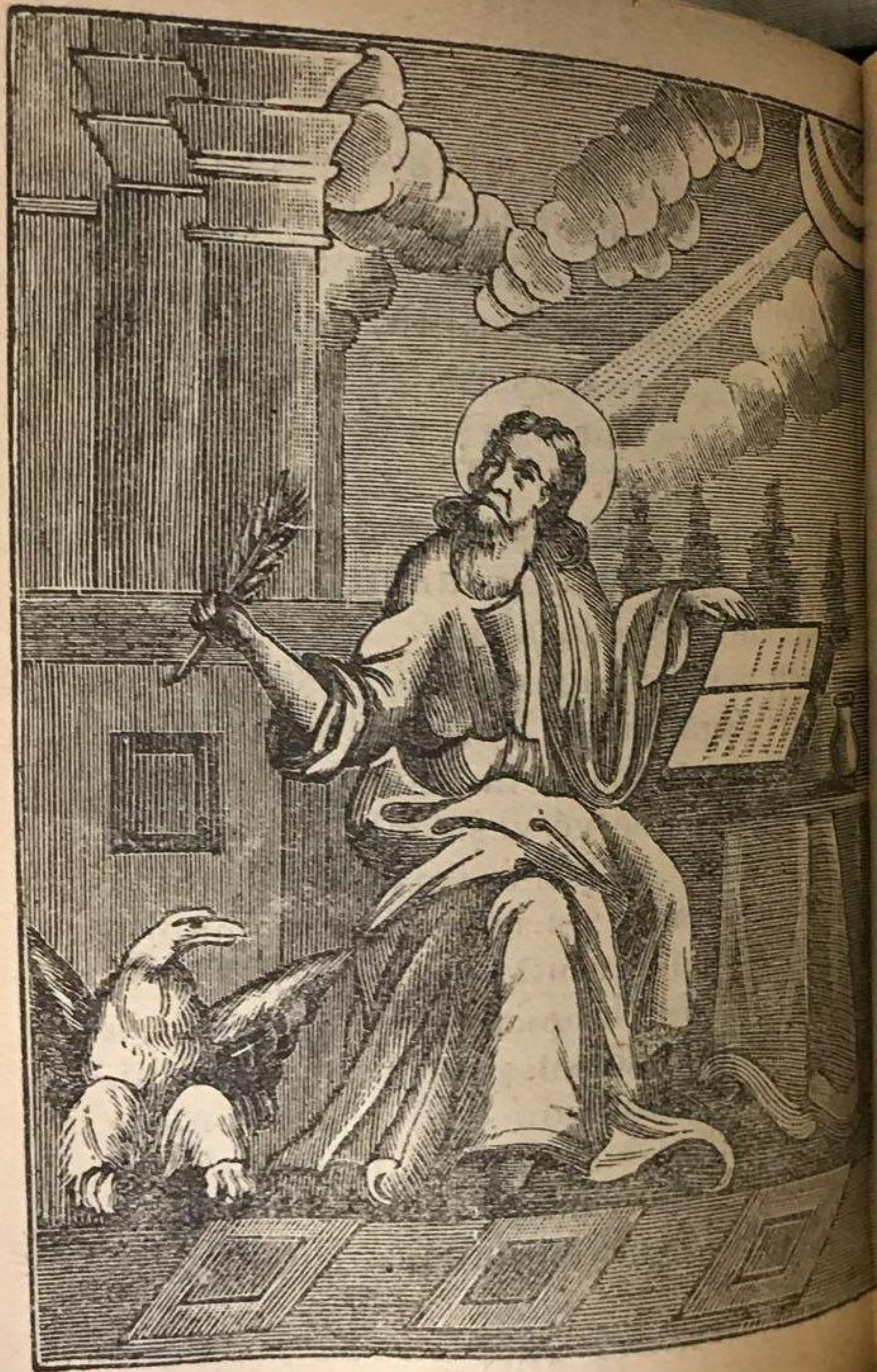
vorbiau între sine de toate cele ce se întâmplase. ¹⁵ Si a fost când vorbeau ei și se întrebau, și însuși Iisus apropiindu-se mergea împreună cu dânsii. ¹⁶ Iar ochii lor se ținea ca să nu-l cunoască pre el. ¹⁷ Si a zis către ei: Ce sînt cuvintele acestea, de care vă întrebați între voi mergînd, și sunteți triști? ¹⁸ Si răspundînd unul al căruia nume era Cleopa, 'i-a zis: Tu singur ești nemernic în Ierusalim și nu știi cele ce s'aun făcut întru el în zilele acestea? ¹⁹ Si a zis lor: Care? Iar ei au zis lui: Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele era bărbat profet, puternic în lucru și în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot poporul. ²⁰ Cum l-au dat pre el arhieriei și boerii noștri spre judecată de moarte, și l-au răstignit pre dînsul. ²¹ Iar noi nădăjduiam că acela este cel ce va să izbăvîască pre Israil, ci cu toate acestea a treia zi este astăzi de când s'aun făcut acestea. ²² Ci și niște femei dintr'ale noastre ne-au spăimîntat pre noi, care au fost la mîncate la morimînt. ²³ Si neaflînd trupul lui, au

venit dicând, că și vedere de îngeri să
 fi vădut, cariî dic că este el viu. ²⁴ Si
 s'a duse unii dintre noi la mormânt, și
 aș aflat așa, precum și femeile aș dis,
 iar pre el nu l-aș vădut. ²⁵ Si el a dis
 către ei: O nepricepuților și zăbavnici
 cu inima a crede toate câte aș grăit
 profetii. ²⁶ Aș nu trebuia a pătimi a-
 cestea Christos, și a intra întru mărirea
 sa? ²⁷ Si începând de la Moisi și de la
 toți profetii, tâlcuia lor din toate Scrip-
 turile cele ce erau pentru el. ²⁸ Si
 s'a apropiat de satul la carele mergea,
 și el se facea a merge mai departe.
²⁹ Si l-aș îndemnat pre el dicând: Rămâi
 cu noi, căci către seară este, și s'a ple-
 cat ziua; și a intrat se rămâe cu dênșii.
³⁰ Si a fost când a ședut el cu ei, luând
 pâinea a bine-cuvântat, și frângând a
 dat lor. ³¹ Si li s'a deschis lor ochii,
 și l-aș cunoscut pre dênșul; și el s'a fă-
 cut nevădut de dênșii. ³² Si aș dis unul
 către altul: Aș nu era inima noastră
 ardând întru noi, când grăia noi pre cale
 și când ne tâlcuia Scripturile? ³³ Si
 sculându-se întru acea oră, s'aș întors în

Ierusalim, și aŭ aflat adunați pre cei unspre-dece, și pre cei ce erau cu dênșii,
 34 Carii diceaŭ : că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon. 35 Si ei povesteaŭ cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dênșii întru frângerea pânei.

36 Și aceasta grăind ei, și însuși Iisus a statut în mijlocul lor și a ȃis lor: Pace voî. 37 Iar ei spăimântându-se și înfricoșându-se, li se părea că veduh. 38 Si a ȃis lor: Ce sunteți turburați? Si pentru ce se sue gânduri în inimile voastre? 39 Vedeți mânil și picioarele mele, că însumi eu sînt; Păiți-mă și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine avênd. 40 Și acestea ȃicênd, le-a arătat lor mânele și picioarele. 41 Și încă necredênd ei de bucurie, și mirându-se le-a ȃis lor: Aveți ceva de mîncare aicea? 42 Iar ei aŭ dat lui o parte de pește fript, și dintr'un fagur de miere. 43 Și luând înaintea lor a mîncat. 44 Și a ȃis lor: Aceste sînt cuvintele, care am vorăit către voi, încă fiind cu voi, că tre-

bue a se împlini toate cele scrise în legea lui Moisi, și în Profeti și în Psalmi pentru mine. ⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea lor ca să înțeleagă Scripturile. ⁴⁶ Și a dis lor: Că așa este scris, și așa trebuia să pătımiască Christos și a treia zi să învieze din morți. ⁴⁷ Și să se predice întru numele lui pocăința și ertarea păcatelor în toate neamurile, începând de la Ierusalim. ⁴⁸ Iar voi sunteți mărturii acestora ⁴⁹ Și iată eu trimit făgăduința Tatălui meu întru voi; iar voi ședeți în cetatea Ierusalimului, până ce veți îmbrăca cu putere de sus. ⁵⁰ Și i-a scos pre ei afară până în Vitania; și ridicându-și mâinile sale, i-a bine-cuvântat pre dânsii. ⁵¹ Și a fost când i-a bine-cuvântat pre ei, s'a depărtat de la dânsii, și se înălța la ceri. ⁵² Iar ei închinându-se lui, s'a înțors în Ierusalim cu bucurie mare. ⁵³ Și era în toată vremea în biserică, lăudând și bine-cuvântând pre Dumnezeu.

SANTA EVANGHELIE

CEA DELA

I O A N

CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanael când s'aū chiebat.

¹ La început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Dumnezeu era Cuvântul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote printr'ênsul s'aū făcut, și fără de dênsul nimic nu s'aū făcut ce s'aū făcut. ⁴ Intru dênsul viața era, și viața era lumina oamenilor. ⁵ Și lumina întru întuneric luminează, și întunericul pre dênsa nu o a cuprins. ⁶ Fost-a om trimis dela

Dumnezeu, numele lui Ioan. ⁷ Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisască de lumină, ca toți să credă prin el. ⁸ Nu era acela lumina, ci ca să mărturisască de lumina. ⁹ Era lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce vine în lume. ¹⁰ În lume era, și lumea printr'ênsul s'a făcut, și lumea pre dânsul nu l-a cunoscut. ¹¹ Întru ale sale a venit, și ai seî pre dânsul nu l-au primit. ¹² Iar câți l-au priimit pre dânsul, le-au dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele lui. ¹³ Cării nu din sânge, nici din poftă trupescă, nici din poftă bărbătescă, ci dela Dumnezeu s'au născut. ¹⁴ Si Cuvântul trup s'a făcut, și s'a sălășluit întru noi; (și am vădut slava lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl), plin de dar și de adevăr. ¹⁵ Ioan mărturisia pentru dânsul, și striga grăind: Acesta era pentru carele am dis: Cel ce după mine vine, mai înainte de mine s'a făcut; că mai ânteiu de mine a fost. ¹⁶ Si din plinirea lui noi toți am luat, și dar pentru dar. ¹⁷ Că legea prin

Moisi s'a dat; iar darul și adevărul
prin Iisus Christos s'a făcut.

¹⁸ Pre Dumneșu nimeni nu l-a
vădut nică odinioară: Cel Unul-născut
Fiul, carele este în sînul Tatălui, acela
a spus. ¹⁹ Și acésta este mărturia
lui Ioan, când au trimis Iudeii din
Ierusalim preoți și leviți, ca să-l în-
trebe pre dînsul: Tu cine ești? ²⁰ Și
a mărturisit și n'a tăgăduit; și a
mărturisit că nu sînt eu Christosul.
²¹ Și l-au întrebat pre dînsul: Ce dar?
Ilie ești tu? Și a ȑis: Nu sînt. Pro-
fetul ești tu? Și a rĂspuns: Nu.
²² Decă au ȑis lui: Cine ești? ca să dăm
rĂspuns celor ce ne-au trimis pre noi;
ce ȑici însuți pentru sineți? ²³ A ȑis:
Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie:
Indreptați calea Domnului, precum a
ȑis Isaia Profetul. ²⁴ Și trimișii erau
dintre farisei. ²⁵ Și l-au întrebat pre dîn-
sul și i-au ȑis lui: Pentru ce dar botezi?
dacă nu ești tu Christosul; Nică Ilie;
Nică Profetul? ²⁶ RĂspuns-a lor Ioan
grăind: Eu botez cu apă; iar în mijlo-
cul vostru stă pre carele voi nu-l știți.

²⁷ Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut; căruia nu sînt vrednic să-i desleg cureaua încălțăminteii lui. ²⁸ Acestea s'a făcut în Vitavară de ceea parte de Iordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua-zi vede Ioan pre Iisus viind către dînsul și dice : Iată Mielul lui Dumnezeu, carele rădică păcatul lumii. ³⁰ Acesta este pentru carele eă am ăis: După mine vine Bărbat, carele mai înainte de mine s'a făcut; că mai înteu de mine a fost. ³¹ Și eă nu l-am știut pre el, ci ca să se arăte lui Israil; pentru acăsta am venit eă cu apă botezând. ³² Și a mărturisit Ioan dicend: Că am vedut Duchul, ca un porumb, pogorîndu-se din ceriu, și a rămas preste dînsul. ³³ Și eă nu l-am știut pre el; ci cela ce m'a trimis pre mine să botez cu apă, acela m'a ăis mie: Preste carele veî vedea Duchul pogorîndu-se și rămâind preste dînsul, acesta este carele botéază cu Duch Sânt. ³⁴ Și eă am vedut și am mărturisit, că acesta este Fiiul lui Dumnezeu.

³⁶ Adoua-đi iarăși sta Ioan, și din
 învățăceii lui doi, și căutând la Iisus
 carele umbla, ăice: ³⁶ Iată Mielul lui
 Dumnezeu. ³⁷ Și l-au auzit pre el cei
 doi învățăcei grăind, și au mers după
 Iisus. ³⁸ Iar întorcându-se Iisus, și
 vedându-i pre ei mergând după el a
 ăis lor: Ce căutați? Iar ei au ăis lui:
 Ravvi, (ce se ăice tâlcuindu-se: Invăță-
 toriule), unde locuești? ³⁹ A ăis lor:
 Veniți și vedeți; au venit și au vedut
 unde locuește; și la el au rămas în ăiua
 aceia. Și era ca la a ăceea oră. ⁴⁰ Si
 era Andrei fratele lui Simon Petru,
 unul din cei doi care auăise de la Ioan,
 și mersese după dănsul. ⁴¹ Au aflat
 acesta ântâiu pre Simon fratele seă, și
 i-a ăis lui: Am aflat pre Mesia, (ce se
 tâlcuește Christos). ⁴² Si l-a adus
 pre dănsul către Iisus, și căutând la el
 Iisus a ăis: Tu ești Simon feciorul
 lui Ionă; tu te vei ăiema Chifă, ce se
 tâlcuește Petru. ⁴³ Iar a doua-đi a vrut Iisus să
 meargă în Galileia, și a aflat pre Filip
 și i-a ăis lui: Vino după mine. ⁴⁴ Si

era Filip din Bitsaida, din oraşul lui Andrei şi al lui Petru. ⁴⁵ A aflat Filip pre Natanaïl şi dice lui: Pentru carele a scris Moisi în lege şi profetii, am aflat pre Iisus, Fiiul lui Iosif, carele este din Nazaret. ⁴⁶ Şi a dis Natanaïl lui: Din Nazaret poate fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino şi vezi. ⁴⁷ A văduţ Iisus pre Natanaïl viind către dânsul, şi a dis pentru dânsul: Iată cu adevărat Israélitean, întru carele vicleşug nu este. ⁴⁸ Dis-a Natanaïl lui: De unde mă cunoşti? Răspuns-a Iisus şi i-a dis lui: Mai înainte până a nute chiema pre tine Filip, fiind tu sub smochin te-am văduţ. ⁴⁹ Răspuns-a Natanaïl şi i-a dis lui: Ravvi, tu eşti Fiiul lui Dumneđu, tu eşti Impăratul lui Israil. ⁵⁰ Răspuns-a Iisus şi i-a dis lui: Pentru căci am dis ţie, că te-am văduţ sub smochin crezi? mai mari decât acestea vei vedea. ⁵¹ Şi i-a dis lui: Amin, Amin grăesc voui: De acum veţi vedea ceriul deschidându-se şi pre îngerii lui Dumneđu suindu-se şi pogorându-se preste Fiiul omului.

CAP. II.

*Pentru nunta cea din Cana; pentru cei
ce s'au isgonit din biserică; pentru cuvân-
tul acela: Stricați biserica acésta.*

¹ Si a treia zi nuntă s'a făcut în Cana
Galileei; și era Muma lui Iisus acolo.
² Si au fost chemat și Iisus și învăță-
ceii lui la nuntă. ³ Și stêrșindu-se vi-
nul, dice Muma lui Iisus către dânsul:
Vin nu aũ. ⁴ Dice ei Iisus: Ce este
mie și ție, femeé? Incă n'a venit óra
mea. ⁵ Dice Muma lui slugilor: Orĩ
ce va dice voĩ faceți. ⁶ Și era acolo
șese vase de peatră, puse dupre curățe-
nia Iudeilor, care lua câte două saũ trei
vedre. ⁷ Dice lor Iisus: Umpleți vase-
le de apă, și le-aũ umplut până sus. ⁸ Si
dice lor: Scoateți acum și aduceți nunu-
lui; și i-aũ adus. ⁹ Și după ce a gus-
tat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu
știa de unde este, iar slugile care sco-
sesse apa știaũ), strigă pre mire nunul.

și dice lui: ¹⁰ Tot omul ântăiū vinul cel bun pune, și dacă se îmbată, atuncea cel mai prost; ear tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Aceasta a făcut începătură minunilor Iisus în Cana Galileei; și s'a arătat mărirea sa, și au creșut întru el învătăceii lui.

¹² După acésta s'a pogorît în Capernaum, el și Muma lui, și frații lui, și învătăceii lui, și acolo au ședut nu multe zile. ¹³ Și era aproape Paștile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Și a aflat în biserică pre cei ce vindeau boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședând. ¹⁵ Și făcând biciū de ștreanguri, pre toți i-a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor au versat banii, și mesele le-au răsturnat. ¹⁶ Și celor ce vindeau porumbi le-a dis: Luați acestea de aicea, și nu faceți Casa Tatălui meu casă de neguțătorie. ¹⁷ Și s'au adus aminte învătăceii lui, că este scris: Râvna casei tale m'a mâncat pre mine. ¹⁸ Răspuns-a Iudeii și au dis lui: Ce semn arăți noi, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns-a Iisus și a dis lor: Stricați

biserica acésta, și în trei zile o voi rădica. ²⁰ Și au zis Iudeii : în patru-
decă și șase de ani s'a zidit biserică
acésta, și tu în trei zile o vei rădica ?
²¹ Iar el zicea pentru biserică Trupu-
lui seú. ²² Pentru acésta când s'a
sculat din morți, și-au adus aminte înve-
țaceii lui, că acésta zicea lor : Și au
crezut scripturei și cuvântului carele
zisesse Iisus. ²³ Si când era în Ierusalim, la
praznicul Paștilor, mulți au crezut întru
numele lui, vedând semnele lui cele ce
făcea. ²⁴ Iară însuși Iisus nu se încre-
dinta pre sine lor, pentru că el știa pre
toți. ²⁵ Si nu avea trebuință ca cine-
va să mărturisescă pentru om ; că el
știa ce era în om.

CAP. III.

*Pentru Nicodim și Iisus ; pentru Iisus
și Ioan când botează ; pentru curățenie.*

¹ Si era un om din farisei, Nicodim
numele lui, boer al Iudeilor. ² Acesta

a venit către Iisus noaptea, și i-a zis lui: Ravvi, știm că de la Dumnezeu ai venit învățător; că nimenea nu poate acestea semne să facă, care tu faci, de nu va fi Dumnezeu cu dânsul. ³ Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Amin, Amin grăesc ție: De nu se va naște cine-va de sus, nu va putea vedea împărăția lui Dumnezeu. ⁴ Dice către el Nicodim: Cum poate omul să se nască fiind bătrân? Aă doară poate a doua oară să intre în pântecele maicei sale, și să se nască? ⁵ Răspuns-a Iisus: Amin, Amin grăesc ție: De nu se va naște cine-va din apă și din Duch, nu va putea să intre întru împărăția lui Dumnezeu. ⁶ Ce este născut din trup, trup este; și ce este născut din Duch, Duch este. ⁷ Nu te mira căci am zis ție: că se cade voi a vă naște de sus. ⁸ Duchul unde voește suflă, și glasul lui aude, dar nu știți de unde vine și unde merge; așa este tot carele este născut din Duchul. ⁹ Răspuns-a Nicodim și i-a zis lui: Cum pot să fie acestea? ¹⁰ Răspuns-a Iisus și i-a zis lui: Tu ești învățătorul

lui Israil, și acestea nu le știți? ¹¹ Amin
Amin grăesc ție: Că ce știm grăim, și
ce am vădut mărturisim, și mărturia
noastră nu o primiți. ¹² Dacă cele pa-
mântești am spus voî, și nu credeți;
cum de voiți spune voî cele cerești,
veți crede?

¹³ Si nimenea nu s'a suit în ceriū,
fără numai cel ce s'a pogorît din ceriū,
Fiul omului, carele este în ceriū. ¹⁴ Si
precum Moisi a înălțat șerpele în pustie,
așa se cade a se înălța Fiiul omului. ¹⁵ Ca
tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să
aibă viață vecinică.

¹⁶ Că așa a iubit Dumnezeu lumea,
cât și pre Fiiul său cel Unul-născut l-a
dat, ca tot cel ce crede întru el să nu
piară, ci să aibă viață vecinică. ¹⁷ Că
nu a trimis Dumnezeu pre Fiiul său în
lume, ca să judece lumea, ci ca să se
mântuiască lumea prin el. ¹⁸ Că ce crede
întru el nu se judecă; iar cea ce nu crede
iată este judecată că n'a crezut întru nu-
mele celui Unui-născut Fiului lui Dum-
nezeu. ¹⁹ Iar acesta este judecata, că lu-

mina a venit în lume, și a iubit oamenii mai mult în tinericul decât lumina: că erau fapte le lor rele. ²⁰ Că tot cela ce face rele, uraște lumina; și nu vine la lumină ca să nu se vădească lucrurile lui. ²¹ Iar cela ce face adevărul vine la lumină, că să se arate lucrurile lui, că întru Dumnezeu sînt lucrate.

²² După acestea a venit Iisus, și învățăceii lui în pământul Iudeei, și acolo petrecea cu ei, și boteza. ²³ Si era și Ioan botezând în Enon aproape de Salim; că erau acolo ape multe, și veneau și se botezau. ²⁴ Că încă nu era Ioan închis în temniță. ²⁵ Si a fost întrebare de învățăceii lui Ioan cu Iudeii pentru curățenie. ²⁶ Si a venit către Ioan și i-a zis lui: Ravvi, cel ce era cu tine de ceea parte de Iordan, pentru carele tu ai mărturisit, iată el botează, și toți merg către dînsul. ²⁷ Răspuns-a Ioan și a zis: Nu poate omul lua nimic, de nu va fi dat lui din ceri. ²⁸ Voi înși-vă mărturisiți pentru mine, că am zis: Nu sînt eu Christosul, ci cum că sînt trimis înaintea aceluia. ²⁹ Că la ce are mireasă, mire este; iar prie-

tenul mirelui carele stă și-l ascultă
pre el, cu bucurie se bucură de glasul
Mirelui; decî această bucurie a mea s'a
umplut. 30 Aceluia se cade a crește,
iar mie a mămicșura. 31 Cel ce vine de
sus deasupra tuturor este; cel ce este
de pre pământ pămîntesc este, și de pre
pământ grăește; cel ce vine din ceriū,
deasupra tuturor este. 32 Si ce a vî-
dut și a audît aceea mărturisește; si
mărturia lui nimenea nu o primește.
33 Cea ce primește mărturia lui a
pecetluit că Dumneđeū adevărat este.
34 Că pre carele a trimis Dumneđeū,
cuvintele lui Dumneđeū grăește; că nu
cu măsură dă Dumneđeū Duchul. 35 Ta-
tăl iubește pre Fiul, și tôte le-a dat
în mâna lui. 36 Cea ce crede întru
Fiul are viétă vecînică; iar cea ce nu
ascultă pre Fiul, nu va vedea viétă, ci
mânia lui Dumneđeū va rămînea pre-
ste el.

CAP. IV.

*Pentru Samarineanca ; pentru Fiul
omului celui împărătesc.*

¹ Decî dacă a înţeles Domnul, că au
auzit fariseii că Iisus mai mulţi în-
văţăceii face şi botează decât Ioan.
² (Măcar că însuşi Iisus nu boteza, ci
învăţăceii lui). ³ A lăsat Iudeea şi
s'a dus iarăşi în Galileea. ⁴ Si trebuia
să treacă el prin Samaria.

⁵ Decî a venit în cetatea Samariei,
ce se chiamă Sihar, aproape de locul
carele a dat Iacov lui Iosif fiului său.
⁶ Si era acolo puţul lui Iacov, iar Iisus
ostenit fiind de călătorie, şedea aşa la
puţ ; şi era ca la a şesea oră. ⁷ A
venit o femeie din Samaria să ia apă ;
dis-a ei Iisus: Dă-mi să beau. ⁸ Că învăţă-
ceii lui se dusesse în cetate să cumpere hra-
nă. ⁹ Decî a dis lui femeia samarinencă:
Cum tu Iudeu fiind, ceri dela mine să
beî, femeie samarineancă fiind eu? Că
nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii.

10 Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: De ai fi știut darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce ȋtie : dă-mi să beau, tu ai fi cerut de la dănsul, și ȋti-ar fi dat ȋtie apă vie. 11 Zis-a lui femeia : Dă-mne, nică ciutură ai, și puțul este adănc; de unde dar ai apă cea vie ? 12 Aă doară tu măi mare ești decât Iacov părintele nostru ? carele ne-a dat noi puțul acesta, și el însuși dintr'ănsul a bătut, și fii lui, și dobitoacele lui ? 13 Răspuns-a Iisus și i-a zis ei: Tot cel ce va bea din apă acăsta va înseta iarăși. 14 Iar cel ce va bea din apă care eu voiă da lui nu va înseta în veac; ci apă care eu voiă da lui se va face întru dănsul izvor de apă săltătoare întru viață vecinică. 15 Zis-a către dănsul femeia : Doamne, dă-mi acăsta apă, ca să nu măi însetez, nică să măi viă aicea să scot. 16 Zis-a ei Iisus: Mergi și cheamă pre bărbatul tău, și vino aicea. 17 Răspuns-a femeia și i-a zis lui: Nu am bărbat. Zis-a ei Iisus: Bine ai zis că nu ai bărbat. 18 Că cinci bărbați ai avut, și acum pre carele ai nu-ȋ este ȋtie bărbat; acăsta adevărat ai grăit. 19 Zis-a lui femeia : Doam-

ne, vedă că profet ești tu. ²⁰ Părinții
noștri în muntele acesta s'au închinat,
și voi diceți, că în Ierusalim este locul
unde se cade a se închina. ²¹ Dis-a ei
Iisus: Femeie, crede mie că va veni tim-
pul, când nici în muntele acesta nici în
Ierusalim vă veți închina Tatălui.
²² Voi vă închinați căruia nu știți, noi
ne închinăm căruia știm, că mântuirea
din Iudei este. ²³ Ci va veni timpul,
și acum este, când închinătorii cei adev-
erați se vor închina Tatălui cu duchul
și cu adevărul; că Tatăl acest feliu caută
să fie cei ce se închină lui. ²⁴ Duch este
Dumnezeu, și cei ce se închină lui, cu
duchul și cu adevărul se cade să se în-
chine. ²⁵ Dis-a lui femeea: știm că va veni
Mesia, (carele să chiamă Christos), când
va veni acela, va spune noi toate.
²⁶ Dis-a ei Iisus: Eū sînt, cela ce gră-
esc cu tine. ²⁷ Si atuncea aū venit învê-
țaceii lui și să miraū, că cu femeie graia;
însă nimenea nu i-a dis: Ce cauți? sau
ce grăești cu dînsa? ²⁸ Iar femeea
a lăsat ciutura sa, și a mers în ceta-
te și a dis ómenilor: ²⁹ Veniți de ve-

deți om, carele mî-a spus mie toate
 câte am făcut; nu cum-va acesta este
 Christos? ³⁰ Decî aū eșit din ceta-
 te și veneaū către dēnsul. ³¹ Iar între
 acestea îl rugaū pre dēnsul învેțăcei
 grăind: Ravvi, mănâncă. ³² Iar el a ȓis
 lor: Eū măncare am a mânca, care voi
 nu știți. ³³ Iar învેțăcei grăiaū între
 dēnsii: Nu cumva i-a adus lui cineva să
 mănânce? ³⁴ ȓis-a lor Iisus: Mânca-
 rea mea este că să fac voia celui ce m'a
 trimis pre mine, și să sēvērșesc lucrul
 lui. ³⁵ Aū nu voi ȓiceți, că încă patru
 luni sînt, și secerișul va veni? Iată ȓic
 voi: Rădicați ochii, voștri și vedeți hol-
 dele că sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶ Și
 acela ce seceră plată iea, și adună ródă în
 viēță vecinică; ca și cel ce sēmănă, îm-
 preună să se bucure și cel ce seceră.
³⁷ Că întru acēsta este cuvēntul adevē-
 rat că altul este cel ce sēmănă, și altul
 cel ce seceră. ³⁸ Eū v'am trimis pre
 voi să secerati ceea ce voi nu v'ați oste-
 nit, alții s'aū ostenit și voi ați intrat în-
 tru ostenēla lor. ³⁹ Iar din cetatea aceea
 mulți din Samarineni aū creȓut într'ēn-

sul, pentru cuvântul femeii care mărturisia, că mi-a spus mie toate câte am făcut.
 40 Decî după ce a venit la dînsul Samarineni, îl rugău pre el ca să rămăe la dînsii; și a rămas acolo două zile. 41 Și mult mai mulția creșut pentru cuvântul lui. 42 Si femeii dicea: că nu mai credem pentru vorba ta; că înșine am auzit și știm, că acesta este cu adevărat Mîntuitorul lumii Christos. 43 Iar după două zile a eșit de acolo și a mers în Galilea. 44 Că însuși Iisus a mărturisit, că profet în patria sa cinste nu are. 45 Si când a venit în Galileia, l-a primit pre dînsul Galileani; fiind-că a fost vădut toate câte a făcut în Ierusalim la praznic, că și ei a fost venit la praznic. 46 Si a venit Iisus iarăși în Cana Galileei unde a făcut apa vin.

Si era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. 47 Acesta auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dînsul ca să se pogóre și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să móră. 48 Iar Iisus a dis către el: De nu veți vedea semne și minuni nu veți crede.

49 Dis-a către el omul cel împărătesc :
 Dómnne, pogórá-te mai înainte până a
 nu muri fiul meu. 50 Dis-a Iisus lui :
 Mergi, fiul tǎu viú este ; Si a cređut
 omul cuvântului carele a ȑis Iisus lui, și
 s'a dus. 51 Si iată pogorîndu-se el, slu-
 gile lui l-au întâmpinat pre el, și i-au spus
 dicând : Că fiul tǎu este viú. 52 Decǐ
 îi întreba pre ei de ora întru care i-a
 fost mai bine. Si i-au ȑis lui : că eri în ora
 a șaptea l-a lăsat frigurile. 53 Si a
 cunoscut tatăl, că în ora aceea a fost în
 carea a ȑis Iisus lui : că fiul tǎu viú
 este și a cređut el și casa lui tótă.
 54 Acesta iarăși al doilea semn a făcut
 Iisus, viind din Iudeia în Galileia.

C A P. V.

*Pentru cel ce avea trei-ȑeci și opt de ani
 în bółă ; pentru Iudei când căutaă să o-
 móre pre Iisus.*

¹După acestea era praznicul Iudeilor
 și s'a suit Iisus în Ierusalim. ² Si este

în Ierusalim scaldătórea oilor, care se
 chiamă evreește Vitezda, cinci pridvóre
 avênd. ³ Intru acelea zăcea mulțime
 multă de bolnavi, orbi, schiopi, uscați,
 așteptând mișcarea apei. ⁴ Că înger la
 vreme se pogora în scaldătóre, și tur-
 bură apa; și carele intra întâi după
 turburarea apei, se făcea sănătos ori de
 ce bółă era ținut. ⁵ Decî era acolo un
 om, trei-decî și opt de ani avênd în
 bółă. ⁶ Pre acesta vëdêndu-l Iisus ză-
 cênd, și cunoscênd că iată multă vre-
 me avea i-a dis lui: Voești să fi sănătos?
⁷ Răspuns-a lui bolnavul: Doamne, om
 nu am, că dacă se va turbura apa să
 mă bage în scaldătóre. Decî până când
 merg eũ, altul înaintea mea se pogoră.
⁸ Dis-a Iisus lui: Scoală-te ia-ți patul
 tãu și umblă. ⁹ Si îndată s'a făcut
 sănătos omul, și ș'a luat patul seũ și
 umbla; și era întru acea zi Sâmbătă.
¹⁰ Decî dicea celui vindecat Iudeii:
 Sâmbătă este, nu se cade ție a-ți lua pa-
 tul. ¹¹ Răspuns-a lor: Cea ce m'a fă-
 cut sănătos, acela m'a dis: Ia-ți patul tãu
 și umblă. ¹² Decî l-au întrebat pre el, cine

este omul acela ce ți-a ȑis: ȑa-ȑi patul
 ȑeu și umblă? ¹³ Iar cel vindecat nu
 știa cine este; că Iisus se dedese în la-
 tură, popor fiind întru acel loc. ²⁴ După
 aceea l-a aflat pre el Iisus în biserică
 și ȑ-a ȑis lui: Iată că te-ai făcut sănă-
 tos, de acum înainte să nu mai greșești,
 ca să nu-ȑi fie ȑie ceva mai rău. ¹⁵ A
 mers omul acela și a vestit Iudeilor, că
 Iisus este cel ce l-a făcut pre dēnsul să-
 nētos. Si pentru aceea goniau pre Iisus
 Iudeii, și-l căutaū pre el să-l omóre, că
 aceste făcea Sâmbăta. ¹⁷ Iar Iisus a
 răspuns lor:

Tatăl meu până acum lucrăză, și eu
 lucrez. ¹⁸ Decī pentru acēsta mai vēr-
 tos căutaū Iudeii pre el să-l omóre, că
 nu numai deslégă Sâmbăta ci și Tată
 al său ȑicea pre Dumneȑeū, întocma pre
 sine făcēdu-sē cu Dumneȑeū. ¹⁹ Decī
 a răspuns Iisus și a ȑis lor: Amin,
 Amin grăesc voi: Nu pôte Fiiul să facă
 dela sine nimic, de nu va videa pre
 Tatăl făcēd: Că cele ce face el, a-
 celea și Fiul asemenea face. ²⁰ Că Ta-
 tăl iubește pre Fiiul, și tôte arată lui

care el face, și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scólă pre morți și-î înviază, așa și Fiiul pre cari vra îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci tótă judecata o a dat Fiiului; ca toți să cinstescă pre Fiiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinstește pre Fiiul, nu cinstește pre Tatăl carele l-a trimes.

²⁴ Amin, Amin grăesc voi: Că cela ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecinică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat dinmórte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc voi: Că vine ora și acum este, când morții vor auzi glasul Fiiului lui Dumnezeu și cari vor auzi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață întru sine, așa a dat și Fiiului viață să aibă întru sine. ²⁷ Si stăpânire i-a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiiu al omului este, nu vă mirați de acésta. Că vine ora, întru carea toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. ²⁹ Si vor eși cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cei ce

au făcut cele rele într-o înviere jude-
căte. 30 Nu pot eu să fac dela sine
nimic: Precum aud judec; și judecata
mea dreaptă este. Că nu caut voia
mea, ci voia Tatălui celui ce m'a tri-
mis. 31 De mărturisesc eu pentru mine,
mărturia mea nu este adevărată. 32 Al-
tule este cel ce mărturisește pentru mine,
și știu că adevărată este mărturia care
mărturisește pentru mine. 33 Voi ați
trimis către Ión, și a mărturisit ade-
vărul. 34 Iar eu nu dela om ia măr-
turia; ci acestea grăesc, ca voi să vă
mântuiți. 35 Acela era făclie care ar-
dea și lumina; iar voi ați voit să vă
veseliți un timp într-o lumina lui.
36 Iar eu am mărturie mai mare de cât
Ión, că lucrurile care mi-a dat mie Ta-
tăl ca să le sêvârșesc pre ele, aceste
lucruri care eu fac, mărturisesc pen-
tru mine, că Tatăl m'a trimis. 37 Si
Tatăl acela ce m'a trimis, acela a măr-
turisit pentru mine; nici glasul lui
ați audit vre-o dată, nici chipul lui ați
vădut. 38 Si cuvântul lui nu-l aveți

rămăind întru voi; că precarele a trimis el, acestuia voi nu credeți. 39 Cerați scrip-
turile, că voi vise pare întru dâensele a
avea viață vecinică; și acelea sunt cele
ce mărturisesc pentru mine. 40 Si nu
voiți să veniți către mine, ca viață să
aveți. 41 Slavă de la oameni nu ia. 42
Ci v'am cunoscut pre voi, că dragostea
lui Dumnezeu nu aveți întru voi. 43 Eu
am venit întru numele Tatălui meu,
și nu mă primiți pre mine; de
va veni altul întru numele său, pre
acela veți primi. 44 Cum puteți voi să
credeți, slavă unul de la altul luând, și
pre slava cea dela singur Dumnezeu nu
o căutați? 45 Să nu vi se pare că eu voi
pârî pre voi la Tatăl; este cela ce vă
părăște pre voi, Moisi, spre carele voi
ați nădăjduit. 46 Că de ați fi crezut lui
Moisi, ați fi crezut și mie, că pentru
mine acela a scris. 47 Iar dacă scrip-
turile aceluia nu credeți, cum cuvinte-
lor mele veți crede?

CAP. VI.

*Pentru cele cinci pâni și doi pești ;
pentru darea în latură a lui Iisus ca să
nu-l facă pre el împărat; pentru umblarea
pre mare ; pentru poporul carele mergea
după Iisus în vase; pentru popor când
cerea semn; pentru pânea care se po-
goară din ceriū; pentru cei mulți din
învățaceii cari s'aū întors de la Iisus ;
pentru mărturisirea lui Petru de Christos.*

¹ După acestea s'a dus Iisus de ceea
parte de marea Galileii, care este a
Tiberiadei. ² Si a mers după dên-
sul popor mult, căci vedea semnele lui
care făcea la cei bolnavi.

³ Si s'a suit în munte Iisus, și
acolo a ședut cu învățaceii sei. ⁴ Si
era aproape Paștile, pranzicul Iudeilor.

⁵ Decī rădicându-și Iisus ochiū, și vë-
dënd, că mult popor vine la dên-
sul, dice către Filip: De unde vom cumpăra
pâni, ca să mănânce aceștia? ⁶ (Iar
acēsta dicea ispitind pre el; că însuși

știa ce vrea să facă). ⁷ Răspuns-a
 Flip lui: De două-sute de dinari pâni
 nu le va ajunge lor, ca fiește-carele
 dintr'ênșii câte puțin să iea. ⁸ Grăit-a
 lui unul din învătăceii lui, Andrei frate-
 le lui Simon Petru: ⁹ Este un copil
 aicea, carele are cinci pâni de orz
 și doi pești; ci acestea ce sînt la a-
 tătea? ¹⁰ Si a ȑis Iisus: Faceți pre ô-
 meni să șeadă; și era carbă multă în-
 tru acel loc; decî aũ ședut bărbații
 cu numărul ca la cinci mi. ¹¹ Si a luat
 pânilé Iisus, și mulțămînd, a împărțit
 învătăceilor, iar învătăceii celor ce
 ședeau; așijderea și din pești cât aũ vrut
 ei. ¹² Iar dacă s'aũ săturat, a ȑis în-
 vătăceilor seî: Adunați sfărămiturile ce
 aũ prisosit, ca să nu să piardă ceva.
¹³ Decî aũ adunat și aũ umplut două spre-
 dece coșuri de sfărămituri, din cinci
 pâni de orz, care a prisosit celor ce aũ
 mâncat.

¹⁴ Iar oamenii vădênd semnul, care-
 le a făcut Iisus, ȑiceau: Că acesta este
 adevêrat profetul cel ce va să vie în
 lume. ¹⁵ Decî Iisus cunoscênd că vor

să vie, și să-l apuce pre el ca să-l facă
 împărat s'a dus iarăși în munte el singur.
 16 Și dacă s'a făcut sêră, s'aă pogorît în vê-
 țăceii lui la mare. 17 Și intrând în corabie
 mergea de ceea parte de mare la Caper-
 naum; și iată întunerec s'a făcut, și nu
 venise către ei Iisus. 18 Si marea s'a
 ridicat, vânt mare suflând. 19 Decî vi-
 ind ei ca la două-decî și cincî saă treî-
 decî de stadii, vîd pre Iisus umblând
 pre mare, și apropiindu-se de corabie;
 și s'aă înfricoșat. 20 Iar el a ăis lor :
 eu sînt, nu vê temeți. 21 Decî vrea să-l ăea
 pre el în corabie ; și îndatăși corabia a
 sosit la pămîntul la carele ei mergeaă.
 22 A doua ăi poporul carele sta de ceea
 parte de mare, vîdînd că altă corabie
 nu era acolo, fără numai una, întru ca-
 re intrase în vîțăceii lui, și cum că Iisus
 nu a intrat în corabie împreună cu în-
 vîțăceii seî, ci singurî în vîțăceii lui s'aă
 dus; 23 (Si alte corăbii aă venit de la
 Tiberiada, aprôpe de locul unde aă mân-
 cat pânea multămind Domnului). 24 Decî
 dacă a vîdut poporul, că Iisus nu este
 acolo, nici în vîțăceii lui, aă intrat și ei

în corăbii, și au mers în Capernaum, că-
utând pre Iisus. ²⁵ Și aflându-l pre el
de ceea parte de mare, i-au ȳis lui: Ray-
vi când ai venit aicea? ²⁶ Răspuns-a
Iisus lor și a ȳis: : Amin, Amin graiește
voî: Mă căutați pre mine, nu căci ați
vădut semne, ci căci ați mâncat din pâni
și v'ați săturat.

²⁷ Lucrați nu mâncarea cea peritoare,
ci mâncarea care remâne spre viață ve-
cinică, care Fiiul omului va da voî. Că
pre acesta Dumnezeu Tatăl l-a pecetluit.
²⁸ Deci au ȳis către dēnsul: Ce vom face
ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu?
²⁹ Răspuns-a Iisus și a ȳis lor: Acesta
este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți
întru carele a trimis acela. ³⁰ ȳis-a drept
aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să
vedem și să credem ție? Ce lucrezi?
³¹ Părinții noștri mană au mâncat în
pustie, precum este scris: Pâne din ceri
le-a dat lor de a mâncat. ³² Deci
le-a ȳis lor Iisus: Amin, Amin ȳic voî:
nu Moisi a dat voî pânea din ceri, ci
Tatăl meu dă voî din ceri pânea cea
adeverată. ³³ Pentru că pânea lui

Dumnezeu este, ceia ce se pogoră din
ceriū, și viață dă lumii. ³⁴ Decī a ȡis
către dēnsul: Dōmne, pururea dă-ne noi
pānea acēsta. ³⁵ Si a ȡis lor Iisus :

Eū sunt pānea vieții, cela ce vine
către mine nu va flămānȡi, și cela ce
crede în mine, nu va înseta nici odini-
oară. ³⁶ Ci am ȡis voi: Că m'aȡi și vē-
ȡut pre mine și nu credeȡi. ³⁷ Tot ce
îmi dă mie Tatāl, către mine va veni ;
Si pre cela ce vine către mine nu-l voiū
scōte afarā. ³⁸ Că m'am pogorīt din
ceriū, nu ca să fac voia mea, ci voia ce-
lui ce m'a trimis pre mine. ³⁹ Si acēsta
este voia Tatālui celui ce m'a trimis pre
mine ; ca tot ce mi-a dat mie, să nu
pierȡ dintr'ēnsul, ci să-l înviez pre el
în ȡiua cea de apoi.

⁴⁰ Si acēsta este voea celui ce m'a tri-
mis pre mine, ca tot cine vede pre Fiiul
și crede întru el, să aibă viață vecīnică ;
și eū îl voiū învia pe el în ȡiua cea de
apoi. ⁴¹ Decī cārtiaū Iudeiī pentru el,
că a ȡis: Eū sunt pānea ceea ce s'a po-
gorīt din cериū. ⁴² Si ȡicea: Aū nu
este acesta Iisus fiul lui Iosif, căruia

știm noi pre tatăl seǔ și pre muma sa?
 Dar cum ȃice el, cǎ din ceriǔ m'am po-
 gorit? 43 Decǐ rǝspuns-a Iisus, și a ȃis-
 lor: Nu cǎrtiți ĩntre voi. 44 Nimene
 nu pȃte sǎ vie cǎtre mine de nu-l va
 trage pre el Tatǎl cel ce m'a trimis
 pre mine, și eǔ ĩl voiǔ ĩnvia pre el ĩn
 ȃina cea de apoi. 45 Este scris ĩn pro-
 feți: Și vor fi toți ĩnvȃțați de Dumne-
 deǔ; decǐ tot cela ce aude de la
 Tatǎl și sǎ ĩnvatǎ, vine cǎtre mine.
 46 Nu dȃrǎ cǎ pre Tatǎl l-a vȃdut cine-
 va fǎrǎ numai cela ce este de la Dum-
 neȃeǔ; acela a vȃdut pre Tatǎl. 47 Amin
 Amin grǎesc voi: Cela ce crede ĩntru
 mine are viațǎ vecĭnicǎ.

48 Eǔ sunt pǎinea vieții. 49 Pǎrinții
 voștri aǔ mǎncat mana ĩn pustie, și
 aǔ murit. 50 Aceasta este pǎinea care
 se pogȃrǎ din ceriǔ, ca sǎ mǎnȃnce ci-
 neva dintr'ȃnsa și sǎ nu mȃrǎ. 51 Eǔ
 sunt pǎinea cea vie care s'a pogorit
 din ceriǔ; de va mǎnca cineva din pǎinea
 acȃsta, va fi viǔ ĩn veci; Si pȃinea care
 eǔ voiǔ da, trupul meǔ este, pre carele
 eǔ ĩl voiǔ da pentru viațǎ lumei. 52 Decǐ

se priciau între sine Iudeii dicând :
Cum poate acesta să-și dea noi trupul
seu să-l mănâcăm ? 53 Si a dis lor
Iisus : Amin, Amin grăesc voi, de nu
veți mânca trupul Fiiului omului, și veți
bea sângele lui, nu veți avea viață întru
voi. 54 Cela ce mănâncă trupul meu,
și bea sângele meu, are viață vecinică ;
și eu îl voi învia pre el în ziua cea de
apoi. 55 Că trupul meu adevărat este
mâncare, și sângele meu adevărat este
băutură.

56 Cela ce mănâncă trupul meu, și
bea sângele meu, întru mine petrece și
eu întru el. 57 Precum m'a trimis pre
mine Tatăl cel viu, și eu viez pentru
Tatăl; și cela ce mă mănâncă pre mine,
și acela va fi viu pentru mine. 58 Ace-
sta este pâinea care din ceriuri s'a pogo-
rit; nu precum a mâncat manna părinții
voștri și au murit; cela ce va mânca
pâinea aceasta va fi viu în veac. 59 Ace-
stea a dis în sinagoga, învățând în Ca-
pernaum. 60 Deci mulți auzind din
învățăceii lui au dis : Greu este cuvân-
tul acesta, cine poate să-l auză pre el ?

⁶¹ Iar Iisus știind întru sine, că cârtesc
 pentru aceasta învățaceii lui, a dis lor:
 Acesta vă smintește pre voi? ⁶² Dar
 de veți vedea pre Fiiul omului suindu-
 du-se unde era mai'nainte? ⁶³ Duchul
 este carele face viū, trupul nu folosește
 nimic; graiurile care grăiesc voi Duch
 sînt și viață sînt. ⁶⁴ Ci sunt unii din
 voi cari nu cred. Că știa dintru înce-
 put Iisus cari sînt cei ce nu cred, și
 carele este cela ce vrea să-l vîndă pre
 el. ⁶⁵ Si dicea: Pentru aceasta am dis voi:
 Că niminea nu poate să vie la mine
 de nu va fi dat lui de la Tatăl meu.
⁶⁶ Dintru acesta mulți din învățaceii
 lui s'aū întors înapoi, și nu mai umblău
 cu dēnsul. ⁶⁷ Si a dis Iisus celor doi-
 spre-dece: Aū doară și voi voiți să
 vă duceți? ⁶⁸ Răspuns-a Simon Petru
 lui: Dōmne, la cine ne vom duce?
 Cuvinte ale vieții vecinice ai. ⁶⁹ Si
 noi am cređut și am cunoscut, că tu ești
 Christosul Fiiul lui Dumneđeu celui
 viū. ⁷⁰ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu eū
 pre voi cei doi-spre-dece v'am ales, și u-
 nul din voi diavol este? ⁷¹ Și dicea

de Iuda al lui Simon Iscarioténul,
că acela vrea să-l vîndă pre el, unul
fînd din cei doi-spre-șee.

CAP. VII.

*Pentru suirea Domnului ca întru ascuns
la praznic; pentru Iudeii când se minuna
cum Iisus știe carte neînvățând; pentru
desbinarea poporului pentru Christos; pen-
tru prigonirea boiariilor și a lui Nicodim.*

¹ Si umbla Iisus după acestea în
Galilea, că nu voia în Iudeia să umble,
că-l căuta pre el Iudeii să-l omóre.
² Si era aproape praznicul Iudeilor,
înfingerea corturilor. ³ Decî a ȳis că-
tre dînsul frații lui: Trecî de aicea
și mergî în Iudeia, ca și învățăceii tîi
să vadă lucrurile care faci. ⁴ Că ni-
mene întru ascuns face ceva, și caută
să fie el la arătare; dacă faci acestea,
arată-te pre tine lumei. ⁵ Pentru că
nici frații lui nu credeau într'ênsul.
Decî a ȳis lor Iisus: Vremea mea încă n'a

sosit ; iar vremea voastră tot-déuna este gata. ⁷ Nu poate lumea să vă urască pre voi; iar pre mine mă uraşte, pentru că eū mărturisesc de dēnsa, că lucrurile ei sunt rele. ⁸ Voi suiţi-vă la praznicul acesta. Eū încă nu mă suiū la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a plinit. ⁹ Şi acestea dicēnd lor, a rămas în Galileia. ¹⁰ Si dacă s'a suit fraţiī lui, atuncea şi el s'a suit la praznic, nu de faţă şi cam pre ascuns. ¹¹ Iar Iudeiī îl căutaū pre el la praznic şi diceaū: Unde este acela ? ¹² Si cârtire multă era pentru dēnsul între popóre. Că unii diceaū că bun este; iar alţii diceaū: Nu ; ci amăgeşte poporul. ¹³ Insa nimene de faţă nu grăia de dēnsul, pentru frica Iudeilor.

Iar înjumătăţindu-se praznicul, s'a suit Iisus în biserică şi învăţa. ¹⁵ Şi se miraū Iudeiī dicēnd : Cum ştie acesta carte nefiind învăţat ? ¹⁶ Deci a răspuns lor Iisus şi a ȑis : A mea învăţatură nu este a mea, ci aceluī ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ De va voi cineva să facă voia lui, va cunoşte pentru învăţatura acēsta,

ore de la Dumneđeũ este, saũ eũ de la mine grăesc. 18 Cela ce grăește de la sine mărirea sa caută; iar cela ce caută mărirea celui ce l-a trimis pre el acesta adevărat este, și nedreptate nu este întru dânsul. 19 Aũ nu Moisi v'a dat voi legea? Și nimenea din voi nu face legea? Ce mă căutați să mă omorîți? 20 Răspuns-a poporul și a ȑis : Drac aĩ : cine te caută să te omoare ? 21 Răspuns-a Iisus și a ȑis lor : Un lucru am făcut și toți v'e mirați pentru acẽsta. 22 Moisi v'a dat voi tăierea împrejur, (nu că dela Moisi este, ci de la părinți) și Sâmbăta tăiați împrejur pre om. 23 Dacă tăierea împrejur primește omul Sâmbăta, ca să nu se strice legea lui Moisi, pre mine v'e mâniați, căci om întreg am făcut sãnătos Sâmbăta? 24 Nu judecați dupre față, ci dréptă judecată judecați. 25 Decĩ ȑiceaũ unii din Ierusalimneni : Aũ nu este acesta pre carele îl caută ca să-l omoare ? 26 Și iată de față grăește, și nimic lui nu-ĩ ȑic : Nu cumva aũ cunoscut cu adevărat boierii că adevărat acesta este Christos? 27 Ci pre acesta îl știm de unde este, iar Christos când

va veni, nimene nu știe de unde este.
²⁸ Decî striga Iisus în biserică învățând
și dicînd: Și pre mine mă știți, și știți de
unde sînt; și de la mine nu am venit, ci
este adevărat cela ce m'a trimis, pre care
voi nu-l știți. ²⁹ Iar eu îl știu pre el, că
de la dînsul sînt și acela m'a trimis.
³⁰ Decî îl căutaă pre el să-l prindă, și ni-
menea nu ș'a pus pre dînsul mînile,
că încă nu venise ora lui. ³¹ Și
mulți din popor aă cređut într'ênsul, și
diceaă că Christos cînd va veni, aă doară
mai multe semne va face de cît acestea
care a făcut acesta? ³² Aă auđit fariseii
pre popor cîrtind pentru dînsul aceste și
aă trimis slugi fariseii și archiereii ca
să-l prindă pre dînsul. ³³ Decî a ăislor
Iisus: Incă puțină vreme cu voi sînt,
și merg la cela ce m'a trimis pre mine.
³⁴ Căuta-mă-veți și nu mă veți afla; și
unde sînt eu, voi nu puteți să veniți.
³⁵ Decî a ăis Iudeii între sine: Unde
vrea să mērgă acesta, că noi nu-l vom
afla pre el? Nu cumva întru risipirea
Elinilor va să meargă și să învețe pre
Elini? ³⁶ Ce este cuvîntul acesta carele
a ăis; Căuta-mă-veți și nu mă veți afla;

și unde sînt eū, voi nu puteți să veniți.

³⁷ Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului, a stătut Iisus și a strigat, dicînd: De înseteză cineva să vie la mine și să bea. ³⁸ Cea ce crede întru mine, precum a dis scriptura, rîuri de apă vie vor curge din pîntecele lui. ³⁹ (Iar acēsta a dis pentru Duchul pre carele era să-l ia cei ce cred întru dēnsul. Că încă nu era Duch Sânt, că Iisus încă nu se proslăvise). ⁴⁰ Decī mulți din popor au dînd cuvēntul diceau: Acesta este cu adevērat Profetul, alții diceau: Acesta este Christosul. ⁴¹ Iar alții diceau: Aū doară din Galileia va să vie Christos? ⁴² Aū nu a dis scriptura, că din sēmânța lui David și din orașul Vitleem, unde a fost David, va să vie Christos? ⁴³ Și împērechiare între popor s'a făcut pentru dēnsul. ⁴⁴ Iar unii dintr'ēnșii vrea să-l prindă pre el; dar nimene nu ș'a pus pre dēnsul mînile. ⁴⁵ Decī aū venit slugile către archierei și către farisei și aū dis lor aceia: Pentru ce nu l-ați adus pre el? ⁴⁶ Rēspuns-au

slugile : Nicăi odată om așa a grăit, ca
omul acesta. ⁴⁷ Și a răspuns lor fari-
sei : Aă doară și voi v'ați amăgit ?
⁴⁸ Aă doară cineva din boieri a creăut
într'ênsul, săă din farisei ? ⁴⁹ Ci popo-
rul acesta, carele nu știe legea, bleste-
mat este. ⁵⁰ Dis-a Nicodim către ei,
carele venise noaptea la dênsul, unul
fiind dintre ei : ⁵¹ Aă doară legea nó-
stră judecă pre om, de nu va aădi de
la el măi 'nainte, și va cunoște ce face ?
⁵² Răspuns-aă și i-aă dis lui : Aă doară
și tu din Galileia ești ? Căcă și vedă,
că profet din Galileia nu s'a sculat. ⁵³ Și
a mers fiecarele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebaŭ pre Iisus pentru Tatăl seŭ; pentru Iisus când făgăduia slobozenie celor ce-î urmază lui; pentru cei ce diceaŭ că drac are Iisus; pentru Iudeii cei ce se ispitiaŭ să omóre cu petre pre Iisus, căci a ȑis: că mai 'nainte de Avraam este.

¹ Iar Iisus s'a dus în muntele Masli-
nilor. ² Iar la mâncare iarăși a venit
în biserică, și tot poporul a venit la
dênsul, și ședând învêța pre ei.

³ Și a adus la dênsul cărturarii și fariseii
pre o femeie prinsă în prea-curvie; și pu-
indu-o pre dênsa în mijloc, ⁴ Aŭ ȑis lui:
Învêțătorule, pre acéstă femeie o am
prins așa de față prea-curvind. ⁵ Și în lege
Moisi ne a poruncit noi, unele că acestea
să se ucidă cu petre; dar tu ce ȑici? ⁶ Și
acéstă dicea, ispitindu-l pre el ca să
aibă ce cleveti împotiva lui; iar Iisus
jos plecându-se, scria cu degetul pre
pământ. ⁷ Și neîncetând a-l întreba pre

el, s'a ridicat și a ȃis lor : Cea ce este
fără de păcat între voi, acela întâi să
arunce piatră asupra ei. ⁸ Și iarăși
plecându-se jos a scris pre pământ. ⁹ Iar
ei aȃdind, și de știință muștrându-se,
eșia unul după altul, începând de la
cei mai bătrâni până la cei mai de jos.
Și a rămas Iisus singur și femea în
mijloc stând. ¹⁰ Și rădicându-se Iisus,
și nevedând pre nimene, fără nu-
mai pre femeie, i-a ȃis ei: Femeie, unde
îți sunt părîșii tîi ? Aȃ nimene pre ti-
ne nu te-a judecat a fi vinovată ?
¹¹ Iar ea a ȃis: Nimene, Dómnne. Și a ȃis
ei Iisus : Nicî eȃ nu te judec. Du-te și de
acum să nu mai păcătuești.

¹² Decî iarăși a grăit lor Iisus ȃicând:
Eȃ sînt lumina lumei : cea ce urmă-
ză mie nu va umbla întru întunerec, ci
va avea lumina vieței. ¹³ Decî a ȃis
lui fariseii : Tu însuți mărturisești pen-
tru tine : mărturia ta nu este adevăra-
tă. ¹⁴ Răspuns-a Iisus și a ȃis lor :
De și eȃ însumi mărturisesc pentru
mine, adevărată este mărturia mea ;
că știȃ de unde am venit, și unde merg ;

iar voi nu știți de unde vii și unde
merg. ¹⁵ Voi după trup judecați, eu
nu judec pre nimenea. ¹⁶ Și de așa și
judeca eu, judecata mea adevărată este;
că singur nu sînt, ci eu și Tatăl acela
ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și în legea
voastră scris este, că a doi oameni mărtu-
ria adevărată este. ¹⁸ Eu sînt cel ce
mărturisesc pentru mine însumi, și mărtu-
risește pentru mine Tatăl cel ce m'a
trimis. ¹⁹ Decî dicea lui: Unde este
Tatăl tău? Răspuns-a Iisus: Nicî pre
mine mă știți, nicî pre Tatăl meu; de
m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meu
ați ști. ²⁰ Aceste graiuri le-a grăit Iisus
în gazofilachie, învățînd în biserică;
și nimene nu l-a prins pre el, că încă nu
venise ora lui.

²¹ Și iarăși a dis lor Iisus: Eu merg și
mă veți căuta pre mine, și nu mă veți
afla, și în păcatul vostru veți muri. Unde
merg eu, voi nu puteți să veniți. ²² Decî
diceau Iudeii: Aă doară va să se omoa-
re însuși pre sine, că dice: Unde merg
eu, voi nu puteți să veniți? ²³ Și a dis
lor: Voi din cele de jos sînteți, eu din
cele de sus sînt; voi din lumea acésta

sînteți, eū nu sînt din lumea acēsta.
 24 Decī am ȃis voī: Că veți muri în pē-
 catele vōstre; că de nu veți crede că
 eū sînt, veți muri în pēcatele vōstre.
 25 ȃis-a drept aceea luī: Tu cine ești?
 Și a ȃis lor Iisus: Inceputul, care și
 grăiesc cu voī. 26 Multe am pentru
 voī a grăi și a judeca; ci cela ce m'a
 trimis pre mine adevērat este; și eū
 cele ce am aūdit de la dēnsul, aceste
 grăiesc în lume. 27 Și nu a cunoscut
 că de Tatāl grăia lor. 28 Decī a ȃis lor
 Iisus: Când veți înălța pre Fiiul omului,
 atunci veți cunoște că eū sînt; și de
 la mine însumi nu fac nimic, ci precum
 m'a învățat pre mine Tatāl meū, acestea
 grăiesc. 29 Și cela ce m'a trimis pre
 mine cu mine este; nu m'a lăsat pre
 mine singur Tatāl, că eū cele plăcute
 lui fac pururea. 30 Acestea grăind el,
 mulți aū creȃut întru dēnsul.
 31 Decī ȃicea Iisus către Iudeii cei ce
 creȃuse luī: De veți petrece voī întru
 cuvēntul meū, cu adevērat învățacei ai
 mei sînteți. 32 Și veți cunoște adevē-
 rul, și adevērul vē va libera pre voī.

33 Răspuns-aŭ și i aŭ dis lui: Sămânță
 a lui Avraam sîntem, și nimănuî nu am
 fost robî nicî odată; cum tu dici: că
 liberî veți fi? 34 Răspuns-a Iisus
 lor: Amin, Amin grăiesc voî, că tot
 cel ce face păcatul rob este păcatului.
 35 Iar robul nu șade în casă în veac;
 iar Fiiul rămâne în veac. 36 Decî
 dacă vă va libera pre voî Fiiul, cu a-
 devărat liberî veți fi. 37 Știu că se-
 mănța a lui Avraam sînteți; dar mă
 căutați să mă omorîți, că cuvîntul meu
 nu încapă întru voî. 38 Eŭ ceea ce am
 vădut la Tatăl meu grăiesc; și voî ceea
 ce ați vădut la tatăl vostru faceți. 39 Ră-
 spuns-aŭ și aŭ dis lui: Tatăl nostru Avra-
 am este. Dis-a lor Iisus: De ați fi fost fii
 ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați
 fi făcut. 40 Iar acum mă căutați să mă
 omorîți pre mine omul carele adevărul
 am grăit voî, care am audît de la
 Dumnezeu; acésta Avraam nu a fă-
 cut. 41 Voî faceți lucrurile Tatălui
 vostru. Dis-a drept aceia lui: Noî
 din curvie nu suntem născuți, un tată
 avem pre Dumnezeu. 42 Dis-a lor Iisus: De ar fi fost Dum-

needeu Tatăl vostru m'ați fi iubit pre mine, că eu de la Dumnezeu am eșit, și am venit; că nu am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. ⁴³ Pentru ce glasul meu nu-l cunoșteți? Căci nu puteți să auziți cuvântul meu. ⁴⁴ Voi din tatăl diavolul sînteți, și poftele tatălui vostru voiți să faceți; acela ucigător de oameni a fost dintru început și întru adevăr nu a statut: că nu este adevăr întru dînsul; când grăiește minciuna, dintru ale sale grăiește, că mincinos este, și tatăl ei. ⁴⁵ Iar eu căci adevărul grăiesc, nu credeți mie. ⁴⁶ Cine dintru voi mă vedește pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăiesc, pentru ce voi nu credeți mie? ⁴⁷ Căla ce este de la Dumnezeu, graiurile lui Dumnezeu ascultă. Pentru acésta voi nu ascultați, că nu de la Dumnezeu sînteți. ⁴⁸ Răspuns-au Iudeii și i-au zis lui: Oare nu dicem noi bine că Samarinean ești tu și drac al? ⁴⁹ Răspuns a Iisus: Eu drac nu am, ci cinstesc pre Tatăl meu; și voi mă necinstiți pre mine. ⁵⁰ Iar eu nu ca-

ut mărirea mea ; este cela ce caută și judecă.

⁵¹ Amin, Amin grăiesc voi: De va păzi cineva cuvântul meu, nu va vedea moartea în veac. ⁵² Decî aș dis lui Iu-

dei : Acum am cunoscut că aș drac ; Avraam a murit și profetii, și tu ții : De va păzi cineva cuvântul meu, nu va gusta moartea în veac. ⁵³ Aș

doară tu mai mare ești de cât părintele nostru Avraam, carele a murit ? și profetii aș murit ; cine te faci tu pre tine ? ⁵⁴ Răspuns-a Iisus lor : De mă măresc eu pre mine singur, mărirea mea nimic nu este ; este Tatăl meu carele mă mărește pre mine, pre carele voi țiți că Dumnezeuul vostru este.

⁵⁵ Și nu l-ați cunoscut pre el ; iar eu îl știu pre el, și de voi țiți că nu-l știu pre el, voi țiți asemenea voi, mincinos : Ci-l știu pre el, și cuvântul lui păzesc.

⁵⁶ Avraam părintele nostru a fost bucuros ca să vadă ziua mea ; și a vădut și s'a bucurat. ⁵⁷ Decî aș dis Iudeii către dânsul : Cinci-deci de ani încă nu aș și pre Avraam l-aș vădut ? ⁵⁸ Și

a ȝis lor Iisus: Amin, Amin ȝic voi, mai
înainte de a se face Avraam eũ sînt.
59 Decî a luat pîetre ca sã arunce în-
tr'ênsul; iar Iisus s'a ascuns și a eșit
din biserică, mergênd prin mijlocul lor,
și a trecut așa.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din naștere.

¹ Si trecênd a vêĝut pre un om orb din
naștere. ² Și l-aũ întrebât pre el învêță-
ceiĩ lui ȝicênd: Ravvi, cine a greșit? a-
cesta, saũ părinții lui, de s'a născut orb?
Rêspuns-a Iisus: Nicî acesta a greșit,
nicî părinții lui, ci ca sã se arate lu-
crurile lui Dumneĝeũ întru el. ⁴ Mie
mi se cade sã lucrez lucrurile celui
ce m'a trimis pre mine, pãnã este ȝiuã.
Vine nóptea când nimenea nu pote sã
lucreze. ⁵ Când sînt în lume, luminã
sînt lumeĩ. ⁶ Acestea ȝicênd, a scuĩ-
pat jos, și a fãcut tinã din scuĩpat, și a
uns cu tinã preste ochiĩ orbului. ⁷ Si

î-a ȕis lui : Mergî de te spală în scăldătoarea Siloamului, (ce se tâlcuește Trimis).⁸ Decî s'a dus și s'a spălat și a venit vedënd. ⁹ Iar vecinii și cei ce-l veduse pre el mai'nainte, că era orb diceau : Aũ nu este acesta cel ce ședea și cerea? ¹⁰ Alții diceau : Că acesta este. Iar alții diceau : că seamănă cu el. Iar acela dicea că eũ sînt. ¹¹ Decî îi dicea lui : Cum ȕi s'a deschis ochii? Răspuns-a acela și a ȕis : Un om ce se numește Iisus, tină a făcut și a uns ochii mei, și mî-a ȕis mie : mergî la scăldătoarea Siloamului, și te spală ; și mergënd și spălându-mă am vedut. ¹² Și î-a ȕis lui : Unde este acela? ȕis-a : Nu știũ. ¹³ Il aduc pre el la farisei, pre cela ce oare când a fost orb. ¹⁴ Si era Sâmbăt, când a făcut Iisus tina și î-a deschis ochii lui. ¹⁵ Decî iarăși l-aũ întrebă pre el și fariseii : Cum a vedut ? Iar el a ȕis : Tină a pus pre ochii mei și m'am spălat și ved. ¹⁶ Decî diceau oare-carii din farisei : Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzește Sâmbăta. Alții diceau : Cum poate om păcătoș să facă

semne ca acestea? Si împerechiare era între ei. ¹⁷ Dis-a orbului iarăși: Tu ce dici pentru dânsul că a deschis ochii tăi? Iar el a dis: Că profet este. Decî nu aũ cređut Iudeii pentru dânsul, că orb a fost și a vęđut, până ce aũ chie-mat pre părinții acestuia ce aũ vęđut. ¹⁹ Si i-aũ întrebato pre ei dicęnd: Acesta este fiul vostru carele voi ați dis că s'a născut orb, cum dar acum vede? ²⁰ Ręspuns-aũ lor părinții lui și aũ dis: Știm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²¹ Iar cum acum vede nu știm, saũ cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm; însuși vęrstă are, pre dânsul îl întrebați, el singur pentru sineși va spune. ²² Acestea aũ dis părinții lui, că se temeaũ de Iudei, pentru că acum sesfătuise Iudeii că de-l va mărturisi pre el cineva a fi Christos, să se lepede din sinagoga. ²³ Pentru aceea părinții lui a dis: că vęrstă are, pre dânsul să-l întrebați. ²⁴ Decî aũ chie-mat a doua oară pre omul carele fusese orb, și aũ dis lui: Dă mărire lui Dumneđeu; noi știm că omul acesta pęcătos este. ²⁵ Iar acela

a răspuns și a ȑis: De este p c tos nu
 sti ; una  sti , că orb fiind e , acum v d.
26 Si i-a  ȑis lui iar  i: Ce a făcut  ie?
Cum  i-a deschis  ie ochii? 27 R spuns-a
lor: Am ȑis voi  acum si nu a i a dit; ci
iar  i voi i să a  i i? A  doară si voi vo-
i i să vă face i inv   cei a  lui? 28 Dec i
l-a  oc r t pre el, si a  ȑis lui: Tu e i
inv   cel al aceluia; iar noi a  lui Moisi
 ntem inv   cei. 29 Noi  tim că cu Moisi
a grăit Dumne  ; iar pre acesta nu-l
 tim de unde este. 30 R spuns-a omul, si
a ȑis lor: Că intru ac sta este minune
că voi nu   i  de unde este, si a  des-
chis ochii mei. 31 Si  tim că pre p c -
to i Dumne   nu-i ascultă, ci de este
cineva cinstitor de Dumne   si face
voia lui pre acesta il ascultă. 32 Dinveac
nu s'a a dit cum că să fi deschis cineva
ochii vre-unui orb din na tere. 33 De
nu ar fi acesta de la Dumne  , nu ar
putea face nimic. 34 R spuns-a  si a 
ȑis lui: Intru p cate tu te-a  născut tot,
si tu ne inv  i pre noi? Si l-a  gonit pre
el afară. 35 A dit-a Iisus că l-a gonit
pre el afară, si afl ndu-l pre d nsul, l-a
ȑis lui: Tu cre i în Fiiul lui Dumne-

deu ? ³⁶ Răspuns-a acela și a zis : Si
cine este, Dómnne, ca să cred într'ênsul?
³⁷ Si i-a zis Iisus lui : Si l-ai vădut pre
el, și carele grăiește cu tine, acela este.
³⁸ Iar el a zis : Cred, Dómnne ; și s'a
închinat lui.

³⁹ Si a zis Iisus : Spre judecată am
venit în lumea acésta ; ca cei ce nu
vêd să vadă, și cei ce vêd să fie orbi.
⁴⁰ Si aũ audit acestea unii din fariseii
carii erau cu dênsul, și aũ zis lui : Aũ
doară și noi sîntem orbi ? ⁴¹ Zis-a
lor Iisus : De ați fi orbi, nu ați avea
pecat ; iar acum diceți, Că vedem,
pentru acésta pecatul vostru rămâne.

CAP. X.

*Pentru păstorul cel bun și năămitul ;
pentru Iisus când s'a întrebat în pridvor
când umbla prin biserică.*

¹ Amin, Amin grăiesc voî : Cei ce
nu întră prin ușe în staulul oilor, ci
sare pre aiurea, acela fur este și tâlhar.

1 Iar acela ce intră prin uşă păstor este
oilor. 2 Aceluia portarul îi deschide,
şi oile ascultă glasul lui, şi oile sale le
chiamă pre nume, şi le scóte pre ele.
3 Si când scóte oile sale, merge înain-
tea lor, şi oile merg după dânsul, căci
cunosc glasul lui. 4 Iar după cel stre-
in nu merg, ci fug de la dânsul, că
nu cunosc glasul streinilor. 5 Acéstă
pildă a dâs lor Iisus; iar ei nu aũ înţeles
ce era acelea ce grăia lor. 6 Decî iarăşi
li-a dâs lor Iisus: Amin, Amin grăiesc voi:
Că eu sînt uşa oilor. 7 Toţi câţi aũ ve-
nit mai 'nainte de mine, furî sînt şi tâl-
harî; ci nu i-aũ ascultat pre ei oile.
8 Eu sînt uşa; prin mine de va intra
cineva, se va mântui; şi va intra şi va
eşi şi păşune va afla. 9 Furul nu
vine, fără numai să fure, şi să junghie,
şi să pérđă; Eu am venit ca viaţă să
aibă şi mai mult să aibă. 10 Eul sînt
Păstorul cel bun: păstorul cel bun su-
fletul seũ îşi pune pentru oi. 11 Iar
năimitul şi carele nu este păstor, căru-
ia nu sunt oile ale lui, vede lupul vi-
ind, şi lasă oile şi fuge; şi lupul le

răpește pre ele, și rîsipește oile. ¹³ Și năimitul fuge, că năimit este, și nu-î este lui grijă pentru oi. ¹⁴ Eă sînt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele, și mă cunosc de ale mele. ¹⁵ Precum mă cunóște pre mine Tatăl și eă cunosc pre Tatăl; și sufletul meu îmi puiă pentru oi. ¹⁶ Și alte oi am care nu sunt din staulul acesta; și pre acelea mi se cade a le aduce; și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un Păstor.

¹⁷ Pentru acésta Tatăl mă iubește pre mine, că eă îmi puiă sufletul meu, ca iarăși să-l iaă pre el. ¹⁸ Nimenea nu-l ia pre el dela mine; ci eă îl puiă pre el de sinemî. Stăpânire am să-l puiă, și stăpânire am iarăși să-l iaă pre el; acéastă poruncă am luat de la Tatăl meu. ¹⁹ Decî iarăși s'a făcut pricire între Iudei pentru cuvintele acestea. ²⁰ Si diceau mulți dintr'ênșii: Drac are, și este nebun; pentru ce-l ascultați pre el? ²¹ Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt de îndrăcit; aă

doară poate drac să deschidă ochi ai orbilor ?

22 Și se făcea atunci înnoirile în Ierusalim, și era iarnă. 23 Și umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon. 24 Decî l-au impresurat pre el Iudeii și i-au grăit lui: Până când veîlua sufletele noastre ? De ești tu Christos, spune noi fără de sfială. 25 Răspuns-a lor Iisus : Am ȑis voi și nu credeți: lucrurile care eu fac întru numele Tatălui meu, acelea mărturisesc pentru mine. 26 Ci voi nu credeți, că nu sînteți din oile mele, precum am ȑis voi.

27 Oile mele glasul meu ascultă și eu le cunosc pre dîensele, și vin după mine. 28 Și eu le dau lor viață vecinică. Și nu vor peri în veac, și nimene nu le va răpi pre ele din mîna mea. 29 Tatăl meu, carele le-a dat mie, mai mare decît toți este ; și nimenea nu poate să le răpescă pre ele din mîna Tatălui meu. 30 Eu și Tatăl una sîntem. 31 Decî Iudeii iarăși au luat pîetre ca să arunce asupra lui. 32 Răspuns-a lor Iisus : Multe lucruri bune am arătat

voi de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³ Răspuns-aū lui Iudeii dicēd: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre sineți Dumneḃeū. ³⁴ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu este scris în legea vóstră : eū am ḃis Dumneḃei sineți? ³⁵ Dacă pre aceia i-aū numit Dumneḃei, către cari a fost cuvēntul lui Dumneḃeū, și nu póte să se strice scriptura, ³⁶ Pre carele Tatăl m'a sântit și m'a trimis în lume, voi ḃiceți: Că hulă grăești, pentru căci am ḃis, că Fiiul lui Dumneḃeū sînt? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie. ³⁸ Iar de fac, de și nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor, ca să înțelegeți și să credeți că Tatăl este întru mine și eū întru el.

³⁹ Decī căutaū iarăși să-l piindă pre el, și a eșit din mâna lor. ⁴⁰ Și a mers iarăși de ceea parte de Iordan, în locul unde a fost Ión întēi botezând, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veniaū la dēn-

sul, și diceau: că Ioan nici un semn nu
a făcut, iar toate câte a ȳis Ioan pentru
acesta adevărate erau. ⁴² Si mulți au
credut acolo într'ênsul.

CAP. XI.

*Pentru învierea lui Lazăr; pentru sfa-
tul archiereilor și al fariseilor ca să o-
moare pre Iisus; pentru cele ce a ȳis Caia-
fa profetind de Iisus.*

¹ Si era bolnav oare-carele Lazăr
din Vitania, din satul Mariei și al Mar-
tei surorii ei. ² Si era Maria ceea ce a
uns pre Domnul cu mir și a șters pi-
cióarele lui cu părul capului ei, al că-
ria frate Lazăr era bolnav. ³ Decî au
trimis surorile [cătră el dicînd: Dóm-
ne, iată acela pre carele iubești este
bolnav. ⁴ Iar Iisus auȳind a ȳis: Acé-
stă bólă nu este spre mórte, ci pen-
tru mărirea lui Dumneȳe, ca să se
măréscă Fiul lui Dumneȳe pintr'-
ênsa. ⁵ Si iubia Iisus pre Marta,
și pre sora ei, și pre Lazăr. ⁶ Decî

după ce a auzit că este bolnav, atunci s'a zăbovit în locul în carele era, două zile. ⁷ Și a dis după aceea învățăceilor: Să mergem iarăși în Iudeia. ⁸ Din-a-lui învățăceii: Ravvi, acum te căntău pre tine Iudeii să te ucidă cu pietre, și iarăși mergi acolo? ⁹ Răspuns-a Iisus: A-lui nu două-spre-dece ore sunt în zi? ¹⁰ De va umbla cine-va ziua, nu se va împiedeca: că vede lumina lumii acestia; iar de va umbla cineva noaptea se va împiedeca: că lumina nu este întru el. ¹¹ Acestea a dis, și după aceea a grăit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹² Deci i-a-lui dis învățăceii lui: Dómnne, de a adormit, se va mântui. ¹³ Acesta dicea Iisus pentru mórtea lui; iar lor le părea că pentru adormirea somnului dice. ¹⁴ Deci atuncea a dis Iisus lor arătat: Lazăr a murit. ¹⁵ Si mă bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁶ Deci a dis Toma, carele se numește gémân, celor-lalți împreună învățăcei: Să mergem și noi ca să murim cu el.

Deci viind Iisus, l-a aflat pre el patru
dile avênd acum în mormânt. ¹⁸ (Si
era Vitania aproape de Ierusalim, ca
la cinci-spre-dece stadii). ¹⁹ Si mulți din
Iudei venise la Marta și Maria, ca să
le mângâe pre ele pentru fratele lor.
²⁰ Deci Marta, după ce a auđit că vine
Iisus, a eșit întru întimpinarea lui; iar
Maria ședea în casă. ²¹ Și a ȑis Mar-
ta către Iisus: Dómnne, de aĩ fi fost a-
ceea, fratele nostru nu ar fi murit.
²² Ci și acum știũ că orĩ câte vei cere
de la Dumneȑeũ îți va da ție Dumne-
ȑeũ. ²³ ȑis-a eĩ Iisus: Invia-va fratele
tȑeũ. ²⁴ ȑis-a lui Marta: Știũ că va învia la
înviere în ȑiua cea de apoi. ²⁵ ȑis-a el
Iisus: Eũ sînt învierea și viaȑa, cel
ce crede întru mine, de va și muri, viũ
va fi. ²⁶ Si tot cel ce este viũ, și cre-
de întru mine nu va muri în veac. Creȑĩ
acesta? ²⁷ ȑis-a lui: Așa este, Dóm-
ne, eũ am creȑut, că tu ești Christosul
Fiul lui Dumneȑeũ, cel ce aĩ venit
în lume. ²⁸ Și acestea ȑicênd, s'a dus
și a chĩemat pre Maria sora sa în taină,
ȑicênd : Invȑătorul a venit și te chĩa-

412 —
mă. ²⁹ Aceea dacă a audît, s'a scu-
lat degrab, și a mers la dînsul.
³⁰ Și încă nu venise Iisus în sat, ci era
în locul unde l-a întîmpinat pre el Mar-
ta. ³¹ Iar Iudeii cari erau cu dînsa în
casă, și o mîngăiau pre ea, vîdînd pre
Maria că degrab s'a sculat și a eșit, a
mers după dînsa dîcînd: Că merge
la mormînt ca să plîngă acolo. ³² Decî
Maria viind unde era Iisus, și vîdîn-
du-l pre el, a cădît la picîórele lui, dî-
cînd lui: Dómnne, de ai fi fost aicea,
nu ar fi murit fratele meú. ³³ Iar
Iisus dacă o a vîdît pre dînsa plîngînd,
și pre Iudeii cari venise împreună cu
dînsa plîngînd, s'a răstit cu duhul și s'a
turburat pre sine și a dîs: Unde l-ați
pus pre el? ³⁴ Dis-a lui: Dómnne, vino
și veđi. ³⁵ Și a lăcrămat Iisus. ³⁶ Decî
diceau Iudeii: Iată cum îl iubia pre el.
³⁷ Iar unii dintr'ênșii a dîs: Aú nu pu-
tea acesta, carele a deschis ochii orbului,
să facă ca și acesta să nu mórá? ³⁸ Decî
Iisus iarăși răstindu-se întru sine, a mers
la mormînt, și era peșteră, și peatră
era preste dînsa. ³⁹ Dis-a Iisus: Ridi-

cați piatra; dis-a lui sora mortului Mar-
ta: Dómnne, pute că este de patru zile.
40 Dis-a ei Iisus: Aũ nu ți-am spus ție,
că de vei crede, vei vedea mărirea lui
Dumneđeũ? 41 Și a ridicat piatra de
unde era mortul zăcênd; iar Iisus
și-a ridicat ochiĩ în sus și a dis: Părin-
te, mulțamescu-ți ție, că m'ai ascultat.
42 Și eũ știam că pururea mă ascultĩ;
ci pentru poporul carele stă împrejur
am dis, ca să credă că tu m'ai trimis.
43 Și acestea dicênd, a strigat cu glas
mare: Lazăre, vino afară! 44 Si a eșit
cel mort, legate fiindu-i mânille și picio-
rele cu fășii, și fața lui cu mahramă era le-
gată. Dis-a lor Iisus: Deslegați-l pre el
și-l lăsați să mērgă. 45 Decĩ mulți
din Iudeiĩ cariĩ venise la Maria, și aũ
văđut cele ce aũ făcut Iisus, aũ cređut
ĩntr'ênsul. 46 Iar oare-cari din ei aũ
mers la farisei, și le-aũ spus cele ce a
făcut Iisus.

47 Decĩ aũ adunat archiereiĩ și fari-
seiĩ sfat și grăiaũ: Ce vom face, că omul
acesta multe semne face? 48 De-l vom
lăsa pre el așa, toți vor crede ĩntr'ên-

sul, și vor veni Romani și vor lua și locul și neamul nostru. ⁴⁹ Iar unul óre-carele dintr'ênșii, Caiafa, archiereu fiind al anului aceleuia, a ȑis lor: Voi nu știți nimic, ⁵⁰ Nicî gândiți, că de folos este noi un om să moară pentru popor, și nu tot neamul să piară. ⁵¹ Iar acésta nu de la sine o a ȑis, ci archiereu fiind al anului aceleuia, a profețit că vrea Iisus să moară pentru popor. ⁵² Și nu numai pentru popor, ci și ca pre fii lui Dumneȑe cu cei rîsipiți să-î adune într-o una. ⁵³ Deci dintru aceea ȑi s'aũ sfătuit ca să-l omoare pre el. ⁵⁴ Deci Iisus nu mai umbla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într'o lature aproape de pustie, într-o cetate ce se chîamă Efraim; și acolo petrecea cu învêțaceii săi. ⁵⁵ Si era aproape Paștile Iudeilor; și s'aũ suit mulți în Ierusalim din laturea aceea mai 'nainte de Paști, ca să se curătescă pre sine. ⁵⁶ Deci căutaũ pre Iisus și grăiaũ între sine în biserică stînd: Ce vi s'e pare voi, că nu va veni la praznic? ⁵⁷ Si dedese archiereii și fariseii poruncă, că de va

ști cineva unde este, să vestescă, ca să-l prindă pre el.

CAP. XII.

Pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dădus Iuda; pentru asin; pentru Elinii cari venise și rugău pre Filip; pentru glasul carele s'a audiat din ceri.

1 Deci Iisus, mai înainte de Paști cu șese zile a venit în Vitania, unde era Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l-au înviat din morți. 2 Și i-au făcut lui acolo cină, și Marta slujia, iar Lazăr era unul din cei ce ședea împreună cu dânsul. 3 Deci Maria luând o litră cu Mir de nard de credință de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui; iar casa s'a umplut de mirosul Mirului. 4 Dăduse drept aceia unul din învățăceii lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, carele vrea să-l vândă pre el: 5 Pentru ce acest Mir nu s'a vândut în trei-sute de dinari, și să se fi

dat sëracilor? ⁶ Iar acésta o a dis: nu
cã pentru sëraci fî era lui grijã, ci cãci
fur era, și pungã avea, și ce sã punea
într'ênsa purta ⁷ Și a dis Iisus: Lasã-o
pre dênsa, spre diua îngropãrei mele
e-aũ pãzit pre acesta. ⁸ Cã pre sëraci
pururea fî aveți cu voi, iar pre mine
nu mē aveți pururea ⁹ Și a înțeles
popor mult din Iudei cã acolo este: și
aũ venit nu pentru Iisus numai, ci ca
sã vadã și pre Lazãr, pre carele l-aũ în-
viat din morți. ¹⁰ Și s'aũ sfãtuit Arhie-
rei, ca și pre Lazãr sã-l omoare. ¹¹ Cã
muiti pentru el mergea din Iudei, și
credeaũ în Iisus. ¹² Iar a doua-di popor
mult carele venise la praznic, aũdind
cã vine Iisus în Ierusalim, ¹³ Aũ luat
stãlpãri de finici, și aũ eșit întru întem-
pinarea lui, și striga: Osana, bine este
cuvēntat cel ce vine întru numele Dom-
nului, împēratul lui Israel. ¹⁴ Și aflând
Iisus un asin a ședut pre el, precum
este scris. ¹⁵ Nu te teme fica Sionu-
lui; iatã împēratul tēu vine la tine, șe-
dēnd pre mănzul asinei. ¹⁶ Iar pre
acestea nu le-aũ cunoscut învēțacei lui

mai înainte, ci după ce s'a preamărit
Iisus, atunci și-a adus aminte, că ace-
tea erau pentru el scrise, și acestea i-a
făcut lui.

¹⁷ Mărturisia drept aceea poporul ca-
rele era cu el, când pre Lazăr l-a stri-
gat din mormânt, și l-a sculat pre el
din morți. ¹⁸ Pentru aceea l-a și în-
tâmpinat pre el poporul, căci a auzit
că el a făcut această minune.

¹⁹ Deci au dis fariseii între dânsii: Ve-
deți, că nimic nu folosiți; iată lumea
merge după dânsul. ²⁰ Și erau ore-cară
Elini din cei ce se suise să se închine
la praznic. ²¹ Deci aceștia s'au apro-
piat la Filip carele era din Vitsaida
Galileei, și l-a rugat pre dânsul, grăind:
Dămine, voim să vedem pre Iisus.
²² Venit-a Filip și a spus lui Andrei, și
iarăși Andrei și Filip au spus lui Ii-
sus. ²³ Iar Iisus a răspuns lor, dicând:
A venit ora ca să se preamărească Fiiul
omului.

²⁴ Amin. Amin grăesc voi; grăunțul
de grâu cădând pre pământ, de nu va

muri, el singur rămâne; iar de va muri, multă rodă aduce.

²⁵ Cela ce-și iubește sufletul său, pierde-l-va pre el; și acela ce-și uraște sufletul său în lumea această, în viața cea vecinică îl va păzi pre el. ²⁶ De slujește cineva mie, mie să-mi urmeze; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi. Și de va sluji cineva mie, îl va cinsti pre el Tatăl meu. ²⁷ Acum sufletul meu s'a turburat și ce voi spune? Părinte, mântuește-mă pre mine de ora această; ci pentru această am venit la ora această.

²⁸ Părinte, preamărește numele tău. Decă a venit glas din ceriu: și am preamărit, și iarăși voi preamări. ²⁹ Iar poporul carele sta și auzea, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau: Inger grăi lui. ³⁰ Răspuns-a lor Iisus și a zis: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi. ³¹ Acum judecată este lumii aceștia; acum stăpânitorul lumii aceștia se va goni afară. ³² Și eu de acum voi înălța de pre pământ, pre toți voi trage la mine. ³³ (Iar această di-

cea, însemnând cu ce mórte vrea să
móră). ³⁴ Răspuns-a lui poporul: Noī
am audīt din lege că Christos petrece în
veac; și cum tu dici, că se cade să se
înalte Fiiul omului? Cine este acesta
Fiiul omului? ³⁵ Decī a ȡis lor Iisus :
Incă puțină vreme lumina cu voi este ;
umblați până când aveți lumina ca să
nu vă cuprindă pre voi întunerecul.
Și cel ce umblă întru întunerec, nu știe
unde merge.

³⁶ Până când aveți lumină, credeți
în lumină, ca fiī aī luminei să fiți. Aces-
tea a grăit Iisus, și mergēnd s'a ascuns
de dēnșii. ³⁷ Și atâtea semne făcēnd
el înaintea lor, nu credeaū într'ēnsul.
³⁸ Ca să se plinēscă cuvēntul Isaiei Pro-
fetului, pre carele l-a ȡis : Dómnē, cine
a creȡut audului nostru ? Și brațul
Domnului cui s'a descoperit ? ³⁹ Pen-
tru acēsta nu putea să creȡă, că iarăși
a ȡis Isaia : ⁴⁰ Aū orbit ochiī lor, și aū
impetrit inima lor ; ca să nu vadă cu
ochiī, nicī să înȡelēgă cu inima, și se
vor întórce și-ī voiū vindeca pre dēn-
șii. ⁴¹ Acestea a ȡis Isaia, când a vȡdut

mărirea lui, și a grăit pentru dânsul.
 42 Însă și din boeri mulți au crezut într'ênsul, dar pentru farisei nu mărturisia, ca să nu fie goniți din sinagogă.
 43 Că au iubit mărireă omênilor mai mult decât mărireă lui Dumnezeu. 44 Iar Iisus a strigat și a ăis: Cea ce crede întru mine, nu crede întru mine, ci întru cea ce m'a trimis pre mine. 45 Și cea ce mă vede pre mine, vede pre cea ce m'a trimis pre mine. 46 Eă lumină în lume am venit, ca tot cea ce crede întru mine, întru întunerice să nu rămăe. 47 Și de va aădi cine-va grăiurile mele, și nu va crede, eă nu-l judec pre el; că n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuesc lumea. 48 Cea ce să lepăăă de mine, și nu priimește grăiurile mele, are pre cea ce-l judecă pre el; cuvântul carele am grăit, acela îl va judeca pre el în ăiua cea de apoi. 49 Că eă dela sine-mă n'am grăit; ci Tatăl cea ce m'a trimes pre mine, acela poruncă mă-a dat ce voiă ăice și ce voiă grăi. 50 Și știă, că porunca

— 121 —
lui viață vecinică este. Decî cele ce gră-
esc eu, precum mî-a dîs mie Tatăl, așa
grăesc.

CAP. XIII.

*Pentru spălare; pentru Iuda cînd a e-
șit ca să vîndă pre Christos; pentru po-
runca a iubi unul pre altul; pentru Petru
cînd întreba, unde merge Domnul.*

¹ Iar mai înainte de praznicul Paști-
lor, știind Iisus că i-a venit lui ora,
ca să se mute din lumea acésta către Ta-
tăl, iubind pre aî seî pre cei din lume,
până la fine i-a iubit pre ei ² Și cină
făcîndu-se, (cînd diavolul acum pusese
în inima Iudei al lui Simon Iscarioténul,
ca să-l vîndă pre el). ³ Știind Iisus că tóte
i-a dat lui Tatăl în mîni, și cum că de la
Dumneđeũ a eșit, și la Dumneđeũ mer-
ge, ⁴ S'a sculat dela cină, și ș'a pus vest-
mintele; și luând ștergatorul s'a încins.
⁵ După aceia a turnat apă în spălătóre, și
a început a spăla picîórele învătăceilor

și a le șterge cu ștergătorul cu care era încins. ⁶Deci a venit la Simon Petru, și i-a ȑis lui acela: Dómnne aũ tu vei să-mi speli picioróarele? ⁷Rěspuns-a Iisus, și i-a ȑis lui: Ceea ce fac eũ, tu nu știi acum, iar vei cunóște după acestea. ⁸ȑis-a Petru lui: Nu vei spála picioróarele mele în veac. Rěspuns-a Iisus lui: De nu te voiũ spála pre tine, nu aĩ parte cu mine. ⁹ȑis-a Simon Petru lui : Dómnne, nu numai picioróarele mele, ci și mâniale, și capul. ¹⁰ȑis-a Iisus lui: Cel spálat nu are trebuinȑă, fără numai picioróarele a le spála, ci este curat tot; și voi curaȑi sînteȑi, dar nu toȑi. ¹¹Că știa pre cela ce vrea să-l vîndă pre el, pentru aceea a ȑis: Că nu toȑi sînteȑi curaȑi.

¹²Deci după ce a spálat picioróarele lor, și ș'a luat vestmintele sale, ședênd iarăși, a ȑis lor: Cunóșteȑi ce am făcut voi? ¹³Voi pre mine mă chîemaȑi: Invěȑătorul și Domnul; și bine ȑiceȑi, că sînt. ¹⁴Deci de am spálat eũ picioróarele vóstre, Domnul și Invěȑătorul, și voi datorĩ sînteȑi unul altuia a spála picioróarele. ¹⁵Că pildă am dat voi, că precum eũ am făcut voi, și voi să faceȑi. ¹⁶Amin, Amin ȑic

voi: Nu este sluga mai mare decât
 Domnul seŭ, nici solul mai mare decât
 cel ce l-a trimis pre el. ¹⁷ De ştiţi acestea,
 fericiţi sînteţi, de le veţi face. ¹⁸ Nu pen-
 tru toţi voi grăesc; eŭ ştiu pre cari
 i-am ales; ci ca să se plinască Scriptura:
 Cea ce mănîncă împreună cu mine
 pâne, a rădicat asupra mea călcâiul
 seŭ. ¹⁹ De acum dic voi, mai înainte
 de a se face, ca, când se va face, să cre-
 deţi, că eŭ sînt. ²⁰ Amin, Amin grăesc voi:
 Cea ce primeşte pre carele voiŭ tri-
 mite, pre mine mă priimeşte; iar
 cea ce mă primeşte pre mine, primeşte
 pre cea ce m'a trimis pre mine. Acestea
 dicînd Iisus, s'a turburat cu duhul,
 şi a mărturisit, şi a dis: Amin, Amin
 grăesc voi: Că unul din voi mă va vin-
 de. ²² Căuta drept aceea unul la altul în-
 vîţaceii nepricepîndu-se pentru cine
 grăeşte. ²³ Şi era unul din învîţaceii
 lui culcat pre sînul lui Iisus, pre carele
 îl iubea Iisus. ²⁴ Decî a făcut semn acestu-
 ea Simon Petru, să întrebe, cine ar fi
 de carele grăeşte. ²⁵ Şi cădînd acela pre
 pieptul lui Iisus a dis lui: Dómnne, cine

este ? ²⁶ Răspuns-a Iisus : Acela este că-
ruea eū întingând pânea voiū da. Și în-
tingând pânea o a dat lui Iuda al lui
Simon Iscarioténul. ²⁷ Si după pâne atun-
cea a intrat într'ênsul Satana. Decī a ȑis
Iisus lui : Ce vei să faci fă mai în grab.
²⁸ Si acésta nimenea din cei ce ședea nu
a cunoscut, pentru ce a ȑis lui. ²⁹ Că unī
socotea, de vreme ce punga avea Iuda,
că îi ȑice Iisus lui : cumpără cele ce ne
trebuesc la praznic, sau sêracilor să dea
ceva. ³⁰ Decī după ce a luat el pânea,
îndatăși a eșit, și era nópte, când a
eșit.

³¹ Ȑis-a Iisus : Acum s'a preamărit Fiul
omului, și Dumneȑeū s'a preamărit în-
tru el. ³² Dacă s'a preamărit Dumneȑeū
întu el, și Dumneȑeū va preamări pre
el întu sine, și îndatăși îl va preamări
pre el. ³³ Fiilor, încă puțin cu voi sînt;
căuta-mă-veți, și precum am ȑis Iudei-
lor, că unde eū merg, voi nu puteți veni;
și voi ȑic acum : ³⁴ Poruncă nouă dau
voi, ca să vă iubiți unul pre altul,
precum eū v'am iubit pre voi, ca și
voi să vă iubiți unul pre altul. ³⁵ În-

— 125 —
tru acésta vor cunóște toți, că ai mei în-
vătăcei sînteți, de veți avea dragoste în-
tre voi. ³⁶ Dis-a Simon Petru lui: Dómnne,
unde mergi? Răspuns-a Iisus lui: Unde
merg eú, nu poți veni acum după mine,
iar mai pre urmă vei veni după mine.
³⁷ Dis-a Petru lui: Dómnne, pentru ce
nu pociú veni după tine acum? Su-
fletul meú pentru tine voiú pune ³⁸ Răs-
puns-a Iisus lui: Sufletul tée pentru
mine îl vei pune? Amin, Amin grăiesc
ție: Nu va cânta cocoșul, pîna ce te
vei lepáda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

*Pentru Toma ce nu știa unde merge
Domnul; pentru Iuda al lui Tadeú când
a întrebát pre Iisus; pentru Mângâitoriul.*

¹ Să nu se turbure inima vóstră; cre-
deți întru Dumneđeú, și întru mine cre-
deți. ² In casa Tatáluí meú multe lă-
cașuri sînt; iar de nu, ași fi dis voi:
voiú să merg să gátesc voi loc. ³ Și de

voiū merge să gătesc voî loc, iarăși voia
veni și vă voi lua pre voi la mine, cu
unde sînt eū și voi să fiți. ⁴ Și unde
eū merg știți, și calea știți. ⁵ Dis-a
Toma lui: Dómnne, nu știm unde mergi;
și cum putem să știm calea? ⁶ Dis-a Ii-
sus lui: Eū sînt calea și adevărul, și
viața; nimenea nu vine la Tatăl, fără
numai prin mine. ⁷ De m'ați fi cunos-
cut pre mine, și pre Tatăl meū ați fi cu-
noscut; și de acum îl cunoșteți pre el,
și l-ați vădut pre el. ⁸ Dis-a Filip lui:
Dómnne, arată noî pre Tatăl, și ne va
ajunge noî. ⁹ Dis-a Iisus lui: Atâta
vreme cu voi sînt, și nu m'ai cunoscut
pre mine, Filipe? Cel ce m'a vădut pre
mine, a vădut pre Tatăl; și cum tu dici:
Arată noî pre Tatăl? ¹⁰ Nu cređi că
eū întru Tatăl, și Tatăl întru mine
este?

Graiarile care eū voi grăiesc; de
la mine nu le grăiesc; iar Tatăl
cela ce petrece întru mine, acela fa-
ce lucrurile. ¹¹ Credeți mie, că eū
întru Tatăl, și Tatăl întru mine este.
Iar de nu, pentru lucrurile acestea

credeți mie. ¹² Amin, Amin grăiesc voi: Căla ce crede întru mine, lucrurile care
eu fac, și acela va face, și mai mari de
cât acestea va face; că eu la Tatăl meu
merg. ¹³ Și orî ce veți cere întru nu-
mele meu, aceea voi face; ca să se prea-
mărească Tatăl întru Fiiul. ¹⁴ Orî-ce
veți cere întru numele meu, eu voi face.
¹⁵ De mă iubiți pre mine, poruncile
mele păziți. ¹⁶ Și eu voi ruga pre Ta-
tăl, și alt Mângăitoriū va da voi, ca să ră-
măie cu voi în veac. ¹⁷ Duhul adevă-
rului, pre carele lumea nu-l pôte primi,
că nu-l vede pre el, nici îl cunoște pre
el; iar voi îl cunoșteți pre el, că cu voi
petrece, și întru voi va fi. ¹⁸ Nu vă voi
lăsa pre voi sărmani; voi veni la voi.
¹⁹ Încă puțin, și lumea pre mine nu mă
va mai vedea; iar voi mă veți vedea
pre mine; că eu vii sînt, și voi veți fi
vii. ²⁰ Întru aceea di veți cunoște voi,
că eu sînt întru Tatăl meu, și voi întru
mine, și eu întru voi.
²¹ Căla ce are poruncile mele, și le pă-
zește pre ele, acela este carele mă iu-
bește pre mine; și căla ce mă iubește pre

mine, iubise-va de Tatăl meu, și eu îl voi iubi pre el, și mă voi arăta pre si ne-mi lui. ²² Dis-a lui Iuda, (nu Iscarioténul) : Dómné, ce póte fi că noi vei să te arēți și nu lumei? ²³ Rēspuns-a

Iisus, și a dis lui : De mă iubește cineva pre mine, cuvēntul meu va păzi; și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcașiū la dēnsul vom face.

²⁴ Cel ce nu mă iubește pre mine, cuvintele mele nu le păzește; și cuvēntul carele auđiți nu este al meu, ci al Tatălui celui ce m'a trimes pre mine.

²⁵ Acestea am dis voi, la voi petrecēnd. ²⁶ Iar Māngāitoriul Duhul cel Sānt, pre carele îl va trimite Tatăl întru numele meu, acela pre voi vē va învăța tóte, și va aduce aminte voi tóte cele ce am grāit voi. ²⁷ Pace las voi, pacea mea daū voi; nu precum lumea dă, Eū daū voi.

Să nu se turbure inima vóstră, nici să se spāimānteze. ²⁸ Auđit-ați că eū am dis voi : Merg, și voi veni la voi. De m'ați iubi pre mine, v'ați fi bucurat căci am dis voi, merg la Tatăl; că Ta-

tăl meu mai mare decât mine este.
29 Si acum am dis voi mai înainte până a
nu fi, ca, când va fi, să credeți. 30 Nu
voiū mai grăi multe cu voi; că vine stē-
pănitoriul lumei aceștia, și întru mine nu
are nimic. 31 Ci ca să cunóscă lumea
că iubesc pre Tatăl și precum mī-a po-
runcit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vă, să
mergem de aici.

CAP. XV.

*Pentru via cea adevărată, și lucră-
toriul, și via.*

1 Eū sînt buciumul viței cel adevē-
rat, și Tatăl meu lucrătoriū este. 2 Tótă
via carea nu aduce ródă întru mine, o
scóte pre ea; și tótă carea aduce ródă,
o curățește pre ea, ca mai multă ródă să
aducă. 3 Acum voi curați sînteți, pen-
tru cuvēntul carele am grăit voi. 4 Rē-
mâneți întru mine, și eū întru voi. Pre-
cum via nu póte să aducă ródă din sine
singură, de nu va rămânea în bucium,

aşa nici voi, de nu veţi rămânea întru mine. ⁵ Eu sînt buciulul viţei, voi vi-
ţele; cela ce rămâne întru mine, şi eu
întru el, acesta aduce rodă multă. Că
fără de mine nu puteţi face nimic.

⁶ De nu rămâne cineva întru mine, se
scóte afară ca viţa, şi se usucă; şi o a-
dună pre ea, şi în foc o aruncă, şi arde.

⁷ De veţi rămânea întru mine, şi cuvîn-
tele mele de vor rămânea întru voi, orî-
ce veţi vrea veţi cere, şi se va face voi.

⁸ Întru acésta s'a preamărit Tatăl meu,
ca rodă multă să aduceţi, şi să vă faceţi
aî mei învătăcei.

⁹ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, şi
eu v'am iubit pre voi; rămâneţi întru
dragostea mea. ¹⁰ De veţi păzi porun-

cile mele, veţi rămâne întru dragostea
mea; precum eu poruncile Tatălui meu
am păzit, şi rămăi întru dragostea lui.

¹¹ Acestea am grăit voi, ca bucuria mea
întru voi să rămăe, şi bucuria vóastră să
se pliněască. ¹² Acésta este porunca mea

ca să vă iubiţi unul pre altul, precum
eu v'am iubit pre voi. ¹³ Mai mare dra-
goste de cât acésta nimenea nu are, ca

cine-va sufletul său să-și pue pentru prietenii seî. ¹⁴ Voi prietenii mei sîntetî, de veţi face câte eû poruncesc voî.

¹⁵ De acum nu vë mai dic voî slugî; că sluga nu ştie ce face Domnul seû; ci pre voî v'am dis prietenî; că tôte câte am audit dela Tatăl meû, am arătat voî. ¹⁶ Nu voî m'aţi ales pre mine, ci eû v'am ales pre voî şi v'am pus ca voî să mergetî şi ródă să aduceţi, şi ródă voastră să rămăe; ca orî-ce veţi cere de la Tatăl întru numele meû, să daû voî.

¹⁷ Acestea poruncesc voî, ca să vë iubiţi unul pre altul. ¹⁸ De vë uraşte pre voî lumea, ştiţi că pre mine mai înainte de cât pre voî m'a urît. ¹⁹ De aţi fi din lume, lumea ar iubi pre al seû; iar căci din lume nu sînteţi, ci eû v'am ales pre voî din lume, pentru acésta uraşte pre voî lumea. ²⁰ Aduceţi-vë aminte de cuvântul carele am grăit voî: Nu este sluga mai mare decât domnul seû. De m'a gonit pre mine, şi pre voî vë vor goni; de a păzit cuvântul meû, şi al vostru vor păzi. ²¹ Ci acestea tôte vor face voî pentru numele meû; căci nu ştiu

pre cea ce m'a trimis pre mine ²² De
 n'ași fi venit, și ași fi grăit lor, păcat n'
 ar avea; iar acum răspuns n'aū pen-
 tru păcatul lor. ²³ Cea ce mă uraște
 pre mine, și pre Tatăl meu uraște. ²⁴ De
 n'ași fi făcut lucrări întru ei, care
 nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar
 avea; iar acum aū și vădut, și m'aū
 urît și pre mine, și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci
 ca să se plinăscă cuvântul cel scris în
 legea lor: Că m'aū urît în zadar. ²⁶ Iar
 când va veni Mângăitorul, pre carele
 eu voi trimite voi dela Tatăl, (Duhul
 Adevărului, carele dela Tatăl se pur-
 cede), acela va mărturisi pentru mine.
²⁷ Incă și voi mărturisiți, că din început
 cu mine sînteți.

CAP. XVI.

Pentru Iisus când a spus mai înainte cele ce vor să se întemple învețăceilor ; pentru cuvântul acela : puțin și mă veți vedea ; pentru că va da Tatăl câte vor cere.

1 Acestea am grăit voî, ca să nu vă smintiți 2 Scóte-vă-vor pre voî din sinagoge. 3 Si va veni timpul, ca tot cel ce va ucide pre voî, să i se pară că aduce slujbă lui Dumneđeũ. 4 Si acésta vor face voî, că n'aũ cunoscut pre Tatăl, nici pre mine. 5 Ci aceste toate am grăit voî, ca dacă va veni timpul, să vă aduceți aminte de ele că eũ am spus voî ; și aceste voî din început n'am spus, căci cu voî eram. 6 Iar acum merg la cela ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voî nu mă întreabă : Unde mergi ? 7 Ci căci aceste am grăit voî, întristarea a umplut inima voastră 8 Ci eũ adevărul ȑic voî ; că de

tolos este voi, ca să mă duc Eū ; că de nu mă voiū duce Eū, Mângăitorul nu va veni la voi; iar de mă voiū duce, îl voiū trimite pre el la voi. ⁹ Si viind acela, va vădi lumea de păcat, și de dreptate, și de judecată. ¹⁰ De păcat, căci nu cred întru mine, ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatăl meu merg, și nu mă veți mai vedea pre mine. ¹² Iar de judecată, căci stăpânitoriul lumii aceștia s'a judecat. Incă multe am a dice voi ci nu puteți a le purta acum. ¹³ Iar când va veni acela, Duhul Advăru-lui va povățui pre voi la tot adevărul, că nu va grăi dela sine, ci câte va auzi va grăi, și cele viitoare va vesti voi. ¹⁴ Acela pre mine mă va mări, că dintr'al meu va lua și va vesti voi.

¹⁵ Tóte câte are Tatăl a le mele sînt ; pentru acésta eū dic, că dintr'al meu va lua și va vesti voi. ¹⁶ Puțin și nu mă veți vedea ; și iarăși puțin, și mă veți vedea. Că Eū merg la Tatăl meu. ¹⁷ Decī a dis uniī din învățăceii lui între sine : Ce este acésta ce dice noi : Puțin, și nu mă veți vedea ; și iarăși puțin și mă veți vedea ; și, cum că Eū merg la Tatăl meu ? ¹⁸ Decī dicea :

— 400 —
Ce este acésta ce ȃice, Puȃin ? Nu Ńtim
ce grăeŃte. ¹⁹ Decĩ a cunoscut Iisus, cã
vrea sã-l ĩntrebe pre el, Ńi a ȃis lor :
De acésta vė ĩntrebaȃi ĩntre voi, cãci am
ȃis : Puȃin, Ńi nu mė veȃi vedea, Ńi ĩa-
rãŃi puȃin Ńi mė veȃi vedea ? ²⁰ Amin,
Amin grăiesc voi : Cã voi veȃi plãnge Ńi
vė veȃi tãngui, ĩar lumea se va bucura ;
Ńi voi vė veȃi ĩntrista, ci ĩntristarea vós-
trã ĩntru bucurie se va ĩntorce. ²¹ Fe-
mea cãnd naŃte ĩntristare are, cãci a
sosit ora ei ; ĩar dacã naŃte copilul,
nu-Ńi mã aduce aminte de scãrbã, pen-
tru bucuria cã s'a nãscut om ĩn lume.
²² Decĩ Ńi voi acum aveȃi, ĩntristare ci
ĩarãŃi vė voiũ vedea pre voi, Ńi se va bu-
cura ĩnima vóstrã, Ńi bucuria vóstrã
nimenea nu o va lua dela voi ²³ Ńi ĩn-
tru acea ȃi pre mine nu mė veȃi ĩntre-
ba nimic.

Amin, Amin grăiesc voi : cã orĩ-
ce veȃi cere dela Tatãl ĩntru numele
meũ, va da voi. ²⁴ Pãnã acum n'aȃi ce-
rut nimic ĩntru numele meũ ; cereȃi, Ńi
veȃi lua, ca bucuria vóstrã sã fie deplin.
²⁵ Acestea ĩn pilde am grãit voi ; ci va
veni ora, cãnd nu voiũ mã grãi ĩn pilde

voi, ci arătat pentru Tatăl vouă vesti voi.
²⁶ Intru aceea și în numele meu veți cere;
 și nu dic voi că Eū vouă ruga pre Tatăl
 pentru voi. ²⁷ Că însuși Tatăl iubește
 pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit,
 și ați crezut că Eū dela Dumne-deū am
 eșit. ²⁸ Eșit-am dela Tatăl, și am venit
 în lume. Iarăși las lumea, și merg la
 Tatăl. ²⁹ Dis-aū, lui învățăceii: Iată a-
 cum arătat grăiești, și nici o pildă nu dici;
³⁰ Acum știm că știți toate, și nu trebuie-
 ște ca să te întrebe cineva; prin acēsta
 credem că dela Dumne-deū ai eșit.
³¹ Răspuns-a lor Iisus: Acum credeți?
³² Iată vine timpul, și acum a sosit,
 ca să vă răspândiți fiește-carele la a le
 sale, și pre mine mă veți lăsa singur.
 Dar nu sînt singur, că Tatăl meu cu
 mine este. ³³ Acestea am grăit voi, ca
 întru mine pace să aveți. În lume ne-
 caz veți avea, ci îndrăzniți, Eū am biruit
 lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl ; pentru învățării ce i s'au dat lui.

¹ Acestea a grăit Iisus, și și-a rēdicat ochii seī la ceriū, și a ȑis : Părinte, a venit ora prea mărește pre Fiiul tēu, ca și Fiiul tēu să te prea-măriască pre tine. ² Precum ai dat lui stēpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică. ³ Și acēsta este viața cea vecinică, ca să te cunóscă pre tine unul adevēratul Dumneȑeū, și pre carele ai trimis pre Iisus Christos. ⁴ Eū te-am preamărit pre tine pre pămēnt; lucrul am sēvērșit, carele mi-ai dat mie să-l fac. ⁵ Și acum mă preamărește tu Părinte la tine însuți, cu mărirea care am avut-o la tine, mai'nainte până a nu fi lumea. ⁶ Arētat-am numele tēu ómenilor pre cari ai dat mie din lume ; ai tēi eraū, și mie i-ai dat pre ei, și cuvēntul tēu aū păzit. ⁷ Acum aū cunoscut, că tóte câte ai dat

mie dela tine sunt. ⁸ Pentru că cuvintele care ai dat mie, le-am dat lor; și ei au priimit, și au cunoscut cu adevărat, că dela tine am eșit, și au crezut că tu m'ai trimis. ⁹ Eu pentru aceștia mă rog, nu pentru lume mă rog, ci pentru aceștia, cari ai dat mie, că ai tăi sunt. ¹⁰ Si a le mele toate a le tale sînt, și a le tale a le mele; și m'am preamărit întru dînșii. ¹¹ Si nu mai sînt în lume, și aceștia în lume sînt, și eu la tine viû; Părinte Sînte păzește-î pre dînșii întru numele tău, pre cari ai dat mie, ca să fie una precum și noi. ¹² Când eram cu ei în lume, eu îi păziam pre ei întru numele tău; pre cari i-ai dat mie i-am păzit, și nimenea dintru dînșii n'au perit, fără numai fiul pierderei ca să se plînescă scriptura. ¹³ Iar acum la tine viû, și acestea grăiesc în lume, ca să aibă bucuria mea deplin întru ei. ¹⁴ Eu am dat lor cuvîntul tău, și lumea i-a urît pre ei; căci nu sînt ei din lumă precum eu nu sunt din lume. ¹⁵ Nu mă rog ca să-î iaî pre ei din lume, ci ca se-î păzești pre ei de cel viclean. ¹⁶ Din

lume nu sînt (ei), precum e  din lume nu sînt. ¹⁷ S n te te-  pre ei întru adevărul t u, cuv ntul t u adevăr este.

¹⁸ Precum pre mine m' i trimis în lume,  i e   -am trimis pre ei în lume.

¹⁹  i pentru d n   e  m  s n tesc pre sine-mă, ca  i ei să fie s n    întru adevăr. ²⁰  i nu numai pentru ace tia mă rog, ci  i pentru cei ce vor crede prin cuv ntul lor întru mine. ²¹ Ca to i una să fie, precum tu Părinte întru mine  i E  întru tine, ca  i ace tia întru noi una să fie; ca să cred  lumea că tu m i trimis. ²²  i e  mărirea care mă- i dat mie o am dat lor, ca să fie una, precum Noi una sîntem. ²³ E  întru ei,  i Tu întru mine, ca să fie ei des v r it întru una,  i ca să cunóscă lumea, că Tu m' i trimis,  i  - i iubit pre ei, precum pre mine m' i iubit. ²⁴ Părinte, pre cari   - i dat mie, voesc ca unde s nt e ,  i ace ia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, carea  i dat mie, (pentru că m i iubit pre mine) mă înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte drepte,  i lumea pre tine nu te-a cunoscut,  ar e  te-am cu-

noscut, și aceștia au cunoscut că tu mai trimis pre mine. ²⁶ Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta; ca dragoste cu care m'ai iubit pre mine, întru dănsii să fie, și eu întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vânzarea lui Iisus; pentru Iudei când au căzut jos; pentru Petru când a tăiat urechia slugii arhiereului; pentru Iisus când l-a dus la Ana și la Caiafa, și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu învățăceii săi de ceea parte de pârăul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el, și învățăceii lui. ² Și știa și Iuda, cel ce l-a vândut pre el, acolo cu învățăceii săi. ³ Deci Iuda luând oște, și slugi dela arhierei și de la farisei, au venit acolo cu felinare, și cu făcli, și cu arme. ⁴ Iar Iisus știind toate cele ce era să vie asupra lui

eșind aũ ȕis lor: Pre cine căutați? 5 Răspuns-a luy: Pre Iisus Nazarinénul. ȕis-a lor Iisus: Eũ sînt. Și sta și Iuda cel ce-l vînduse pre el împreună cu dênșii. 6 Decî, după ce a ȕis lor, că eũ sînt, s'aũ întors eĩ înapoi, și aũ cădut jos. 7 Și iarăși i-a întrebât pre eĩ: Pre cine căutați? Iar eĩ aũ ȕis: Pre Iisus Nazarinénul. 8 Răspuns-a Iisus, și a ȕis: Am spus voi, că eũ sînt. Decî de mē căutați pre mine lăsați pre aceștia să se ducă. 9 Ca să se pliniască cuvêntul carele a ȕis: Pre cari i-a dat mie, n'am perdut dintru dênșii nici unul. 10 Iară Simon Petru avênd sabie, o a scos pre ea și a lovit pre sluga Arhiereului, și i-a tăiat urechea luy cea dréptă; și era numele slugei Malh. 11 Și a ȕis Iisus luy Petru: Bagă sabia în tēcă; 12 Paharul, carele mî-a dat mie Tatăl, aũ nu-l voiũ bea pre el? Decî óstea și capitenia cea peste o mie, și slugile Iudeilor, aũ prins pre Iisus, și l-aũ legat pre el. 13 Și l-aũ dus pre el la Ana înteiũ, că era socru Caiatei, carele era arhiereũ al anului aceľuia.

¹⁴ Și era Caiafa, cel ce a sfătuit pre Iu-
 dei că de folos este să móră un om pen-
 tru popor. ¹⁵ Și mergea după Iisus
 Simon Petru și celalalt învățăcel; iar
 învățăcelul acela era cunoscut arhie-
 reului, și a intrat împreună cu Iisus în
 curtea arhiereului. ¹⁶ Iar Petru a
 stătut la ușe afară. Decî a eșit celalalt
 învățăcel carele era cunoscut arhiere-
 ului, și a ȑis portăriței și a băgat înlăun-
 tru pre Petru. ¹⁷ Și a ȑis lui Petru slujnica
 portărița: Nu cumva și tu ești din învê-
 țăceii omului acestuia? ȑis-a acela: Nu
 sînt. ¹⁸ Și sta slugile și slujitorii cari
 făcuse foc, că era frig, și se încălȑia, și
 era cu ei Petru stînd și încălȑindu-se.
¹⁹ Decî arhiereul a întrebă pre Iisus
 de învățăceii lui, și de învățătura lui.
²⁰ Răspuns-a Iisus lui: Eū de față am
 grăit lumei; Eū tot-déuna am învățat
 în sinagogă și în biserică, unde toți Iu-
 dei se adună, și întru ascuns n'am
 grăit nimic. ²¹ Ce mă întrebî? Intré-
 bă pre cei ce aū audit, ce am grăit lor;
 iată aceștia știū cele ce am grăit eū.
²² Și acestea ȑicînd el, unul din slu-
 gile ce sta înainte, a dat palmă lui Ii-

sus dicând: Aşa răspunşi arhiereului?
23 Răspuns-a Iisus lui: De am grăit rău,
mărturiseşte de rău; iar de am grăit
bine, ce mă baţi? 24 Decî l-a trimis pre
el Ana legat la Caiafa arhiereul.
25 Si era Simon Petru stînd şi încăl-
dindu-se; decî dîseră lui: Aă şi tu din
învătăceii lui eşti? Iar el s'a lepădat,
şi a dîs: Nu sînt. 26 Dîs-a lui unul
din slugile arhiereului, rudenie fiind
al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Aă
nu te-am vădut eu în grădină cu dînsul?
27 Si iarăşi s'a lepădat Petru; şi îndatăşi
a cântat cocoşul.

28 Decî aduc pre Iisus dela Caiafa în
divan, şi era dimineţă; şi ei n'aă în-
trat în divan ca să nu se spurce, ci ca
să mănânce Paştele. 29 Eşit-a drept a-
ceea Pilat la ei, şi a dîs: Ce pără a-
duceţi asupra omului acestuia? 30 Răs-
puns-aă şi aă dîs: De n'ar fi fost aces-
ta făcător de rele, nu l-am fi dat pre el
ţie. 31 Decî a dîs lor Pilat: Luaţi-l pre
el voi, şi duple legea vóstră judecaţi-l
pre el. Si a dîs lui Iudeii: Noî nu este
cu putinţă să omorîm pre nimenea;

32 Ca cuvântul lui Iisus să se pliniască
 carele a ȋis, însemnând cu ce mórte
 vrea să móră. 33 Si a intrat iarăşi în
 divan Pilat, şi a chîemat pre Iisus,
 şi i-a ȋis lui : Tu eşti Impăratul Iu-
 deilor ? 34 Răspuns-a Iisus lui : Dela
 tine tu ȋici acésta, sau alţii aũ grăi-
 ȋie pentru mine ? 35 Răspuns-a Pilat :
 Aũ dóră eũ Iudeũ sînt ? Neamul tẽu
 şi arhieriei te-aũ dat pre tine mie, ce
 ai făcut ? 36 Răspuns-a Iisus : Im-
 părăȋia mea nu este din lumea a-
 césta, de ar fi fost din lumea acésta
 împărăȋia mea, slugile mele s'ar fi
 nevoit ca să nu mă fi dat Iudeilor ;
 iar acum împărăȋia mea nu este de
 aicea. 37 Decî a ȋis Pilat lui : Aũ
 împărat eşti tu ? Răspuns-a Iisus : Tu
 ȋici, că împărat sînt eũ ; eũ spre a-
 césta m'am născut, şi spre acésta am
 venit în lume, ca să mărturisesc ade-
 vărul. Tot cel ce este din adevăr,
 ascultă glasul meũ. 38 ȋis-a Pilat
 lui : Ce este adevărul ? Si acésta ȋi-
 cînd, iarăşi a eșit la Iudei, şi a ȋis
 lor : Eũ nicî o vină nu aflu întru el.

³⁹ Ci este voi obiceiū, ca să vă slobodesc pre unul la Paști; decī voiți să vă slobodesc voi pre Impăratul Iudeilor? Strigat-aū drept aceea iarăși toți, dicēnd : Nu pre acesta, ci pre Varava, și era Varava tâlhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus ; pentru răstignirea lui Christos ; pentru cei ce stau lângă cruce ; pentru cererea trupului Domnului ; pentru îngroparea lui.

¹Decī atunci a luat Pilat pre Iisus, și l-a bătut. ²Și ostașii împletind cunună de spinii, aū pus în capul lui și cu haină mohorîță l-aū îmbrăcat pre el. ³Și-î dicea : Bucură-te Impăratul Iudeilor, și-î da lui palme. ⁴Decī a eșit iarăși afară Pilat, și a dis lor : Iată aduc voi pre el afară, ca să cunoșteți, că întru dēnsul nicī o vină nu aflu. ⁵Decī a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spinii, și haina cea mohorîță. Și a dis lor : Iată omul.

6 Iar dacă l-au vădut pre el arhi-
 ereii și slugile, au strigat dicând:
 Răstignește-l, răstignește-l pre el. Di-
 s-a lor Pilat: luați-l pre el voi, și îl
 răstigniți, căci eu nu aflu întru el nici
 o vină. 7 Răspuns-au lui Iudeii: Noi
 lege avem, și duple legea noastră dator
 este să mōră, căci pre sine fiu al lui
 Dumneđeu s'a făcut. 8 Iar dacă a
 audut Pilat acest cuvânt, mai mult s'a
 temut. 9 Și a intrat în divan iarăși,
 și a dis lui Iisus: De unde ești tu?
 Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui.
 10 Decī a dis Pilat lui: Mie nu grăești?
 Au nu știī că putere am să te răs-
 tignesc, și putere am să te slobodesc?
 11 Răspuns-a Iisus: Nu ai avea nici o
 putere asupra mea, de nu ar fi fost
 dat ție de sus. Pentru acēsta cel ce
 m'a da ție, mai mare păcat are.
 12 Dintru acēsta căuta Pilat să-l slo-
 bozescă pre el; iar Iudeii strigaū, di-
 cēnd: De vei slobodi pre acesta, nu
 ești prieten Cesarului. Tot cel ce se
 face pre sineși împērat, stă în protiva
 Cesarului. 13 Decī Pilat audind cu-

vântul acesta, a scos afară pre Iisus, și a ședut pre scaun la judecată, în locul ce se chîamă pardosit cu pietre, iar evreește Gavata. ¹⁴ Și era Vi-nerea Paștelor, și ora ca la a șesea, și a ȃis Iudeilor: Iată Impăratul vostru. ¹⁵ Iar ei aũ strigat: I-al, i-al, rēstignește-l pre el. ȃis'a lor Pilat: Pre Impăratul vostru sã-l rēstignesc? Rēspuns-aũ arhieriei: N'avem împărat, fără numai pre Cesarul. ¹⁶ Decī atuncea l'a dat pre el lor, ca sã se rēstignescã. Și aũ luat pre Iisus, și l'aũ dus ca sã-l rēstignescã. ¹⁷ Și ducēndu-și crucea sa, a eșit la locul ce se chîamă al Căpēținei, carele se ȃice evreește Golgota. ¹⁸ Unde l'aũ rēstignit pre el, și împreună cu el alȃi doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus. ¹⁹ Și a scris și titlu Pilat, și l'a pus pre Cruce; și era scris: **Iisus Nazarinēnul Impăratul Iudeilor.** ²⁰ Și pre acest titlu mulȃi din Iudei l'aũ cetit; cãci aprópe era de cetate locul, unde s'a rēstignit Iisus. Și era

scris ; evreește, elinește, rômłenește.
 21 Decî aũ ȡis lui Pilat arhieriei Iu-
 deilor ; nu scrie, Impăratul Iudeilor,
 ci cum că el a ȡis, Impărat sînt al
 Iudeilor. 22 Răspuns-a Pilat: ceea
 ce am scris, am scris.

23 Iar ostașii dacă aũ răstignit pre
 Iisus, aũ luat hainele lui, (și le-aũ făcut
 patru părți, fiește-căruia ostaș parte),
 și cămașa. Si era cămașa ne cusută,
 de sus țesută preste tot. 24 Si aũ ȡis
 între dênșii, să nu o sfâșiem pre a-
 căsta, ci să aruncăm sort pentru dênșă,
 a căruea va fi, ca să se pliněască scrip-
 tura ce ȡice : Impărțit-aũ hainele mele
 loruși, și pentru cămașa mea a
 aruncat sort. Decî ostașii acestea aũ
 făcut.

25 Și sta lângă Crucea lui Iisus
 muma lui, și sora mumei lui, Maria
 a lui Clopa, și Maria Magdalina. 26 Decî
 Iisus vėdēnd pre maica sa, și pre învė-
 celul stānd, pre carele iubia, a ȡis
 maiceii sale: Femee, iată fiul tēu. 27 După
 aceea a ȡi învėțācelului : Iată muma
 ta ; și dintr'acea oră o a luat pre dênșă

— 410 —
învătăcelul într'ale sale. ²⁸ După aceea
știind Iisus că toate s'aũ sãvârșit, ca
să se plină scriptura, a dis : Mă-e
sete. ²⁹ Si era acolo un vas plin de
oțet; iar ei umplând un burete de
oțet și în isop puindu-l, l'aũ adus la gura
lui. ³⁰ Decă dacă a luat oțetul Iisus,
a dis : Sãvârșitus-aũ. Si plecându-și
capul, ș'a dat duhul. ³¹ Iar Iudeii,
ca să nu rămăe pre cruce trupurile
Sâmbăta, de vreme ce Vineri era, (că
era mare ziua Sâmbetei aceea). Aũ
rugat pre Pilat, ca să le zdrobescă lor
fluerile, și să-ı rădice. ³² Decă aũ
venit ostașii, și celui dintăiũ i-aũ
zdrobit fluerile, și celui-lalt ce s'a
răstignit împreună cu el. ³³ Iar la
Iisus viind, dacă l'a vădut pre el că
atuncea murise, nu i-aũ zdrobit lui flu-
erile. ³⁴ Ci unul din ostași cu sulița
côsta lui a împuns, și îndată a eșit
sânge și apă. ³⁵ Si cel ce a vădut a
mărturisit, și adevărată este mărtu-
risirea lui. Si acela știe că adevărate
dice, ca și voi să credeți. ³⁶ Că s'aũ
făcut acestea ca să se plină scriptura :

os nu se va zdrobi dintr'ênsul. ³⁷ Si iarăși altă scriptură ȃice: Vedea-vor pre carele l'aũ împuns.

³⁸ Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea, (fiind și el învătăcel al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor), ca să ia trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Decī a venit și a luat trupul lui Iisus ³⁹ Si a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus nóptea mai înainte, aducând amestecătură de smirnă și de aloe ca la o sută de litre. ⁴⁰ Și aũ luat trupul lui Iisus, și l-a înfășurat pre el în giulgiuri cu mirezme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa. ⁴¹ Și era grădină în locul unde s'a răstignit, și în grădină mormânt nou, întru carele nimenea nicī odată nu se pusese. ⁴² Decī acolo pentru Vinerea Iudeilor, căci aprópe era mormântul, aũ pus pre Iisus.

CAP XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru arătarea lui Christos, întâiului Mariei Magdalinei, și apoi învățăcelilor fiind ei adunați.

¹ Iar într'una din sâmbete a venit Maria Magdalina de dimineță, încă întuneric fiind, la mormânt; și a vădut peatra luată de pre mormânt. ² Decî a alergat aceea, și a venit la Simon Petru, și la celălalt învățăcel, pre carele iubia Iisus, și a dis lor: A luat pre Domnul din mormânt, și nu știm unde l-a pus pre el. ³ Decî a eșit Petru, și celălalt învățăcel, și venea la mormânt ⁴ Și alerga amândoi împreună; și celălalt învățăcel a alergat înainte mai curînd decît Petru, și a venit mai întîi el la mormânt. ⁵ Și plecându-se, a vădut giulgiurile zăcînd; dar n'a intrat. ⁶ A venit și Simon Petru urmîndu-î lui și a intrat în mormânt, și a vădut giulgiurile singure zăcînd ⁷ Și măhrama carea a

fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci de osebi înveluită într'un loc. ⁸ Decî atuncea a intrat și celălalt învățăcel, carele venise înteiū la mormânt, și a vedut și a cređut. ⁹ Că încă nu știa scriptura, că trebuia să învieze el din morți. ¹⁰ Si s'aū dus iarăși intru sine învățăceii.

¹¹ Iar Maria sta la mormânt plângend afară; și plângend, s'a aplecat în mormânt. ¹² Si a vedut doi ingeri în vestminte albe sedend, unul de către cap, și altul de către picior, unde zăcuse trupul lui Iisus. ¹³ Si aū ȑis ei aceia: Femee, ce plângi? ȑis-a lor: Că aū luat pre Domnul meū, și nu știū unde l-aū pus pre dēnsul. ¹⁴ Si acestea ȑicend, s'a întors înapoi, și a vedut pre Iisus stând, și nu știa că Iisus este. ¹⁵ ȑis-a ei Iisus: Femee, ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei părănduī-se că este grădinarul, a ȑis lui: Dómn, de l-ai luat tu pre el, spune-mi mie, unde l-ai pus pre dēnsul? Si eū voiū lua pre el. ¹⁶ ȑis-a ei Iisus: Marie! Intorcend-se aceea, a ȑis

lui: Ravuni, ce să dice învățătorule.
17 Dis-a ei Iisus: Nu te atinge de
mine, că încă nu m'am suit la Tatăl
meu; ci mergi la frații mei, și le
spune lor; mă sui la Tatăl meu și
Tatăl vostru, și Dumnezeuul meu și
Dumnezeul vostru. 18 A venit Maria
Magdalena, vestind învățăceilor, că a
vădut pre Domnul, și acestea a dis ei.

19 Decî fiind sêră în ziua aceea într-o
una din sâmbete, și ușile fiind încuiate,
unde era învățăceii adunați pentru frica
Iudeilor, venit-a Iisus, și a stătut în
mijloc, și a dis lor: Pace voî. 20 Și
acêsta dicînd, a arêtat lor mânele,
și cîsta sa; și s'aû bucurat învățăceii
vădînd pre Domnul. 21 Decî a dis
Iisus iarăși: Pace voî; Precum m'a
trimis pre mine Tatăl, și eû trimit
pre voî. 22 Și acêsta dicînd, a suflat,
și a dis lor: Luați duh sfânt. 23 Cărora
veți erta păcatele, se vor erta lor; Și
cărora le veți ținea, vor fi ținute.
24 Iar Toma, unul din cei doi-spre-
dece, carele se dice geamăn, nu era cu
dînsii cînd a venit Iisus. 25 Decî aû

dis lui ceialaltă învătăcei: Am vădut
pre Domnul. Iar el le-a dis lor: De
nu voiū vedea în mânilé lui semnul
cuelor, și de nu voiū pune degetul meu
în semnul cuelor, și de nu voiū pune
mâna mea în cósta lui, nu voiū crede.
26 Și după opt zile iarăși era înlă-
untru învătăceii lui, și Toma cu dênșii.
Venit-a Iisus, fiind ușile încuiate, și
a stătut în mijloc, și a dis: Pace voi.
Apoi a dis Tomei. 27 Adăți degetul
tău încóce, și veđi mânele mele; și
adă mâna ta, și o pune în cósta mea,
și nu fii necredincios, ci credincios.
28 Și a răspuns Toma, și a dis lui:
Domnul meu, și Dumneđeul meu.
29 Dis-a Iisus lui: Căci m'ai vădut
pre mine, Tomo, ai cređut? fericiti cei
ce n'aū vădut, și aū cređut. 30 Multe
încă și alte semne a făcut Iisus înaintea
învătăceilor seî, care nu sînt scrise în
cartea acésta. 31 Iar acestea s'aū
scris, ca să credeți că Iisus este Chris-
tos fiul lui Dumneđeū; și cređend,
viață să aveți întru numele lui.

CAP. XXI.

*Pentru arătarea lui Iisus după înviere
lui Petru și altora, când prindeau pește
la marea Tiberiadei; pentru ceea ce s'a
zis lui Petru: Paște oile mele.*

¹ După acesta iarăși s'a arătat pre
sine Iisus învățăceilor sei, sculându-se
din morți, la marea Tiberiadei; și
s'a arătat așa: ² Era împreună Si-
mon Petru și Toma carele se dice
geamăn, și Natanael cel din Cana-Ga-
lilei, și fiii lui Zevedeiu, și alți doi din
învățăceii lui. ³ Zis-a lor Simon Petru:
Mă duc să vânez pește, zis-au ei lui:
Mergem și noi împreună cu tine, și au
eșit, și s'au suit în corabie îndată, și
într'acea noapte nu'au prins nimic.
⁴ Iar dacă s'a făcut dimineță, a statut
Iisus la țărmuri; dar nu știa învățăceii
că Iisus este. ⁵ Decî a zis lor Iisus:
Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare?
Răspuns'au lui: Nu. ⁶ Iar el a zis

lor: Aruncați mreja de a dreapta parte a corabiei, și veți afla. Și au aruncat, și numai puteau să o tragă pre ea de mulțimea peștilor. ⁷ Dis-a drept aceea învățăcelul acela, pre carele iubia Iisus, lui Petru: Domnul este. Iar Simon Petru auzind că Domnul este, cu ependitul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸ Iar ceilalți învățăcei cu corăbiora au venit, (căci nu era departe de pământ, ci ca la două sute de coți), trăgând mreja cu pești. ⁹ Decî dacă au eșit la pământ, au vădut jăratec stînd, și pește pus deasupra, și pâne. ¹⁰ Dis'a lor Iisus: Aduceți din pești cari ați prins acum. ¹¹ S'a suit Simon Petru și a tras mreja la uscat, plină de pești mari, o sută-cinci-deci și trei, și atâtea fiind nu s'a rupt mreja. ¹² Dis'a lor Iisus: Veniți de prânziți. Si nimenea nu cuteza din învățăcei să-l întrebe pre el, Tu cine ești? Știind că Domnul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pânea și le-a dat lor, și peștele așijderea. ¹⁴ Cu acésta acum a treia oară sa ară-

tat Iisus învățăceilor sei, după ce s'a sculat din morți.

¹⁵ Decî dacă a prânzit, a ȳis Iisus lui Simon Petru: Simone al lui Iona iubește-mă mai mult decît aceștia? ȳis-a lui: Așa Dómnne, tu știi că te iubesc. ȳis-a lui: Paște mieluseii mei. ¹⁶ ȳis-a lui iarăși a doua óră: Simone al lui Iona iubește-mă? Răspuns-a lui: Așa Doamne, tu știi că te iubesc. ¹⁷ ȳis-a lui: Păstorește oile mele. ȳis'a lui a treia oară: Simone al lui Iona iubește-mă? S'a mîhnit Petru, căci a ȳis lui a treia oară: iubești-mă? Si a ȳis lui: Dómnne, tu tóte știi, tu știi că te iubesc. ¹⁸ ȳis-a Iisus lui: Paște oile mele. Amin, Amin ȳic ție, când erai mai ténér te încingeaî pre tine însuți și umblaî unde vreaî; iar după ce vei îmbetrâni, vei întinde mînile tale, și altul te va încinge și te va duce unde tu nu voești. ¹⁹ Si acé-ri pre Dumneȳeu. Si acésta grăind, a ȳis lui: Urméză mie. ²⁰ Iar întorcîndu-se Petru, a vȳdut pre ucenicul pre carele iubia Iisus, mergînd după el

carele a și căzut la cină pre peptul lui, și a zis : Dómnne, cine este cela ce va să te vîndă. ²¹Pe acela vîdîndu-l Petru, a zis lui Iisus : Dómnne, dar acesta ce ? ²²Dis-a Iisus lui : De voi vrea să rămâie acésta până voi veni, ce-ți este ție ? Tu urmăză mie. ²³Deci a eșit cuvîntul acesta între frați că în vîtăcelul acestanu va muri ; și n'a zis Iisus lui că nu va muri ; ci, de voi vrea să rămâie acesta până voi veni, ce-ți este ție ? ²⁴Acesta este în vîtăcelul carele mărturisește pentru acestea, și a scris acestea. Și știm că adevărată este mărturia lui. ²⁵Sînt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea acésta (mi se pare) că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

Intru mărirea lui Dumnezeu, celui în Treime lăudat.

NOUL TESTAMENT

Tipărit,

Cu aprobarea și cu bine cuvântarea S-lui Sinod al Sântei Bisericii Autocefale Ortodoxe Române.

In dîile Maiestăței Sale Iubitorului de Christos.

REGELUI ROMÂNIEI.

CAROL I.

Sub Archiepăstoria I. P. S. Archiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlachiei, Primat al României și Președinte S-lui Sinod.

D. D CALINIC MICLESCU.

BUCUREȘTI.

TIP-LITOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESCI
1886.

Intru mărirea lui Dumnezeu, celui în
Treime lăudat.

**NOUL TESTAMENT,
CEI PATRU EVANGHELIȘTI.**

Tipărit

*Cu aprobarea și cu bine-cuvântarea S-lui Sinc
al santei Biserici autocefale Ortodoxe
Române.*

In dăilele Maestăței Sale iubitorului de Christo.

REGELE ROMÂNIEI

CAROL I.

BUCUREȘTI.

TIP.-LIT. CĂRȚILOR BISERICESCI.

1887.